

Savonlinna

SAVONLINNAN KESKUSTAAJAMAN STRATEGINEN YLEISKAAVA 2040

◆ ◆ ◆
HYVÄKSYTTÄVÄKSI
Kaavaselostus

26.8.2026

Sisällysluettelo

1	JOHDANTO.....	5
2	KAAVATYÖN VAIHEET JA OSALLISTUMINEN.....	7
3	SUUNNITTELUN TAVOITTEET JA YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET	8
3.1	Suunnittelun tavoitteet.....	8
3.2	Yleiskaavan vaikutukset.....	11
4	KAAVATILANNE.....	12
4.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	12
4.2	Maankäyttö- ja rakennuslaki.....	12
4.3	Maakuntastrategia, maakuntaohjelma ja maakuntakaava	13
4.3.1	Maakuntastrategia.....	13
4.3.2	Maakuntaohjelma.....	13
4.3.3	Hyvinvointialue	14
4.3.4	Maakuntakaava	14
4.4	Yleiskaavat.....	18
4.5	Asemakaava.....	20
4.6	Rakennusjärjestys.....	21
4.7	Ranta-asemakaavat	22
4.7.1	Ranta-asemakaavoitettu alue	22
4.7.2	Ranta-asemakaavoitettava alue.....	23
4.8	Aluerakennemalli.....	24
5	KAAVAMERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET	26
5.1	Asuminen.....	26
5.1.1	Väestöennuste, asuntotarve-ennuste ja asuinalueiden mitoitus	26
5.1.2	Taajamatoimintojen alue.....	28
5.1.3	Uudet asuinalueet	29
5.1.4	Julkisten palveluiden alueet	33
5.1.5	Loma-asuntoalue (RA).....	34
5.1.6	Rantavyöhykkeellä sijaitseva pientalovaltainen asuntoalue (RA/AO).....	37
5.1.7	Poistuva rakennuspaikka	40
5.1.8	Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet.....	41
5.1.8.1	Maa- ja metsätalousvaltainen alue.....	41
5.1.8.2	Maatalouden talouskeskukset.....	44

5.2	Elinkeinoelämä ja työpaikat	46
5.2.1	Keskustatoimintojen alue ja kaupallisten palveluiden alue	46
5.2.2	Elinkeinoelämän alueet sekä teollisuusalueet	49
5.2.3	Matkailupalveluiden alue ja virkistysmatkailualueet	51
5.2.4	Tekninen huolto	53
5.3	Liikenne	56
5.4	Viherympäristöt ja -reitistöt	64
5.4.1	Viheralueet	64
5.4.2	Ulkoilureitit	66
5.4.3	Kansallinen kaupunkipuisto	66
5.5	Kulttuuriympäristö	69
5.5.1	Maisema ja kaupunkikuva	69
5.5.2	Rakennettu kulttuuriympäristö	70
5.5.2.1	Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö	71
5.5.2.2	Valtakunnallisesti arvokas Kyrönsalmen maisema-alue	76
5.5.2.3	Paikallisesti arvokas maisema-alue	78
5.5.2.4	Kaupunkikuvallisesti arvokas kulttuuriympäristö	79
5.5.2.5	Suojeltavat rakennukset	84
5.5.2.6	Muut suojeltavat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet	87
5.5.3	Muinaisjäänneökset ja muinaismuistoalueet	88
5.6	Luonnonympäristö	91
5.6.1	Luonnon monimuotoisuus	91
5.6.2	Natura 2000 -alueet	92
5.6.3	Luonnonsuojelualue	96
5.6.4	Alueet, joilla on säilytettäviä ympäristöarvoja	97
5.6.5	Pohjavesialue	101
5.6.6	Vesialueet	103
5.6.7	Maa- ja kallioperä	105
5.6.8	Ympäristön häiriötekijät	107
5.6.9	Kestävä kehitys	108
5.6.9.1	Valtakunnalliset tavoitteet ilmastonmuutokselle	108
5.6.9.2	Savonlinnan kaupungin kestävä kehityksen ohjelma	111
5.6.9.3	Savonlinnan kasvihuonekaasupäästöt ja varautuminen ilmastomuutokseen	112
5.6.9.4	Ilmanlaatu Savonlinnassa	114

6	YLEISET MÄÄRÄYKSET.....	116
7	ASIAKIRJAT	120
7.1	Asiakirjat.....	120
7.2	Selvitykset	120
7.3	Kaavaselostuksen liitteet	120
8	STRATEGISEN YLEISKAAVAN TOTEUTUS.....	121

1 JOHDANTO

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL, 132/1999) 35 §:n mukaan yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen. Yleiskaavassa esitetään tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoitetaan tarpeelliset alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi.

Strategista yleiskaavaa ohjaavat MRL:n mukaiset sisältövaatimukset sekä valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja maakuntakaava.

Tarve strategisen yleiskaavan laatimiselle on tullut voimassa olevien osayleiskaavojen (1987–2007) päivittämistarpeista (MRL 36 §) ja siitä, että nykyiset osayleiskaavat ovat liian pienipiirteisiä ja yksityiskohtaisia yleispiirteisen maankäytön ohjauksen välineenä. Tarkat, oikeusvaikutuksettomat ja osin vanhentuneet osayleiskaavat voivat hidastaa tarkempaa kaavoitusta ja sitä kautta rakentamishankkeiden toteutusta. Strategisessa yleiskaavassa alueiden käyttötarkoitukset esitetään yleispiirteisesti ja kaavamääräyksissä kerrotaan kehittämistavoitteista sekä rajoitteista.

Strategisella yleiskaavalla ennakoidaan Savonlinnan keskustaajaman maankäytön tulevaisuutta vuoteen 2040 saakka. Strategisella yleiskaavalla pyritään ratkaisemaan mm. seuraavia asioita:

- Keskustaajaman maankäytön yleispiirteinen rakenne
- Asumisen mitoitus ja uusien asuntoalueiden sijoittuminen
- Keskustaajaman palveluverkko v. 2040
 - Kaupan mitoitus ja kaupan alueiden sijoittuminen
 - Yritysalueiden sijoittuminen
 - Julkisten palveluiden sijoittuminen
- Merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt
- Merkittävät luonto- ja virkistysaluekokonaisuudet
- Kunnallistekniset verkostot, tiestöt ja reitit pääpiirteissään

Kasvun painottuminen Suomessa suuremmille kaupunkiseuduille ja väestön ikääntyminen asettavat tulevaisuudessa haasteita Savonlinnan kaltaiselle seutukeskukselle. Tämän vuoksi voimassa olevien osayleiskaavojen mitoitusratkaisuja tarkastellaan yleiskaavatyön yhteydessä uudelleen. Kaavatyö on käynnistynyt vuonna 2012 ja kaavatyön tavoitteet on hyväksytty vuonna 2015, mutta varsinainen suunnittelutyö on aloitettu vuonna 2019. Näin ollen myös kaavan lähtökohdissa on ollut tarkistamistarpeita. Kaavaluonnos on ollut nähtävänä vuonna 2020 ja kaavaehdotus vuonna 2024.

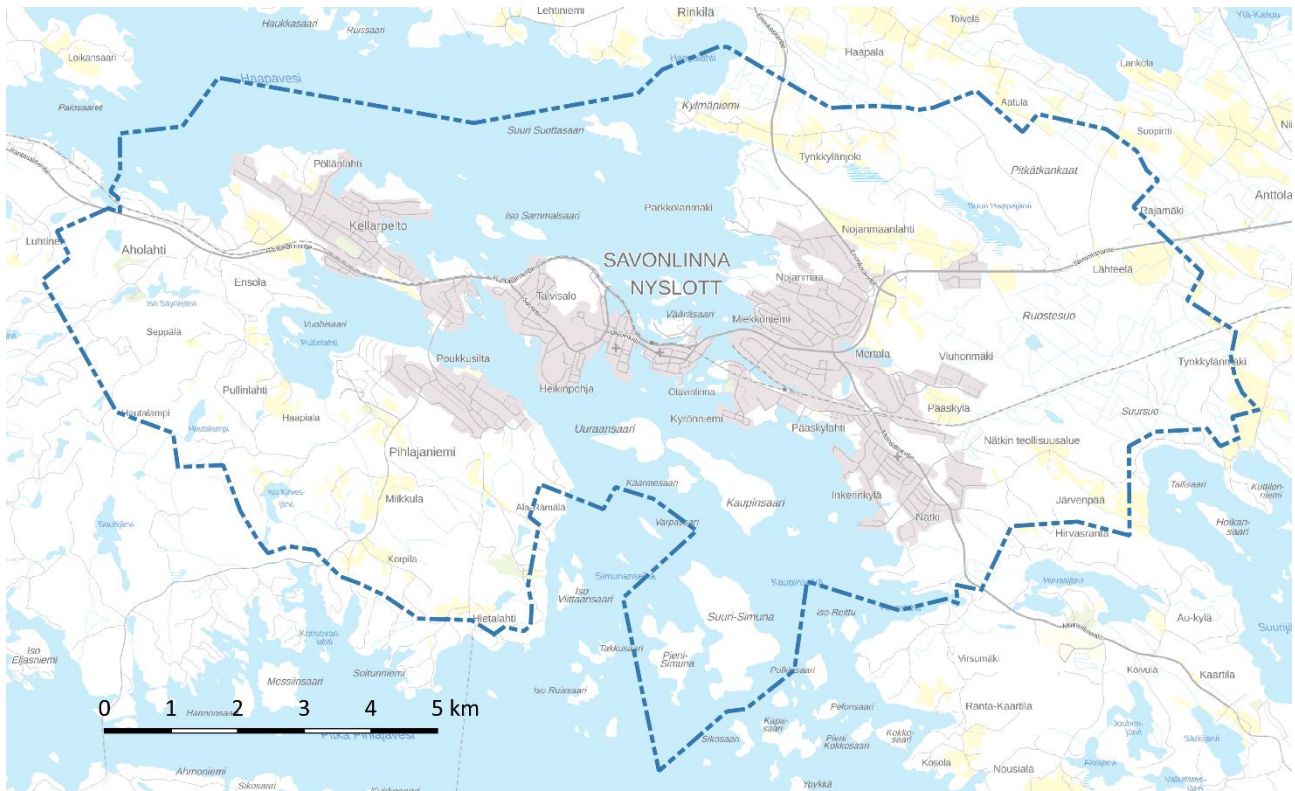
Strateginen maankäytön suunnittelu on osa kuntastrategiaa ja sen toteuttamista. Savonlinnan kaupunkistrategian 2026–2029 visiona on *”Savonlinna – rohkeasti uudistuva, luonnonläheinen ja kansainvälistyvä Saimaan Sydän, jossa on hyvä elää, opiskella ja yrittää”*. Strategian mission mukaan kaupunki turvaa asukkaidensa hyvinvointia ja laadukkaita palveluita sekä vahvistaa alueen elinvoimaa kestäväällä tavalla. Maankäytön suunnittelun keinoin voidaan tukea strategian tavoitteita vahvistamalla elävää keskustaa, taajamia ja kyliä, edistämällä yritysten toimintaedellytyksiä, parantamalla saavutettavuutta, tukemalla kestäväää kehitystä sekä vaalimalla viihtyisää ja luonnonläheistä elinympäristöä. Yhdyskuntarakennetta eheyttäessä huolehditaan kulttuuriympäristöstä, maisemasta ja keskeisten viheralueiden säilymisestä.

Strateginen yleiskaava 2040 rajoittuu Savonlinnan ydinkeskustaan Laitaatsalmen ja Kyrönsalmen välille sekä keskustaa ympäröiviin kaupunginosiin. Kaupunginosista Keskusta, Heikinpohja, Talvisalo, Vääräsaari, Kalkkiuuninniemi, Kyrönniemi, Venäjänniemi, Inkerinkylä, Pääskylähti, Miekkoniemi, Nätki, Hernemäki, Laitaatsilta, Kellarpelto, Pihlajaniemi, Nojanmaa, Haapajärven eteläosa, Viuhonmäki, Mertala, Pääskylä, Nojanmaanlahti ja Aholahden itäosa sijaitsevat kaava-alueella. Lisäksi yleiskaava

koskee alueelle sijoittuvia saaria, joista keskeisimmät ovat Pihlajaveden Uuraan- ja Kaupinsaari sekä Suuri- ja Pieni-Simuna. Raja-alue on tarkemmin esitetty liitteessä a.

Strategisen yleiskaava-alueen pinta-ala on noin 114 km². Koko kaupungin alueesta vesialuetta on noin 38 %, asuin- ja liikekäytössä noin 2 %, peltomaat noin 3 % sekä metsä noin 57 %. Keskustaajamassa asuin- ja liikekäytön osuus on suurempi, noin 20 % yleiskaava-alueen pinta-alasta.

Yleiskaava-aineisto löytyy Savonlinnan kaupungin kotisivuilta savonlinna.fi.

Strategisen yleiskaava-alueen sijainti ja laajuus (tarkemmin liite a), pohjakartta © MML.

2 KAAVATYÖN VAIHEET JA OSALLISTUMINEN

Kaavatyö on tullut vireille, kun kaupunginhallitus käynnisti kaavoituksen 6.2.2012 § 46 hyväksyessään kaavoituskatsauksen 2012. Kaavatyöstä on ilmoitettu vuosittain hyväksyttävässä kaavoituskatsauksessa. Virallisesti vireilletulosta on ilmoitettu kaavaluonnoksen nähtävilläolon yhteydessä kuulutuksella.

Kaavoituspäätöksen jälkeen vuonna 2013 laadittiin aluerakennemalli yleiskaavoituksen pohjaksi (liite 6). Mallin tarkastelualue ottaa huomioon myös kaavoituspäätöksen jälkeiset kuntaliitokset. Aluerakennemalli on nykytilanteeseen nähden vanhentunut ja käsittelee erityisesti Savonlinnan ja liitoskuntien välistä suhdetta.

Tekninen lautakunta hyväksyi strategisen yleiskaavan tavoitteet 3.6.2014 § 184 (ks. luku 3). Keskustaajamassa on näiden päätösten jälkeen tapahtunut merkittäviä muutoksia. Valtatien 14 keskustan ohittava linjaus rakennettiin vuosina 2012–2019, mikä mahdollisti kaupungin katuverkossa entisen valtatie ja pääkadun, Olavinkadun, saneerauksen etenemisen Kauppatorille saakka. Kaupalliset hankkeet ovat edistyneet keskustaajaman länsi- ja itäpuolella, mutta eivät toivotussa laajuudessa kaupallisessa ydinkeskustassa. Savonlinnan väestökehitys on edelleen laskeva ja väestö ikääntyy, millä on vaikutusta yleiskaavan tavoitteisiin. Vastaava kehitys on käynnissä myös muualla Etelä-Savossa. Väestökehityksen lisäksi muutos näkyy työpaikkojen määrissä. Merkittävä muutos väestökehitykselle oli opettajankoulutuslaitoksen siirtyminen Joensuuhun vuonna 2018. Asukasmäärän vähenemisen lisäksi tällä on ollut kielteisiä vaikutuksia yksityisiin palveluihin ja kaupungin talouteen. Toiminnallisesti merkittävä muutos on ollut sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämistä vastaavan siirtyminen kunnilta Etelä-Savon hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta.

Maankäyttö- ja rakennuslain 63 §:n mukaan kaavaa laadittaessa tulee laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Tekninen lautakunta merkitsi 3.6.2014 § 184 strategisen yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman tiedoksi. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivitetty 7.11.2019 kaavaluonnosvaiheessa (TL 10.12.2019 § 218), 8.11.2023 kaavaehdotusvaiheessa sekä 26.8.2026 hyväksymiskäsittelyyn tulevan aineiston osalta (liite d).

Kaavan viranomaisneuvottelu ja aloitusneuvottelu järjestettiin 19.6.2019 (MRL 66 §) kaavan valmisteluaineistosta. Kaavaluonnosvaiheen viranomaisten toinen työpalaveri pidettiin 29.1.2020. Kolmas viranomaisneuvottelu järjestettiin kaavaehdotusvaiheessa 18.1.2024.

Tekniselle lautakunnalle, kaupunginhallitukselle ja valtuustolle esiteltiin valmisteluaineistoa iltakoulussa 5.11.2019. Toinen esittelytilaisuus luottamushenkilöille oli 11.1.2024 kaavaehdotuksen yleisötilaisuuden yhteydessä.

Kaavaluonnosta, päivitettyä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa sekä kaavan valmisteluaineistoa esiteltiin kuntalaisille yleisötilaisuudessa 15.1.2020. Tilaisuudessa kuultiin osallisten tarpeita ja näkemyksiä. Kaavaluonnos oli nähtävänä ja lausunnoilla 17.12.2019–17.2.2020. Nähtävilläoloaikana oli mahdollista esittää kirjallisia mielipiteitä. Saatujen lausuntojen ja mielipiteiden pohjalta luonnosta tarkistettiin ja täydennettiin kaavaehdotusvaiheeseen. Kaavaluonnoksesta jätettyihin lausuntoihin ja mielipiteisiin laaditut vastineet ovat kaavaselvityksen liitteenä e.

Kaavaa varten tehtiin lisäselvityksiä vuoden 2021 aikana. Selvitykset olivat Savonlinnan kaupan palveluverkko vuoteen 2040 (liite 1), Savonlinnan keskustaajaman asemakaavojen ajantasaisuus (liite 3) ja Savonlinnan keskustaajaman liikenneverkkosuunnitelma vuoteen 2040 (liite 4). Näissä selvityksissä osallistuminen järjestettiin monipuolisesti, jolloin osallisilla oli mahdollisuus osallistua ja ilmaista mielipiteensä strategista yleiskaavaa varten tehtäviin ratkaisuihin. Osallistumismenetelminä käytettiin muun muassa yleisötilaisuuksia, haastatteluja ja asukaskyselyitä.

Kaavaehdotus oli nähtävänä 14.12.2023–14.2.2024 (tekniinen lautakunta 14.11.2023 § 198). Nähtävilläolosta kuulutettiin kaupungin kotisivuilla sekä sanomalehdessä, ja kaavaehdotus oli

nähtävänä kaupungin kotisivuilla ja palvelupisteissä. Kaavaehdotuksesta pyydettiin lausunnot, ja nähtävilläoloaikana oli mahdollista jättää kirjallinen muistutus. Kaavaehdotuksen yleisötilaisuus järjestettiin 11.1.2024. Kaavaehdotuksesta järjestettiin viranomaisneuvottelu 18.1.2024. Muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa, ilmoitetaan kunnan perusteltu kannanotto esitettyyn muistutukseen. Kaavaluonnoksesta ja kaavaehdotuksesta saapuneet lausunnot, mielipiteet ja muistutukset sekä niihin laaditut vastineet ovat kaavaselostuksen liitteissä e, g ja h.

RA- ja RA/AO-rakennuspaikkojen haltijoille, joita kaavaehdotus koski nykyisten, uusien tai poistuvien rakennuspaikkojen osalta, postitettiin kirje kaavaehdotuksen nähtävilläolosta. Ilmoittamisessa noudatettiin maankäyttö- ja rakennusasetuksen 19 §:n mukaista menettelyä.

Tarkistetusta kaavaehdotuksesta järjestettiin toinen kuuleminen 3.9.–13.10.2025 lähettämällä kirje niiden kiinteistöjen omistajille ja vuokralaisille, joille yleiskaavassa ei voida nykyisen mitoituksen perusteella osoittaa rakennuspaikkaa, mutta joille on haluttu säilyttää mahdollisuus olemassa olevien rakennusten säilymiseen ja käyttämiseen. Näille kiinteistöille on korjatussa kaavaehdotuksessa osoitettu oma merkintänsä poistuva rakennuspaikka, ks. kohta 5.1.7. Muutos kohdentuu vain näihin kiinteistöihin eikä muuta yleiskaavan muuta sisältöä tai sen keskeisiä ratkaisuja, minkä vuoksi hyväksymiskäsittelyyn tulevaa yleiskaavaa ei ole katsottu tarpeelliseksi asettaa uudelleen laajemmin nähtäville. Kaavoittajan vastine tarkistetusta kaavaehdotuksesta jätettyihin muistutuksiin on kaavaselostuksen liitteenä h.

Lisäksi Papinniemen kiinteistön 740-501-7-209 osalta järjestettiin kohdennettu kuuleminen tarkistetusta kaavaehdotuksesta, koska kaavaratkaisun tarkistukset koskivat nimenomaisesti kyseistä kiinteistöä ja liittyivät sen maanomistajan kanssa käytyihin neuvotteluihin. Kiinteistön omistajalle lähetettiin 3.7.2026 tiedote, jossa kuvattiin neuvottelujen pohjalta tehty kaavaratkaisun tarkistukset ja pyydettiin mahdollinen kirjallinen muistutus 10.8.2026 mennessä. Muutosten ei arvioitu vaikuttavan muiden maanomistajien tai osallisten asemaan siten, että kaavaehdotus olisi tullut asettaa uudelleen julkisesti nähtäville. Vastineet perikunnan muistutuksiin ovat kaavaselostuksen liitteessä h.

Hyväksymiskäsittelyyn tulevaa kaavaehdotusta on tarkistettu saatujen lausuntojen, muistutusten, toisen kuulemisen ja Papinniemen kohdennetun kuulemisen perusteella. Hyväksymiskäsittelyyn tulevaan aineistoon on tehty myös tekniluontoisia tarkistuksia, jotka eivät muuta kaavan aluevarauksia, mitoitusta, kaavamerkintöjen sisältöä tai kaavan vaikutusten arvioinnin johtopäätöksiä. Tarkistukset eivät vaikuta muiden kuin erikseen kuultujen kiinteistöjen omistajien tai haltijoiden asemaan eivätkä muuta yleiskaavan kokonaisratkaisua. Kaava tuodaan valtuuston hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2026 aikana.

3 SUUNNITTELUN TAVOITTEET JA YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET

3.1 Suunnittelun tavoitteet

Savonlinnan keskustaajaman strategisen yleiskaavan tavoitevuosi on 2040 tarkoittaen sitä, että maankäyttöä suunnitellaan noin pariksi vuosikymmeneksi eteenpäin.

Laissa määritellyt tavoitteet

Alueiden käytön suunnittelun yleisistä tavoitteista määrätään MRL:n 5 §:ssä. Alueiden käytön suunnittelun tavoitteena on vuorovaikutteiseen suunnitteluun ja riittävään vaikutusten arviointiin perustuen edistää:

- turvallisen, terveellisen, viihtyisän, sosiaalisesti toimivan ja eri väestöryhmien,

kuten lasten, vanhusten ja vammaisten, tarpeet tyydyttävän elin- ja toimintaympäristön luomista;

- yhdyskuntarakenteen ja alueiden käytön taloudellisuutta;
- riittävän asuntotuotannon edellytyksiä;
- rakennetun ympäristön kauneutta ja kulttuuriarvojen vaalimista;
- luonnon monimuotoisuuden ja muiden luonnonarvojen säilymistä;
- ympäristönsuojelua ja ympäristöhaittojen ehkäisemistä;
- luonnonvarojen säästeliästä käyttöä;
- yhdyskuntien toimivuutta ja hyvää rakentamista;
- yhdyskuntarakentamisen taloudellisuutta;
- elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja toimivan kilpailun kehittymistä;
- palvelujen saatavuutta; sekä
- liikenteen tarkoituksenmukaista järjestämistä sekä erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen toimintaedellytyksiä.

Kaupungin tavoitteet

Tekninen lautakunta hyväksyi kaupungin tavoitteet strategiselle yleiskaavatyölle 3.6.2014 § 184. Kaavaselostus ja kaavakartat on otsikoitu näiden tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteita ovat:

Asuminen:

- Ydinkeskusta pidetään asuttuna ja elävänä. Kerrostalorakentaminen sijoittuu ydinkeskustaan. Rakentaminen toteutetaan tehokkaana, jolloin ei tarvitse ottaa virkistys- ja puistoalueita tarpeettomasti käyttöön.
- Ydinkeskustan ranta-alueet säilytetään yleisessä virkistyskäytössä
- Kellarpeltoa, Pihlajaniemeä, Nojanmaata ja Nätkiä kehitetään tasapuolisesti pientaloalueina.
- Asunto-alueilla voidaan sallia myös omarantaisia tontteja vailla yleistä merkitystä olevilla ja asumiseen soveltuvilla ranta-alueilla.
- Tutkitaan asemakaava-alueiden tiivistämismahdollisuudet ja olemassa olevan kunnallistekniikan hyödyntäminen.
- Päiväkot- ja kouluverkko ja asuntorakentaminen sovitetaan yhteen.

Elinkeinoelämä ja työpaikat:

- Ohjataan liike-elämän sijoittumista (keskustahakuinen erikoiskauppa, tilaa vievä kauppa, kaupan suuryksiköt).
- Arvioidaan ydinkeskustan rakentamistehokkuuksia ja ratkaistaan ydinkeskustan pysäköintikysymykset.
- Vahvistetaan Olavinkadun asemaa erikoiskaupan keskuksena ja jalankulkupainotteisena liikekatuna.
- Ratkaistaan kauppakeskusten sijoittuminen ydinkeskustaan.
- Parannetaan liike-elämän saavutettavuutta valtatieltä 14 liittymäalueita ja ohjattavuutta kehittämällä.
- Varataan ydinkeskustasta alueita uusille matkailupalveluille, pyritään nostamaan Savonlinnan asema matkailukaupunkina uudelle tasolle, turvataan nykyisten matkailupalvelujen kehittämisedellytykset.
- Kehitetään teollisuuden tonttitarjontaa, profiloidaan eri teollisuus- ja yritystoimintojen alueita.
- Varataan alue teollisuuden suuryksikölle.
- Kehitetään seutukeskuksen imagoa maankäytön suunnittelun keinoin.
- Ratkaistaan maaseutuelinkeinojen asema keskustan alueella ja peltoalueiden tuleva maankäyttö.
- Turvataan Lähteelän pohjavesialue.

Liikenne:

- Suunnitellaan kevyen liikenteen reitit siten, että turvalliset yhteydet asuinalueilta palveluihin turvataan. Kehitetään liikenneturvallisuutta erityisesti koulujen läheisyydessä.
- Kehitetään kevytliikenneverkostoja myös ydinkeskustassa.
- Rakennetaan kevytliikenteen raitti kiertämään ydinkeskustan rantoja.
- Valtatien 14 liittymien ympäristöjä kehitetään liike-elämää palvelevaksi.
- Vahvistetaan seutukeskuksen yhteyksiä suunnittelun keinoin.
- Huomioidaan asiointi- ja työmatkaliikenne uusien asuinpaikkojen suunnittelussa.

Viherympäristöt ja -reitistöt:

- Kehitetään saaristo- ja järvikaupunki-imagoa.
- Huomioidaan esteetön liikkuminen sekä lasten, nuorten ja vanhusten tarpeet suunnittelussa.
- Toimivat liikunta- ja ulkoilualueet sekä virkistys- ja ulkoilureitistöt. Turvataan yhteydet myös keskustan ulkopuolisiin laajempiin virkistysalueisiin.
- Säilytetään riittävät julkiset ranta-alueet, ydinkeskustassa reitistöt sijoittuvat myös rannoille. Asuntoalueilla turvataan pääsy ranta-alueille riittävän suurilla ja keskeisillä rantaan sijoittuvilla virkistysalueilla.
- Turvataan, kehitetään ja hyödynnetään kulttuuriympäristöjen ja paikallishistorian kannalta ja ekologisesti tärkeitä alueita.
- Hyödynnetään paikallishistoriaa reittien suunnittelussa ja niiden nimistössä.

Kulttuuriympäristö:

- Savonlinnan keskustaajamassa sijaitsevien valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen säilyminen turvataan (Museoviraston inventointi valtakunnallisesti merkittävistä rakennetuista kulttuuriympäristöistä (RKY2009), Etelä-Savon maakuntakaavan kohdeluettelo Rakennettu kulttuuriympäristö ja kulttuurimaisemat (2009)).
- Myös paikallisesti arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen säilyminen pyritään turvaamaan.

Luonnonympäristö:

- Luonnonarvoiltaan arvokkaat elinympäristöt (luonnonsuojelulain, metsälain ja vesilain sekä muut arvokkaat elinympäristöt ja uhanalaiset luontotyytit) sekä uhanalaislajiston ja direktiivilajien esiintymispaikkojen säilyminen turvataan.

Kaupungin strategian tavoitteet

Kaupungin valtuustokausittain laatiman strategian tavoitteet pohjautuvat Savonlinnan näkemykseen halutusta kaupunkikehityksestä, alueella havaittuun kehitykseen ja ennusteisiin tulevasta kehityksestä sekä valtuuston edistämiin hankkeisiin ja suunnitelmiin. Savonlinnan kaupunkistrategian 2026–2029 arvot ovat osaava uudistuminen, yhteistyön voima, rohkea realismi ja kunnioittava kohtaaminen. Strategian missiona on turvata asukkaiden hyvinvointia ja laadukkaita palveluita sekä vahvistaa alueen elinvoimaa kestäväällä tavalla. Visiona on *”Savonlinna – rohkeasti uudistuva, luonnonläheinen ja kansainvälistyvä Saimaan Sydän, jossa on hyvä elää, opiskella ja yrittää”*.

Strategian yhteisiä päämääriä ovat laadukkaat palvelut, hyvinvoiva ja osallistava kaupunki, elinvoimainen ja yritysmyönteinen Savonlinna, hyvinvoiva henkilöstö sekä aktiivinen konserniohjaus ja älykäs sopeutuminen. Maankäytön suunnittelu tukee näitä päämääriä edistämällä elävää keskustaa, elinvoimaisia taajamia ja kyliä, yritysten sijoittumismahdollisuuksia, kestäväää liikkumista, luonnonläheistä ja viihtyisää asumista sekä kulttuuri- ja luonnonympäristöjen säilymistä. Yleiskaavatyötä ohjaavat MRL:n sisältövaatimukset, mutta myös muu lainsäädäntö vaikuttaa maankäytön suunnitteluun. Esimerkiksi luontoon ja ilmastoon kohdistuvat vaikutukset on otettava huomioon myös maankäytön suunnittelussa.

Savonlinnan kaupungin strategia vuosille 2026–2029 löytyy kaupungin kotisivuilta savonlinna.fi.

3.2 Yleiskaavan vaikutukset

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Vaikutusten arvioinnin lähtökohdat, selvitysten kohdentuminen ja käytettävät menetelmät kuvataan tässä selostuksessa sekä yleiskaavaa varten laadituissa selvitysraporteissa (liitteet 1–6).

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:ssä säädetään tarkemmin vaikutusten selvittämisestä. Vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset:

- 1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön;
- 2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;
- 3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin;
- 4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;
- 5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön;
- 6) elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

MRL:n 39 §:ssä säädetään yleiskaavan sisältövaatimuksista. Yleiskaavaa laadittaessa maakuntakaava on otettava huomioon siten kuin siitä laissa säädetään. Lisäksi yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

- 1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
- 2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;
- 3) asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;
- 4) mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestävällä tavalla;
- 5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
- 6) kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;
- 7) ympäristöhaittojen vähentäminen;
- 8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä
- 9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Edellä mainitut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus edellyttävät. Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeudenhaltijalle kohtuutonta haittaa.

Yleiskaavan vaikutukset arvioidaan suhteessa kaavan tavoitteisiin ja sisältövaatimuksiin. Vaikutukset on kuvattu luvuissa 5 ja 6 kunkin asiakokonaisuuden yhteydessä. Teemat on muodostettu kaupungin kaavatavoitteiden mukaisesti, ja niitä ovat asuminen, elinkeinoelämä ja työpaikat, liikenne, viherympäristöt ja -reitistöt, kulttuuriympäristö ja luonnonympäristö.

4 KAAVATILANNE

4.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää maakunta-, yleis- ja asemakaavojen ohella. Valtioneuvoston päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista on tullut voimaan 1.4.2018. Tavoitteiden tehtävänä on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien seikkojen huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa. Ne myös tukevat maankäyttö- ja rakennuslain sekä alueidenkäytön suunnittelun tavoitteiden toteutumista. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on jaettu viiteen osa-alueeseen:

- 1) Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- 2) Tehokas liikennejärjestelmä
- 3) Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- 4) Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- 5) Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Vaikutukset:

MRL:n 24 §:n 1 momentin mukaan valtion viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, edistää niiden toteuttamista ja arvioida toimenpiteidensä vaikutuksia aluerakenteen ja alueidenkäytön kannalta.

MRL:n 24 §:n 2 momentin mukaan maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet konkretisoituvat pääasiassa kaavoituksen kautta. Tämä tarkoittaa, että tavoitteet tulee ottaa huomioon ja niiden toteutumista tulee edistää maakunta-, yleis- ja asemakaavoituksessa siten kuin kaavamuodon tehtävä, tarkoitus ja tarkkuus edellyttävät.

Strategisen yleiskaavan tavoitteet ja ratkaisut eivät ole ristiriidassa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kanssa. Tavoitteiden huomioon ottamista ja edistämistä on arvioitu kunkin asiakokonaisuuden yhteydessä.

4.2 Maankäyttö- ja rakennuslaki

Strategisen yleiskaavan valmistelu on käynnistynyt maankäyttö- ja rakennuslain voimassa ollessa. Kaavaluonnos on ollut nähtävillä vuonna 2020 ja kaavaehdotus vuonna 2024. Kaavaprosessin ajankohdan ja siirtymäsäännösten vuoksi selostuksessa käytetään lähtökohtaisesti maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia lakiviittauksia. Tällä täsmennetään, ettei yleiskaavaa ole laadittu uutena alueidenkäyttölain ja Katja-asetuksen mukaiseen kaavatietomalliin perustuvana kaavana.

Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä tuli voimaan 1.1.2024. Ympäristöministeriön asetus maakunta-, yleis- ja asemakaavojen kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystavasta, ns. Katja-asetus (311/2024), tuli voimaan 11.6.2024. Katja-asetus sisältää siirtymäsäännöksen, jonka mukaan aiempaa kaavamerkintöjä koskevaa asetusta voidaan soveltaa vuoden 2028 loppuun saakka. Strateginen yleiskaava on laadittu paikkatietopohjaisena, mutta kaavaa ei ole muutettu kesken prosessin kokonaisuudessaan Katja-asetuksen mukaiseen tietomallimuotoon.

Kaavan valmistelussa voidaan kuitenkin ennakoivasti ottaa huomioon kaavoituksen digitalisaatioon, ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen, kulttuuriympäristöjen vaalimiseen sekä luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseen liittyviä valtakunnallisia tavoitteita. Näiden huomioon ottaminen ei muuta kaavaprosessin oikeudellista lähtökohtaa tai sitä, että selostuksen lakiviittaukset perustuvat kaavan valmistelun ja nähtävilläolon ajankohtaan soveltuvaan maankäyttö- ja rakennuslakiin.

Siirtymäsäännösten selostuksen tarkoituksena on osoittaa, miksi kaavaselostuksessa säilytetään MRL-viittaukset ja miksi kaavaa ei käsitellä uutena Katja-asetuksen mukaisena Ryhti-yhteensopivana kaavana. Kaavamääräysten yksittäiset pykäläviittaukset on tarkistettu tämän lähtökohdan mukaisesti hyväksymiskäsittelyä varten.

4.3 Maakuntastrategia, maakuntaohjelma ja maakuntakaava

Strategista yleiskaavatyötä ohjaavat MRL:n mukaisten sisältövaatimusten ja valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden lisäksi maakuntastrategia, maakuntaohjelma ja maakuntakaava. Maakuntastrategia ja maakuntaohjelma kuvaavat maakunnan kehittämisen tavoitteita, kun taas maakuntakaava ohjaa alueidenkäyttöä yleispiirteisesti.

4.3.1 Maakuntastrategia

Etelä-Savon maakuntastrategia linjaa maakunnan kehittämisen kärjet ja pitkän aikavälin tavoitteet vuoteen 2030. Etelä-Savon visiona on *"Puhtaasti paras!"*. Strategian kärjet ovat metsä, ruoka ja vesi. Näissä kärjissä maakunnalla on katsottu olevan suhteellinen kilpailuetu Suomessa ja Euroopassa. Osaavat ihmiset, uudistuvat yritykset, kehittyvä toimintaympäristö, digitalisaatio ja hyvä saavutettavuus ovat keskeisiä kasvun ja elinvoiman tekijöitä. Strategian mukaan Etelä-Savon tavoitteena on olla vuonna 2030 vetovoimainen elinkeinoelämän, asumisen ja vapaa-ajan maakunta.

Strategiakärkien tavoitteet voidaan tiivistää siten, että metsät ovat hyvin hoidettuja ja kestävästi hyödynnettyjä, metsäosaaminen ja -liiketoiminta ovat korkealla kansainvälisellä tasolla, matkailu ja hyvinvointi laajentavat metsien monikäyttöisyyttä, ruokaketjut ovat erikoistuneita ja toimivia, elintarvikeosaaminen perustuu korkean jalostusasteen liiketoimintaan ja vahva ruokakulttuuri nähdään kilpailuetuna. Vesikärjen tavoitteena on, että Etelä-Savossa on puhtaat vesistöt, vesiosaaminen kehittyy laajaksi liiketoiminnaksi ja Saimaan maakunta vahvistuu asumisen ja matkailun vetovoimaisena kohteena.

Maakuntastrategian toteutusta ohjaavat maakuntaohjelma ja maakuntakaava. Strategisen yleiskaavan kannalta maakuntastrategian painotukset liittyvät erityisesti Saimaan, puhtaiden vesistöjen, matkailun, kestävän elinkeinoelämän, saavutettavuuden ja hyvän elinympäristön vahvistamiseen.

4.3.2 Maakuntaohjelma

Etelä-Savon maakuntaohjelman 2026–2029 kehittämisen kärkiteemat ovat globaaleja ratkaisuja tarjoava Etelä-Savo, laadukkaan elämän Etelä-Savo sekä luonnostaan vauras Etelä-Savo.

Ohjelman läpileikkaavia teemoja ovat ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja sen hillintä, kokonaisturvallisuus, yritysten kilpailukyky, osaaminen ja hyvinvointi.

Maakuntaohjelmassa korostetaan monialaista yhteistyötä, verkostoitumista sekä kansallista ja kansainvälistä toimintaa. Tavoitteena on, että Etelä-Savo rakentaa tulevaisuuttaan yhdessä ja varautuu samalla toimintaympäristön muutoksiin. Ohjelma ohjaa maakuntaa kohti kestävästä ja elinvoimaista tulevaisuutta.

Maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma laaditaan vuosittain maakuntaliiton ja valtion aluehallintoviranomaisten yhteistyönä. Toimeenpanosuunnitelmassa määritellään keskeiset käytännön toimet, joiden avulla maakuntaohjelmaa toteutetaan.

Savonlinnan kannalta maakuntaohjelman keskeisiä teemoja ovat erityisesti saavutettavuus, Saimaan matkailun ja vesistöihin liittyvien vahvuuksien hyödyntäminen, yritysten kilpailukyky, osaaminen, monipaikkaisuus, laadukas elinympäristö sekä väestörakenteen muutokseen liittyvä älykäs sopeutuminen.

4.3.3 Hyvinvointialue

Hyvinvointialueuudistus on muuttanut kuntien ja maakunnan toimintaympäristöä vuodesta 2023 alkaen. Sosiaali- ja terveystalvelujen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi Etelä-Savon kunnilta Etelä-Savon hyvinvointialueelle vuoden 2023 alussa. Uudistuksen tavoitteena on turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut, parantaa palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta, kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja sekä turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti. Etelä-Savon hyvinvointialue muodostuu 12 kunnasta, mukaan lukien Savonlinna.

Hyvinvointialueen Etelä-Savon ikäohjelman strategisena tavoitteena on, että 94 % yli 75-vuotiaista asuu turvallisesti kotona vuoteen 2030 mennessä.

Hyvinvointialueuudistuksesta huolimatta Savonlinnan kaupungille jäävät edelleen muun muassa hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, ympäristöterveys, asuinalueiden suunnittelu ja kaavoitus sekä muut yleiset kunnalliset palvelut. Toimintaympäristö on muuttunut myös siltä osin, että työvoimapalvelut siirtyivät kuntien järjestämisvastuulle vuoden 2025 alusta.

4.3.4 Maakuntakaava

Etelä-Savon maakuntakaava on yleispiirteinen maankäytön suunnitelma, joka kattaa usean kunnan alueen. Maakuntakaavan laadinnasta vastaa Etelä-Savon maakuntaliitto. Maakuntakaava esittää alueidenkäytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet sekä osoittaa maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Maakuntakaavan keskeisiä painopisteitä Savonlinnassa ovat muun muassa syväväylän kehittäminen, ylimaakunnalliset yhteydet, matkailun kansainvälistyminen ja seutukeskuksen kilpailukyky.

Maakuntakaava ei ole voimassa oikeusvaikutteisen yleiskaavan eikä asemakaavan alueella (MRL 32 §). Se on kuitenkin ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavoja ja asemakaavoja sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Savonlinnan keskustaajaman alueella ovat voimassa Etelä-Savon maakuntakaava ja sitä täydentävät vaihemaakuntakaavat:

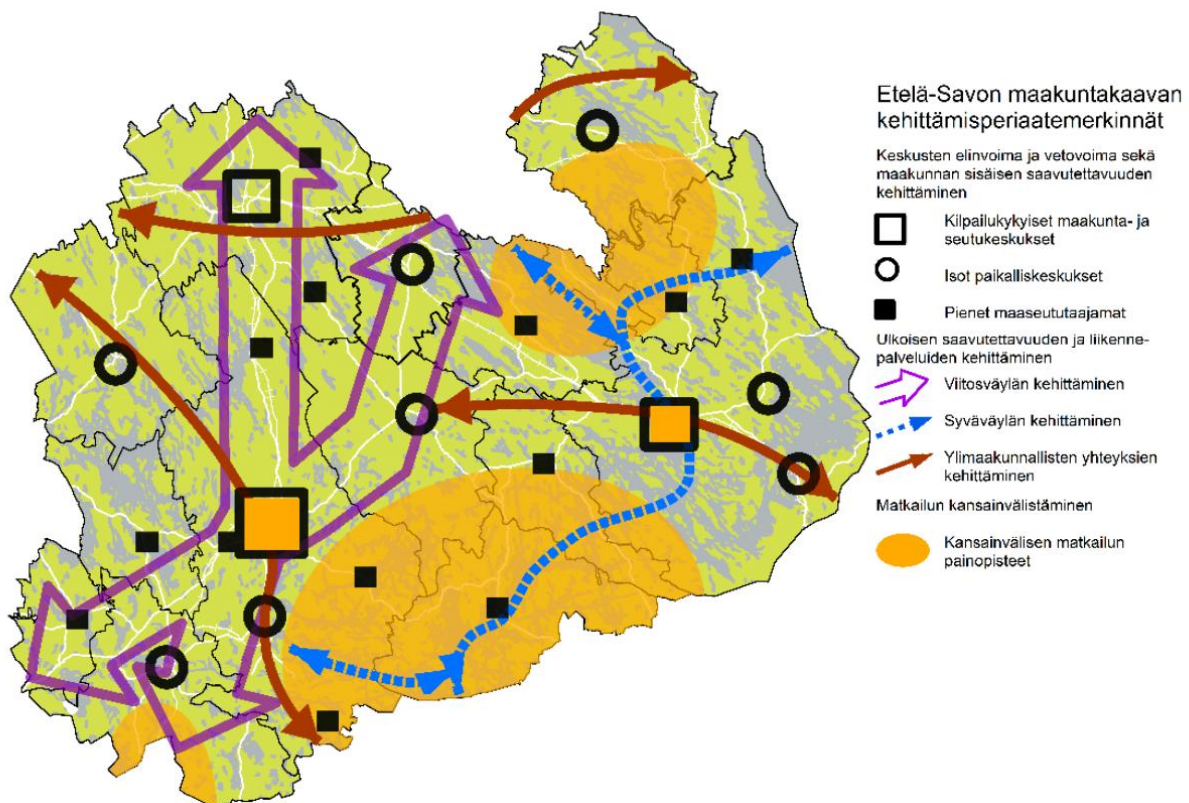
- Etelä-Savon maakuntakaava – kaikki aluevaraustyyppit (2010);
- Etelä-Savon 1. vaihemaakuntakaava – tuulivoima (2016) ja
- Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaava (2016) – kaikkien aluevaraustyyppien päivitys sekä
- Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaava – tuulivoima. Maakuntavaltuusto hyväksyi kaavan 4.12.2024, ja maakuntahallitus määräsi sen tulemaan voimaan ennen lainvoimaisuutta. Kaava on tullut voimaan kuulutuksella 29.1.2025.

Maakuntakaava ohjaa yleispiirteisesti maankäyttöä ja osoittaa alueita esimerkiksi liikenteelle, elinkeinoelämälle, asumiselle, vapaa-ajan asumiselle, jätehuollolle, energiantuotannolle, luonnonsuojelulle ja virkistykselle. Yksityiskohtaisempi maankäyttö ratkaistaan kunnan yleis- ja asemakaavoituksessa sekä maanomistajan ja kunnan yhteistyönä laadittavassa ranta-asemakaavoituksessa.

Tarkempaa tietoa maakuntakaavasta löytyy osoitteesta esavo.fi.

Kehittämisperiaatemerkinnot:

Maakuntakaavan kehittämisperiaatemerkinnot osalta Savonlinnan keskustaajama on kilpailukykyinen seutukeskus. Matkailun kansainvälistämisen painopistealueet ovat Saimaa ja kansallispuistot. Savonlinnan keskustaajaman läpi kulkee eurooppalaiseen TEN-T-verkkoon kuuluva syväväylä, jonka kehittämisessä tulee turvata Vuoksen vesistön ympäristö- ja kulttuuriarvot. Ylimaakunnallisissa yhteyksissä Savonlinnan seudulla tulee kiinnittää erityistä huomiota kilpailukykyisen ulkoisen saavutettavuuden turvaamiseen vähintään yhdellä liikennemuodolla. Lisäksi tulee turvata eri liikennemuotojen palveluketjujen saumaton jatkuvuus valtakunnallisiin yhteyksiin.

Alueidenkäytön suunnittelun kehittämisperiaatemerkinnot Etelä-Savon maakuntakaavassa (esavo.fi).

Savonlinnan keskustaajamaa koskevat seuraavat aluerajaukset ja kohdemerkinnät:

Asumisen ja elinkeinorakenteiden osalta maakuntakaavakartalla on osoitettu taajamatoimintojen aluevaraus (A 16.1 Savonlinnan keskustaajama), joka sisältää kaikki asumisen, palveluiden, teollisuuden ja työssäkäynnin sekä matkailun maankäyttömuodot. Suunnittelumääräyksessä on asetettu tarkempia tavoitteita maankäytön suunnittelulle.

Nykyiset ja uudet seudulliset vähittäiskaupan suuryksikkökeskittymät ovat Savonlinnan keskustaajama (c 16.40), Nojanmaa (km 16.41) ja Länsiportti (km 16.42). Savonlinnan keskustaajamatoimintojen alueelle (c 16.40) saa sijoittaa seudullisesti merkittäviä vähittäiskaupan suuryksiköitä, enimmäiskerrosalaa ei ole rajoitettu. Nojanmaassa (km 16.41) vähittäiskaupan yhteenlaskettu enimmäiskerrosala alueella on 100 000 k-m². Laitaatsillassa vähittäiskaupan (km 16.42) yhteenlaskettu enimmäiskerrosala on 31 100 k-m². Maakuntakaavan yleismääräyksen mukaan vähittäiskaupan seudullisesti merkittävän suuryksikön enimmäiskoko Savonlinnassa on tilaa vaativan erikoiskaupan osalta 7000 k-m² ja muilla vähittäiskaupan toimialoilla 5000 k-m².

Virkistysmatkailu- ja virkistysalueet:

- Ruunavuori (V-rm 16.60)
- Aholahdi (V-rm 16.69)
- Uuraan-Kaupinsaari (V-rm 16.71)
- Pihlajaniemi (V 16.61)
- Sulosaari (V 16.70)
- Simunan virkistysalue (V 16.62)
- Paskosaari (V1 16.95), myös retkisatama

Tie-, vesi- ja rautatieliikenne sekä satamat perustuvat pääosin nykyisiin yhteyksiin. Keskeisiä yhteyksiä ovat valtatie 14 Juva–Parikkala (vt 16.150, myös matkailutie) ja yhdysrata Huutokoski–Parikkala (yr 14.255). Pääkatuja ovat Olavinkatu (st 16.153) ja Uusi Asemantie, nykyinen Brahenkatu (st 16.154). Seututeitä ja yhdysteitä ovat Moinsalmentie (yt 16.152) ja Savonlinna–Enonkoski–Sappu (st 1.150). Muuttuneita ratkaisuja ovat uusi syväväylän linjaus (lvs 16.202), valtatie 14 ohitustie Savonlinnan keskustan kohdalla (vt 16.155) sekä yhdysradan Huutokoski–Parikkala linjaus Savonlinnan keskustan kohdalla (yr 14.256). Lisäksi maakuntakaavaan on merkitty ohjeellinen Savonlinnan syväsataman teollisuusraide (yro 16.257) sekä Savonlinnan ratapiha (LM 16.260).

Laivaväylät ja satamat sekä lastauspaikat:

- Laitaatsalmen syväväylä (lsv 16.202)
- Savonlinna–Punkaharju laivaväylä (lv 16.203)
- Pihlajaveden veneväylät (vv 16.206)
- Savonlinna–Varkaus syväväylä (lsv 14.200)
- Haukiveden veneväylät (vv 14.202)
- Lappeenranta–Savonlinna syväväylä (lvs 17.200)
- Laitaatsalmi (ls1 16.242)
- Savonlinnan matkustajasatama (lsv 16.245)
- Kasino (lsv 16.246)
- Törnipyörä (lsv 16.247)
- Haislahti (lsv 16.248)
- Savonlinnan syväsatama (ls 16.252)
- Schauman (ls1 16.215)
- Pieni Simuna (ls1 16.227)

Tekninen huolto ja erityisalueet:

- Pihlajaniemen jätevedenpuhdistamo (ET 16.392), Savonlinna–Enonkoski päävesijohto (v 16.394 ohjeellinen), Kerimäki–Savonlinna päävesijohto (v 7.394), Kerimäki–Pihlajaniemi runkoviemäri (j 7.395), Punkaharju–Savonlinna päävesijohto (v 12.394), Punkaharju–Pihlajaniemi runkoviemäri (j 12.395) ja uusi ohjeellinen päävesijohto Savonlinna–Rohvostonrinne (v 16.395)
- pohjavesialueita on Lähteelän I-luokan pohjavesialue (pv 16.271), joka on myös arvokas geologinen muodostuma (ge 16.498)
- kantaverkon johtolinjat 110 kV voimajohtokäytävien linjaukset Puhos–Savonlinna–Rantasalmi–Huutokoski (z 16.375), Kallislahti–Aholahdi–Kuusniemi (z 16.373) ja Savonlinna–Kyrönniemi (z16.377)
- Luhtislammen ampumarata (ea 16.10), melualue ampumarata (me 16.7)

Luonnon- ja kulttuuriympäristö:

- Pihlajavesi (SL 16.420), valtakunnallinen, rantojensuojeluohjelma ja Natura
- Haapalahti (SL 16.421), valtakunnallinen, lintuvesiensuojeluohjelma
- Tynkkylänjoki (SL 16.425), valtakunnallinen, lintuvesiensuojeluohjelma
- Lehmänpäänlehto (SL 16.426), valtakunnallinen, lehtojensuojeluohjelma

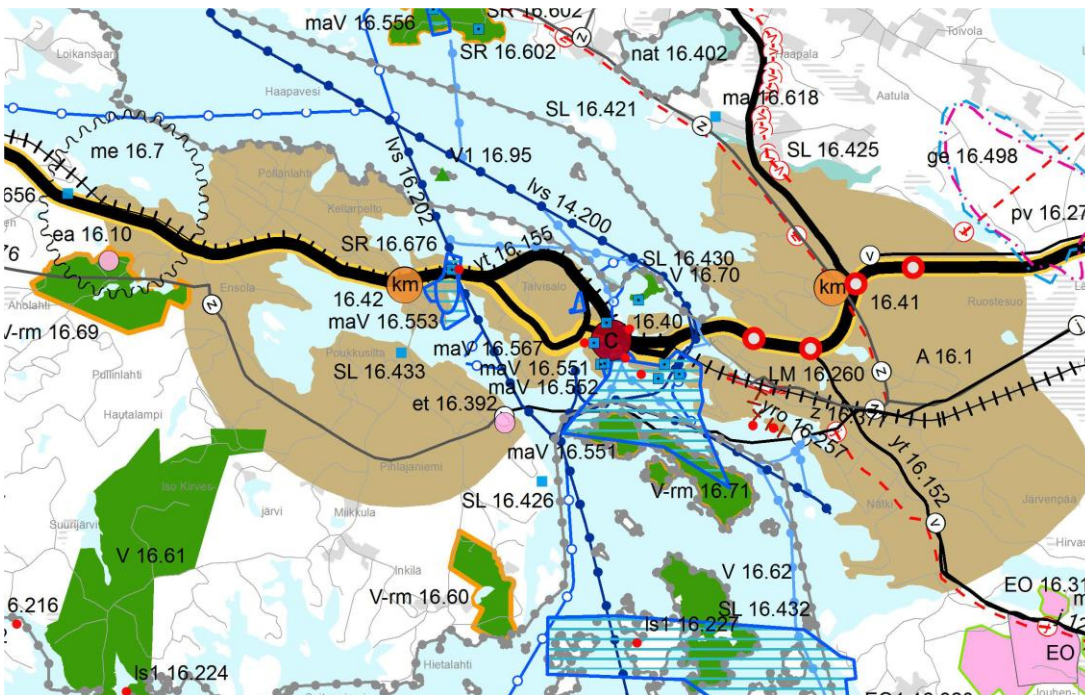
- Kasinonsaaret (SL 16.430), maakunnallinen, luonnonsuojelualue
- Simunan lehdot (SL 16.432), maakunnallinen, luonnonsuojelualue
- Poukkusilta (SL 16.433), maakunnallinen, yleiskaavan suojelukohde
- Pihlajaveden Natura alue (nat 16.400)
- Hevonniemen Natura-alue (nat 16.401)
- Haapalahden Natura-alue (nat 16.402)

Rakennettu kulttuuriympäristö ja kulttuurimaisemat:

- Savonlinnan taajama-alueella sijaitsevat suojeltavat rakennukset (SR 16.670): Tuomiokapituli, Pikkukirkko, Olavinkatu 25 (entinen lyseo), Ilola, Kisalinna, Olavinkatu 31 ja Kalmarinkatu 13, Kaarlonkatu 1, Kalmarinkatu 7 ja 9, Vanha kaupungintalo (Olavinkatu 27), Miljoonatalo, Metsäkonttorintie 5, 7 ja 9, Päiväkummun huvila, Inkerinkylän vanha asuntoalue, Kauppatori 1 (Olavinkatu 37), Nökköniemi, Kalliolinna, Kasino, Suruton ja puiset kävelysillat
- Taajama-alueen ulkopuolella: Tynkkylänjoen kartano (ma 16.618), Nojanmaan kartano (ma 16.619), Vuohimäen pihapiiri (ma 16.620)
- Olavinlinna ja Kyrönsalmen kulttuurimaisema-alueella (maV 16.551) sijaitsevat suojeltavat rakennukset: Olavinlinna (SR 16.671), Riihisaari (entinen valtion viljamakasiini 16.672), Tallisaari, Linnankadun puutalot, Komendantinpuisto, Metsänhoitajan virkatalo (Akselinkatu 8, 16.673), Venäjänniemi, Puistokatu 1, Puistokadun koulu, Tuomiokirkko (SR 16.677), Sääminginkatu 4, 4a ja 6, Puistokatu 7, Tottintori ja Lehtosen puisto, opettajainkoulutuslaitoksen as (sairaalan päärakennus, SR 16.674), Savonniemenkatu 2 (SR 16.675) ja Sotilaspojankatu 3, Kauppatori 1 (Olavinkatu 37, SYP)
- Olavinlinna ja Kyrönsalmen kulttuurimaisema (maV 16.572, valtioneuvoston päätös 1995), suojeltava rakennus Kalliolinna (SR 16.600)
- Savonlinnan rautatieaseman valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (maV 16.567)
- Laitaatsillan valtakunnallisesti arvokkaalla kulttuurimaisema-alueella (maV 16.553) sijaitsevat suojeltavat rakennukset: Laitaatsillan telakka-alue rakennuksineen, Laitaatsillan pohjoisosa, Laitaatsillan paloasema (SR 16.676), Kirkkonienkadun asuntoalue, Säämingin vanha hautausmaa ja kellotapuli
- Punkaharjun laivareitin huvilat (maV 12.570), Simunan huvila (ma 16.6600)

Virkistys- ja suojelualueilla sekä liikenne- tai teknisen huollon verkostojen alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Muinaisjäännökset ovat kohdeluettelossa, jonka tiedot perustuvat Museoviraston ylläpitämään muinaisjäännösrekisteriin. Kulttuuriperintökohteet ovat Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannassa (ESKU).

Ote Etelä-Savon maakuntakaavojen yhdistelmästä (esavo.fi).

Vaikutukset maakuntakaavaan:

Maankäyttö- ja rakennuslain 32 §:n mukaan maakuntakaava on ohjeena laadittaessa tai muutettaessa yleiskaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Etelä-Savon maakuntaliitossa on lisäksi vireillä Etelä-Savon 3. vaihemaakuntakaava, jolla täydennetään voimassa olevia maakuntakaavoja eri maankäyttömuotojen osalta ja huomioidaan tulevaisuuden tarpeita. Kaavan tavoitteina ovat muun muassa maakuntastrategian toteutumisen tukeminen, ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja sen hillintä, luonnon monimuotoisuuden ja luonnonvarojen resurssiviisaan käytön huomioon ottaminen, kestävän energiantuotannon edellytysten vahvistaminen, matkailun aluevarausten tarkastelu, saavutettavuuden turvaaminen sekä kaavamerkintöjen päivittäminen.

Voimassa olevien maakuntakaavojen merkinnät eivät ole ristiriidassa strategisen yleiskaavan kanssa. Strategisessa yleiskaavassa on otettu huomioon maakuntakaavan keskeiset ratkaisut, kuten keskustaaajan taajamatoimintojen alue, keskustatoimintojen ja kaupallisten palvelujen alueet, liikenne- ja väyläverkot, virkistys- ja suojelualueet sekä kulttuuriympäristö- ja maisema-arvot. Kansallista kaupunkipuistoa, valtakunnallisia maisema-alueita ja muita myöhemmin tarkentuvia maakunnallisia ratkaisuja voidaan käsitellä myös maakuntakaavoituksen jatkovaiheissa.

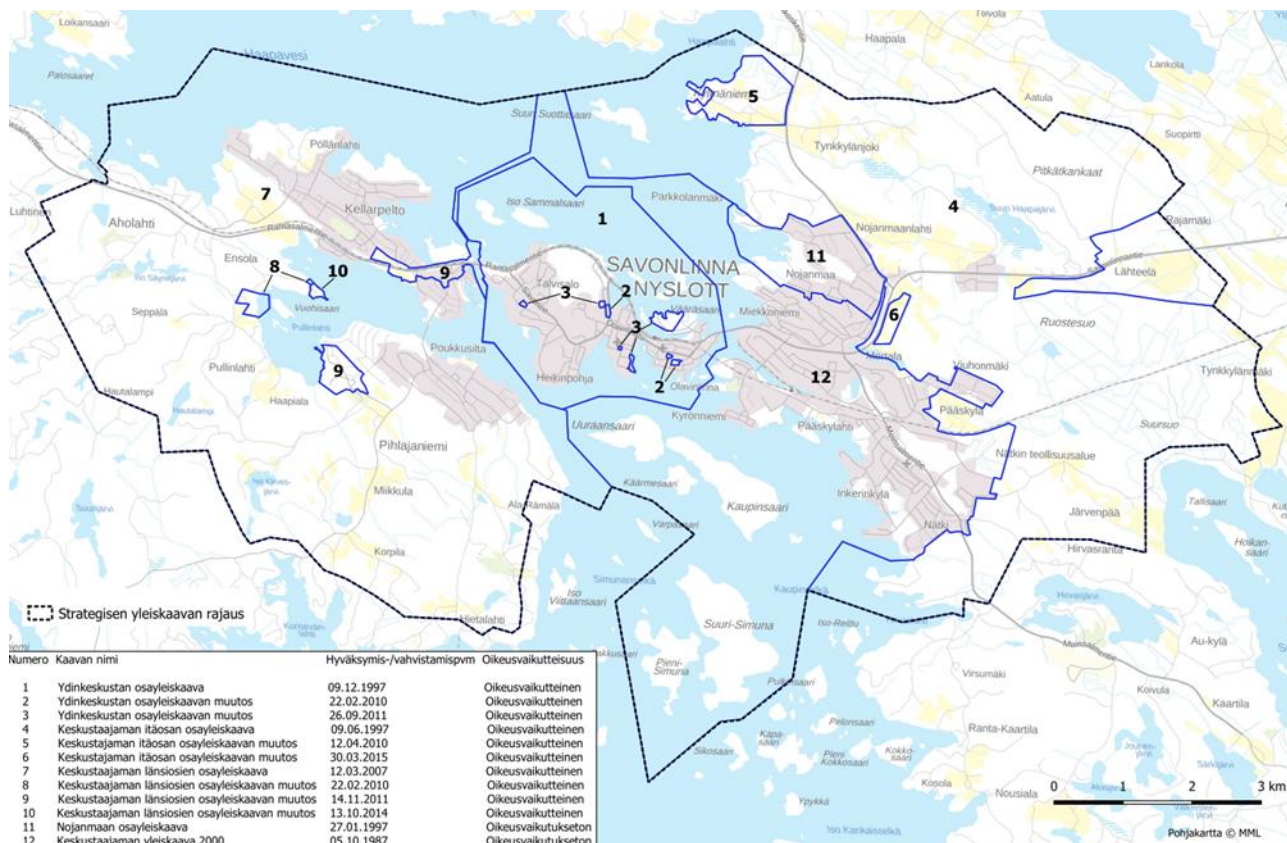
4.4 Yleiskaavat

Savonlinnan keskustaajaman strategisen yleiskaavan alueelle sijoittuvat seuraavat osayleiskaavat ja yleiskaavat (liite b):

1) Ydinkeskustan osayleiskaava	09.12.1997	Oikeusvaikutteinen
2) Ydinkeskustan osayleiskaavan muutos	22.02.2010	Oikeusvaikutteinen
3) Ydinkeskustan osayleiskaavan muutos	26.09.2011	Oikeusvaikutteinen
4) Keskustaajaman itäosan osayleiskaava	09.06.1997	Oikeusvaikutteinen
5) Keskustaajaman itäosan osayleiskaavan muutos	12.04.2010	Oikeusvaikutteinen

6) Keskustaajaman itäosan osayleiskaavan muutos	30.03.2015	Oikeusvaikutteinen
7) Keskustaajaman länsiosien osayleiskaava	12.03.2007	Oikeusvaikutteinen
8) Keskustaajaman länsiosien osayleiskaavan muutos	22.02.2010	Oikeusvaikutteinen
9) Keskustaajaman länsiosien osayleiskaavan muutos	14.11.2011	Oikeusvaikutteinen
10) Keskustaajaman länsiosien osayleiskaavan muutos	13.10.2014	Oikeusvaikutteinen
11) Nojanmaan osayleiskaava	27.01.1997	Oikeusvaikutukseton
12) Keskustaajaman yleiskaava 2000	05.10.1987	Oikeusvaikutukseton

Strategisen yleiskaavan suunnittelualue sekä alueen nykyiset yleiskaavat/osayleiskaavat (tarkemmin liite b).

Vaikutukset:

Strateginen yleiskaava on maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 42 §:n tarkoittama oikeusvaikutteinen yleiskaava. Voimaan tullessaan se korvaa alueella aiemmin hyväksytyt osayleiskaavat ja yleiskaavat siltä osin kuin strateginen yleiskaava koskee samoja alueita ja samoja asioita. Maakuntakaava jää ohjaamaan niitä asioita, joita oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa ei ole ratkaistu.

Strategisen yleiskaavan pohjalta ei pääsääntöisesti voida myöntää rakentamislupia, eikä siinä osoiteta rakennusoikeutta asemakaavoitettaville alueille. Poikkeuksena ovat rantarakennuspaikat RA, RA-1, RA/AO ja RA/AO-1, joiden osalta yleiskaava voi toimia suoraan rakentamisluvan perusteena kaavamääräyksessä osoitetulla tavalla MRL 44 §:n ja 72 §:n mukaisesti.

Aiempiin osayleiskaavoihin verrattuna strateginen yleiskaava kokoa keskustaajaman maankäytön ohjauksen yhdeksi yleispiirteiseksi kokonaisuudeksi. Se selkeyttää eri-ikäisten ja tarkkuudeltaan erilaisten osayleiskaavojen muodostamaa kokonaisuutta sekä poistaa päällekkäisyyksiä ja vanhentuneita aluevarauksia.

Yleiskaavan vaikutukset kohdistuvat erityisesti siihen, miten asemakaavoitusta ja muuta tarkempaa suunnittelua jatkossa ohjataan. Kaava antaa yhtenäiset periaatteet keskustaajaman yhdyskuntarakenteelle, asumisen mitoitukselle, palveluverkolle, elinkeinoelämän alueille, liikenneverkolle, viher- ja virkistysalueille sekä kulttuuri- ja luonnonympäristön huomioon ottamiselle.

Voimassa olevien osayleiskaavojen asumisen aluevarauksia on tarkistettu suhteessa nykyiseen väestökehitykseen, palveluverkkoon, yhdyskuntarakenteeseen sekä luonto- ja virkistysarvoihin. Strateginen yleiskaava vähentää aiempiin osayleiskaavoihin sisältynyttä ylimitoitusta ja kohdentaa uudet aluevaraukset nykyistä realistisemmin olemassa olevan taajamarakenteen yhteyteen.

4.5 Asemakaava

Savonlinnan kaupunkialueen keskeiset asuinalueet on asemakaavoitettu. Asemakaavoitetun alueen pinta-ala on noin 23 km². Asemakaavatilanne on esitetty tarkemmin liitteessä b.

Vaikutukset:

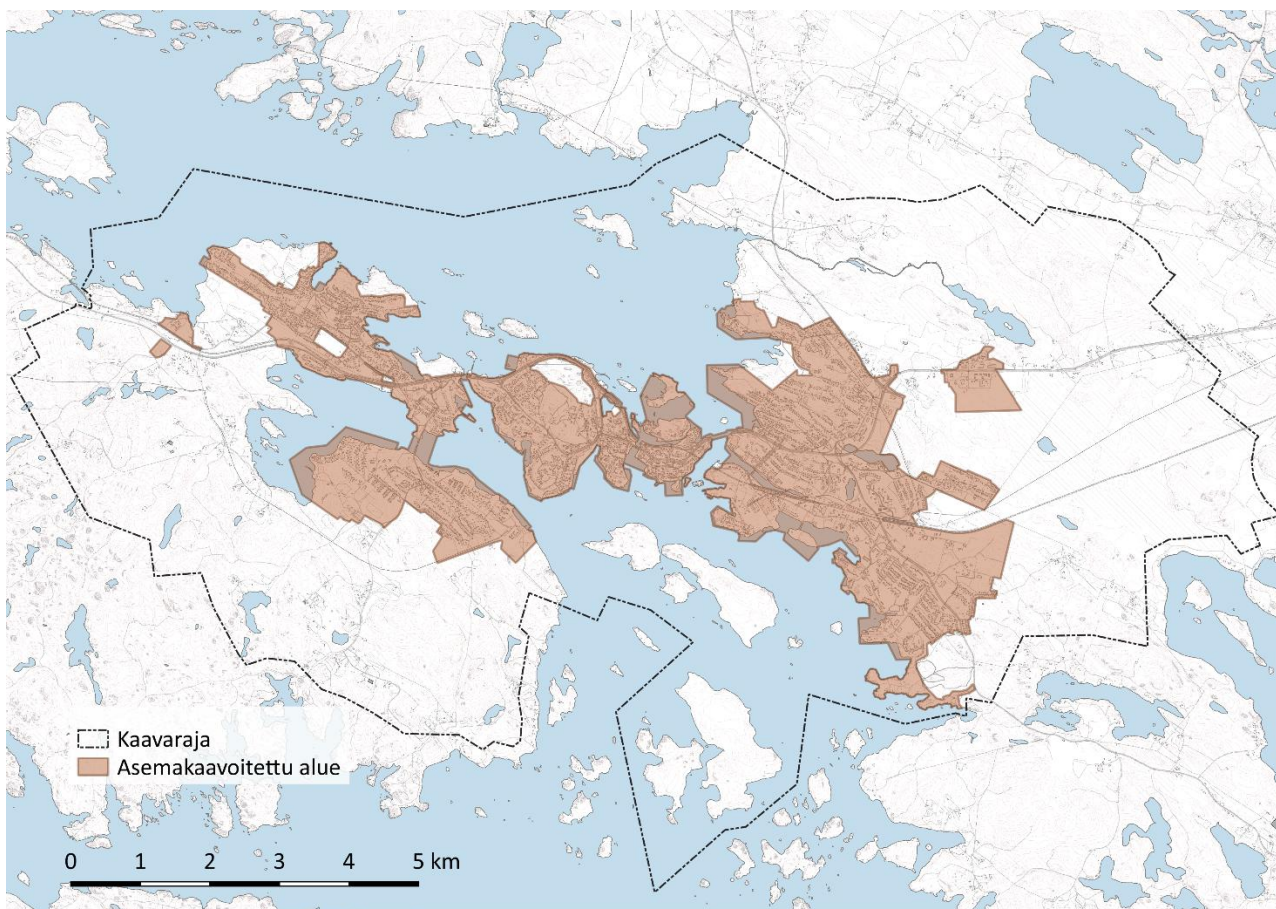
Strategisen yleiskaavan alueella voimassa olevat asemakaavat jäävät voimaan. MRL 42 §:n mukaan *yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi*.

Strategisen yleiskaavan alueella on asemakaava-alueita, joilla on MRL 51 §:n ja 60 §:n 1 momentin mukaisia asemakaavan ajanmukaisuuden tarkistamistarpeita. Nämä on selvitetty vuonna 2021 (liite 3). Selvitys palvelee strategisen yleiskaavan lisäksi kaupungin asemakaavahankkeiden priorisointia keskustaajaman alueella. Pääosin voimassa olevien asemakaavojen tarkistamistarpeet koskevat käyttötarkoitusta, rakentamiseen liittyviä määräyksiä, rakentamisen määrää ja sijaintia sekä kulttuuriympäristöä ja luonnonsuojelua.

Kaupunki on parhaillaan muuttamassa ydinkeskustan asemakaavoja alueilla, joiden kaavat ovat osin vuosilta 1926 ja 1933.

Kaupungin vuosittain laatimassa kaavoitusohjelmassa esitetään kaupungin kehityksen kannalta keskeiset asemakaavamuutokset.

Asemakaava-alueen ulkopuoliset alueet määritellään yleiskaavassa suunnittelutarvealueeksi. Tästä annetaan strategisessa yleiskaavassa yleinen määräys.

Asemakaavoitettu alue.

4.6 Rakennusjärjestys

Savonlinnan kaupungin rakennusjärjestys on tullut voimaan 1.10.2025. Kaupunginvaltuusto hyväksyi rakennusjärjestyksen 22.9.2025 § 96. Rakennusjärjestys on uudistettu rakentamislain voimaantulon johdosta, ja siinä on otettu huomioon rakentamislain mukaiset muutokset muun muassa lupajärjestelmään ja rakentamisen paikalliseen ohjaukseen.

Rakennusjärjestystä sovelletaan maankäyttöä ja rakentamista koskevan lainsäädännön, kaavojen sekä muiden rakentamista koskevien säännösten ja määräysten rinnalla. Rakennusjärjestyksen määräyksiä noudatetaan, jollei oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa, asemakaavassa tai muussa ylemmätasoisessa sääntelyssä ole asiasta toisin määrätty.

Rakennusjärjestyksessä annetaan paikallisista oloista johtuvia määräyksiä rakentamisesta, kulttuuri- ja luonnonarvojen huomioon ottamisesta sekä hyvän elinympäristön toteutumisesta ja säilyttämisestä. Strategisessa yleiskaavassa suunnittelutarvealueita ja rakentamisen ohjausta tarkastellaan yleiskaavan yleisten määräysten kautta siten, että rakennusjärjestyksen määräykset ja yleiskaavan oikeusvaikutukset täydentävät toisiaan.

4.7 Ranta-asemakaavat

4.7.1 Ranta-asemakaavoitettu alue

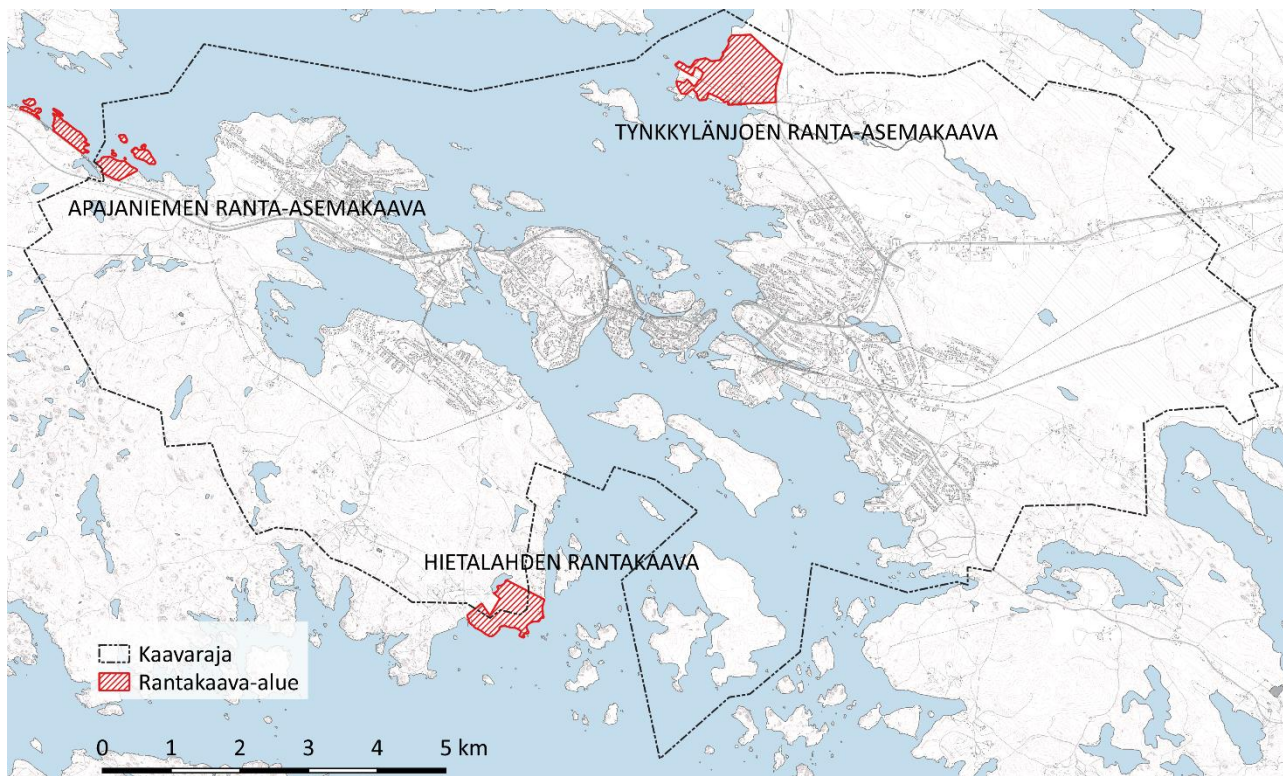
Suunnittelualueelle sijoittuu osa Hietalahden ranta-asemakaavoista vuosilta 1997 ja 2017, osa Apajaniemen ranta-asemakaavasta vuodelta 1995 sekä Tynkkylänjoen ranta-asemakaava vuodelta 2010. Kaavat on esitetty tarkemmin liitteessä b.

Hietalahden ranta-asemakaavassa (1997) strategisen yleiskaavan alueelle sijoittuva osa on maa- ja metsätalousaluetta (M), jonka rakennusoikeus on siirretty rannassa sijaitseviin kortteleihin (AP, RA), jotka puolestaan sijaitsevat Pihlajalahden osayleiskaavan alueella. Alueelle (M) saa rakentaa maa- ja metsätalouden kannalta välttämättömiä rakenteita ja laitteita. Alueella on myös ranta-asemakaavatiet (Kannonniementie, Hietalahdentie).

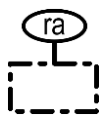
Hietalahden ranta-asemakaavamuutoksessa (2017) on Kannonniementien eteläpuolelle osoitettu matkailua palvelevien rakennusten korttelialuetta (RM, RM-1), lähivirkistysaluetta (VL) ja maa- ja metsätalousaluetta (M).

Apajaniemen ranta-asemakaavassa on loma-asuntojen korttelialuetta (RA), yhteensä viisi rakennuspaikkaa. Alueella on lisäksi maa- ja metsätalousaluetta (M) ja kaavatiet.

Tynkkylänjoen ranta-asemakaavassa on loma-asuntojen korttelialuetta (RA), matkailua palvelevien rakennusten korttelialuetta (RM), rakennussuojelualuetta (SR), luonnonsuojelualuetta (SL), muinaismuistoaluetta (SM), retkeily- ja ulkoilualuetta (VR), lähivirkistysaluetta (VL), uimarantaa (VV), venevalkamaa (LV), mastoaluetta (EMT), maa- ja metsätalousaluetta (M, MU, MY), maisemallisesti arvokasta peltoaluetta (MA), arvokasta kulttuurimaisemaa (km), suojeltavia rakennuksia ja alueita (s-1, s) sekä Natura 2000 -aluetta.

Ranta-asemakaavatilanne (tarkemmin liitteessä b, pohjakartta © MML).

Kaavamääräys ranta-asemakaavoitettu alue:

Ranta-asemakaavoitettu alue. Alueella on voimassa ranta-asemakaava.

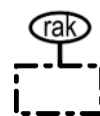
Vaikutukset:

Ranta-asemakaavat jäävät voimaan, eikä strategisella yleiskaavalla muuteta niiden mukaisia aluevarauksia tai rakennusoikeuksia. Strateginen yleiskaava toimii MRL 42 §:n mukaisesti ohjeena, jos ranta-asemakaavoja myöhemmin muutetaan tai alueiden maankäyttöä tarkastellaan uudelleen. Yleiskaavassa ei esitetä uusia muutoksia ranta-asemakaava-alueiden maankäyttöön, vaan voimassa olevien ranta-asemakaavojen ratkaisut otetaan huomioon osana alueen kokonaisuutta.

4.7.2 Ranta-asemakaavoitettava alue

Papinniemen perikunnan omistaman kiinteistön 740-501-7-209 rantavyöhykkeelle osoitetaan ranta-asemakaavoitettava alue. Alueen tarkempi maankäyttö ratkaistaan erillisessä ranta-asemakaavassa, joka laaditaan pääasiassa loma-asumisen ja olemassa olevien rakennuspaikkojen järjestämiseksi ranta-alueella. Strategisessa yleiskaavassa ratkaisu korvaa aiemman laajan asuinaluevarauksen yleispiirteisemmän ohjauksen siten, että rantavyöhykkeen mahdollinen kehittäminen edellyttää maanomistajan laatimaa tai laadituttamaa ranta-asemakaavaa sekä siihen liittyviä selvityksiä ja vaikutusten arviointia.

Papinniemen kiinteistöä koskevaa kaavaratkaisua on tarkistettu kaavaehdotuksen nähtävilläolon jälkeen käytyjen neuvottelujen perusteella. Perikunta on neuvotellut asiasta kaupungin edustajien kanssa, ja neuvotteluihin ovat osallistuneet tekninen johtaja, teknisen lautakunnan puheenjohtaja ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja. Neuvottelujen pohjalta tarkistetussa kaavaehdotuksessa rantavyöhykkeen maankäyttö osoitetaan ratkaistavaksi ranta-asemakaavoituksella, kaksi olemassa olevaa rantavyöhykkeen rakennuspaikkaa osoitetaan RA/AO-merkinnällä, niemessä sijaitseva rakennuspaikka osoitetaan poistuvaksi rakennuspaikaksi ja muu osa kiinteistöstä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi.

Kaavamääräys ranta-asemakaavoitettava alue:

Alue kaavoitetaan pääasiassa loma-asumisen ja olemassa olevien rakennuspaikkojen järjestämiseksi ranta-alueelle. Alueen tarkempi mitoitus, rakennuspaikkojen sijoittuminen, kulkuyhteydet, vesihuollon ratkaisut sekä maisema-, luonto-, virkistys- ja muut vaikutukset ratkaistaan ranta-asemakaavassa.

Vaikutukset:

Ranta-asemakaavoitettavan alueen osoittaminen siirtää Papinniemen rantavyöhykkeen yksityiskohtaisen maankäytön ratkaisemisen erilliseen ranta-asemakaavamenettelyyn. Vaikutuksena strateginen yleiskaava ei osoita alueelle uutta suoraan toteutettavaa asuin- tai rantarakentamista, vaan mahdollinen lisärakentaminen, rakennuspaikkojen määrä ja sijoittuminen sekä niiden toteuttamisedellytykset arvioidaan tarkemmin ranta-asemakaavoituksen yhteydessä. Ratkaisu vähentää Kellarpellon uusien laajojen asuinaluevarausten määrää ja ohjaa Kellarpellon kehittämistä ensisijaisesti nykyisen taajamarakenteen täydentämiseen sekä olemassa olevan katu-, palvelu- ja yhdyskuntateknisen verkon hyödyntämiseen.

Ranta-asemakaavoituksen yhteydessä arvioidaan tarkemmin alueen maisema- ja luontoarvot, rantavyöhykkeen rakentamiskelpoisuus, vesihuolto, kulkuyhteydet, virkistyskäyttö, vapaan

rantaviivan riittävyys sekä mahdolliset kustannus- ja vastuujaot maanomistajan ja kaupungin välillä. Koska strateginen yleiskaava ei ratkaise Papinniemen rantavyöhykkeen yksityiskohtaista mitoittamista, ranta-asemakaavoitettava alue ei sellaisenaan muodosta uutta rakentamisoikeutta eikä velvoita kaupunkia asemakaavoitukseen tai yhdyskuntateknisten investointien toteuttamiseen.

4.8 Aluerakennemalli

Savonlinnan seudun aluerakennemalli valmistui keväällä 2013 (liite 6). Suunnitelma on strateginen visio toimivasta, kestävästä ja vetovoimaisesta aluerakenteesta. Malli on laadittu ennen strategisen yleiskaavan varsinaisen suunnittelutyön käynnistymistä, ja sen lähtökohtia on myöhemmin tarkistettu muun muassa väestökehityksen, palveluverkon, liikennejärjestelyjen, elinkeinoelämän tarpeiden sekä luonto- ja kulttuuriympäristöselvitysten perusteella.

Aluerakennemallissa Savonlinnan keskustaajaman kehittämisen tavoitteet liittyvät erityisesti seutukeskuksen vahvistamiseen, keskustan elinvoimaan, matkailupalveluihin, yritystoimintaan, teollisuuteen ja logistiikkaan sekä saavutettavuuden parantamiseen:

- Savonlinna on kaupunkikeskus; seudun kaupan, palvelujen, koulutuksen ja vetovoimaisen keskusta-asumisen keskus, jossa on hyvät asiointimahdollisuudet eri kulkumuodoilla. Maankäyttö on tiivistynyt ja Savonlinnan ydinkeskustan välittömässä läheisyydessä luodaan edellytykset tiiviille pientaloasumiselle. Keskustassa kehitetään kokonaisvaltaisesti matkailun, erikoiskaupan ja palveluyritysten toimintaedellytyksiä.
- Savonlinna on matkailupalvelujen keskittymä. Keskustaa kehitetään monipuolisten matkailupalvelujen alueena tukeutuen hyvään saavutettavuuteen, vahvoihin vetovoimatekijöihin ja olemassa olevaan matkailuinfrastruktuuriin. Savonlinnan keskustan matkailuvyöhyke profiloituu kulttuuri-, hyvinvointi- ja vesistömatkailuun.
- Savonlinna on seudun kehitettävä ydinalue. Seutukeskus Savonlinna vahvistuu ja muodostaa keskusverkon ytimen. Savonlinna on seudun tärkein kaupan, palvelujen, osaamisen, tutkimus- ja kehitystoiminnan, koulutuksen sekä elinkeinoelämän keskus. Savonlinnan keskustassa parannetaan kaupunkikuvaa ja asiointimahdollisuuksia hyödyntämällä valtatie 14 uuden linjauksen tuomat mahdollisuudet keskustaajaman kohdalla.
- Savonlinnassa on kehittyvää teollisuutta ja logistiikkaa. Nykyisten teollisuus- ja logistiikka-alueiden toimintaedellytykset turvataan. Pääskylahden aluetta kehitetään logistisena solmupisteenä hyödyntämällä raideliikenteen, syväsataman ja vesiliikenteen mahdollisuudet. Laitaatsilta-Aholahdi-aluetta kehitetään työpaikka- ja yritystoiminnan alueena.
- Savonlinnassa on kehittyviä palveluja ja yritystoimintaa. Savonlinnan keskustan itäisen sisääntuloväylän, Itäväylän yrityspuiston, yritystoiminta-aluetta kehitetään ja sen saavutettavuutta parannetaan.

Vaikutukset:

Strateginen yleiskaava tukee aluerakennemallin keskeisiä tavoitteita, mutta täsmentää ja ajantasaistaa niitä nykyisen suunnittelutilanteen mukaisesti. Yleiskaavassa keskustaajaman kehittäminen perustuu olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyödyntämiseen, keskustan ja alakeskusten elinvoiman vahvistamiseen, palvelujen saavutettavuuteen sekä liikenne-, virkistys- ja viheryhteysien jatkuvuuteen.

Aluerakennemalli on toiminut yleiskaavan taustaselvityksenä ja strategisena lähtökohtana, mutta se ei sellaisenaan ole oikeusvaikutteinen kaava. Yleiskaavaratkaisuissa on arvioitu aluerakennemallin tavoitteita suhteessa myöhemmin laadittuihin selvityksiin, kuten asumisen mitoittamiseen, asemakaavojen ajantasaisuuteen, kaupalliseen palveluverkkoon, liikenneverkkoon sekä luonto- ja kulttuuriympäristöarvoihin. Näiden selvitysten perusteella osa

aluerakennemallissa esitetyistä kasvun ja rakentamisen painotuksista on tarkentunut tai muuttunut.

Vaikutuksena strateginen yleiskaava ohjaa keskustaajaman kehittämistä aiempaa realistisempaan ja vaihteittain toteutettavaan suuntaan. Asumisen uudet aluevaraukset on sovitettu laskevaan väestökehitykseen, olemassa olevaan palvelu- ja kunnallistekniseen verkkoon sekä luonto- ja virkistysarvoihin. Elinkeinoelämän ja matkailun kehittämisedellytyksiä vahvistetaan erityisesti keskustassa, Pääskylahdessa, Laitaatsillassa, Aholahdessa ja Itäväylän suunnassa. Samalla yleiskaava turvaa laajat virkistys- ja viheraluekokonaisuudet sekä kulttuuri- ja luonnonympäristön kannalta keskeiset alueet.

Yleiskaavan vaikutukset aluerakennemalliin ovat siten pääosin mallia tukevia, mutta samalla sen tavoitteita tarkentavia. Kaava vahvistaa Savonlinnan roolia seudun keskuksena ja matkailukaupunkina, mutta mitoittaa uudet aluevaraukset nykyistä väestö- ja palvelukehitystä vastaaviksi. Tämä vähentää yhdyskuntarakenteen hajautumisen riskiä ja tukee kaupungin mahdollisuuksia kohdentaa maankäytön, palvelujen, liikenteen ja kunnallistekniikan kehittämistoimia tarkoituksenmukaisesti.

5 KAAVAMERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET

5.1 Asuminen

Asuminen, kaavoitukselle asetetut tavoitteet:

- Ydinkeskusta pidetään asuttuna ja elävänä. Kerrostalorakentaminen sijoittuu ydinkeskustaan. Rakentaminen toteutetaan tehokkaana, jolloin ei tarvitse ottaa virkistys- ja puistoalueita tarpeettomasti käyttöön.
- Ydinkeskustan ranta-alueet säilytetään yleisessä virkistyskäytössä
- Kellarpeltoa, Pihlajaniemeä, Nojanmaata ja Nätkiä kehitetään tasapuolisesti pientaloalueina.
- Asunto-alueilla voidaan sallia myös omarantaisia tontteja vailla yleistä merkitystä olevilla ja asumiseen soveltuvilla ranta-alueilla.
- Tutkitaan asemakaava-alueiden tiivistämismahdollisuudet ja olemassa olevan kunnallistekniikan hyödyntäminen.
- Päiväkoti- ja kouluverkko ja asuntorakentaminen sovitetaan yhteen.

5.1.1 Väestöennuste, asuntotarve-ennuste ja asuinalueiden mitoitus

Etelä-Savon maakunnan vesistöisyys ja harva asutusrakenne näkyvät taajama-asteessa, joka on Manner-Suomen alhaisimpia, noin 70 %. Koko maassa taajama-aste on noin 85 %. Myös Savonlinna on pinta-alaltaan laaja ja harvaan asuttu kaupunki. Savonlinnan väestötiheys on noin 15 asukasta/km², kun esimerkiksi Mikkelissä vastaava luku on noin 21 asukasta/km².

Savonlinnan väestökehitys on ollut pitkään laskevaa, väestö ikääntyy ja muuttoliike suuntautuu erityisesti suurempiin kasvukeskuksiin. Opettajankoulutuslaitoksen siirtyminen Joensuuun vaikutti merkittävästi vuoden 2018 väestötilastoihin. Savonlinnan kaupungin kokonaisasukasmäärä oli vuoden 2018 lopussa noin 34 600 asukasta. Vuonna 2021 Savonlinnassa asui noin 32 550 asukasta, ja vuonna 2023 asukasmäärä oli 32 002 asukasta. Keskustaajamassa asuu noin 60 % kaupungin väestöstä.

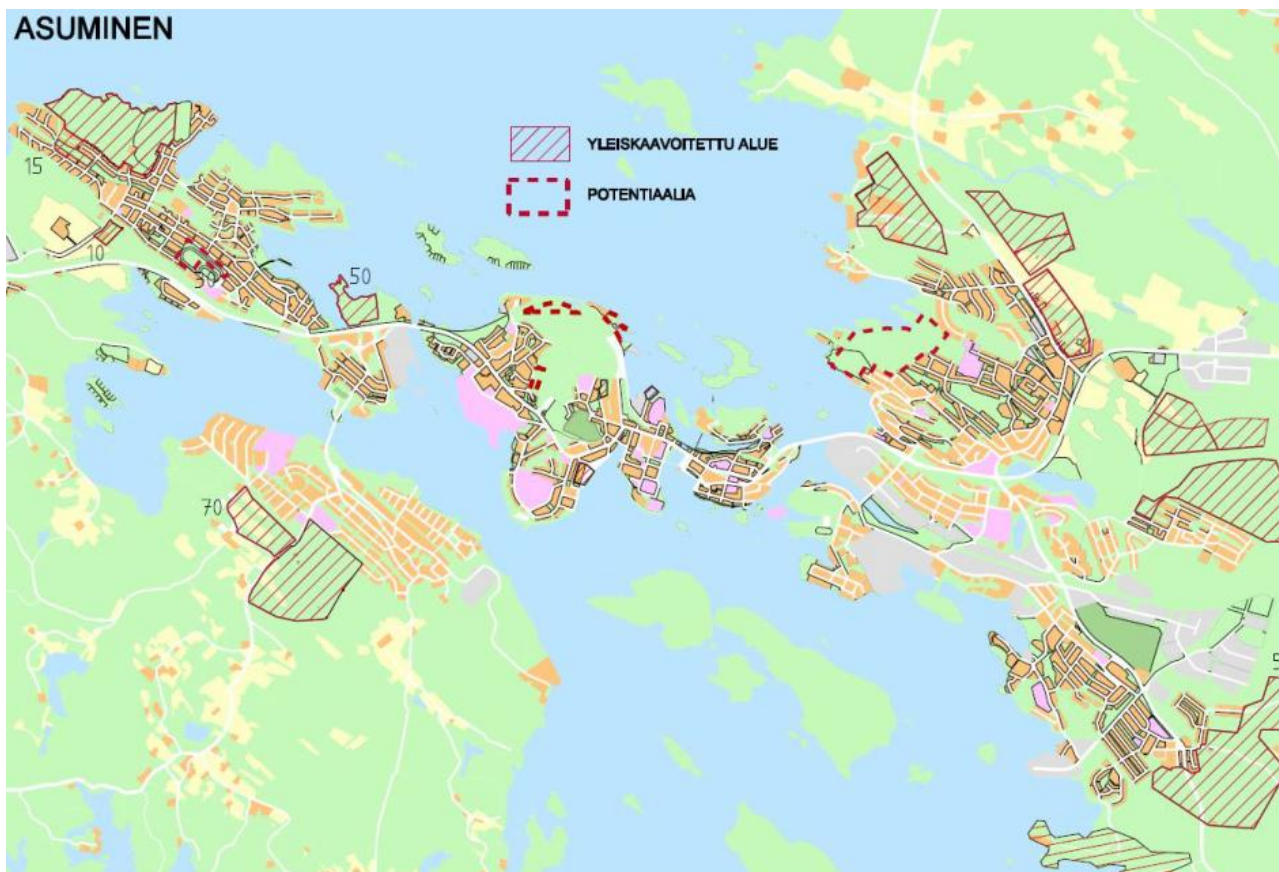
Väestöennusteiden mukaan nykyisen kehityksen jatkuessa Savonlinnan asukasmäärän arvioidaan edelleen vähenevän. SYKE:n ennusteen perusteella koko kaupungin asukasmäärä olisi noin vuonna 2030 noin 1 800 asukasta nykyistä pienempi. Tilastokeskuksen tietoihin perustuvassa pitkän aikavälin tarkastelussa väestön vähenemäksi on arvioitu vuoteen 2040 mennessä noin 8 000 asukasta eli noin 24 %. Väestökehitys vaikuttaa suoraan uusien asuinalueiden mitoitukseen ja tarpeeseen kohdentaa rakentamista ensisijaisesti olemassa olevan taajamarakenteen yhteyteen.

Valtakunnallisia uusia laskentamalleja tarkempiin alueellisiin asuntotarve-ennusteisiin on kehitteillä, mutta niiden yksityiskohtaisia julkisia tuloksia ei ole ollut yleiskaavaa varten käytettävissä. Realistinen asuntotarve-ennuste Savonlinnassa tarkoittaa kuitenkin, että koko kaupungin asuntokannan määrällinen lisätarve on vähäinen ja tiiviimmän taajamarakenteen ulkopuolella uusien asuntoalueiden tarve voi olla paikoin hyvin pieni tai sitä ei ole lainkaan. Asuntotarvetta syntyy jatkossa ennen kaikkea asumisväljyyden kasvusta, asuntokannan uudistumisesta, ikääntyvän väestön asumistarpeista sekä siitä, että palvelut ja asuminen keskittyvät keskustaajamaan.

Vuoden 2015 hyväksytyt mitoitusperusteet, joita nyt tarkistetaan, olivat seuraavat:

- Asuntokerrosalan lisätarve Savonlinnassa on Maakuntaliiton selvityksen mukaan vuoteen 2030 mennessä enimmillään 200 000 k-m². Oletus on, että asuntokerrosalasta 1/3 sijoittuu pientaloihin ja 2/3 kerrostaloihin. Pientaloalueiden pinta-alantarpeeksi selvityksessä on arvioitu enimmillään 175 hehtaaria ja kerrostaloalueiden pinta-alantarpeeksi enimmillään 43 hehtaaria, yhteensä 218 ha.

- Strategisen yleiskaavan mitoituspäätökset on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 16.11.2015 § 112. Asukasluvulle arvioitiin keskustaajamassa 1 % kasvu noin 25 600 asukkaaseen (kasvu 2000 asukasta). Nykyiseksi kerrosalaksi arvioitiin noin 1 200 000 k-m². Kerrosneliömetritarpeeksi arvioitiin sama kuin maakuntaliiton selvityksessä noin 200 000 k-m², josta 1/3 pientaloihin ja 2/3 ydinkeskustan kerrostaloihin. Asumisväljyys arvioitiin 55 k-m²/asukas.
- Potentiaalisiksi uusiksi asuinalueiksi selvityksessä esitettiin yleiskaavojen rakentamattomia aluevarauksia sekä Talvisalon ja Miekkoniemen virkistysalueen osia, yhteensä noin 218 ha.

Vuoden 2015 arvio asuinalueiden sijoittumisesta.

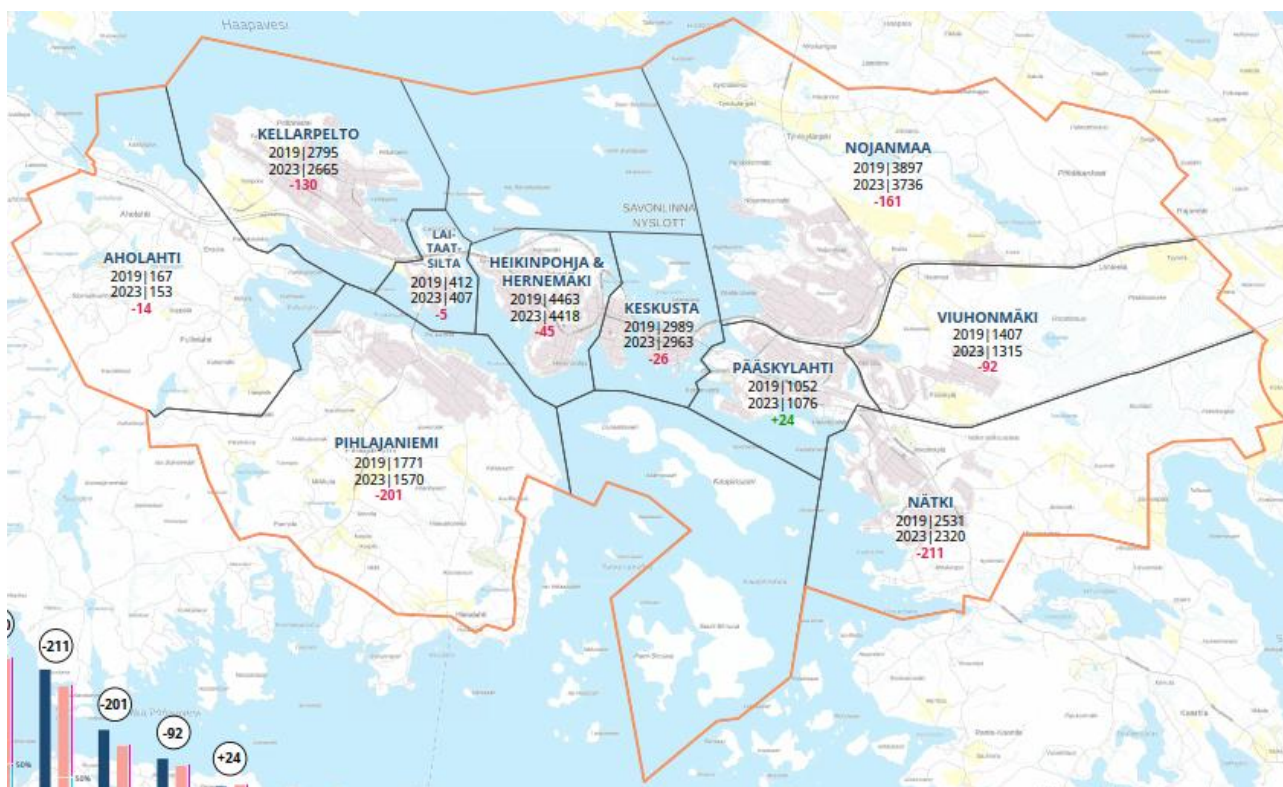
Vuoden 2015 hyväksytyt mitoituspäätökset ovat nykyisen tiedon valossa ylimitoitettuja. Mitoitusta ja aluevarauksia on ollut tarpeen tarkistaa realistisemmiksi laskevan väestökehityksen vuoksi. Lisäksi kaavatyössä on otettu huomioon luontoarvot, joita ei vielä vuonna 2015 ollut kattavasti selvitetty yleiskaavaa varten. Luontoselvitysten perusteella asuinaluevarauksia poistuu muun muassa Talvisalosta, Miekkoniemeltä, Pihlajaniemeltä ja osin Nätkiltä.

Yleiskaavassa käytetään seuraavia mitoituspäätöksiä uusille asuinalueille:

- Keskustaajaman väestömäärän arvioidaan olevan vuonna 2040 noin 21 650 asukasta. Tämä merkitsee noin 1 030 asukkaan eli noin 5 %:n lisäystä vuoden 2023 keskustaajaman asukasmäärään nähden, vaikka koko kaupungin väestökehitys on laskeva.
- Asumisväljyydeksi arvioidaan noin 65 k-m²/asukas. Arvio perustuu SYKEN tilastoihin asuntojen keskikoon kehityksestä kerrostaloissa, rivitaloissa ja omakotitaloissa.
- Uuden asuntokerrosalan tarpeeksi arvioidaan noin 67 250 k-m², josta noin puolet sijoittuu ydinkeskustan kerrostaloihin ja noin puolet pientalovaltaisille alueille.
- Voimassa olevien osayleiskaavojen uusien asuinalueiden aluevaraukset ovat olleet yhteensä noin 365 ha. Näistä aluevarauksista poistetaan strategisessa yleiskaavassa noin 177 ha. Uusia tai vielä toteutumattomia asuinaluevarauksia jää noin 188 ha, mikä on esitetty

mitoitustaulukossa kohdassa 5.1.3. Mitoituksessa on otettu huomioon se, että osa alueista on jo asemakaavoitettu mutta rakentumaton, ja että aluevaraukset sisältävät asuntoalueiden lisäksi myös niihin liittyviä katu-, virkistys- ja viheralueita. Ratkaisu pienentää aiempien osayleiskaavojen ylimitoitusta ja kohdentaa uudet aluevaraukset nykyistä realistisemmin keskustaajaman rakenteeseen.

- Uudet ja vielä toteutumattomat asuinalueet sijoitetaan ensisijaisesti olemassa olevan katu- ja palveluverkon läheisyyteen sekä alueille, joilla yhdyskuntarakennetta voidaan täydentää ilman merkittäviä uusia verkosto- ja palveluinvestointeja. Sijainnissa otetaan huomioon myös järviläheisyys, luontoarvot, virkistysyhteydet sekä alueiden soveltuminen vaiheittaiseen toteuttamiseen.

Asukasmäärät Savonlinnan taajama-alueella 2023 (pohjakartta © MML, tarkemmin liite f).

5.1.2 Taajamatoimintojen alue

Taajamatoimintojen alue koostuu pääosin asemakaavoitetuista alueista ja nykyisestä asutuksesta. Alue sijoittuu erityisesti Aholahden, Kellarpellon, Pihlajaniemen, Laitaatsillan, Heikinpoijan ja Hernemäen, keskustan, Pääskylahden, Viuhonmäen, Nojanmaan ja Nätäkin kaupunginosaan.

Strategisen yleiskaavan alueella ei ole sellaisia kyläkeskittymiä, jotka tulisi osoittaa taajamatoimintojen alueen lisäksi erillisinä kyläalueina.

Kaavamääräys taajamatoimintojen alue:

Taajamatoimintojen alue. Taajamatoimintojen alue on tarkoitettu pääasiassa asumiseen ja sitä tukeville palveluille.

Taajamatoimintojen alueella voi sijaita julkisia ja yksityisiä palveluita sekä pinta-alaltaan vähäisempiä kaupallisia alueita, liike-, palvelu- ja toimistoalueita, matkailupalveluiden alueita, ympäristöhaiiriötä aiheuttamattomia teollisuus- ja työpaikka-alueita, liikenne- ja satama-alueita, yhdyskuntateknisen huollon alueita, virkistys- ja puistoalueita sekä maa- ja metsätalousalueita.

Alueiden käyttö on pääsääntöisesti ratkaistu asemakaavoin. Maankäytön muutokset edellyttävät yksityiskohtaisempaa suunnittelua asemakaavalla ja vaikutusten arviointia.

Uudis- ja täydennysrakentaminen tulee sopeuttaa ympäristöönsä mittakaavaltaan ja kaupunkikuvallisesti sekä suunnitteluratkaisuilla tulee edistää viihtyisää kaupunkikuvaa. Suunnittelussa ja rakentamisessa on kiinnitettävä huomiota myös elinympäristön viihtyisyyteen ja turvallisuuteen.

Kaupunkikuvallisesti merkittävät ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset tulee ottaa huomioon uudis- ja täydennysrakentamisen suunnittelussa.

Tarkemmassa suunnittelussa tulee ehkäistä taajamatoimintojen alueella sijaitsevien viheralueiden pirstoutumista ja säilyttää nykyiset viherkäytävät. Viheralueilta tulee olla yhteydet tai kulkureitit taajamatoimintojen alueen ulkopuolisille laajemmille viheralueille. Suunnittelussa tulee edistää keskeisten julkisten ranta-alueiden säilymistä ja tukea näiden saavutettavuutta.

Taajamatoimintojen alueella voidaan sallia asemakaavoitettavaksi myös omarantaisia tontteja vailla yleistä merkitystä olevilla ja asumiseen soveltuvilla ranta-alueilla.

Suunnitteluratkaisuissa tulee varmistaa, että alueet voivat tukeutua joukkoliikenteeseen, pyöräilyyn ja kävelyyn. Reittien tulee olla sujuvia, turvallisia ja jatkuvia.

Vaikutukset taajamatoimintojen alueeseen:

Taajamatoimintojen alue on pääosin asemakaavoitettu. Asemakaavojen ajantasaisuudesta on laadittu selvitys vuonna 2021 (liite 3), ja selvitystä hyödynnetään asemakaavojen tarkistamistarpeiden arvioinnissa.

Taajamatoimintojen alueeseen sisältyy asemakaavoitettuja virkistys- ja puistoalueita. Tavoitteena on säilyttää jäljellä olevat pienemmät viheralueet yhtenäisinä sekä turvata niiden väliset viherkäytävät, kevyen liikenteen yhteydet ja ulkoilureitit. Kulttuurihistoriallisesti merkittävät viheralueet on osoitettu suojelukohteina. Virkistys- ja puistoalueisiin ei kohdistu yleiskaavassa uusia rakentamispaineita.

Taajamatoimintojen alueella voidaan asemakaavoituksessa tapauskohtaisesti sallia myös omarantaisia tontteja sellaisilla asumiseen soveltuvilla ranta-alueilla, joilla ei ole yleistä merkitystä virkistykseen, maiseman, luonnonarvojen tai muun yleisen edun kannalta. Kaupungin omistamilla ranta-alueilla ratkaisut edellyttävät tarvittaessa maankäyttösopimuksia.

Kaavojen lisäksi kaupungilla on yleisiä määräyksiä ja suunnitteluohjeita, joilla ohjataan rakentamisen ja ympäristön laatua. Savonlinnan kaupungin rakennusjärjestys on tullut voimaan 1.10.2025. Rakennusjärjestyksen määräykset täydentävät taajamatoimintojen alueella yleiskaavan ja asemakaavojen ohjausta siltä osin kuin oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa, asemakaavassa tai muussa ylemmätasoisessa sääntelyssä ei ole asiasta toisin määrätty.

5.1.3 Uudet asuinalueet

Kaupungin tulee MRL:n mukaan huolehtia tarpeellisesta yleiskaavan laatimisesta ja sen pitämisestä ajan tasalla. Yleiskaavaa laadittaessa mitoituksessa on otettava huomioon kunnan ja suunnittelualueen väestöennusteet, alueelle kohdistuva rakentamispaine sekä yhdyskuntarakenteen toimivuus. Koska seudun väestökehitys on laskeva, uusien asuinalueiden mitoituksessa korostuvat yhdyskuntarakenteen eheys, olemassa olevan palvelu- ja kunnallisteknisen verkon hyödyntäminen sekä kaupungin tavoitteet keskustaajaman elinvoiman vahvistamiseksi. Yleiskaavan tavoitevuotena käytetään vuotta 2040.

Uusien asuinalueiden mitoituksen lähtökohtana on, että uusi kerrostalorakentaminen sijoittuu ensisijaisesti ydinkeskustaan Laitaatsalmen ja Kyrönsalmen välille sekä keskustatoimintojen alueelle. Pientalorakentaminen sijoittuu pääasiallisesti olemassa olevan taajamarakenteen yhteyteen Kellarpeltoon, Laitaatsiltaan, Pihlajaniemelle, Nojanmaahan ja Nätkille.

Ydinkeskustan rajallisen maa-alueen vuoksi kerrostalorakentamisen osalta pyritään tiiviiseen ja tehokkaaseen korttelirakenteeseen. Täydennysrakentamisella voidaan tukea keskustan palveluja, joukkoliikennettä, kävelyä ja pyöräilyä sekä hyödyntää olemassa olevaa kunnallistekniikkaa.

Vajaasti rakennettujen tonttien käytön tehostaminen on yleiskaavan puitteissa mahdollista, mutta tarkempi toteuttaminen ratkaistaan asemakaavoituksessa ja siihen liittyvässä vaikutusten arvioinnissa.

Uudet asuntoalueet perustuvat pääosin nykyisissä osayleiskaavoissa osoitettuihin aluevarauksiin, joita on tarkistettu mitoituksen, luontoarvojen, virkistyskäytön, palveluverkon ja yhdyskuntarakenteen näkökulmasta. Pientaloasumiseen soveltuvia alueita ovat muun muassa Kellarpellon raviradan alue, Parkkolanmäki, Mäkelä ja Nätkinaho. Kerrostaloalueiden täydennysrakentamiselle on potentiaalia Kirkkolahdessa, Brahenkadun ympäristössä sekä muualla keskustatoimintojen alueella.

Papinniemen alue jää pois Kellarpellon uusista asuinaluevarauksista. Tämän vuoksi Kellarpellon kehittäminen perustuu jatkossa uusien laajojen aluevarausten sijaan ensisijaisesti nykyisen taajamarakenteen täydentämiseen, olemassa olevan palvelu- ja katuverkon hyödyntämiseen sekä mahdollisiin asemakaavallisiin tarkistuksiin. Ratkaisu tukee mitoituksen sopeuttamista väestökehitykseen ja vähentää tarvetta laajentaa yhdyskuntarakennetta uusille ranta- ja metsäalueille.

Uusien asuinalueiden mitoitustaulukossa on mukana lähivuosina asemakaavoitettuja alueita, joita ei ole vielä rakennettu. Näitä alueita ovat Pihlajaniemen ravirata, Vuohimäen leirintäalue, Metsäkonttorintie ja Suutarniemi sekä kerrostalorakentamiseen varattu Kirkkolahden eteläosa. Mitoituksessa näiden alueiden käyttämätön kapasiteetti on otettu huomioon. Yhteensä uusia tai vielä toteutumattomia asuinalueita on noin 188 ha ja arvioitu uusi asuntokerrosala noin 67 250 k-m².

ASUINALUEIDEN MITOITUS							
Päätetty mitoitus 2015: 200 000 k-m ² , 365 ha		PINTA-ALAH	KERROSM ²	AO/AR/AP/AK-TONTIT	ASUKASLUKU	UUDET ASUINALUEET 2040	MAANOMISTUS
Mitoitus 2023: noin 67 250 k-m ² , uusia alueita noin 188 ha							
		uudet alueet ja asemakaava-alueet, joita ei vielä ole toteutettu	uudet ja asemakaava-alueet, joita ei vielä ole toteutettu	kpl	vuonna 2023, noin 20623 as	asukasmäärä noin 5 % kasvu, 1030 as, yhteensä noin 21 650 as	ha
länsi							
AHOLAHTI	täydennysrakentaminen				153		
KELLARPELTO	täydennysrakentaminen	10	6500	50	2665	100	10 kaupunki
PIHLAJANIEMI	Vuohimäen leirintäalue, Pihlajaniemen ravirata	31	10400	80	1570	160	31 kaupunki
LAITAATSILTA					407		
itä							
PÄÄSKYLAHTI	Metsäkonttorintie	5	1 600	6	1076	20	5 kaupunki

VIUHONMÄKI	Viuhonmäki	14	3900	20	1315	60	14 yksityinen
NOJANMAA	Parkkolanmäki, Mäkelä	52	10400	160	3736	160	18 kaupunki, 34 yksityinen
NÄTKI	Suutarniemi, Nätki, Nätkinaho	65	10400	160	2320	160	50 kaupunki, 15 yksityinen
keskusta							
KESKUSTA: OLAVINKADUN YMPÄRISTÖ, HEIKINPOHJA, KIRKKOLAHTI, BRAHENKADUN YMPÄRISTÖ	Täydennys- rakentaminen Heikinpohja ja Olavinkadun ympäristö, laajemmat alueet Kirkkolahti ja Brahenkadun ympäristö	11	24050	20	7381	370	7 kaupunki, 4 yksityinen
yhteensä		188	67250	496	20623	1030	121 kaupunki / 67 yksityinen

Suurimmat nykyisten yleiskaavojen poistuvat pientaloaluevaraukset sijoittuvat Viuhonmäelle Itäväylän yrityspuiston eteläpuolelle sekä Nätkin Karhuvuoreen ja Kuokkasuon alueelle Nojanmaanlahden itäpuolelle. Lisäksi pienempiä pientaloaluevarauksia poistetaan Pihlajaniemessä kuntoradan alueelta ja sen eteläpuolelta Juuresmäestä. Näillä alueilla on luontoarvoja sekä merkitystä virkistyskäytön kannalta. Kellarpellon Harakkasalon pientaloaluevaraus poistetaan liito-oravan vuoksi. Patterinmäen varaus poistetaan lepakoiden, muiden luontoarvojen ja puolustusvarustusten vuoksi. Papinniemen kiinteistöä 740-501-7-209 koskeva noin 37 hehtaarin aluevaraus poistuu Kellarpellon uusista asuinaluevarauksista perikunnan kanssa käytyjen neuvottelujen perusteella. Papinniemen aluevarauksen poistuminen merkitsee, että Kellarpellon asuinalueutta kehitetään jatkossa ensisijaisesti käyttämällä nykyisiä rakentamattomia tontteja ja hyödyntämällä olemassa olevaa katu-, palvelu- ja yhdyskuntateknistä verkkoa uusien laajojen asuinaluevarausten sijaan. Keskustasta poistuvat Talvisalon kerrostalovaraus Jääkiekkoradankujan itäpuolelta, Heikinpohjanmäen länsirinteen kerrostalovaraus sekä Kirkkolahden entisen syväsataman kohdalle järveen esitetyt täyttöalueet kerrostalorakentamista varten. Yhteensä poistuvia aluevarauksia on noin 177 ha.

Kaavamääräys uusi asuntoalue:

Uusi asuntoalue. Uudet asuinalueet täydentävät taajamatoimintojen aluetta. Alue varataan välillä Laitaatsalmi–Kyrönsalmi ensisijaisesti kerrostalorakentamiseen sekä muissa kaupunginosissa pientalovaltaiseen asumiseen.

Uudella asuinalueella voi sijaita pinta-alaltaan vähäisempiä kaupallisia-, liike-, palvelu- ja toimistoalueita, matkailupalveluiden alueita, ympäristöhäiriötä aiheuttamattomia teollisuus- ja työpaikka-alueita, liikenne- ja satama-alueita, yhdyskuntateknisen huollon alueita, virkistys- ja puistoalueita sekä maa- ja metsätalousalueita.

Maankäytön muutokset edellyttävät yksityiskohtaisempaa suunnittelua asemakaavalla ja vaikutusten arviointia.

Uudis- ja täydennysrakentaminen tulee sopeuttaa ympäristöönsä mittakaavaltaan ja kaupunkikuvallisesti sekä suunnitteluratkaisuilla tulee edistää viihtyisää kaupunkikuvaa. Suunnittelussa ja rakentamisessa on kiinnitettävä huomiota myös elinympäristön viihtyisyyteen ja turvallisuuteen.

Kaupunkikuvallisesti merkittävät ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset tulee ottaa huomioon uudis- ja täydennysrakentamisen suunnittelussa.

Suunnittelussa tulee edistää keskeisten julkisten ranta-alueiden säilymistä ja tukea näiden saavutettavuutta.

Tarkemmassa suunnittelussa tulee ehkäistä taajamatoimintojen alueella sijaitsevien viheralueiden pirstoutumista ja säilyttää nykyiset viherkäytävät. Viheralueilta tulee olla yhteydet tai kulkureitit taajamatoimintojen alueen ulkopuolisille laajemmille viheralueille.

Suunnitteluratkaisuissa tulee varmistaa, että alueet voivat tukeutua joukkoliikenteeseen, pyöräilyyn ja kävelyyn. Reittien tulee olla sujuvia, turvallisia ja jatkuvia.

Vaikutukset uusi asuntoalue:

- Asuinalueiden mitoituksen lähtökohtana on perusteltu väestönkehitysarvio. Vaikka Savonlinnan koko kaupungin väestökehitys on laskeva, yleiskaavassa varaudutaan siihen, että asuminen, palvelut ja asuntokannan uudistuminen painottuvat entistä enemmän keskustaajamaan. Tämän vuoksi uusien asuinalueiden määrää on rajattu aiempiin yleiskaavavarauksiin verrattuna ja alueet on kohdennettu nykyisen taajamarakenteen yhteyteen.
- Uudet asuntoalueet sijoittuvat keskeisiin kaupunginosiin ja tukeutuvat pääosin olemassa olevaan taajamarakenteeseen. Sijoittumisessa on otettu huomioon lähipalvelujen saavutettavuus, toimivat ja turvalliset liikenneyhteydet, kunnallistekniikan kustannustehokas toteuttaminen sekä luonto- ja virkistysarvojen säilyminen. Ratkaisu tukee olemassa olevan infrastruktuurin hyödyntämistä ja vähentää yhdyskuntarakenteen hajautumisen riskiä.
- Papinniemen alueen poistuminen Kellarpellon asuinaluevarauksista muuttaa Kellarpellon kehittämisen painopistettä. Alueen kasvu ja uudistuminen perustuvat jatkossa ensisijaisesti täydennysrakentamiseen, nykyisen katu- ja palveluverkon hyödyntämiseen sekä olemassa olevan taajamarakenteen sisäiseen kehittämiseen. Tämä vähentää uusien laajojen asuinaluevarausten toteuttamistarvetta ja tukee yhdyskuntarakenteen hallittua kehittämistä.
- Yleiskaavaan pohjautuvat asemakaavamuutokset edellyttävät tarkempaa suunnittelua ja vaikutusten arviointia, ja erityisesti yhdyskuntarakennetta eheyttävät täydennyskaavat ovat kaupunkiympäristössä usein vaihteittain eteneviä prosesseja. Uusien asukkaiden sijoittuminen valmiiseen kaupunkiympäristöön ja palvelujen äärelle on kuitenkin kaupungin talouden, palveluverkon ja yhdyskuntarakenteen kannalta perusteltua. Täydennysalueet ydinkeskustassa soveltuvat sijaintinsa vuoksi pääsääntöisesti kerrostalorakentamiseen, kun taas pientalovaltaiset alueet sijoittuvat luontevammin keskusta-alueen reunoille.
- Asuinalueiden toteuttaminen voi edellyttää maanhankintaa, asemakaavoitusta, kunnallistekniikan suunnittelua sekä tarvittaessa kaavoitus- tai maankäyttösopimuksia yksityisten maanomistajien kanssa. Toteuttamisedellytykset arvioidaan tarkemmin asemakaavoituksen ja muun jatkosuunnittelun yhteydessä.
- MRL 42 §:n mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Uusien asuinalueiden toteutukselle ei määritellä yleiskaavassa sitovaa toteutusjärjestystä eikä tarkemman suunnittelun aikataulua. Tavoitteena on vaihteittainen asemakaavoittaminen ja rakentaminen siten, että yhdyskuntarakenne säilyy eheänä, palvelut ovat saavutettavissa ja kunnallistekniikan sekä liikenneverkon investoinnit voidaan ajoittaa tarkoituksenmukaisesti.

5.1.4 Julkisten palveluiden alueet

Kaavatyölle on asetettu tavoitteeksi, että päiväkotij- ja kouluverkko sekä asuntorakentaminen sovitetaan yhteen. Laskevan väestökehityksen ja väestön ikääntymisen myötä julkisten palvelujen tarve, sijainti ja palveluverkon rakenne voivat muuttua vuoteen 2040 mennessä koko Savonlinnassa.

Nykyiset julkiset palvelut ja hallinnon alueet sijoittuvat pääosin keskustatoimintojen ja taajamatoimintojen alueille, joissa ne tukeutuvat olemassa olevaan katuverkkoon, joukkoliikenteeseen, kevyen liikenteen yhteyksiin ja kunnallistekniikkaan.

- Savonlinnan keskustaajaman peruskouluja ovat tällä hetkellä Pihlajaniemen, Kellarpellon, Talvisalon, Heikinpohjan, Nätkin, Mertalan ja Nojanmaan koulut. Lukioista keskustaajamassa toimivat Savonlinnan lyseon lukio Piispanmäellä sekä Savonlinnan taidelukio.
- Päiväkotiverkkoon kuuluvat muun muassa Pihlajaniemen, Kellarpellon ja Asemantien päiväkodit sekä kaupungin itäpuolella Mertalassa ja Nojanmaassa sijaitsevat päiväkodit.
- Ammattiopisto SAMIedu toimii Pääskylahdessa. Ammattikorkeakoulukampuksen (Xamk) toiminnan kehittämiseksi on mahdollisuuksia pääosin keskustassa ja yrityspainotteisesti Teknologiapuistossa.
- Urheiluhallit ovat keskittyneet pääasiallisesti Talvisaloon.
- Keskussairaalan ympäristö ja pääterveysasema muodostavat laajan julkisten palveluiden kokonaisuuden Heikinpohjassa.
- Uuden paloaseman sijainti Laitaatsillassa määräytyi hyvien liikenneyhteyksien ja väestön painopisteen perusteella. Väestön painopiste sijoittuu Heikinpohjan ja Talvisalon väliselle alueelle.
- Hallinnollinen keskittymä muodostuu Savonlinnan kaupungintalosta ja valtion virastotalosta 1. kaupunginosassa.

Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkon muutostarpeita arvioidaan erillisessä palveluverkkosuunnittelussa. Väestöennusteiden mukaan perusopetuksen oppilasmäärä vähenee Savonlinnassa merkittävästi vuoteen 2030 mennessä, mikä vaikuttaa palveluverkon mitoittamiseen, tilatarpeisiin ja palvelujen saavutettavuuteen.

Keskustaajaman kouluja on saneerattu viime vuosien aikana, mutta palveluverkon mahdolliset muutokset ja asuinalueiden täydennysrakentaminen voivat vaikuttaa koulujen käyttöön ja tilatarpeisiin.

Päiväkotiverkkoa on supistettu jo aiemmin, mutta samalla palvelujen keskittyminen ja uusien päiväkotien rakentaminen ovat muuttaneet varhaiskasvatuksen palveluverkon rakennetta.

Kaavamääräys julkisen palvelun tarve:

 Julkisen palvelun tarve. Merkinnällä on osoitettu julkisen palvelun tarve. Sijainti on ohjeellinen.

Vaikutukset julkisen palvelun tarve:

Yleiskaavassa osoitetaan julkisten palvelujen nykyisiä ja mahdollisia tulevia tarpeita ohjeellisella kaavamerkinnällä. Merkintä liittyy erityisesti koulujen, sairaalan, paloaseman, kaupungintalon ja valtion hallinnollisten palvelujen sekä ammattiopiston muodostamiin palvelukokonaisuuksiin. Yleiskaavassa ei ratkaista yksittäisten päiväkotien tai koulujen sijaintia eikä palveluverkon tarkkaa rakennetta, koska palvelutarpeet, oppilasmäärät ja toiminnalliset ratkaisut voivat muuttua yleiskaavan tavoitevuoteen 2040 mennessä olennaisesti. Julkisten palvelujen saavutettavuus on kuitenkin yleiskaavan näkökulmasta kohtuullinen, kun palvelut sijoittuvat keskustaan sekä kaupungin itä- ja länsiosien taajamarakenteeseen ja tukeutuvat olemassa olevaan katuverkkoon, joukkoliikenteeseen, kevyen liikenteen yhteyksiin ja kunnallistekniikkaan.

5.1.5 Loma-asuntoalue (RA)

Etelä-Savon vesistöisyys näkyy vapaa-ajan asuntojen määrässä. Maakunnassa on noin 76 400 vakituista asuntoa ja noin 49 200 vapaa-ajan asuntoa, eli vapaa-ajan asuntojen osuus on noin kolmannes asuntokannasta. Savonlinnassa on yksi Suomen suurimmista loma-asuntokannoista, noin 9 000 loma-asuntoa.

Ranta-alueiden loma-asutusta koskevista yleis- ja asemakaavan erityisistä sisältövaatimuksista säädetään MRL 73 §:ssä. Laadittaessa yleiskaavaa tai asemakaavaa pääasiassa loma-asutuksen järjestämiseksi ranta-alueelle on sen lisäksi, mitä yleis- tai asemakaavasta muutoin säädetään, katsottava, että:

- suunniteltu rakentaminen ja muu maankäyttö sopeutuu rantamaisemaan ja muuhun ympäristöön;
- luonnonsuojelu, maisema-arvot, virkistystarpeet, vesiensuojelu ja vesihuollon järjestäminen sekä vesistön, maaston ja luonnon ominaispiirteet otetaan muutoinkin huomioon;
- sekä ranta-alueille jää riittävästi yhtenäistä rakentamatonta aluetta.

Strategisessa yleiskaavassa ei osoiteta uusia lomarakennuspaikkoja. Nykyiset rakennuspaikat perustuvat aiemmissa osayleiskaavoissa tehtyyn rantarakentamisen mitoitukseen. Mitoituksessa on käytetty niin sanottua Etelä-Savon seutukaavaliiton mallia, jonka pääperiaatteet ovat seuraavat:

- Rantavyöhykkeen syvyydeksi on määritelty 150 metriä. Savonrannan liitoskunnissa on käytetty rantavyöhykkeen syvyytenä 200 metriä, mutta kantakaupungissa 150 metriä on vakiintunut käytäntö, joka soveltuu paremmin kaupunkimaisen alueen läheisyyteen.
- Kokonaismoitus lasketaan emätiloittain. Emätilatarkastelun lähtökohtana on rantakaavasäännösten voimaantulo 15.10.1969. Mikäli tilalla on tapahtunut runsaasti lohkomisia ennen kyseistä ajankohtaa, emätilatarkastelu voidaan ulottaa tätä ajankohtaa kauemmaksi. Emätilakohtainen kokonaisrakennusoikeus jaetaan muodostettujen tilojen kesken muunnetun rantaviivan pituuden suhteessa.
- Mitoitusluku on yli 50 hehtaarin järvillä pääsääntöisesti 5 rakennuspaikkaa muunnettua rantakilometriä kohti ja taajaman läheisyydessä 6 rakennuspaikkaa muunnettua rantakilometriä kohti. Mitoitus voi olla tätä alhaisempi esimerkiksi luonnonarvojen vuoksi. Emätilan rakennusoikeus lasketaan kertomalla emätilan muunnetun rantaviivan pituus alueen mitoitusluvulla.
- Muunnettu rantaviiva saadaan seuraavasti:
 - Alle 50 m leveisiin niemiin, kannaksiin tai saariin ei voi rakentaa, joten niiden rantaa ei lasketa lainkaan. Kerroin 0.
 - 50–100 m leveisiin niemiin, kannaksiin tai saariin voidaan rakentaa vain toiselle rannalle, joten vain toinen ranta otetaan mukaan. Kerroin $\frac{1}{2}$.
 - Alle 100 m leveissä lahdissa tai salmissa ei vastarannan häiriötä voida poistaa pelkästään limittämällä, vaan väljyyttä tarvitaan enemmän. Kerroin $\frac{1}{4}$.
 - 100–200 m leveissä lahdissa tai salmissa on vastarannan häiriö vielä selvästi olemassa, mutta voidaan katsoa, että käyttämällä korkeintaan puolet rannasta on vastarannan edut turvattu. Kerroin $\frac{1}{2}$.
 - Käytännössä ja myös oikeustapauksissa on voitu todeta, että vielä 200–300 m päässä oleva loma-asunto on otettava rajoittavana tekijänä huomioon. Kerroin $\frac{3}{4}$.
- Saariin ja lampien rantavyöhykkeelle rakennettaessa saaren pinta-alan tulee olla vähintään 1 ha ja lammen pinta-alan vähintään 4 ha. Kooltaan 1–2 hehtaarin suuruisille saarille voidaan muodostaa yksi rakennuspaikka. Mitoitusluku on 4–50 hehtaarin lammilla 1 rakennuspaikka / 4 ha, mikä jaetaan mitoittavan rantaviivan suhteessa emätiloille.
- Vesistöön tai vesijättöön rajoittuvan rakennuspaikan rantaviivan pituuden tulee olla vähintään 50 metriä.

Yleiskaavassa on lisäksi käytössä seuraavat periaatteet:

- Loma-asuntotarkoitukseen käytettävän rakennuspaikan on oltava sijainniltaan, muodoltaan ja maastoltaan rakentamiseen soveltuva sekä pinta-alaltaan vähintään 2 000 m².
- Mantereen puolella yhden lomarakennuspaikan kokonaisrakennusoikeus on enintään 200 k-m² (RA). Yli 10 000 m²:n saarissa sijaitsevan jo olemassa olevan rakennuspaikan enimmäiskerrosala on 120 k-m² (RA-1).
- Alle 10 000 m²:n rakennettuihin saariin tai niemiin ei osoiteta uusia rakennuspaikkoja. Valtakunnallisena suunnitteluperiaatteena on ollut 1990-luvulta lähtien, että alle 10 000 m²:n saariin ja saaren tyypisiin niemiin ei sijoitettaisi uutta rakentamista. Periaate liittyy rantarakentamisen mitoittamiseen, rakennuspaikkojen soveltuvuuteen sekä siihen, että pienissä saarissa ja kapeissa niemissä rakentaminen, kulkuyhteydet, jätevesien käsittely, pelastettavuus, riittävä rantapuusto ja rakentamisen etäisyysvaatimukset on usein vaikea sovittaa ympäristöön ilman haitallisia vaikutuksia. Lisäksi pienet saaret ja niemet ovat rantamaiseman, luonnonarvojen, virkistyskäytön ja vesistöjen tilan kannalta herkkiä alueita. Näihin saariin ja niemiin jo olemassa oleville rakennuspaikoille ei siten jatkossa pääsääntöisesti myönnetä uusia rakentamislupia. Osa rakennuspaikoista on poistunut jo aiemmissa yleiskaavamuutoksissa sijoittuen kaavan maa- ja metsätalousalueelle tai virkistysalueelle. Rakennusten ylläpito on mahdollista, mutta tavoitteena on, että rakennuspaikat poistuvat vähitellen käytöstä rantarakentamisen mitoitusperiaatteiden, maanomistajien tasapuolisen kohtelun, rantamaiseman, luonnonarvojen, virkistyskäytön ja vesistöjen puhtauden turvaamiseksi.
- Uutta rantarakentamista RA- tai RA/AO-merkinnöillä ei osoiteta asemakaava-alueen tai taajaman läheisyyteen sellaisille alueille, joilla kaupungille voisi muodostua velvoitteita yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin. Kaavassa on erikseen määriteltä vakituiseen asumiseen soveltuvat RA/AO-rakennuspaikat.
- Loma-asuntoalueelle voidaan rakentaa suoraan rakentamisluvalla MRL 44 §:n ja 72 §:n mukaisen kaavamääräyksen perusteella.

Kaavamääräys (RA):

RA

Loma-asuntoalue.

Loma-asuntotarkoitukseen käytettävän rakennuspaikan on oltava sijainniltaan, muodoltaan ja maastoltaan asumistarkoitukseen sovelias ja pinta-alaltaan vähintään 2 000 m²:n suuruinen.

Mantereen puolella yhden lomarakennuspaikan enimmäiskerrosala on 200 k-m². Yli 10 000 m² saarissa sijaitsevan yhden jo olemassa olevan rakennuspaikan enimmäiskerrosala on 120 k-m², mikä osoitetaan kaavamerkinnällä RA-1.

Rakennuspaikalla tulee olla vähintään 50 metriä rantaviivaa.

Lomarakennuspaikoille RA ei voida osoittaa vakituista asumista. Vakituinen asuminen on osoitettu yleiskaavan RA/AO-rakennuspaikoille.

Päärakennus maksimissaan alle 100 k-m² katetun tilan kanssa tulee sijoittaa vähintään 25–40 metrin päähän rannasta (keskiveden korkeuden mukainen rantaviiva). Päärakennus yli 100 k-m² tulee sijoittaa yli 40 metrin etäisyydelle rannasta. Saunarakennus maksimissaan 25 k-m² ja katetun tilan kanssa 35 k-m² tulee sijoittaa yli 15 metrin päähän rannasta. Alle 10 m²:n grillikodan/katoksen voi sijoittaa 10 metrin päähän rannasta. Kattamatonta terassia saa olla maksimissaan 50 % päärakennuksen tai saunarakennuksen pinta-alasta. Muut talousrakennukset paitsi sauna tulee sijoittaa yli 25 metrin päähän rantaviivasta.

Rakennuspaikalle saa sijoittaa päärakennuksen ja enintään neljä talousrakennusta ml. sauna.

Rakennusten tulee olla 1-kerroksisia. Harjakorkeus saa olla enintään 5,5 m alle 40 metrin päässä rannasta.

Rakentamisetäisyyksiä rantaviivasta, harjakorkeutta ja rakentamisen määrää koskevista määräyksistä ei pääsääntöisesti tule myöntää poikkeamia.

Rakennuspaikolla rakennusten ja rantaviivan välinen suojapuusto on säilytettävä sekä rakennusten ja rantaviivan välisen alueen maisema ja ranta on muutenkin säilytettävä luonnonmukaisena. Rakennusten tulee olla muodon, materiaalin ja värityksen puolesta luonnonmaisemaan sopeutuvia.

Alueelle voidaan rakentaa suoraan rakentamisluvalla, MRL 44 §:n ja 72 §:n mukainen määräys.

RA-1 Merkinällä RA-1 on osoitettu yli 10 000 m² saarissa sijaitsevat, jo olemassa olevat rakennuspaikat. Yhden rakennuspaikan enimmäiskerrosala on 120 k-m².

○ Uusi rakennuspaikka. Ympyröiden lukumäärä osoittaa uusien muodostettavaksi sallittujen rakennuspaikkojen lukumäärän alueella.

● Rakennettu rakennuspaikka. Ympyröiden lukumäärä osoittaa sallittujen rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella.

Vaikutukset loma-asuntoalueisiin:

Mitoitustaulukko on koottu voimassa olevien yleiskaavojen tiedoista ja tarkistettu strategista yleiskaavaa varten. Taulukko on kaavaselostuksen liitteenä i. Taulukossa esitetään lomarakennuspaikkojen määrä, jakautuminen RA- ja RA-1-merkintöihin, rakentamistilanne sekä rantarakentamisen mitoituksen perusteet. Strategisessa yleiskaavassa lomarakennuspaikat perustuvat olemassa oleviin rakennuspaikkoihin ja aiempaan mitoitukseen, eikä kaavassa osoiteta uusia lomarakennuspaikkoja.

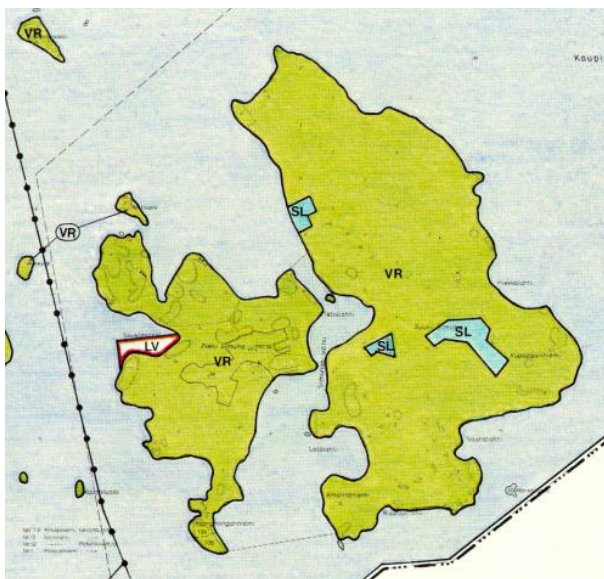
Taulukko on laadittu aiemmin voimassa olleiden yleiskaavojen mukaisina kokonaisuuksina. Siihen on koottu keskustaajaman länsiosien, keskustaajaman itäosien, Nojanmaan sekä keskustaajaman yleiskaavan 2000 mukaiset rantarakentamisen mitoitustiedot. Taulukon tarkoituksena on osoittaa rakennuspaikkojen nykytilanne, aiempaan mitoitukseen perustuvat rakennuspaikkatiedot sekä strategisessa yleiskaavassa tehtävät tarkistukset.

Liitteen i mitoitustaulukossa esitetty ”uudet”-sarakkeen tieto kuvaa aiempien osayleiskaavojen mitoitukseen, lohkomistilanteeseen tai mitoitustarkasteluun perustuvaa rakennuspaikkatietoa. Strategisessa yleiskaavassa ei kuitenkaan osoiteta uusia rantarakennuspaikkoja, vaan rantarakentamisen ratkaisut perustuvat olemassa oleviin rakennuspaikkoihin ja aiemmin tehtyyn mitoitukseen.

Ison Sammalsaaren ja Pienen Sammalsaaren rakennuspaikkoja ei ole mitoitettu voimassa olevassa keskustaajaman osayleiskaavassa. Mitoitusta ei ole kuitenkaan tarpeen tarkistaa strategisessa yleiskaavassa, vaan nykyiset lomarakennuspaikat säilyvät. Pieni- ja Suuri-Simun saaria ei ole aiemmin mitoitettu, ja niiden mitoitus tehdään strategisen yleiskaavan yhteydessä. Uuraansaari, Kaupinsaari ja Käärmesaari osoitetaan virkistysmatkailualueiksi, joilla rakentaminen ratkaistaan ranta-asemakaavoituksen yhteydessä eikä niille osoiteta yleiskaavassa rantarakentamisen mitoitusta.

Keskustaajaman yleiskaavassa 2000 (1987, oikeusvaikutukseton) Simunansaaret eli Pieni-Simuna ja Suuri-Simuna on osoitettu virkistysalueeksi (VR). Strategisessa yleiskaavassa saariin osoitetaan yhteensä kahdeksan perinteistä rakennettua mökkipaikkaa. Mitoitustarkastelun perusteella Pieni- ja Suuri-Simunaan olisi mahdollista sijoittaa laskennallisesti myös muita lomarakennuspaikkoja, mutta niitä ei osoiteta strategisessa yleiskaavassa. Rakennuspaikkoja ei osoiteta, koska Simunan saaret on rajattu osaksi kansallista kaupunkipuistoa, ne ovat osa Pihlajaveden laivareittien huviloiden kulttuuriympäristöä ja ne sijaitsevat saimaannorpan suojelun kannalta tärkeällä Pihlajaveden Natura-alueella. Pieni-Simunassa sijaitseva Simunan huvila on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi. Strategisessa yleiskaavassa osoitetaan

lisäksi Suuri-Simun lehtojensuojelualueet sekä luontoselvityksen perusteella todetut paikallisesti arvokkaat luontoalueet.

Ote keskustaajaman yleiskaavasta 2000, Pieni- ja Suuri-Simuna (oikeusvaikutukseton).

Leponiemen lomarakennuspaikat on osoitettu Apajaniemen ranta-asemakaavassa. Strateginen yleiskaava ei muuta ranta-asemakaavan mukaisia rakennuspaikkoja, mutta toimii ohjeena, mikäli Apajaniemen ranta-asemakaavaa myöhemmin muutetaan.

Erillistä Natura-arvioinnin tarveharkintaa ei ole katsottu tarpeelliseksi vakiintuneiden lomarakennuspaikkojen osalta, koska kyse on jo olemassa olevista RA-rakennuspaikoista sekä mantereella että saarissa eikä kaavassa osoiteta uusia lomarakennuspaikkoja. Saariin ei pääsääntöisesti voida liikkua turvallisesti talvella lukuun ottamatta Pullinlahden aluetta. Esimerkiksi Kuussalmi, Simunanselkä ja Kaupinselkä ovat talvella virtaavia alueita, jäätilanne on epävarma ja syväväylä on ollut viime vuosina aiempaa pidempään avoinna, mikä rajoittaa talviaikaista liikkumista taajamaa ympäröiviin saariin. Mökit eivät myöskään saarissa ole pääsääntöisesti talviasuttavia.

Yleiskaavan mukaisille lomarakennuspaikoille voidaan kaavamääräyksen mukaan hakea suoraan rakentamislupaa MRL 44 §:n ja 72 §:n perusteella. Muilta osin yleiskaava ei oikeuta rakentamiseen ilman tarkempaa kaavatarkastelua tai muuta erikseen edellytettyä lupamenettelyä.

Rakentamislain voimaantulon vuoksi rakentamisen laatuun liittyviä kysymyksiä on tarpeen arvioida aiempaa tarkemmin kaavoituksen yhteydessä, koska kaikkia rakentamisen ohjaukseen liittyviä asioita ei voida jättää rakennusjärjestyksen varaan. Tämän vuoksi RA-alueiden kaavamääräyksissä ohjataan yleisellä tasolla rakentamisen sijoittumista, määrää, mittakaavaa ja sopeutumista rantamaisemaan.

5.1.6 Rantavyöhykkeellä sijaitseva pientalovaltainen asuntoalue (RA/AO)

Rantavyöhykkeelle osoitetaan strategisessa yleiskaavassa ympärivuotiseen asumiseen pientalovaltaisia asuntoalueita (RA/AO), jotka ovat pääsääntöisesti samoja, kuin voimassa olevissa osayleiskaavoissa. RA/AO-rakennuspaikkojen mitoituksessa on osayleiskaavoissa noudatettu samoja periaatteita kuin RA-lomarakennusalueiden emätilatarkastelussa; ks. kohta 5.1.5. Uutta rantarakentamista RA, RA/AO ei osoiteta asemakaava-alueen tai taajaman läheisyyteen, missä kaupungille muodostuisi velvoitteita yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin.

Strategisen yleiskaavan alueella RA/AO-alueisiin tulee seuraavia muutoksia:

- Osa Tynkkylänjoen RA-alueiden käyttötarkoituksista on poikkeusluvilla muutettu vakituiseen asumiseen, joten merkintä muutetaan mitoituksen täyttäviltä osin Tynkkylänjoen rannan osalta osittain RA/AO:ksi (kiinteistöt 740-549-1-171, 740-549-1-169, 740-549-1-167, 740-549-1-148, 740-549-1-36, 740-549-1-164, 740-549-1-174). Osa rakennuspaikoista jää tonttikokonsa puolesta RA:ksi, sillä minimivaade tonttikoosta on noin 3000 m² vakitukselle asumiselle ja rakennuspaikat ovat osin kallioisessa niemessä, missä rantaviivaetäisyyksiä ei saa täyttymään. Kun kyse on jo pääosin rakennetuista rakennuspaikoista tämä ei lisää virkistysliikkumista Tynkkylänjoen tai Haapalahden lintuvesien suojeluohjelmien alueilla.
- Kiinteistön 740-538-14-14 kahta lomarakennuspaikkaa siirretään maanomistajan toiveesta johtuen pois päin Tilajoenlahden suulta (Pullinlahti). Tämä tukee myös kaupungin näkemyksen mukaan paremmin lahden luontoarvojen säilymistä.
- Papinniemen kiinteistöllä 740-501-7-209 tarkistetussa kaavaehdotuksessa säilytetään kaksi olemassa olevaa rantavyöhykkeen rakennuspaikkaa RA/AO-merkinnällä. Niemessä sijaitseva rakennuspaikka ei täytä rakennuspaikalle asetettuja vaatimuksia muun muassa sijainnin, rakennuspaikan ominaisuuksien ja rantaviivaetäisyyksien vuoksi, minkä vuoksi sitä ei osoiteta RA/AO-rakennuspaikkana. Kyseinen rakennuspaikka käsitellään poistuvana rakennuspaikkana kohdassa 5.1.7. Muu osa kiinteistöstä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, ja rantavyöhykkeen tarkempi maankäyttö edellyttää erillistä ranta-asemakaavoitusta.
- Miekkonien Majakkaniemi on asemakaavassa (1975) puistoaluetta (P) ja alue tullaan yleiskaavassa jatkossakin osoittamaan pääosin ulkoilu- ja virkistyskäyttöön. Kiinteistöt 740-11-59-3 ja 740-547-10-17 voidaan lohkomistoimituksella yhdistää yhdeksi rakennuspaikaksi RA/AO sekä myös kiinteistö 740-11-57-14 täyttää kaupungilta vuokratulla lisämaa-alueella rakennusjärjestyksen kokovaateen 3000 m² vakitukselle asumiselle. Muihin Majakkaniemessä sijaitseviin kiinteistöihin tulee poistuvan rakennuspaikan kaavamerkintä ks. 5.1.7. Rakentaminen edellyttää yleiskaavan lisäksi vuoden 1975 puistoalueen asemakaavan kumoamista. Majakkaniemi ei ole Savonlinnan veden toiminta-alueella, eikä toiminta-aluetta olla Majakkaniemeen suuntaan laajentamassa, joten kaupungin rakentamaa kunnallistekniikkaa ei ole alueelle tulossa.
- Hevonpäänniemen omakotialueella ei ole asemakaavaa. Alue on ydinkeskustan osayleiskaavassa (1997) merkinnällä AP/s eli asuinpientaloalue ja /s *Ympäristöön rakennustaiteellisesti, historiallisesti, maisemakuvan tai ympäristön kannalta merkittävä alue, jolla ympäristö säilytetään. Perusparantaminen ja uudistaminen alueella tulee sopeutua olemassa olevaan rakennuskantaan ja joka ympäristö on säilytettävä.* Alueen rakennuskanta ei enää vuoden 2019 kulttuuriperintöselvityksen mukaan ilmennä rautatieläisten asuinalueen historiaa, sillä rakennusten julkisivut ja talousrakennukset ovat vuosikymmenien aikana muuttuneet. Muutosten vuoksi suojelumerkinnälle /s ei ole enää tarvetta. Alueelle on rakennettu kunnallistekniikka ja kadut. Kaavamerkintä muutetaan rakennuspaikkojen osalta RA/AO:ksi. Yhdelle rakennuspaikoista on haettu poikkeamislupaa vuonna 2022 vakituiseen asumiseen, ja se on hakijalle myönnetty.
- Länsiosan osayleiskaavaa on Parkkaliniemessä Pullinlahden rannalla päivitetty vuonna 2010 sekä vaihdettu rakennuspaikkojen sijaintia. Strategisen yleiskaavan rakennuspaikat ovat tämän kaavamutoksen mukaiset.
- Jokiniemen ranta-alueen nykyiset rakennuspaikat 6 kpl osoitetaan merkinnällä RA/AO ja RA/AO-1 (740-549-1-72, 740-549-1-110, 740-549-1-142, 740-549-1-147, 740-549-1-118, 740-549-1-75). Jokiniemi on itäosan osayleiskaavassa (1997) maa- ja metsätalousvaltaista M-1 aluetta, jossa rakennusoikeus on jo käytetty. Jokiniemen nykyiset asuinpaikat osoitetaan RA/AO-1:ksi. Näillä rakennuspaikoilla on Itäosan

osayleiskaavassa osoitettu yhteensä 400 k-m² rakennusoikeutta, mitä ei strategisessa yleiskaavassa muuteta.

- Kyrönniemellä osoitetaan RA/AO-paikaksi kiinteistö 740-508-1-3, missä asemakaavassa vuodelta 1933 alue on varattu junaradan toiminnoille. Vuoden 1920-luvun päärakennus on kuitenkin rakennusluvitettu asuinrakentamiseen.

Mitoitustaulukko yhdistettynä voimassa olevien yleiskaavojen tiedoista ja tarkistettuna on liitteenä i.

Kaavamääräys (RA/AO):

RA/AO

Rantavyöhykkeellä sijaitseva pientalovaltainen asuntoalue.

Käytettäessä rakennuspaikkaa lomarakentamiseen noudatetaan loma-asuntoalueen kaavamääräyksiä (RA).

Rakennuspaikan on oltava sijainniltaan, muodoltaan ja maastoltaan asumistarkoitukseen sovelias ja pinta-alaltaan vähintään 3 000 m²:n suuruinen. Mikäli rakennuspaikka on liitettävissä vesihuoltoverkostoon pinta-ala voi olla pienempi, kuitenkin vähintään 2000 m².

Rakennuspaikalla tulee olla vähintään 50 metriä rantaviivaa.

Yhden rakennuspaikan enimmäiskerrosala on 300 k-m² sekä RA/AO-1-rakennuspaikan enimmäiskerrosala 400 k-m².

Rakennukset tulee sijoittaa rakennuspaikalle siten, että ne muodostavat yhtenäisen rakennusryhmän ja pihapiirin. Rakennusten enimmäismäärä on kaupunkimaisen taajaman välittömässä läheisyydessä ja 3 000 m²:iä pienemmillä rakennuspaikoilla enintään kolme.

Päärakennus enimmäiskerrosala alle 100 k-m² katetun tilan kanssa tulee sijoittaa vähintään 25-40 metrin päähän rannasta (keskiveden korkeuden mukainen rantaviiva). Päärakennus yli 100 k-m² tulee sijoittaa yli 40 metrin etäisyydelle rannasta. Saunarakennus maksimissaan 25 k-m² ja katetun tilan kanssa 35 m² tulee sijoittaa yli 15 metrin päähän rannasta. Alle 10 m²:n grillikodan/katoksen voi sijoittaa 10 metrin päähän rannasta. Kattamatonta terassia saa olla maksimissaan 50 % päärakennuksen tai saunarakennuksen pinta-alasta. Muut talousrakennukset paitsi sauna tulee sijoittaa yli 25 metrin päähän rantaviivasta.

Rakennusten tulee olla 1-kerroksisia. Harjakorkeus saa olla enintään 5,5 m alle 40 metrin päässä rannasta.

Rakentamisetäisyyksiä rantaviivasta, harjakorkeutta ja rakentamisen määrää koskevista määräyksistä ei pääsääntöisesti tule myöntää poikkeamisia.

Rakennuspaikoilla rakennusten ja rantaviivan välinen suojapuusto on säilytettävä sekä rakennusten ja rantaviivan välisen alueen maisemakuva on muutenkin säilytettävä luonnonmukaisena. Rakennusten tulee olla muodon, materiaalin ja värityksen puolesta luonnonmaisemaan sopeutuvia.

Alueelle voidaan rakentaa suoraan rakentamisluvalla, MRL 44 §:n ja 72 §:n mukainen määräys.

RA/AO-1 Merkinnällä RA/AO-1 on osoitettu rakennuspaikat, joiden enimmäiskerrosala on 400 k-m².

○ Uusi rakennuspaikka. Ympyröiden lukumäärä osoittaa uusien muodostettavaksi sallittujen rakennuspaikkojen lukumäärän alueella.

● Rakennettu rakennuspaikka. Ympyröiden lukumäärä osoittaa sallittujen rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella.

Vaikutukset (RA/AO):

Mitoitustaulukko on koottu voimassa olevien yleiskaavojen tiedoista ja tarkistettu strategista yleiskaavaa varten. Taulukko on kaavaselostuksen liitteenä i. Taulukossa esitetään RA/AO- ja RA/AO-1-rakennuspaikkojen määrä, rakentamistilanne sekä rantarakentamisen mitoituksen perusteet. Rakentamattomien rakennuspaikkojen määrä ja muut rakennuspaikkakohtaiset tiedot on esitetty tarkemmin liitteen i mitoitustaulukossa.

Papinniemen kiinteistön 740-501-7-209 osalta tarkistettu kaavaehdotus muuttaa alueen kokonaisratkaisua. Papinniemi jää pois Kellarpellon uusista asuinaluevarauksista, jolloin Kellarpellon kehittäminen perustuu jatkossa ensisijaisesti olemassa olevan taajamarakenteen täydentämiseen ja nykyisen palvelu- ja katuverkon hyödyntämiseen. Papinniemen rantavyöhykkeen olemassa olevat rakennuspaikat ja niitä koskevat kaavaratkaisut on esitetty tarkemmin liitteen i mitoitustaulukossa sekä kaavakartalla. Muu osa kiinteistöstä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Rantavyöhykkeen tarkempi maankäyttö ja mahdollinen kehittäminen edellyttävät erillistä ranta-asemakaavoitusta, jossa ratkaistaan alueen tarkempi mitoitus, vaikutukset, toteuttamisedellytykset sekä mahdolliset kustannus- ja vastuujaoit maanomistajan ja kaupungin välillä.

RA/AO- ja RA/AO-1-ratkaisut perustuvat pääosin olemassa oleviin rakennuspaikkoihin ja aiemmissa yleiskaavoissa tehtyyn rantarakentamisen mitoitukseen. Koska yleiskaavassa ei osoiteta uusia rantarakennuspaikkoja, rakentamiselta vapaata rantaviivaa jää edelleen riittävästi. Rakennuspaikkojen määrä ja jakautuminen on esitetty tarkemmin liitteen i mitoitustaulukossa. Rakentamisen sijoittumista, määrää, mittakaavaa ja rantamaisemaan sopeutumista ohjataan tarkentavilla kaavamääräyksillä.

RA/AO- ja RA/AO-1-alueiden lähellä ei sijaitse tiedossa olevia saimaannorpan pesä- tai lepopaikkoja, joita talviaikainen jäällä liikkuminen voisi häiritä. Rakennuspaikkojen määrä ei lisäännä nykyisestä, eikä kaavaratkaisu lisää merkittävästi rantarakentamisen aiheuttamaa käyttöä tai liikkumista Natura-alueilla. Tämän vuoksi erillistä Natura-arvioinnin tarveharkintaa ei ole katsottu RA/AO-rakennuspaikkojen osalta tarpeelliseksi. Vaikutuksia ei arvioida kohdistuvan myöskään Tynkkylänjoen tai Haapalahden lintuvesien suojeluohjelman alueisiin.

Yleiskaavan mukaisille RA/AO- ja RA/AO-1-rakennuspaikoille voidaan kaavamääräyksen mukaan hakea suoraan rakentamislupaa MRL 44 §:n ja 72 §:n perusteella. Muilta osin yleiskaava ei suoraan oikeuta rakentamiseen ilman tarkempaa kaavatarkastelua tai muuta erikseen edellytettyä lupamenettelyä.

RA/AO-kaavamääräyksillä ohjataan erityisesti rakennuspaikan soveltuvuutta, rakennusten sijoittumista suhteessa rantaviivaan, rakentamisen määrää, rakennusten mittakaavaa sekä rantapuuston ja rantamaiseman säilymistä. Vaikutuksena rakentaminen säilyy pääosin nykyisillä rakennuspaikoilla ja rantavyöhykkeen käyttöä voidaan ohjata yhtenäisillä periaatteilla koko yleiskaava-alueella.

5.1.7 Poistuva rakennuspaikka

Poistuva rakennuspaikka -merkinnällä osoitetaan vanhat rakennetut rakennuspaikat, joille ei voida nykyisten mitoitus- ja rakennuspaikkavaatimusten perusteella osoittaa varsinaista RA- tai RA/AO-rakennuspaikkaa. Syynä voi olla esimerkiksi rakennuspaikan sijoittuminen pienelle kalliosaarelle tai kapeaan niemeen, rakennuspaikan liian pieni pinta-ala, riittämätön rantaviivan pituus tai se, etteivät rakentamisen etäisyysvaatimukset rantaviivasta täyty. Rakennuspaikkojen pääasiallinen aluevaraus on yleiskaavassa viheralue, virkistysalue tai maa- ja metsätalousvaltainen alue.

Merkinnän tarkoituksena on turvata olemassa olevien rakennusten käyttö, ylläpito ja korjaaminen ilman, että rakennuspaikalle osoitetaan uutta tai laajenevaa rakentamisoikeutta. Ratkaisulla sovitetaan

yhteen maanomistajien ja vuokralaisten olemassa oleva käyttö, rantarakentamisen mitoituspäätökset, maanomistajien tasapuolinen kohtelu sekä rantamaiseman, vesistöjen, virkistyskäytön ja luontoarvojen säilyminen.

Papinniemen kiinteistöllä 740-501-7-209 poistuva rakennuspaikka -merkintä koskee niemessä sijaitsevaa rakennuspaikkaa, joka ei täytä rakennuspaikalle asetettuja vaatimuksia sijainnin, rakennuspaikan ominaisuuksien ja rantaviivaetäisyyksien vuoksi. Kiinteistön kaksi muuta olemassa olevaa rantavyöhykkeen rakennuspaikkaa osoitetaan RA/AO-merkinnällä, ja rantavyöhykkeen tarkempi maankäyttö ratkaistaan tarvittaessa erillisessä ranta-asetuksessa. Papinniemen osalta järjestettiin lisäksi erillinen kohdennettu kuuleminen 3.7.2026 päivättyllä tiedotteella.

Näiden rakennuspaikkojen maanomistajille ja vuokralaisille lähetettiin kirjeet syksyllä 2025 asian selvittämiseksi, ja heillä oli mahdollisuus jättää asiasta muistutus kaupungille. Muistutuksiin on laadittu kaavoittajan vastine, joka on kaavaselostuksen liitteenä h.

Kaavamääräys poistuva rakennuspaikka:

Merkintä osoittaa vanhoja rakennettuja rakennuspaikkoja, jotka eivät täytä rakennuspaikalle asetettuja vaatimuksia. Olemassa olevia rakennuksia saa käyttää, ylläpitää ja korjata. Rakennusten laajentaminen sekä uusien rakennusten, rakennelmien ja laitteiden rakentaminen on kielletty.

Vaikutukset poistuva rakennuspaikka:

Poistuva rakennuspaikka -kaavamerkinnällä osoitettavia kohteita on yhteensä 11. Kohteet ja niiden perusteet on esitetty tarkemmin liitteen i rantarakentamisen mitoitustaulukossa. Merkintä kohdistuu vain sellaisiin vanhoihin rakennettuihin rakennuspaikkoihin, jotka eivät nykyisten mitoitus- ja rakennuspaikkavaatimusten perusteella täytä RA- tai RA/AO-rakennuspaikalle asetettuja edellytyksiä.

Poistuviksi osoitetut kohteet ovat mitoitustaulukon mukaan rakennettuja, mutta niitä ei lueta mitoituksen mukaisiksi rakennuspaikoiksi, koska ne eivät täytä rakennuspaikalle asetettuja vaatimuksia tai niitä ei ole aiemmissa yleiskaavoissa osoitettu rakennuspaikkoina.

Kaavamerkinnän vaikutuksena olemassa olevia rakennuksia voidaan edelleen käyttää, ylläpitää ja korjata, mutta rakennusten laajentaminen sekä uusien rakennusten, rakennelmien ja laitteiden rakentaminen on kielletty. Merkinnällä ei osoiteta uutta rakennuspaikkaa eikä laajenneta olemassa olevaa rakentamisoikeutta. Ratkaisu säilyttää rakentamiselta vapaata rantaviivaa, ehkäisee rantarakentamisen laajenemista pieniin saariin, kapeisiin niemiin ja muille mitoitusvaatimuksia täyttämättömille alueille sekä tukee rantarakentamisen mitoituspäätösten johdonmukaista soveltamista ja maanomistajien tasapuolista kohtelua. Koska rakennuspaikat ovat jo rakennettuja eikä niiden käyttöä laajenneta, merkinnästä ei arvioida aiheutuvan uusia merkittäviä vaikutuksia yhdyskuntarakenteeseen, palveluverkkoon, liikenteeseen, vesihuoltoon tai luonnonympäristöön.

5.1.8 Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet

5.1.8.1 Maa- ja metsätalousvaltainen alue

Maa- ja metsätalousvaltainen alue on tarkoitettu pääasiallisesti maa- ja metsätalouselinkeinojen harjoittamiseen. Suuri osa alueesta on yksityisomistuksessa.

Savonlinnan kaupunki omistaa metsää koko Savonlinnassa noin 4350 hehtaaria. Puuston kokonaistilavuus on noin 700 000 m³. Puuston keski-ikä on 54 vuotta. Puusto on mäntyvaltaista ja sen osuus puustosta on 43 %, kuusta on 34 %, koivua 18 % ja muita puulajeja 5 %. Talousmetsien pinta-

alasta on uudistuskypsiä metsiä 24 %, varttuneita kasvatusmetsiä 37 %, nuoria kasvatusmetsiä ainoastaan 12 % ja loput 27 % taimikoita.

Taajamametsiksi laskettavia metsiä on noin 1300 ha, joista noin 950 ha Savonlinnan taajaman läheisyydessä ja noin 350 ha muiden taajamien tuntumassa. Taajametsien pinta-alasta on uudistuskypsiä metsiä 48 %, varttuneita kasvatusmetsiä 32 %, nuoria kasvatusmetsiä 9 % ja loput 11 % taimikoita. Laajemmat virkistysalueet (osa taajamametsiä) ovat Pihlajaniemessä, Talvisalossa, Miekkoniemellä ja Kasinonsaarilla. Taajamametsiin kuuluvat myös kaupungin eteläpuoliset saaret Uuraansaari, Kaupinsaari, Käärmesaari, Suuri- ja Pieni-Simuna. Näissä taajamametsissä sijaitsee myös suuri osa kaupungin ulkoilu- ja virkistysalueista. Osa Talvisalon, Harakkasalon ja Miekkoniemen metsistä on haettu ja saatu vuonna 2021 vanhojen metsien suojeluohjelmaan (METSO).

Taajamametsien lisäksi kaupunki omistaa noin 3000 ha talousmetsiä, joista pääosa sijoittuu strategisen yleiskaavan alueella Pihlajaniemeen sekä Kerimäelle ja Varparannalle.

Kaupungin metsästrategia on uudistettu vuosille 2025–2034. Strategiassa kuvataan Savonlinnan kaupungin metsäomaisuuden nykytila, metsien käytön ja hoidon pitkän aikavälin tavoitteet sekä toimenpiteet, joilla kaupungin metsien hoitoa ohjataan sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestäväälle pohjalle. Strategian uudistamistarpeeseen ovat vaikuttaneet muun muassa Asta- ja Veera-myrskyjen aiheuttamat puustotuhot, kuntaliitosten yhteydessä kaupungille siirtyneiden metsätilojen kehitysluokkarakenne, aiemmat metsätilojen myynnit sekä vuotuisen kasvun ylittäneet hakkuut. Ilman suunnanmuutosta kaupungin metsien puuntuotannollinen ja taloudellinen tuotto heikkenisi pitkällä aikavälillä, minkä vuoksi strategiassa korostetaan metsien hoidon suunnitelmallisuutta, kestävää hakkuutasoa, metsäomaisuuden pitkäjänteistä turvaamista sekä luonnon monimuotoisuuden, ilmaston, maiseman ja virkistyskäytön huomioon ottamista.

Suurelle osalle kaupungin omistamista keskustaajaman lähimetsistä on laadittu taajamametsien hoitoluokitukseen perustuva puistometsäsuunnitelma (luokka C). Puistometsäsuunnitelmaan kuulumattomista taajamametsistä on ajantasaiset metsäsuunnitelmat. Taajamametsien käsittelyä ohjaavat ensisijaisesti luonnon monimuotoisuuteen, maisemanhoitoon, turvallisuuteen ja kaupunkilaisten virkistytymiseen liittyvät lähtökohdat. Olosuhteiden salliessa pyritään mahdollisimman pitkään kiertoaikaan ja metsien uudistumiseen vähitellen luontaisesti. Varsinaisia uudistushakkuita tehdään vähän. Hoidon suunnittelussa hyödynnetään metsäkuviotietoja, joiden perusteella hoitotoimenpiteet kohdennetaan. Taajamametsien kokonaiskasvusta hakataan vuosittain keskimäärin noin 65 %.

Taajamametsien hoitosuunnitelma on valmisteilla vuosina 2025–2026 ja se täydentää metsästrategian linjauksia erityisesti keskustaajaman lähimetsien, ulkoilualueiden ja kaupunkirakenteeseen kytkeytyvien metsäalueiden osalta. Hoitosuunnitelmassa tarkennetaan taajamametsien hoitoluokituksia, hoidon tavoitteita, toimenpiteiden priorisointia sekä asukkaiden virkistyskäytön, maisema-arvojen, kulunohjauksen, turvallisuuden ja luonnon monimuotoisuuden yhteensovittamista. Puistojen hoitoluokituksen päivitys on erillinen, oma projektinsa, joka täydentää viheralueiden hoidon kokonaisohjausta puistojen osalta. Molemmissa valmisteluissa korostuu vuorovaikutus, sillä taajamametsien ja puistojen hoitoa koskevilla ratkaisuilla on suoria vaikutuksia asukkaiden lähiympäristöön, ulkoilumahdollisuuksiin ja kaupunkikuvaan.

Talousmetsistä on ajantasaiset metsäsuunnitelmat, jotka on päivitetty vuonna 2024. Talousmetsissä periaatteena on mahdollisimman korkea metsänmyyntitulo, mutta toiminnassa otetaan toki huomioon metsäluonnon monimuotoisuus ja uhanalaisten lajien esiintymisalueet.

Kaupungin metsästrategiassa vuosille 2025–2034 on yhtenä tavoitteena selvittää FSC-sertifikaatin hakeminen kaupungin metsiin. Metsien käsittelyssä noudatetaan tällä hetkellä kaupungille myönnettyä PEFC-sertifikaattia. Strategian tavoitteiden mukaisesti suunnittelussa edistetään metsien vastuullista ja kestävää käyttöä, luonnon monimuotoisuutta, ilmastomuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista sekä asukkaiden mahdollisuuksia käyttää metsiä virkistykseen. Metsästrategian tavoitteet tukevat sosiaalista, ekologista ja taloudellista kestävyyttä. Strategiassa tunnistetaan

kaupungin monipuolinen rooli metsänomistajana: talousmetsissä korostuvat pitkäjänteinen puuntuotanto ja metsätalouden tulot, kun taas taajamametsissä painottuvat virkistyskäyttö, maisema, turvallisuus, luontoarvot ja kaupunkilaisten osallisuus.

Metsästrategiassa ja valmisteilla olevassa taajamametsien hoitosuunnitelmassa otetaan huomioon myös metsien käytön maisemalliset vaikutukset. Kaupungin metsien erityispiirteinä korostuvat viihtyisien, turvallisten ja saavutettavien ulkoilumetsien turvaaminen eri puolilla kaupunkia sekä asukkaiden osallistaminen metsien käytön ja hoidon suunnitteluun. Tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet täsmentyvät metsästrategian toimeenpanossa, taajamametsien hoitosuunnitelmassa sekä metsäsuunnitelmien päivityksissä. Metsästrategian aineisto löytyy kaupungin kotisivuilta savonlinna.fi.

Kaavamääräys maa- ja metsätalousvaltainen alue:

Maa- ja metsätalousvaltainen alue.

Alue on tarkoitettu ensisijaisesti maa- ja metsätalouden harjoittamiseen sekä alueella tulee tukea maa- ja metsätalouden toimintamahdollisuuksia. Alueelle voi sijoittua myös haja-asutusluonteista asumista, loma-asumista sekä elinkeinotoimintaa, joka kokonsa ja ympäristövaikutustensa puolesta maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle soveltuu.

Rakentaminen kielletään maa- ja metsätalousvaltaisen alueen rantavyöhykkeellä MRL 43 §:n nojalla. Rantavyöhykkeen syvyys on 150 metriä mitattuna keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta. Rakennusoikeus on rantavyöhykkeeltä maanomistajakohtaisesti siirretty RA- ja RA/AO-alueille.

Maa- ja metsätalousvaltaisen alueen toimintoja ja rakentamisen sijoittamista suunniteltaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota yhdyskuntakehitykseen. Alueelle voidaan osoittaa täydennysrakentamista ainoastaan siten, ettei kynnys tarkemmalle kaavoitukselle ylity tai vaikeuta myöhemmin tehtävää tarkempaa kaavoitusta tai vaikuta heikentävästi kulttuuri- ja luontoarvoihin tai aiheuta merkittäviä lisäinvestointeja yhdyskuntatekniseen huoltoon tai liikenneverkkoon.

Uudisrakentaminen on luonteeltaan ja mitoitukseltaan sovitettava ympäröivään rakennuskantaan ja maisemakuvaan. Uudisrakentamisen sijoittamisessa tulee ottaa huomioon sijainti palveluiden saavutettavuuden kannalta epäsuotuisalla alueella sekä maa- ja metsätalouden harjoittamisesta mahdollisesti aiheutuvat häiriöt.

Vaikutukset maa- ja metsätalousvaltainen alue:

Strategisella yleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaiset alueet säilyvät nykyisinä.

Metsälain soveltumisen osalta voidaan todeta, että metsälakia sovelletaan oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella niillä alueilla, jotka yleiskaavassa on osoitettu maa- ja metsätalouteen tai virkistyskäyttöön, jos metsälain soveltamisedellytykset muutoin täyttyvät. Käytännössä tämä koskee erityisesti M-alkuisia maa- ja metsätalousvaltaisia aluevarauksia sekä V-alkuisia virkistysalueita. Sen sijaan alueilla, jotka osoitetaan esimerkiksi teollisuus-, työpaikka-, asumis- tai muuhun metsätaloudesta poikkeavaan käyttötarkoitukseen, metsälain sekä metsälakiin sidonnaisten säädösten, kuten metsätuholain ja metsätalouden määräaikaisen kannustejärjestelmän, soveltuminen määräytyy voimassa olevan erityislainsäädännön perusteella. Yleiskaavalla ei laajenneta metsälain soveltamisalaa alueille, joilla se ei lain nojalla muutoin tule sovellettavaksi.

Metka-tukien osalta voidaan todeta, että teollisuus-, työpaikka- ja muille metsätaloudesta poikkeaville aluevarauksille osoitettujen alueiden nykyinen metsätaloustaloudellinen käyttö voi jatkua siihen saakka, kunnes alueen tarkempi suunnittelu tai toteuttaminen etenee. Metsätalouden määräaikaisen kannustejärjestelmän eli Metka-tukien soveltuminen ei kuitenkaan määräydy yksinomaan alueen nykyisen metsätaloustaloudellisen käytön perusteella, vaan oikeusvaikutteisen

yleiskaavan osoittama tuleva käyttötarkoitus voi vaikuttaa siihen, voidaanko aluetta pitää tuettavan metsätaloudellisen toimenpiteen kannalta tarkoituksenmukaisena kohteena. Yksityisellä maanomistajalla ei ole Metka-tukiin subjektiivista oikeutta, vaan tuen myöntäminen perustuu Metsäkeskuksen tapauskohtaiseen harkintaan ja Metka-lain edellytyksiin.

Tukeen voi liittyä hoito- ja kunnossapitovelvollisuus määrääjäksi tuen maksamisen jälkeen. Jos alue otetaan velvollisuuden voimassa ollessa muuhun käyttöön, tuen palauttamisvelvollisuus voi tulla arvioitavaksi tukilainsäädännön mukaisesti. Palauttamisvelvollisuutta ei kuitenkaan voida arvioida yleiskaavassa yksittäisen maanomistajan osalta ennakolta, vaan asia ratkaistaan erikseen Metsäkeskuksessa sovellettavan tukilainsäädännön mukaisesti. Tämän vuoksi yleiskaava-aineistossa ei anneta yksittäisille maanomistajille varmaa ennakkoratkaisua Metka-tuen myöntämisestä, käyttämisestä tai mahdollisesta palauttamisesta.

Savonlinnan uudistettu metsästrategia, valmisteilla oleva taajamametsien hoitosuunnitelma sekä erillisenä projektina päivitettävä puistojen hoitoluokitus täydentävät yleiskaavan maa- ja metsätalousvaltaisia alueita sekä viheralueiden hoitoa koskevaa ohjausta. Yleiskaava osoittaa alueiden yleispiirteisen käyttötarkoituksen ja rakentamisen reunaehdot, mutta ei ratkaise yksityiskohtaisesti kaupungin metsien tai puistojen hoitotoimenpiteitä. Metsästrategia ohjaa kaupungin metsäomaisuuden pitkäjänteistä ja kestävää hoitoa, taajamametsien hoitosuunnitelma täsmentää erityisesti lähimetsien ja ulkoilualueisiin liittyvien metsäalueiden hoidon periaatteita, ja puistojen hoitoluokituksen päivitys tarkentaa puistojen hoidon tavoitteita omana kokonaisuutenaan. Näin yleiskaava, metsästrategia, taajamametsien hoitosuunnitelma ja puistojen hoitoluokitus muodostavat toisiaan täydentävän ohjausjärjestelmän.

Maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden rantavyöhykkeeltä rakennusoikeus on mitoitettu emätilaselvityksellä sekä tämä rakennusoikeus on osoitettu kaavalla RA- ja RA/AO-alueille. Rakentaminen kielletään maa- ja metsätalousvaltaisen alueen rantavyöhykkeellä MRL 43 §:n nojalla. Rantavyöhykkeen syvyys on 150 metriä mitattuna keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta. Rakennusoikeus on rantavyöhykkeeltä maanomistajakohtaisesti siirretty RA- ja RA/AO-alueille.

Rantavyöhykkeen rakennusoikeuden siirtyminen, käyttämättä jäävät laskennalliset rakennuspaikat ja poistuvat rakennuspaikat on esitetty tarkemmin liitteen i mitoitustaulukossa.

5.1.8.2 Maatalouden talouskeskukset

Maatalouden talouskeskuksiksi strategisessa yleiskaavassa osoitetaan maataloushallinnon rekisterin mukaiset aktiivitilat. Aktiivitiloja on yhteensä kahdeksan.

Kaavamääräys (AM):

Maatalouden talouskeskus.

Maatalouden talouskeskuksen yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin asuinrakennusten enintään 500 k-m². Alueelle saa rakentaa kaksi yksiasuntoista asuinrakennusta sekä maa- ja metsätaloutta ja siihen soveltuvia sivuelinkeinoja palvelevia rakennuksia sekä saunarakennuksen. Maatalouden talouskeskuksen yhteyteen voidaan sijoittaa matkailua palvelevia rakennuksia, joiden yhteenlaskettu pinta-ala saa olla enintään 300 k-m². Rakentamisen tulee pohjautua kokonaissuunnitelmaan alueen kehittämisestä. Toista asuinrakennusta tai matkailupalveluja palvelevia rakennuksia ja saunarakennusta ei saa erottaa maanmittaustoimenpiteellä tai muutoin omaksi tilakseen.

Rakennukset tulee sijoittaa rakennuspaikalle siten, että ne muodostavat yhtenäisen rakennusryhmän ja pihapiirin.

Rantavyöhykkeellä noudatetaan loma-asuntoalueen RA kaavamääräyksiä rantarakentamisesta.

Vaikutukset maatalouden talouskeskuksiin:

Maatalouden talouskeskusten osoittaminen perustuu maataloushallinnon rekisterin mukaisiin aktiivituloihin. Merkinnällä turvataan olemassa olevien maatalouden talouskeskusten toimintaedellytyksiä ja mahdollistetaan niiden hallittu kehittäminen strategisen yleiskaavan alueella. Kaavaratkaisu tukee maaseutuelinkeinojen jatkuvuutta keskustaajaman läheisyydessä sekä mahdollistaa maa- ja metsätalouteen soveltuvien sivuelinkeinojen, kuten matkailupalvelujen, kehittämisen osana tilakeskuksen toimintaa.

Rakentaminen ohjataan olemassa olevan talouskeskuksen yhteyteen siten, että rakennukset muodostavat yhtenäisen rakennusryhmän ja pihapiirin. Tämä vähentää yhdyskuntarakenteen hajautumista ja rajaa vaikutuksia maisemaan, liikenteeseen, kunnallistekniikkaan ja ympäristöön. Matkailua palveleva rakentaminen on määrällisesti rajattua ja sen tulee perustua kokonaissuunnitelmaan alueen kehittämisestä, mikä tukee vaikutusten tapauskohtaista arviointia.

Rantavyöhykkeellä noudatetaan loma-asuntoalueen RA-määräyksiä rantarakentamisesta. Tällä varmistetaan, ettei maatalouden talouskeskuksen merkintä johda rantarakentamisen mitoitusperiaatteiden ohittamiseen tai uuden, erillisen rantarakentamisen muodostumiseen ilman yleiskaavan mukaista tarkastelua. Maatalouden talouskeskusten vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena vähäisiksi ja pääosin olemassa olevaa maankäyttöä tukeviksi.

5.2 Elinkeinoelämä ja työpaikat

Elinkeinoelämä ja työpaikat, kaavoitukselle asetetut tavoitteet:

- Ohjataan liike-elämän sijoittumista (keskustahakuinen erikoiskauppa, tilaa vievä kauppa, kaupan suuryksiköt).
- Arvioidaan ydinkeskustan rakentamistehokkuuksia ja ratkaistaan ydinkeskustan pysäköintikysymykset.
- Vahvistetaan Olavinkadun asemaa erikoiskaupan keskuksena ja jalankulkupainotteisena liikekatuna.
- Ratkaistaan kauppakeskusten sijoittuminen ydinkeskustaan.
- Parannetaan liike-elämän saavutettavuutta valtatieltä 14 liittymäalueita ja ohjattavuutta kehittämällä.
- Varataan ydinkeskustasta alueita uusille matkailupalveluille, pyritään nostamaan Savonlinnan asema matkailukaupunkina uudelle tasolle, turvataan nykyisten matkailupalvelujen kehittämisedellytykset.
- Kehitetään teollisuuden tonttitarjontaa, profiloidaan eri teollisuus- ja yritystoimintojen alueita.
- Varataan alue teollisuuden suuryksikölle.
- Kehitetään seutukeskuksen imagoa maankäytön suunnittelun keinoin.
- Ratkaistaan maaseutuelinkeinojen asema keskustan alueella ja peltoalueiden tuleva maankäyttö.
- Turvataan Lähteelän pohjavesialue.

5.2.1 Keskustatoimintojen alue ja kaupallisten palveluiden alue

Maakunta- ja yleiskaavoja koskevat erityiset sisältövaatimukset (MRL 71 b §), joiden mukaisesti vähittäiskaupan suuryksiköitä osoitettaessa on sen lisäksi, mitä maakunta- ja yleiskaavasta muutoin säädetään, katsottava, että:

1. suunnitellulla maankäytöllä ei ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia keskusta-alueiden kaupallisiin palveluihin ja niiden kehittämiseen;
2. alueelle sijoittuvat palvelut ovat saavutettavissa mahdollisuuksien mukaan joukkoliikenteellä ja kevyellä liikenteellä; sekä
3. suunniteltu maankäyttö edistää sellaisen palveluverkon muodostumista, jossa asiointimatkat ovat kohtuulliset ja liikenteestä aiheutuvat haitalliset vaikutukset mahdollisimman vähäiset.

Ensisijainen vähittäiskaupan suuryksikköjen sijoittumisalue on keskusta-alue (MRL 71 c §). Savonlinnan keskustatoimintojen alueella kaupallista mitoitus- ja asemakaavassa ei ole enimmäiskerrosalan osalta rajoitettu, vaan keskusta toimii seudullisesti merkittävien vähittäiskaupan suuryksikköiden ensisijaisena sijaintipaikkana. Strategisessa yleiskaavassa keskustatoimintojen alueelle esitettävä kaupallisten palvelujen mitoitus kuvaa alueen tavoiteltua kokoluokkaa ja suhdetta keskustan ulkopuolisiin kaupallisten palvelujen alueisiin, mutta se ei perustu maakuntakaavan asettamaan keskustan enimmäismitoitusrajaan. Keskustan ulkopuolisilla kaupallisten palveluiden alueilla, Nojanmaassa–Mertalassa ja Laitaatsillassa, kaupallinen mitoitus pohjautuu maakuntakaavan osoittamiin vähittäiskaupan enimmäiskerrosaloihin. Vähittäiskaupan suuryksikköä ei saa sijoittaa maakunta- tai yleiskaavan keskustatoimintojen alueen ulkopuolelle, ellei alue ole asemakaavassa erityisesti osoitettu vähittäiskaupan suuryksikön sijoittamisen mahdollistavalla KM-merkinnällä (MRL 71 d §). Savonlinnan länsi- ja itäpuolen kaupalliset alueet ovat maakuntakaavassa KM-alueita sekä pääosin asemakaavoitettuja.

Maankäyttö- ja rakennuslain 5 §:n 9 momentissa todetaan, että alueidenkäytön suunnittelussa on pyrittävä edistämään elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja toimivan kilpailun kehittymistä. Tavoitteena on edistää laadultaan ja määrältään riittävää tonttitarjontaa kaupallisille yrityksille, mikä mahdollistaa uusien toimijoiden tulon markkinoille sekä nykyisten yritysten toiminnan kehittämisen.

Kaavamääräys keskustatoimintojen alue:

Alue on tarkoitettu kaupunkimaisen rakentamisen alueeksi, jonne voi sijoittaa keskustaan soveltuvia kaupallisia alueita, liike-, palvelu-, hallinto- ja toimistoalueita, matkailupalveluiden alueita, ympäristöhäiriötä aiheuttamattomia työpaikka-alueita, liikenne- ja satama-alueita, yhdyskuntateknisen huollon alueita, virkistys- ja puistoalueita sekä asumista.

Ydinkeskusta kehittyy päivittäistavarakaupan, ns. keskustahakuisen erikoiskaupan ja pienten erikoisliikkeiden, keskustatavaratalojen ja kauppakeskusten sekä kaupallisten palveluiden (erityisesti kahvilat/ravintolat) ensisijaisena sijaintipaikkana ja Savonlinnan kaupallisena pääkeskuksena. Kaupallisten palvelujen lisäksi ydinkeskustassa ja sen lähiympäristössä on monipuolisesti tarjolla kulttuuripalveluja, julkisia ja hallinnollisia palveluja sekä muita keskustatoimintoja.

Keskeisiä kaupallisten palveluiden kehittämiskohteita ovat Kirkkolahti, Olavinkatu ja Brahenkadun ympäristö. Kirkkolahti ja Brahenkadun ympäristö soveltuvat myös suurille kaupan yksiköille. Ydinkeskustan kaupan merkitys on seudullinen ja keskustaan voi sijoittua merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä. Ydinkeskustan tulee tarjota ennen kaikkea savonlinnalaisille monipuolisia palveluja, mutta samalla vastata myös vierailijoiden (seudun asukkaat, matkailijat ja vapaa-ajan asukkaat) palvelutarpeisiin. Kaupallisten alueiden suunnittelussa tulee ottaa huomioon Olavinkadun säilyminen elinvoimaisena.

Keskustatoimintojen alueella kaupallisten palvelujen mitoitusta ei ole maakuntakaavassa enimmäiskerrosalan osalta rajoitettu. Strategisessa yleiskaavassa keskustatoimintojen alueen kaupallisten palvelujen ohjeellisena mitoituksena esitetään enintään 165 000 k-m², mikä kuvaa keskustan kaupallisen kehittämisen tavoiteltua kokoluokkaa ja suhdetta keskustan ulkopuolisiin kaupallisiin alueisiin. Vähittäiskaupan seudullisesti merkittävän suuryksikön alaraja on tilaa vaativan erikoiskaupan osalta 7 000 k-m² ja muilla vähittäiskaupan toimialoilla 5 000 k-m². Päivittäistavarakaupan enimmäiskerrosalaa ei rajoiteta.

Ydinkeskusta kokonaisuudessaan on matkailupalveluiden aluetta, mutta erityistä matkailun kehittämisaluetta on Olavinlinnan ja Kauppatorin välinen alue.

Liikenneympäristöä kehitetään jalankulun ehdoilla, huomioiden alueen viihtyisyys ja monimuotoinen kaupunkivihreä. Jalankulun olosuhteita kehitetään monipuolisesti lisäämällä laadukkaita ja esteettömiä kävelyalueita, kävelypainotteisia katuja ja kävelykatuja sekä parantamalla reittiyhteyksiä. Olemassa olevia reittiyhteyksiä kehitetään viihtyisämmiksi ja laadukkaammiksi. Liikennejärjestelyjen suunnittelussa tulee ottaa huomioon kevyen liikenteen sujuvuus sekä joukkoliikenteen, huolto- ja pysäköintialueiden toimivuus, reittien jatkuvuus sekä palveluiden saavutettavuus.

Alueiden käyttö on pääsääntöisesti ratkaistu asemakaavoin. Maankäytön muutokset edellyttävät yksityiskohtaisempaa suunnittelua asemakaavalla ja vaikutusten arviointia.

Uudis- ja täydennysrakentaminen tulee sopeuttaa ympäristöönsä mittakaavaltaan ja kaupunkikuvallisesti sekä suunnitteluratkaisuilla tulee edistää viihtyisää kaupunkikuvaa. Kaupunkikuvallisesti merkittävät ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset tulee ottaa huomioon uudis- ja täydennysrakentamisen suunnittelussa.

Tarkemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota keskusta-alueen elinvoimaisuuden, vetovoimaisuuden ja viihtyisyyden lisäämiseen, asumisen monipuolisuuteen eri käyttäjäryhmille sekä julkisten tilojen ja palveluiden sekä kohtaamis- ja tapahtumapaikkojen sijoittumiseen ja laatuun.

Tarkemmassa suunnittelussa tulee ehkäistä alueella sijaitsevien viheralueiden pirstoutumista ja säilyttää nykyiset viherkäytävät. Viheralueilta tulee olla yhteydet tai kulkureitit keskustatoimintojen alueen ulkopuolisille laajemmille viheralueille. Suunnittelussa tulee edistää keskeisten julkisten ranta-alueiden säilymistä ja tukea näiden saavutettavuutta.

Kaavamääräys kaupallisten palveluiden alue:

Alueelle saa sijoittaa kaupan-, palvelu-, liike- ja työpaikka-alueita, jotka eivät aiheuta ympäristöhäiriötä.

Alueiden käyttö on pääsääntöisesti ratkaistu asemakaavoin. Maankäytön muutokset edellyttävät yksityiskohtaisempaa suunnittelua asemakaavalla ja vaikutusten arviointia.

Nojanmaan–Mertalan ja Laitaatsillan kaupallinen mitoitus pohjautuu maakuntakaavaan. Laitaatsillan ja Nojanmaan–Mertalan alueilla vähittäiskaupan seudullisesti merkittävän suuryksikön alaraja on tilaa vaativan erikoiskaupan osalta 7 000 k-m² ja muilla vähittäiskaupan toimialoilla 5 000 k-m². Päivittäistavarakaupan yhteenlaskettu kerrosala saa Nojanmaassa–Mertalassa olla enintään 10 000 k-m². Nojanmaassa–Mertalassa vähittäiskaupan yhteenlaskettu enimmäiskerrosala on 100 000 k-m². Laitaatsillassa vähittäiskaupan yhteenlaskettu enimmäiskerrosala on 31 100 k-m².

Laitaatsillan ja Nojanmaan–Mertalan kaupallisten alueiden kehittämisessä tulee ottaa huomioon ydinkeskustan kaupan toiminta- ja kehitysedellytysten turvaaminen.

Liikennejärjestelyjen suunnittelussa tulee ottaa huomioon kevyen liikenteen sujuvuus sekä joukkoliikenteen, huolto- ja pysäköintialueiden toimivuus, reittien jatkuvuus sekä palveluiden saavutettavuus. Kaupallisten palveluiden alueelle suuntautuva liikenne on pyrittävä ohjaamaan valtatie- ja kokoojakatujen kautta, kuormittamatta asuinalueiden katuverkkoa.

Vaikutukset keskustatoimintojen alueeseen ja kaupallisten palveluiden alueisiin:

Kaavaratkaisun ei arvioida aiheuttavan merkittäviä haitallisia vaikutuksia Savonlinnan keskustan kaupallisiin palveluihin tai niiden kehittämiseen. Keskusta osoitetaan edelleen vähittäiskaupan suuryksiköiden ensisijaiseksi sijaintialueeksi, eikä maakuntakaava rajoita keskustatoimintojen alueen kaupallista enimmäismitoitusta. Strategisessa yleiskaavassa keskustalle esitetty mitoitus kuvaa keskustan kaupallisen kehittämisen tavoiteltua kokoluokkaa ja suhdetta keskustan ulkopuolisiin kaupallisiin alueisiin.

Nojanmaan–Mertalan ja Laitaatsillan kaupallisten palveluiden alueet täydentävät keskustan palvelutarjontaa erityisesti tilaa vaativan kaupan, autolla saavutettavien palvelujen ja keskustaan huomattavasti soveltuvien kaupallisten toimintojen osalta. Näiden alueiden kaupallinen mitoitus perustuu maakuntakaavaan, ja alueiden kehittämisessä tulee turvata ydinkeskustan kaupan toiminta- ja kehitysedellytykset. Ratkaisu tukee monipuolista palveluverkkoa, mutta ei muuta keskustan asemaa Savonlinnan seudullisena kaupallisena pääkeskuksena.

Palvelujen saavutettavuuden kannalta keskusta on parhaiten saavutettavissa kävelen, pyörällä, joukkoliikenteellä ja autolla. Keskustan ulkopuoliset kaupalliset palvelut sijoittuvat nykyisen taajamarakenteen, pääväylien ja asemakaavoitettujen alueiden yhteyteen, mikä tukee olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyödyntämistä. Tarkemmassa asemakaavoituksessa ja hankesuunnittelussa tulee varmistaa, että kaupallisten palveluiden alueille suuntautuva liikenne ohjautuu pää- ja kokoojakatuverkolle, kävelyn ja pyöräilyn yhteydet ovat turvallisia ja jatkuvia, eikä palveluverkon kehitys johda haitalliseen hajautumiseen tai keskustan elinvoiman heikkenemiseen.

KAUPALLISET PALVELUT					
ALUE		PINTA-ALA HA	K-M2		
			rakennettu	ei vielä toteutunut	yhteensä
länsi	AHOLAHTI				
	KELLARPELTO				
	PIHLAJANIEMI				
	LAITAATSILTA	19	6 000	26 000	31100
itä	PÄÄSKYLAHTI				
	VIUHONMÄKI				
	NOJANMAA/MERTALA	26	23000	77000	100000
	NÄTKI				
keskusta	HEIKINPOHJA/HERNEMÄKI				
	KESKUSTA	46	65000	100000	165 000
yhteensä		91	94 000	203 000	296 100

5.2.2 Elinkeinoelämän alueet sekä teollisuusalueet

Savonlinnan seudun suurin työllistävä toimiala ovat yhteiskunnalliset palvelut. Savonlinnassa noin 70 % työvoimasta työskentelee palvelualoilla. Lisäksi Savonlinnassa on monipuolisesti muita elinkeinoja, kuten maaseutuelinkeinoja sekä puu- ja metalliteollisuutta. Seudulla on noin 15 000 työpaikkaa, joista suurin osa, noin 70 %, sijaitsee Savonlinnassa. Keskustaajaman suurimpia työnantajia ovat Savonlinnan kaupunki, Etelä-Savon hyvinvointialueen Savonlinnan toiminnot (ent. Sosteri), UPM Plywood Oy:n Savonlinnan vaneritehdas ja Savonlinna Works Oy (Andritz).

Savonlinnan seudun suurimpana työllistäjänä kaupunki on merkittävä julkisen sektorin toimija, mutta alueen elinvoiman kannalta keskeistä on myös yksityisen yritystoiminnan ja teollisuuden toimintaedellytysten turvaaminen. Elinkeinoelämän alueiden suunnittelussa tavoitteena on varmistaa riittävä ja monipuolinen tonttitarjonta erilaisille yrityksille sekä tukea olemassa olevien työpaikka- ja teollisuusalueiden kehittämistä. Alueiden sijoittumisessa korostuvat hyvät liikenneyhteydet, saavutettavuus, mahdollisuus hyödyntää nykyistä infrastruktuuria sekä ympäristöhäiriöiden hallinta suhteessa asumiseen, virkistykseen ja luontoarvoihin.

Savonlinnassa työttömyysaste eli työttömien osuus koko työvoimasta oli vuonna 2021 noin 12 %, ja se laski noin 10 %:iin vuonna 2022. Työllisyystilanteen kohentumisesta huolimatta työttömyysaste on ollut Savonlinnan seudulla Etelä-Savon korkein. Työikäisiä on muuttanut pois Savonlinnan seudulta, mikä on osaltaan pienentänyt Savonlinnan työttömyyslukuja.

Kaavamääräys elinkeinoelämän alue:

Alue varataan monipuolisille työpaikkatoiminnoille, liike- ja toimistotiloille sekä ympäristöhäiriötä aiheuttamattomalle teollisuudelle sekä näihin liittyville myymälätiloille ja varastoille.

Alueiden käyttö on pääsääntöisesti ratkaistu asemakaavoin. Maankäytön muutokset edellyttävät yksityiskohtaisempaa suunnittelua asemakaavalla ja vaikutusten arviointia.

Elinkeinoelämän alueelle suuntautuva liikenne on pyrittävä ohjaamaan valtatie 14 ja kokoojakatujen kautta, kuormittamatta asuinalueiden katuverkkoa.

Kaavamääräys teollisuusalue:

Alueelle voi sijoittaa teollisuuden lisäksi myös energiahuollon alueita, logistiikka-alueita ja tilaa vaativaa työpaikkatoimintaa, varastoalueita sekä toimintojen tarvitsemia laituri- ja satamarakenteita.

Pääskylahden ja Nätkin teollisuusalueille voidaan sijoittaa ympäristöhäiriötä aiheuttavaa ja ympäristövaikutuksiltaan merkittävää teollisuustoimintaa. Maankäytön muutokset edellyttävät yksityiskohtaisempaa suunnittelua asemakaavalla, vaikutusten arviointia ja selvittämistä, haitallisten vaikutusten ehkäisemistä ja ympäristöluvitusta.

Teollisuusalueelle suuntautuva liikenne on pyrittävä ohjaamaan valtatie- ja kokoojajakojen kautta, kuormittamatta asuinalueiden katuverkkoa.

Kaavamääräys onnettomuusvaarallinen alue:

Onnettomuusvaarallinen alue on noin kilometrin säteellä Pääskylahden, Ruostesuon tai Nätkin teollisuusalueelle sijoitettavasta laitoksesta sekä noin 250 metrin säteellä Lypsyniemen teollisuuslaitoksesta. Tätä aluetta koskevasta maankäyttösuunnitelmasta tulee pyytää alueellisen pelastuslaitoksen, TUKESin ja asianosaisten ympäristöviranomaisten lausunnot. Tarkemmassa kaavoituksessa ja maankäytössä on huolehdittava siitä, ettei riskille alttiita toimintoja sijoiteta liian lähelle vaaraa aiheuttavia laitoksia ja varastoja.

Vaikutukset elinkeinoelämän alueisiin ja teollisuusalueisiin:

Teollisuus-, palvelu-, työpaikka- ja kaupallisten alueiden toteutuminen ja laajuus riippuvat toimijoista ja niiden tarpeista. Teollisuus-, palvelu- ja työpaikkatonteissa on hyvin valinnanvaraa sekä mahdollisuuksia toiminnan laajentamiseen.

Suurin osa teollisuusalueista on asemakaavoitettu. Maankäytön muutokset edellyttävät yksityiskohtaisempaa suunnittelua asemakaavalla, vaikutusten arviointia sekä ympäristöluvitusta. Teollisuusalueet sijoittuvat lähelle yhdyskuntarakennetta, minkä vuoksi muun muassa niiden liikenne-, melu- ja päästövaikutukset sekä haitallisten ympäristövaikutusten ehkäiseminen on arvioitava ja selvitettävä huolellisesti tarkemmassa kaavoituksessa.

Uusia elinkeinoelämän alueita osoitetaan strategisessa yleiskaavassa erityisesti Itäväylän yrityspuiston alueelle, valtatie 14 molemmin puolin. Pienemmässä mittakaavassa työpaikka- ja palvelualueita voi kehittyä myös lentokentälle johtavan Enonkoskentie (mt 471) varteen, valtatie 14 varrelle Mertalaan, Pääskylahden, Hevonpäänniemeeseen sekä Laitaatsiltaan. Laajempi biotalouden tuote- ja tutkimuskehittämisen alue sijaitsee Teknologiapuistossa Andritzin vieressä.

Merkittävillä teollisuuslaitoksilla on ympäristölupa, jossa säädellään ja ehkäistään haitallisia ympäristövaikutuksia. Teolliset toiminnot sijoittuvat alueille, joilla on kohtuullinen suojaetäisyys vakituiseen asumiseen. Teollisuuden uudet suuryksiköt voivat sijoittua joko Pääskylahden tai Nätkin laajentuville teollisuusalueille tai uudelle Ruostesuon teollisuusalueelle, joka sijaitsee Itäväylän yrityspuiston eteläpuolella. Pääskylahden alueen kehittämisen etuina ovat sijainti veden läheisyydessä sekä raideliikenteen, hyvien tieyhteyksien ja vesiliikenteen tarjoamat mahdollisuudet. Alueella toimivat jo Savonlinna Works Oy (Andritz) ja UPM Plywood Oy.

Itäväylän yrityspuistoon on yleiskaavamuutoksen myötä mahdollista sijoittaa nykyistä laajemmin myös muuta teollisuutta. Lisäksi teollisuutta voi sijoittua Laitaatsillan-Aholahden alueille, Inkilänniemeeseen (Teknola) ja Pihlajaniemen vedenpuhdistamon viereen.

Teollisuusalueille on mahdollista sijoittaa myös energiahuoltoa, logistiikkaa ja varastointia palvelevia alueita. Teollisuusalueille on tulossa aurinkopaneelipuistoja, ja lisäksi Nätkin teollisuusalueelle on suunnitteilla datakeskushanke. Uusiutuvan energian tuotantoa, energiavarastointia ja datakeskustoimintoja koskevat hankkeet tukevat teollisuusalueiden

monipuolistumista, mutta niiden toteuttaminen edellyttää hankekohtaista tarkempaa suunnittelua, vaikutusten arviointia sekä tarvittavia lupa- ja kaavamenettelyjä.

Pääskylahden ja Nätkin teollisuusalueille on osoitettu yleiskaavassa arvio onnettomuusvaarallisesta alueesta noin kilometrin säteellä, mikäli teollisuusalueille sijoittuisi esimerkiksi kemianteollisuutta tai kemikaalien varastointia. Tarkoituksena on, että kemikaaleja käsittelevien tai varastoivien laitosten sijoittamisessa otetaan huomioon niiden mahdollinen suuronnettomuusvaara ja riskien hallinta. Asiaa ohjeistetaan muun muassa valtioneuvoston asetuksessa valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista ja AKL 9 §:ssä. Onnettomuusvaarallinen alue määritetään lähtökohtaisesti kohteen tontin rajasta. Onnettomuusvaarallisella alueella ja sen läheisyydessä tapahtuvista kaavoitusmuutoksista tai merkittävämmästä rakentamisesta on pyydettävä lausunto Tukesilta ja pelastusviranomaiselta. Pääskylahdessa on asemakaavassa T-kem-merkintä, kun taas Nätkin teollisuusalue on tällä hetkellä osoitettu tavanomaiseksi teollisuusalueeksi T, mikä edellyttäisi asemakaavamutosta. Savonlinna Works Oy:n alueella onnettomuusvaarallinen alue on pienialaisempi.

Teollisuusalueille suuntautuva liikenne on ohjattu valtatie ja kokoojakatujen kautta. Erikoiskuljetusreitit teollisuuslaitoksille on suunniteltu ja ohjattu siten, että onnettomuusriskit ovat hallittavissa ja raskaan liikenteen ajoreittien mitoitusta on riittävä. Kuljetusreitteihin ei esitetä muutoksia lukuun ottamatta mahdollista uutta ajoyhteyttä valtatieltä 14 Itäväylän yrityspuiston kautta Nätkin teollisuusalueelle, mikäli Nätkin teollisuusalueen laajamittaisempi kehittäminen käynnistyy.

5.2.3 Matkailupalveluiden alue ja virkistysmatkailualueet

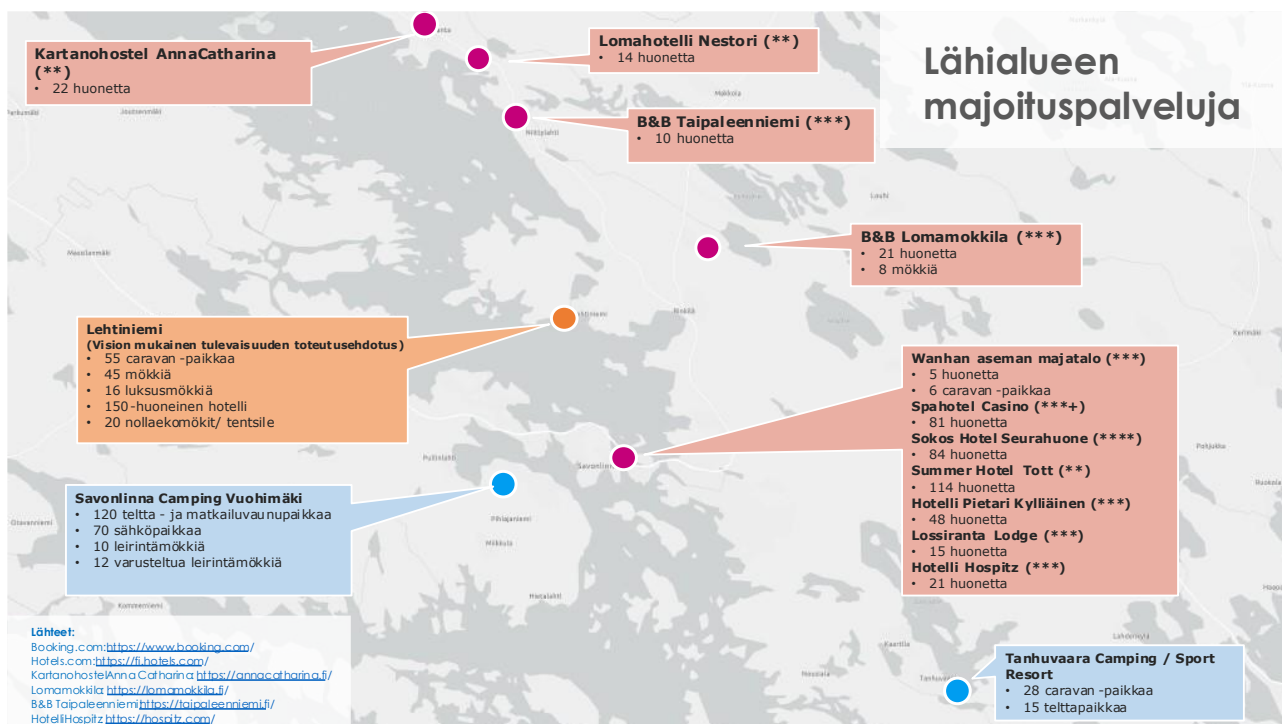
Savonlinna on yksi Suomen vetovoimaisimmista matkailukaupungeista, ja seutu kuuluu maan tunnetuimpiin matkailualueisiin. Savonlinnan keskustaajaman matkailun kehittämisen yleissuunnitelma on laadittu vuonna 2009. Suunnitelmaa ei ole päivitetty, mutta siinä esitetyt kehittämiskohteet ja -alueet ovat edelleen ajankohtaisia.

Saimaan järvimaisemiin halutaan löytää uusia korkeatasoisia investointeja ja lisätä matkailijamääriä. Keskustatoimintojen alueen kaavamerkintä mahdollistaa matkailupalveluiden laajamittaisemman kehittämisen merkinnän sisäpuolella.

Matkailupalveluiden alueeksi on yleiskaavassa osoitettu Kasinonsaarten kylpylä- ja loma-asuntoaluetta, Tynkkylänjoen lomarakentamisen alue, Savonlinnan museon alue Riihisaaressa sekä Linnankadun puutalokorttelit. Näille alueille on laadittu matkailupalveluita ja museotoimintaa tukevat asemakaavat sekä Tynkkylänjoelle ranta-asemakaava, joissa suojeltavien rakennusten arvot ja käyttötarkoitukset on otettu huomioon. Uusia kehittämisalueita ovat Savonniemi ja Koulukadun vierasvenesatama. Savonniemen asemakaava on valmistunut. Kaavassa on ratkaistu alueen rakentamisen määrä sekä annettu tarkemmat määräykset rannan julkisesta viheralueesta ja Huvilan suojellun rakennuksen säilyttämisestä. Savonniemessä sijaitsee myös kaupungin uimahalli, jonka laajentamisen ja korjaamisen kaava mahdollistaa. Koulukadun vierasvenesataman rakentaminen ja tarkempi käyttötarkoitus ratkaistaan yleiskaavavaiheen jälkeen tarkemmassa kaavoituksessa. Vierasvenesatamatoimintoja palvelevalle rakentamiselle on tilaa rajoitetusti, ja satamarakentamisessa on otettava huomioon Olavinlinnan valtakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön ja maiseman reunaehdot.

Yleiskaava-alueen ulkopuolelle jää kehittämisalueista Lehtiniemen–Rauhalinnan–Putkinotkon kokonaisuus. Lehtiniemen ranta-alueen kaavoitus on valmistunut vuonna 2021 ja kohdetta voidaan markkinoida. Vieressä sijaitseva yksityisomistuksessa oleva Rauhalinna on kunnostettu luksusmatkailukäyttöön.

Edellä mainittujen lisäksi kaupungissa on pienempiä matkailupalvelualueita, kuten yksittäisiä hotelleja, jotka sijaitsevat strategisessa yleiskaavassa pääosin taajamatoimintojen alueella.

Nykyisiä majoituspalveluita, lähde Lehtiniemen matkailualueiden yleissuunnitelma v. 2021 © Savonlinnan kaupunki.

Kaavamääräys matkailupalveluiden alue:

Matkailupalveluiden alue.

Merkinnällä on osoitettu merkittävimmät ja monipuolisimmat matkailupalveluiden alueet. Alueelle voi sijoittaa myös matkailua tukevaa yritystoimintaa sekä alueen pääkäyttötarkoitukseen soveltuvia hyvinvointi-, kuntoutus-, hoiva- ja palvelutoimintoja. Alueelle voidaan sijoittaa senioriasumista ja palveluasumista, mikäli toiminta liittyy alueen palvelukokonaisuuteen eikä heikennä matkailupalveluiden kehittämisedellytyksiä.

Maankäytön muutokset ja lisärakentaminen edellyttävät yksityiskohtaisempaa suunnittelua asemakaavalla ja vaikutusten arviointia.

Uudis- ja täydennysrakentaminen tulee sopeuttaa ympäristöönsä mittakaavaltaan ja kaupunkikuvallisesti. Lisäksi suunnitteluratkaisuilla tulee edistää viihtyisää maisema- ja kaupunkikuvaa. Olavinlinnan läheisyydessä ja Kasinonsaarilla on otettava huomioon kulttuuriympäristö-, maisema- ja luonnonsuojeluarvot sekä niistä yleiskaavassa annetut kaavamääräykset.

Erityisiä matkailun kehittämisalueita ovat ydinkeskustassa Savonniemen ja Kasinonsaarten alue sekä Olavinlinnan läheisyydessä Koulukadun vierasvenesatama, Linnankadun puutalokorttelit ja Riihisaaren museoalue. Matkailun kehittämisalueeksi on määritelty myös Tynkkylänjoen kartanon alue.

Virkistysmatkailualueina osoitetaan kaavassa Vuohimäen leirintäalue, Vuohimäen ja Seppälänmäen ratsastustallit, Aholahden hiihtokeskus, Ruunavuoren laskettelukeskus sekä Uuraan-, Kaupin- ja Käärmeasaari.

Kaavamääräys virkistysmatkailualue:

Virkistysmatkailualue.

Alueen tarkemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon yleinen virkistyskäyttö sekä luonnon, maiseman ja kulttuuriympäristön arvojen säilyminen virkistysmatkailualueen vetovoimatekijöinä. Suunnittelussa on otettava huomioon toimintojen sopeutuminen ympäristöön sekä huolehdittava tarvittavan yhdyskuntateknisen huollon järjestämisestä.

Alueelle saa rakentaa ulkoilu-, urheilu- ja virkistyskäyttöä sekä matkailua palvelevia rakennuksia, laitureita sekä ulkoilureittejä.

Alueen kehittäminen ei saa heikentää Natura 2000-verkoston arvoja.

Vaikutukset matkailupalvelu- ja virkistysmatkailualueisiin:

Voimassa olevissa osayleiskaavoissa ei ole osoitettu matkailupalvelu- ja virkistysmatkailualueita vastaavilla merkinnöillä. Merkinnät lisätään strategiseen yleiskaavaan, ja niiden tavoitteena on mahdollistaa kohteiden virkistyskäytön ja matkailun jatkuminen sekä kehittäminen tulevaisuudessa.

Uuraan-, Kaupin- ja Käärmeasaari sijaitsevat Pihlajaveden Natura-alueella sekä kansallisessa kaupunkipuistossa. Sijainti Natura-alueella edellyttää tarkemmassa suunnittelussa ja kaavoituksessa saimaannorppaan sekä Natura-alueen suojeluarvoihin kohdistuvien vaikutusten arviointia. Muilla kaavassa virkistysmatkailuun osoitettavilla alueilla matkailurakentamisen vaikutukset arvioidaan alueen ominaispiirteiden, rakentamisen määrän ja toimintojen luonteen perusteella. Virkistysmatkailualueilla matkailurakentamiselle on pääosin rajallisesti tilaa, ja rakentamisen mitoitus edellyttää tarkemman kaavoituksen yhteydessä selvityksiä muun muassa rakentamisen ulkopuolelle jätettävistä alueista sekä ympäristöön, maisemaan ja virkistyskäyttöön kohdistuvista vaikutuksista.

5.2.4 Tekninen huolto

Vesihuolto: Savonlinnan Vesi on määritellyt Savonlinnan taajaman vesi- ja jätevesiverkostojen toiminta-alueeksi idässä Haapalan ja Lähteelän sekä lännessä Ensolan alueelle saakka ulottuvan alueen. Kuntaliitosten myötä myös Savonrannan ja Punkaharjun verkostot kuuluvat Savonlinnan Veden toiminta-alueeseen. Vesijohtoverkostoa on yhteensä noin 265 kilometriä, jätevesiviemäreitä noin 264 kilometriä ja pumppaamoita on 160. Talousvesi hankitaan pääosin Vääräsaaren pintavesilaitokselta ja osin Lähteelän pohjavedenottamolta. Lähteelän pohjavesialueelle ei kohdistu yleiskaavassa muita maankäytöllisiä paineita.

Savonlinnan vesihuollon kehittämissuunnitelma 2023–2032 on hyväksytty vuonna 2024. Kehittämissuunnitelmassa todetaan vesihuollon nykytila, arvioidaan edellisen kehittämissuunnitelman toimenpiteiden toteutumista ja esitetään väestö- ja aluekehityssennusteisiin perustuvat kehittämistoimenpiteet vuoteen 2032 saakka. Savonlinnan Veden vesihuollon toiminta-alueet on vahvistettu kaupunginhallituksessa 24.4.2023, ja ne kattavat Savonlinnan kaupunkikeskuksen sekä Savonrannan ja Punkaharjun taajamat. Savonlinnan Veden vesihuollon kehittäminen painottuu nykyisten palvelujen parantamiseen ja verkostojen saneeraamiseen. Toiminta-aluetta laajennetaan pääasiassa uudesta maankäytöstä syntyvien tarpeiden perusteella, joten alueen ei arvioida olennaisesti laajenevan. Savonlinnan Vesi käsittelee keskustaaajaman alueelta muodostuvat jätevedet Pihlajaniemen jätevedenpuhdistamossa sekä Punkaharjun jätevedet. Kerimäen vesihuollosta vastaa edelleen Itä-Savon Vesi Oy, josta Savonlinnan kaupunki omistaa enemmistön. Savonlinnan kaupunginvaltuusto on vuonna 2026 päättänyt ostaa Suur-Savon Sähkön omistaman osuuden yhtiöstä, mutta yhtiön siirtymistä kokonaan kaupungin omistukseen ei ole vielä vahvistettu. Talousveden hankintaa on kehitetty lisäämällä pohjaveden käyttöä Kerimäellä ja Punkaharjulla uusien vedenottamoiden avulla.

Savonlinnan Vesi vastaa talousveden tuotannosta ja jakelusta sekä jätevesien viemäröinnistä ja puhdistuksesta. Savonlinnan kaupunkikeskuksessa Savonlinnan Vesi huolehtii myös huleveden

viemäröinnistä, kun taas Kerimäellä, Punkaharjulla ja Savonrannalla hulevesistä vastaa kaupunki. Hulevesien hallinnan kehittämistä tarkastellaan jatkossa erillisenä kokonaisuutena.

Tietoliikenneverkko: Etelä-Savon tavoitteellinen tietoliikenneverkko -selvityksen (2020) mukaan Savonlinnassa on runsaat 18 000 asutokuntaa, joista 3 500 sijaitsee haja-asutusalueella. Loma-asuntoja on noin 8 500. Savonlinnassa on tilastojen mukaan maakunnan paras nopean kiinteän 100 Mbit/s laajakaistayhteyden saatavuus, sillä yhteys on saatavilla 78 prosentilla kotitalouksista (Traficom 2019). Savonlinnan tavoitteellinen tietoliikenneverkko haja-asutusalueella koostuu 26 tilaajaverkosta ja niitä yhdistävistä runkoverkoista. Kahta aluetta lukuun ottamatta tilaajaverkkojen asiakaspotentiaali on yli 5 asukasta neliökilometrillä. Viidellä alueella asiakaspotentiaali on yli 10 asukasta neliökilometrillä. Tavoitteellisen verkon toteuttamisen myötä kiinteä laajakaista olisi saatavilla yli 88 prosentilla kotitalouksista. Lisäksi kiinteän verkon rakentaminen toisi yhteyden saataville noin 1 000 loma-asunnolle. Selvityksen mukaan Savonlinnan alueella on 102 mobiiliverkon tukiasemaa. Tukiasemista 26 sijaitsee siten, että ne olisi mahdollista kuiduttaa kiinteiden yhteyksien rakentamisen yhteydessä. Kuiduttaminen parantaisi 2 000 asutokunnan ja noin 1 800 loma-asunnon mobiiliyhteyksiä. Savonlinna kuuluu Järvi-Suomen Energia Oy:n jakelualueeseen. Säävarman sähköverkon rakentamisen yhteydessä on mahdollista rakentaa runkoyhteydet joko kokonaan tai osittain kaikille suunnitelmassa esitetyille tilaajaverkoille lukuun ottamatta entisen Punkaharjun kunnan alueelle suunniteltuja tilaajaverkkoja.

Tietoliikenneverkkoa ei esitetä strategisen yleiskaavan kaavakarttamerkintöinä. Asemakaavatasolla tarvittavat merkinnät tai rasitteet otetaan huomioon, kun suunnitteluratkaisut ja maankäytön tarpeet konkretisoituvat.

Sähköverkko: Suunnittelualueella on Fingrid Oyj:n ja Suur-Savon Sähkö Oy:n (Järvi-Suomen Energia Oy) voimajohtoja. Savonlinnan taajaman kautta kulkevat kantaverkon 110 kV:n johtolinjat Puhos–Savonlinna–Rantasalmi–Huutokoski, Kallisahti–Aholahdi–Kuusniemi ja Savonlinna–Kyrönniemi. Suur-Savon Sähkö Oy:n (Järvi-Suomen Energia Oy) johtoverkkoa on uusittu 110 kV:n yhteydellä Pihlajaniemeltä Viuhonmäkeen osin järven pohjassa ja maakaapelina. Fingrid Oyj:llä on mahdollisuus uudistaa Visulahden ja Savonlinnan välistä johtoyhteyttä nykyisen 110 kV:n Huutokoski–Savonlinna-voimajohtoon yhteyteen. Voimajohtohankkeen suunnittelun taustalla on tarve täydentää kantaverkkoa, jotta Savonlinnan alueen sähköverkon käyttövarmuus voidaan varmistaa myös tulevaisuudessa. Siirtoverkon rakentamisesta ei ole tehty investointipäätöksiä, ja hanke on kustannuksiltaan merkittävä. Energiaratkaisuja ja kokoluokaltaan merkittäviä uusia hankkeita Savonlinnassa rajoittaa nykyisen siirtoverkon rajallinen vastaanottokapasiteetti. Lisäksi investointien kannattavuuteen vaikuttaa sähkön hinnan kehitys.

Energia: Yleiskaavassa ei oteta kantaa energiamuodon valintaan, koska kaupunki ei toimi energiantuottajana. Kaupunki on kuitenkin strategiassaan ja päätöksissään sitoutunut ympäristön kannalta parempiin energiaratkaisuihin. Yleisissä määräyksissä asiasta on maininta ilmastonmuutosta koskevien määräysten yhteydessä. Kaavamerkinnöissä osoitetaan Suur-Savon Sähkö Oy:n / Lempeä Lämpö Oy:n voimalaitokset Pääskylahden teollisuusalueella ja Laitaatsillassa. Yleiskaavan mittakaava ja tarkkuus ovat sellaisia, että kaukolämpöverkko otetaan huomioon vasta tarkemmassa kaavasuunnittelussa. Savonlinnassa on vireillä tai suunnitteilla uusiutuvan energian tuotantoon, energiavarastointiin ja datakeskustoimintoihin liittyviä hankkeita. Aurinkovoimaa on suunnitteilla ja sitä on rakennettu erityisesti teollisuus- ja yritysalueille, kuten Itäväylän yrityspuiston ja Ohrasuon alueille. Lisäksi Pihlajaniemen alueella on käsitelty akkuteknologiaan perustuvaa energiavarastoa, ja Nätkin teollisuusalueelle on varattu alue datakeskushanketta varten. Datakeskushankkeiden yhteydessä tarkasteltavia kysymyksiä ovat muun muassa sähköverkon liittymäkapasiteetti, energiaratkaisut ja mahdollinen hukkalämmön hyödyntäminen. Hankkeiden toteuttaminen edellyttää tapauskohtaista tarkempaa suunnittelua, vaikutusten arviointia sekä tarvittavia lupa- ja kaavamennettelyjä.

Erityisalueet: Yleiskaavassa osoitetaan merkittävimpinä yhdyskuntateknisen huollon alueina Pihlajaniemen jätevedenpuhdistamo ja Vääräsaaren vedenpuhdistamo. Lisäksi osoitetaan

keskeisimmät sähköverkkoasemat Aholahdessa, Pihlajaniemellä ja Viuhonmäellä sekä voimalaitokset Pääskylahdessa ja Laitaatsillassa.

Ampumarata: Luhtislammen ampumarata melualueineen sijaitsee kaava-alueen länsiosassa. Melualueiden ohjearvot ovat ylittyneet Luhtissuon ja Leponiemen länsiosan asuin- ja loma-asuntojen alueilla. Leponiemen itäosan suuntaan Luhtisvuori toimii hyvänä meluesteenä. Ampumarata-alueelle on rakennettu meluvalleja, joten melutilanne on todennäköisesti parantunut vuoden 2018 meluselvityksen jälkeen. Melualueelle ei ole suunnitteilla uutta maankäyttöä.

Puolustusvoimien alue: Pihlajaniemellä sijaitsee puolustusvoimien alue. Alue osoitetaan yleiskaavassa nykyisen käyttötarkoituksensa mukaisesti. Alueen käyttö ja mahdollinen kehittäminen määräytyvät puolustusvoimien tarpeiden mukaan. Tarkemmassa suunnittelussa ja lähialueiden maankäytössä on otettava huomioon puolustusvoimien toimintaedellytykset sekä alueen turvallisuuteen liittyvät näkökohdat.

Kaavamääräykset tekninen huolto:

Erityisalue. Merkinnällä on osoitettu yhdyskuntateknisen huollon ja energiahuollon alueet.

Ampumarata-alue. Merkinnällä on osoitettu Luhtislammen ampumarata-alue.

Ampumaradan melualue.

Merkinnällä on osoitettu Luhtislammen ampumaradan melualue. Ampumaradan meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön ja rakentamisen suunnittelussa sekä lupamenettelyissä tulee ottaa huomioon melutason ohjearvot.

Puolustusvoimien alue.

Johto tai linja.

Ympyrään on merkitty johdon tai linjan tyyppiä kuvaava kirjaintunnus. Päävesijohto ja runkoviemäri (v/j). Merkinnällä osoitetaan vesien ja jätevesien johtamisen kannalta merkittävät yhteydet sekä kantaverkon sähkölinja (z), joka on tarkoitettu 110 kV tai 400 kV voimajohtokäytävälle.

Alueelle voidaan sijoittaa yksi tai useampi voimalinja. Linjaukset on suunniteltava siten, että ne aiheuttavat mahdollisimman vähän haittaa ympäristölle eivätkä heikennä luontoarvoja. Muu maankäyttö ei saa asettaa rajoitteita johtoverkon kehittämiselle ja ylläpidolle.

Pohjavesialue ja geologinen muodostuma.

Merkinnällä on osoitettu vedenhankinnan kannalta tärkeä Lähteelän I-luokan pohjavesialue, joka on samalla arvokas geologinen muodostuma.

Tarkemmassa maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon vedenottamon sijainti ja sen edellyttämä suoja-alue. Rakentaminen ei saa vaarantaa pohjaveden muodostumisaluetta ja vedenottoa.

Puhtaat hulevedet voi imeyttää maaperään ja likaantuneet hulevedet tulee johtaa alueen ulkopuolelle. Pohjavesien pilaantumisen tai muuttumisriskiä aiheuttavat toiminnot mukaan lukien jätevesien maaperään imeyttäminen on sijoitettava riittävän etäälle pohjavesialueesta tai suojattava siten, että pohjaveden käyttökelpoisuus vedenhankintaan ei vaarannu.

Pääosa pohjavesialueesta on asemakaava-alueen ulkopuolella. Rakentamishankkeet voivat edellyttää poikkeamislupaa sekä laajemmat kehityshankkeet tarkempaa kaavoitusta.

Vaikutukset tekniseen huoltoon:

Teknisen huollon verkostoja ei ole kaikilta osin merkitty voimassa oleviin osayleiskaavoihin. Strategisessa yleiskaavassa tilanne päivitetään pääverkon osalta vesihuollon, jätevesihuollon ja sähkönjakelun näkökulmasta. Verkostoihin voi tulla muutoksia yleiskaavan tavoitevuoteen mennessä, minkä vuoksi teknisen huollon verkostojen yksityiskohtainen esittäminen kaavakartalla ei ole tarkoituksenmukaista. Myöskään vesitorneja, pumppaamoita, kaukolämpöjohtoja, telekaapeleita tai mastoja ei osoiteta kaavakartalla, vaan niiden sijainti ratkaistaan tarpeen mukaan tarkemmassa suunnittelussa.

Strategisen yleiskaavan yleisissä määräyksissä on otettu huomioon johtoverkkojen alueisiin liittyvät rakentamisrajoitukset.

Kaavaratkaisu tukeutuu teknisen huollon osalta pääosin olemassa olevaan verkostoon. Tämä on yhdyskuntarakenteen kannalta myönteistä, koska ratkaisu hyödyntää nykyistä infrastruktuuria eikä lähtökohtaisesti edellytä laajojen uusien runkoverkkojen rakentamista. Uudet teollisuus-, työpaikka-, energia- ja datakeskushankkeet voivat kuitenkin lisätä vesihuollon, jätevesihuollon, hulevesien hallinnan sekä sähköverkon liittymä- ja siirtokapasiteetin tarkastelutarvetta. Näiden vaikutukset arvioidaan tarkemmassa kaavoituksessa ja hankekohtaisessa suunnittelussa.

Hulevesien hallinnan merkitys korostuu erityisesti tiivistyvillä alueilla sekä alueilla, joille sijoittuu laajoja päällystettyjä pintoja. Tarkemmassa suunnittelussa tulee varmistaa, että hulevedet voidaan hallita siten, ettei niistä aiheudu haittaa vesistöille, pohjavedelle, rakennetulle ympäristölle tai teknisen huollon verkostoille. Lähteelän pohjavesialueelle ei osoiteta merkittäviä uusia maankäyttöpaineita, mutta alueen maankäytössä on edelleen otettava huomioon pohjaveden muodostuminen, vedenhankinta ja pilaantumiskärsien ehkäiseminen.

Puolustusvoimien alue osoitetaan nykyisen käytön mukaisesti, joten kaavaratkaisulla ei arvioida olevan merkittäviä uusia vaikutuksia alueen käyttöön. Lähialueiden tarkemmassa suunnittelussa on kuitenkin varmistettava, ettei uusi maankäyttö heikennä puolustusvoimien toimintaedellytyksiä tai alueen turvallisuuteen liittyviä näkökohtia.

Melutason ohjearvot on annettu valtioneuvoston päätöksellä 993/1992, ja niitä sovelletaan maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä ympäristölupien harkinnassa. Teollisuuslaitokset vastaavat toimintansa aiheuttaman melun hallinnasta, ja lupavelvollisten laitosten melua koskevat määräykset annetaan tarvittaessa toimintaa koskevissa luvissa. Myös Luhtislammen ampumaradan meluvaikutuksista ja meluntorjunnasta määrätään ympäristöluvassa.

5.3 Liikenne

Liikenne, kaavoitukselle asetetut tavoitteet:

- Suunnitellaan kevyen liikenteen reitit siten, että turvalliset yhteydet asuinalueilta palveluihin turvataan. Kehitetään liikenneturvallisuutta erityisesti koulujen läheisyydessä.
- Kehitetään kevytliikenneverkostoja myös ydinkeskustassa.
- Rakennetaan kevytliikenteen raitti kiertämään ydinkeskustan rantoja.
- Valtatien 14 liittymien ympäristöjä kehitetään liike-elämää palvelevaksi.
- Vahvistetaan seutukeskuksen yhteyksiä suunnittelun keinoin.
- Huomioidaan asiointi- ja työmatkaliikenne uusien asuinpaikkojen suunnittelussa.

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021–2032 hyväksyttiin vuonna 2021. Suunnitelma päivitetään hallituskausittain, ja valtioneuvosto on hyväksynyt päivitetyn Liikenne 12 -suunnitelman vuosille 2026–2037. Päivitetyt suunnitelman tavoitteina ovat turvallinen, toimiva ja

kestävä liikennejärjestelmä, ja tavoitteita ohjaa taloudellinen tehokkuus. Suunnitelmassa korostuvat myös muuttunut turvallisuusympäristö, kokonaisturvallisuus ja sotilaallinen liikkuvuus. Itä-Suomen näkökulmasta keskeisiä ovat edelleen keskusten väliset yhteydet, alueiden saavutettavuus, kansainväliset ja valtakunnalliset liikenneyhteydet, raaka-aine- ja teollisuuskuljetukset sekä matkailuelinkeinojen edellytykset.

- Liikenne 12 -suunnitelman toimenpiteet ja investointiohjelmat tarkentuvat valtakunnallisessa valmistelussa sekä valtion talousarvio- ja kehysprosesseissa. Savonlinnan keskustaajaman kohdalla valtatie 14 on parannettu merkittävästi keskustan ohittavan linjauksen toteuttamisen yhteydessä. Strategisen yleiskaavan alueella edelleen ajankohtaisia pienempiä kehittämiskokonaisuuksia ovat muun muassa Mertalan kaistojen lisääminen, Itäväylän yrityspuiston liittymäjärjestelyt sekä Aholahden risteysjärjestelyjen kehittäminen.

Itä-Suomen liikennestrategia on päivitetty 2020-luvulla, ja sen visio, päämäärät ja tavoitteet on hyväksytty vuonna 2023. Strategia antaa suunnan liikennejärjestelmän kehittämiselle Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon alueella. Strategialle ei ole asetettu erillistä tavoitevuotta, vaan sen päivitystarvetta arvioidaan tarpeen mukaan. Strategiassa sovitetaan valtakunnallisia tavoitteita Itä-Suomen toimintaympäristöön ja korostetaan saavutettavuutta, turvallisuutta, kestävyyttä, elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä, huoltovarmuutta sekä vaihtoehtoisia ja toimivia kuljetusreittejä.

- Etelä-Savon liikennejärjestelmäsuunnitelma on hyväksytty maakuntahallituksessa vuonna 2022, ja Etelä-Savon liikennejärjestelmän kehittämistä koskeva päivitys on hyväksytty maakuntahallituksessa 16.9.2024. Päivityksessä on otettu huomioon toimintaympäristön muutokset, erityisesti Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset läntisen Euroopan ja Itä-Suomen liikenteelliseen asemaan. Etelä-Savon keskeisiä liikennejärjestelmän kehittämiskysymyksiä ovat maakunnan ulkoinen saavutettavuus, pääväylien palvelutaso, perusväylänpidon rahoitus, vähäliikenteisen tieverkon kunto, elinkeinoelämän kuljetukset, liikennepalvelut, kestävä liikkuminen ja Saimaan alueen matkailun kehittäminen. Savonlinnassa väyläverkon keskeisenä kehittämiskohteena on edelleen valtatie 14 yhteysväli Juva–Savonlinna–Parikkala.

Kaupungin tavoitteena on vahvistaa seutukeskuksen yhteyksiä. Savonlinnan seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma on vuodelta 2013. Sen jälkeen seudullista ja maakunnallista liikennejärjestelmätyötä on täydennetty muun muassa Itä-Suomen liikennestrategialla, Etelä-Savon liikennejärjestelmän kehittämistä koskevalla päivityksellä, Savonlinnan keskustaajaman liikenneverkkosuunnitelmalla, Savonlinnan kaupungin liikenneturvallisuussuunnitelmalla sekä seudullisella kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmalla. Seudullisen liikennejärjestelmätyön kannalta keskeisiä teemoja ovat edelleen saavutettavuus, valtatie 14 kehittäminen, lento-, raide- ja vesiliikenteen toimintaedellytykset, joukkoliikenteen ja kestävien kulkutapojen kehittäminen sekä elinkeinoelämän kuljetusten sujuvuus.

- Saavutettavuuden parantamiseksi Savonlinna tukee lentoliikennettä noin 1,0 miljoonalla eurolla vuosittain. Säännöllisen lentoliikenteen jatkuvuuden ja lentoaseman toiminnan varmistamista on pidetty tärkeänä.
- Savonlinnan yritystoiminnan kannalta merkittävän runkoväylän, valtatie 14, yhteysväliselvitys Juva–Savonlinna–Parikkala valmistui alkuvuodesta 2020 silloisen Pohjois-Savon ELY-keskuksen laatimana. Vuoden 2026 aluehallintouudistuksen jälkeen liikenteeseen liittyviä aluehallinnon tehtäviä hoitaa Itä-Suomen elinvoimakeskus. Valtatie 14 merkittävin infrainvestointi Savonlinnassa on ollut valtatie 14 parantaminen Savonlinnan keskustan kohdalla vuosina 2012–2019. Viimeinen, noin 42 miljoonan euron suuruinen 3. osuus, Laitaatsalmen syväväylä, valmistui vuonna 2019. Syväväylä on poistanut Kyrönsalmen avattavien siltojen aiheuttamat liikenneneruuhkat keskustassa, parantanut keskustan liikenneturvallisuutta sekä vähentänyt onnettomuusriskiä Saimaalla. Muutoin valtatie 14 on rakennettu pääosin 1960- ja 1970-luvuilla. Keskustaajaman kohdalla valtatie 14

liikennemäärät ovat suurimmillaan noin 9 900–21 300 ajoneuvoa vuorokaudessa (KVL), kun muualla liikennemäärä on keskimäärin noin 4 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Liikenteen kausivaihtelu on suurta. Nopeusrajoitus on keskustaajaman kohdalla 60 km/h. Raskaan liikenteen osuus on noin 7 %. Liikennemäärät ovat valtaosin pysyneet pääosin ennallaan, mutta keskustaajaman kohdalla ne ovat kasvaneet noin 10 % keskustan molemmin puolin.

- Saimaan syväväylä on osa Euroopan laajuista TEN-T-ydinliikenneverkkoa. Sen käyttö on vähentynyt maailmanpoliittisen tilanteen muututtua, eivätkä Saimaan kanavan sulkujen pidentämiseksi vuosille 2021–2024 suunnitellut toimenpiteet ole toteutumassa.
- Tavoitteena on ollut Huutokoski–Parikkala-radan eli Pieksämäki–Savonlinna–Parikkala-yhteysvälin käytettävyyden turvaaminen ja kehittäminen koko rataosuudella. Nykyisin henkilöjunaliikennettä kulkee Savonlinna–Parikkala-välillä, mutta Savonlinna–Pieksämäki-yhteys puuttuu Laitaatsalmen ratasillan puuttumisen vuoksi. Rataosuus ei ole sähköistetty. Vuonna 2025 valmistuneessa raideliikenneselvityksessä on tarkasteltu henkilöliikenteen käynnistämisedellytyksiä, tavaraliikenteen mahdollisuuksia, radan merkitystä huoltovarmuudelle ja raideliikenteen toimintavarmuudelle sekä sähköistyksen ja muiden infratoimenpiteiden tarvetta. Savonlinnan näkökulmasta keskeisiä kehittämistoiveita ovat Laitaatsalmen rautatiesillan palauttaminen, Rantasalmi–Savonlinna-rataosan avaaminen liikenteelle, koko yhteysvälin liikennöitävyyden parantaminen sekä pitkällä aikavälillä radan sähköistäminen.
- Kärkihankkeista Parikkalan rajanylityspaikkaan liittyvät toimenpiteet keskeytettiin Ukrainan sodan vuoksi.

Paikallisissa ja seudullisissa toimenpiteissä painotetaan maakunnallisten linjausten lisäksi seuraavia tavoitteita:

- Nopeat ja sujuvat matkaketjut turvataan pääkaupunkiseudulle ja kansainvälisille jatkoyhteyksille suuntautuvilla työ- ja asiointimatkoilla.
- Kävely ja pyöräily ovat pääasiallisia liikkumistapoja Savonlinnan ydinkeskustassa.
- Savonlinnan paikallisliikenne on henkilöauton kanssa kilpailukykyistä, ja julkinen liikenne on kaikkien saavutettavissa.
- Kevyen ja joukkoliikenteen muodostamat matkaketjut ovat sujuvia, turvallisia ja viihtyisiä.
- Ikääntyneiden ja lasten omatoimisen liikkumisen mahdollisuudet turvataan.
- Julkinen liikenne mahdollistaa itsenäisen liikkumisen myös autottomille.
- Liikennepalvelut kytketään matkailutuotteisiin ja niiden markkinointiin.
- Etäisyydet tuovat haasteita yritystoiminnan saavutettavuudelle. Seudun logistinen toimintaympäristö ja verkostoitunut logistiikkayhteistyö tukevat pienten ja keskisuurten yritysten kehittymistä ja kasvua.

Liikennejärjestelmätyössä Savonlinnan keskustaajamaa kuvataan seuraavasti: *”Savonlinnan kaupunkikeskus on osoitettu seudun keskuksesi, jossa on keskustahakuisen erikoiskaupan lisäksi julkisia palveluja, matkailu-, kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluja sekä vetovoimaista keskustaa-asumista. Maankäyttö on tiivistä, ja ydinkeskustan välittömässä läheisyydessä luodaan edellytykset tiiviille pientaloasumiselle. Kaupunkikeskuksessa on hyvät asiointimahdollisuudet eri kulkumuodoilla, ja julkisen kaupunkitilan laatua parannetaan erityisesti Olavinkadun uusia kehittämismahdollisuuksia hyödyntäen. Liikennejärjestelmän näkökulmasta linjaukset mahdollistavat keskustan kehittämisen entistä jalankulku- ja pyöräily-ystävällisemmäksi sekä joukkoliikenteen tarpeet huomioon ottavaksi viihtyisäksi ja turvalliseksi seudun ”käyntikortiksi”. Olavinkadun kehittäminen on välttämätöntä, jotta rinnakkaisväylän rakentamisen keskeinen tavoite, liikenneturvallisuuden paraneminen, voidaan saavuttaa.”*

Edellä mainittujen lisäksi Savonlinnan kaupunki tukee yksityisteitä ja myöntää lautta-avustuksia saariston liikenteen turvaamiseksi. Avustettavaa yksityistieverkkoa on jonkin verran myös strategisen yleiskaavan alueella.

Savonlinnan kaupungin liikenneturvallisuussuunnitelma on päivitetty vuonna 2025 osana Savonlinnan seudun kuntien liikenneturvallisuussuunnitelmia. Suunnitelmassa on kartoitettu kaupungin liikenneturvallisuustilanne, liikenneturvallisuustyön nykyiset toimintamallit ja niiden kehittämistarpeet, asetettu seudulliset liikenneturvallisuustyön tavoitteet sekä määritelty liikenneturvallisuuden parantamiseksi tarvittavia toimenpiteitä ja toimintamalleja. Toimenpidesuunnittelu painottuu tieliikenteen turvallisuuteen, mutta siinä on tarkasteltu myös vesiliikenteen, maastoliikenteen ja raideliikenteen turvallisuutta siltä osin kuin ne kytkeytyvät kaupungin toimintaan ja vaikutusmahdollisuuksiin. Vuoden 2018 liikenneturvallisuussuunnitelman liikenneympäristön kehittämisohjelma ja siinä tunnistetut katuverkon ongelmakohteet ovat toimineet tärkeänä tausta-aineistona myöhemmälle liikenneturvallisuustyölle.

Kaupunki on toteuttanut liikenneturvallisuuden parantamiseksi seuraavia käytännön toimenpiteitä:

- Keskeisenä parantamiskohteena on ollut Olavinkadun muuttaminen entisestä valtatiestä kävelypainotteisemmaksi kaduksi ja ajokaistojen vähentäminen kahteen. Olavinkadulla vuosina 2013–2019 tehdyt muutokset ovat vähentäneet henkilövahinko-onnettomuuksia noin 40 %. Turvallisuuden lisäksi parantaminen on vaikuttanut myönteisesti liikkumisen esteettömyyteen ja viihtyisyyteen sekä vähentänyt melu- ja päästöhaittoja. Olavinkadun muuttamista jatketaan myöhemmin Kauppatorin kohdalla ja siitä itään.
- Kaupunki on pyrkinyt edistämään työmatkapyöräilyä keskustaajaman suurimpien työnantajien, kuten Eloisan, UPM Plywood Oy:n ja Savonlinna Works Oy:n, kanssa. Pyöräpysäköintiä on lisätty keskeisille alueille.
- Alhainen väestötiheys tarkoittaa Savonlinnassa sitä, että kaupungilla on väestömäärään nähden paljon kunnossapidettäviä katukilometrejä, yhteensä 233 kilometriä. Katujen korjausvelka on vähitellen kasvanut, ja tavoitteena on saada kasvu taittumaan.
- Savonlinnan keskustaajamassa on laadittu reittisuunnitelmat erikoiskuljetuksille. Häiriötilanteissa valtatie 14 liikenne voidaan ohjata varareiteille keskustaajaman pää- ja kokoojakatujen kautta. Varareittejä ovat muun muassa Aholahdentie, Savontie, Tulliportinkatu, Brahenkatu, Olavinkatu, Karjalankatu, Schaumanintie, Viuhonkatu ja Nojanmaantie.
- Alueellisia nopeusrajoituksia on alennettu pääosin 40 km/h:iin. Osalla alueista on vielä 50 km/h:n aluenepeusrajoitus. Liikenneympäristön tulee tukea asetettuja nopeusrajoituksia, ja nopeusrajoitusten kehittäminen sekä turvallisten ylityspaikkojen, koulureittien ja jalankulku- ja pyöräily-yhteyksien parantaminen ovat edelleen keskeisiä liikenneturvallisuustyön teemoja.

Savonlinnan, Rantasalmen, Sulkavan ja Enonkosken kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma valmistui loppuvuodesta 2022. Ohjelma ulottuu vuoteen 2040 ja siinä on määritelty tavoitteet ja toimenpiteet kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteiden parantamiseksi. Tavoitteena on lisätä kävelyn ja pyöräliikenteen kulkutapaosuuksia, arkiliikuntaa, esteettömyyttä ja liikenneturvallisuutta sekä vähentää liikenteen päästöjä. Toimenpiteet koskevat muun muassa tavoiteverkkoja, koulureittejä, nopeusrajoituksia, esteettömyyttä, kunnossapitoa, pyöräpysäköintiä, opasteita, reittikarttoja, pyörämatkailua, viestintää ja liikkumisen ohjausta. Savonlinnan keskustaajamassa tärkeimmiksi toimenpiteiksi arvioitiin Olavinkadun kehittäminen eroteltuna jalankulun ja pyöräliikenteen pääreitteinä, Talvisalonkadun ja Sotilaspojankadun kehittäminen jalankulkureitteinä sekä Tulliportinkadun, Savonkadun ja Savontien kehittäminen eroteltuna jalankulun ja pyöräliikenteen pääreitteinä.

Strategisen yleiskaavan tueksi on laadittu Savonlinnan keskustaajaman liikenneverkkosuunnitelma vuoteen 2040 (liite 4). Suunnitelma on valmistunut vuonna 2021, ja se on laadittu vuorovaikutuksessa strategisen yleiskaavan kanssa. Suunnitelmassa on tarkasteltu keskustaajaman liikenneverkon nykytilaa, liikenteellisiä puutteita, eri kulkumuotojen tavoiteverkkoja sekä vuoteen 2040 ulottuvia kehittämistarpeita. Tarkastelu kattaa autoliikenteen pää- ja kokoojakadut, valtatie 14 liittymäalueet, joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräliikenteen verkot, rantaraitin, liikenneturvallisuuden, erikoiskuljetukset sekä vesiliikenteen ja satamatoimintojen kytkennät.

Liikenneverkkosuunnitelman tavoitteena on ollut muodostaa kokonaiskuva Savonlinnan keskustaajaman liikenneverkon nykytilasta ja kehittämistarpeista sekä osoittaa, miten liikenneverkkoa voidaan kehittää osana yleiskaavan maankäyttöratkaisuja. Keskeisiä teemoja ovat jalankulun ja pyöräliikenteen edellytysten parantaminen erityisesti ydinkeskustassa ja keskeisillä asiointi-, työ- ja koulumatkoilla, joukkoliikenteen ja matkaketjujen toimivuus, ydinkeskustan rantoja kiertävän virkistysreitin kehittäminen, seutukeskuksen saavutettavuuden vahvistaminen sekä valtatie 14 liittymien ja yritystoiminnan alueiden liikenteellinen toimivuus. Yleiskaavan liikennettä koskevat kaavamerkinnät ja vaikutusten arviointi pohjautuvat pitkälti liikenneverkkosuunnitelman tavoiteverkkoihin, kehittämisperiaatteisiin ja toimenpide-ehdotuksiin.

Kaavamääräykset liikenne:

Autoliikenne:

- *Valtatie tai seudullinen pääkatu. Valtatien tai seudullisen pääkadun kehittämisessä on otettava huomioon sen liikenteellinen merkitys muuna päätieverkkona, liikenneturvallisuus eri käyttäjäryhmille, ympäristövaikutukset ja maisemalliset vaikutukset. Maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon, että väylälle pääsy ohjataan pääliittymien kautta ja tehtävä valtatie liikennealueelle riittävät tilavaraukset sekä selvitettävä melu ja värinähaitat sekä niiden vaikutukset rakentamiseen.*
- *Seututie tai alueellinen pääkatu. Suunnittelussa on otettava huomioon liikenneturvallisuuden kehittäminen ja liikenteen sujuvuus.*
- *Yhdystie tai kokoojakatu. Suunnittelussa on otettava huomioon liikenneturvallisuuden kehittäminen ja liikenteen sujuvuus.*
- *Uusi yhdystie tai kokoojakatu. Sijainti on ohjeellinen ja päätetään tarkemmassa suunnittelussa. Suunnittelussa on otettava huomioon liikenneturvallisuuden kehittäminen ja liikenteen sujuvuus.*
- *Eritasoliittymä. Merkinnällä osoitetaan runkoteiden ja valtateiden suunniteltuja eritasoliittymiä. Voidaan liikennemäärien tai maankäytön salliessa toteuttaa ensi vaiheessa myös tasoliittymänä. Uudella maankäytöllä ei saa vaarantaa eritasoliittymän toteutusmahdollisuuksia.*

Kevyt liikenne:

- *Pyöräliikenteen pääreitti. Pyöräliikenteen pääverkostoa kehitetään laadukkaana pyöräliikenteen verkostona, joka yhdistää taajaman osa-alueet Savonlinnan keskustaan sekä toisiinsa. Pyöräilyn pääverkostoa kehitetään nykyisten ja puuttuvien yhteyksien osalta laadukkaina, sujuvinä, nopeina ja turvallisina reitteinä, jolla jalankulku ja pyöräily erotellaan pääsääntöisesti omille väylilleen. Jatkosuunnittelussa määritetään pääreitistön tarkempi sijainti ja kehittämismahdollisuudet.*
- *Pyöräliikenteen muu reitti. Pyöräliikenteen pääverkostoa täydentäviä pyöräily-yhteyksiä ("muu pyöräreitti") kehitetään pyöräliikenteen verkostona, joka yhdistää pyöräilyn pääreitit sujuvasti ja turvallisesti toisiinsa. Pyöräilyn muuta verkostoa kehitetään nykyisten ja puuttuvien yhteyksien osalta huomioiden kadun ajoneuvoliikenteen hierarkia sekä merkitys jalankulun verkostossa. Pyöräilyn kehitysratkaisut valitaan sovittaen jatkosuunnittelussa reitin tarkempi sijainti sekä yhteyksien kytkeytyminen muuhun verkostoon.*

Keskustan rantoja kiertävä virkistysreitti tulee suunnitella ja toteuttaa alueen ympäristöarvot, virkistyskäyttö sekä pyöräilyn edellytykset huomioiden. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee varmistaa lähivirkistysalueiden riittävyys, saavutettavuus, luontoarvot, kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot sekä varmistaa virkistysyhteyksien ja ekologisten yhteyksien jatkuvuus.

Vaihtopysäkki. Tärkeä joukkoliikenteen vaihtopysäkki, jossa huomioidaan tilavaraukset pyöräpysäköinnin riittävälle kapasiteetille ja laatuolosuhteille (runkolukittavuus ja sääsuoja) sekä laadukkaalle odotustilalle (katos).

Junaliikenne:

Lähijuna-asema. Merkinnällä on osoitettu Kauppatorin ja Pääskylahden lähijuna-asemat sekä Pääskylahden seudullisesti merkittävä ratapiha-alue ja Kellarpellon lähijuna-asemavaraus. Lähijunaliikenteen asemalla otetaan huomioon riittävät tilavaraukset pyöräpysäköinnin kapasiteetille ja laatuolosuhteille (runkolukittavuus ja sääsuoja) sekä laadukkaalle odotustilalle (katos). Lähijuna-asemalla kiinnitetään erityishuomiota jalankulkijoiden olosuhteisiin ja muun joukkoliikenteen vaihtoyhteyksien toteuttamiseen. Lähijuna-aseman läheisyydessä kehitetään pyöräpysäköinnin lisäksi ajoneuvoliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuuksia.

Junarata tai sivuraide. Maankäyttöä radan varteen suunniteltaessa on selvitettävä melu ja värinähaitat sekä niiden vaikutukset rakentamiseen.

Vesiliikenne:

Syvä-, laiva- tai veneväylä. Syväys- ja alikulkukorkeusvaatimuksissa on otettava huomioon Väyläviraston suositukset.

Satama-alue. Merkinnällä on osoitettu seudullisesti merkittävät vierasvenesatamat, kehitettävät vierasvenesatamat ja satamapalveluiden alueet sekä syväsatama. Vierasvenesatamissa tehtävien vesistötyttöjen tulee olla vähäisiä, lähinnä satama-, laituri- ja huoltorakennusten rakenteita palvelevat täytöt sallitaan.

Venevalkama/venesatama/retkisatama. Venevalkaman/venesataman/retkisataman tarkka sijainti määritellään maastossa. Yleiskaavassa osoitetaan yksi keskeinen venevalkama tai satama kaupunginosiin (Kellarpelto, Pihlajaniemi, Heikinpohja, Pääskylähti, Nojanmaa, Nätki). Retkisataman sijainti voi vaihtua myös ympäristön kulumisen seurauksena. Retkisatamat ovat Pieni- ja Suuri-Simunassa ja Uuraansaareissa.

Vaikutukset liikenteeseen:

Strateginen yleiskaava ei lähtökohtaisesti muuta Savonlinnan keskustaajaman liikenneverkon perusrakennetta. Kaavassa osoitetaan pääliikenneverkon keskeiset nykyiset tie-, rata- ja vesiliikenneyhteydet sekä niiden kehittämistarpeet. Liikenneverkkoa kehitetään pääosin olemassa olevissa liikennekäytävissä, mikä vähentää uusien laajojen väylävarausten tarvetta ja tukee yhdyskuntarakenteen eheyttämistä.

Paljon liikennettä synnyttäviä toimintoja, kuten teollisuutta, työpaikka-alueita ja palveluita, ohjataan yleiskaavassa pääväylien varsille sekä liikenteen solmukohtiin. Ratkaisu tukee liikenteellisesti tarkoituksenmukaista sijoittumista ja parantaa yritystoiminnan saavutettavuutta, mutta samalla se edellyttää erityisesti valtatie 14 liittymien, rinnakkais- ja kokoojakatujen sekä turvallisten jalankulun ja pyöräliikenteen yhteyksien tarkempaa suunnittelua asemakaavoituksen ja hankesuunnittelun yhteydessä.

- Itäväylän ja Nojanmaan yritystoiminnan sekä kaupallisten palvelujen alueet voivat lisätä liikennettä valtatie 14 molemmin puolin. Alueiden toteuttaminen edellyttää katuverkon ja liittymäjärjestelyjen tarkempaa suunnittelua siten, että liikenteen sujuvuus, turvallisuus ja eri kulkumuotojen yhteydet voidaan turvata.
- Valtatie 14 palvelutaso, nopeusrajoitukset, liittymäratkaisut ja mahdollisten kehittämistoimenpiteiden rahoitus edellyttävät jatkossa neuvotteluja Väyläviraston ja Itä-Suomen elinvoimakeskusten kanssa. Ympäristöön liittyvissä lupa-, valvonta- ja ohjauskysymyksissä toimivaltainen valtion viranomainen on vuoden 2026 aluehallintouudistuksen jälkeen Lupa- ja valvontavirasto.
- Strategisessa yleiskaavassa säilytetään Nojanmaan eritasoliittymävaraus. Miekkonien, Mertalan ja Itäväylän yrityspuiston eritasoliittymävaraukset esitetään poistettaviksi. Varausten poistuminen voi vapauttaa alueita muulle maankäytölle, mutta liittymäratkaisut on tarkennettava asemakaavoituksen ja liikennesuunnittelun yhteydessä. Yleiskaavan kaavamääräykset mahdollistavat sen, että eritasoliittymät voidaan liikennemäärien tai maankäytön salliessa toteuttaa ensi vaiheessa myös tasoliittyminä.
- Laitaatsillassa Patterinmäelle osoitettu siltayhteys poistuu yleiskaavaratkaisusta. Samalla Patterinmäen asumisen aluevaraukset poistuvat ja alue osoitetaan virkistyskäyttöön, jolloin myös uuden siltayhteyden liikenteelliset vaikutukset jäävät toteutumatta.
- Aholahdessa valtatie 14 kehittämistoimenpiteenä on esitetty Pistolekorsintien ja Pullilahdentien liittymäjärjestelyjen porrastamista. Toimenpidettä ei osoiteta erillisenä kaavakartalla, koska tarvittavat tilavaraukset sisältyvät voimassa oleviin asemakaavoihin.
- Valtatie 14 liittymäalueilla on mahdollisuuksia yritystoiminnan laajentumiseen sekä kaupungin itä- että länsipuolella, muun muassa Laitaatsillassa, Brahenkadun ympäristössä ja Nojanmaalla. Alueet tukeutuvat olemassa oleviin yleiskaavojen aluevarauksiin, mutta niiden toteuttaminen edellyttää liittymien toimivuuden, liikenneturvallisuuden, huoltoliikenteen ja jalankulun sekä pyöräliikenteen yhteyksien tarkempaa arviointia.
- Strategisen yleiskaavan kokoojakatuverkossa on otettu huomioon asiointi- ja työmatkaliikenne, joukkoliikenteen reitit sekä uusien asuin- ja työpaikka-alueiden saavutettavuus. Uusia kokoojakatuja tarvitaan tulevaisuudessa muun muassa Vuohimäkeen, Papinniemeen, Parkkolanmäelle, Nojanmaalle Mäkelän alueelle, Järvenpääntien ja Hirvasjärventien alueelle sekä Suutarniemeen. Lisäksi osoitetaan uudet kokoojakadut Itäväylän yrityspuiston alueelle sekä Itäväylän yrityspuistosta Nätkin teollisuusalueelle. Kokoojakadut parantavat joukkoliikenteen saavutettavuutta, mahdollistavat kiertäviä yhteyksiä ja jakavat liikennettä useammille reiteille, mikä voi parantaa liikenteen sujuvuutta ja toimintavarmuutta. Yhteyksien tarkempi sijainti, mitoitus ja toteuttamistapa ratkaistaan asemakaavoituksen ja katu- tai tiesuunnittelun yhteydessä.
- Pyöräliikenteen pääverkko ja sitä täydentävä muu pyöräliikenteen verkko esitetään kaavakartan mittakaavan vuoksi yleispiirteisesti. Uusien asunto- ja työpaikka-alueiden sijoittuminen nykyisen yhdyskuntarakenteen yhteyteen tukee kävelyä, pyöräliikennettä ja joukkoliikennettä sekä voi vähentää henkilöautoriippuvuutta etenkin keskustaan ja palveluihin suuntautuvilla matkoilla.
- Ydinkeskustan ranta-alueet on varattu ulkoilu- ja viheralueiksi. Tavoitteena on toteuttaa keskustan rantoja kiertävä jalankulun ja pyöräliikenteen virkistysreitti, joka parantaa rantojen saavutettavuutta ja tukee keskustan virkistyskäyttöä, matkailua, veneilyä ja tapahtumatoimintaa. Reitin tarkemmassa suunnittelussa on sovittava yhteen liikenteen, virkistyksen, maiseman, kulttuuriympäristön ja luontoarvojen tavoitteet.

Keskustaan sijoittuvat palvelut ovat pääosin hyvin saavutettavissa joukkoliikenteellä sekä kävelen ja pyöräillen. Yleiskaavan ratkaisu tukee palvelujen sijoittumista siten, että asiointi-, työ- ja koulumatkat voivat muodostua kohtuullisiksi ja eri kulkutapojen käyttöedellytykset paranevat. Vaikutusten kannalta keskeistä on, että tarkemmassa suunnittelussa turvataan pyöräliikenteen pääreittien jatkuvuus, jalankulun turvalliset yhteydet, esteettömyys, joukkoliikenteen pysäkkien saavutettavuus sekä liityntä- ja pyöräpysäköinnin riittävyys.

Liikenteen ympäristövaikutuksia vähennetään yleiskaavassa eheyttämällä yhdyskuntarakennetta ja sijoittamalla uudet asuin-, palvelu- ja työpaikka-alueet pääosin olemassa olevan rakenteen yhteyteen. Tämä mahdollistaa alueiden kytkemisen nykyiseen liikenneverkkoon ja voi vähentää pitkien henkilöautomatkojen tarvetta. Elinkeinoelämän ja teollisuuden kuljetustarpeet on otettu huomioon nykyisessä kokoojakatuverkossa ja valtatie 14 yhteyksissä. Raskaan liikenteen, erikoiskuljetusten ja huoltoliikenteen vaikutukset tulee arvioida tarkemmin erityisesti teollisuus- ja työpaikka-alueiden asemakaavoituksessa sekä katu- ja tiesuunnittelussa.

Raideliikenteen osalta yleiskaava turvaa nykyiset rata- ja asema-alueet sekä mahdollistaa niiden kehittämisen osana seudullista ja maakunnallista liikennejärjestelmää. Huutokoski-Parikkalaradan kehittämisellä olisi merkitystä Savonlinnan saavutettavuudelle, elinkeinoelämän kuljetuksille, matkailulle, huoltovarmuudelle ja vaihtoehtoisten kuljetusreittien muodostumiselle. Yleiskaavan ratkaisu ei yksin ratkaise rataosuuden toteuttamista tai liikennöintiä koskevia kysymyksiä, mutta se ei myöskään estä Laitaatsalmen ratasillan palauttamista, Rantasalmi-Savonlinna-rataosan avaamista, radan palvelutason parantamista tai sähköistämistä koskevaa jatkosuunnittelua. Ratkaisujen toteuttaminen edellyttää erillistä valtion, kuntien ja muiden toimijoiden välistä suunnittelua, päätöksentekoa ja rahoitusta.

Saimaan syväväylä ja satamatoiminnot tarjoavat mahdollisuuksia kuljetusten ja matkailuliikenteen kehittämiseen. Vesiliikenteen kehittäminen voi osaltaan tukea raskaan tieliikenteen vähentämistä, mutta vaikutukset riippuvat kuljetusvirroista, satamien palvelutasosta, vesiliikenteen toimintaedellytyksistä ja laajemmasta logistisesta tilanteesta. Savonlinnaa kehitetään myös Saimaan veneliikenteen ja matkailun solmukohtana.

- Vuohisaaren syväsatama palvelee Saimaan laivaliikennettä kaupungin itäosassa Pääskylahden teollisuusalueen vieressä. Sataman saavutettavuus tie- ja vesiliikenteen kautta tukee alueen teollisuus- ja kuljetustoimintoja.
- Veneilypalveluiden yrityskeskittymiä sijaitsee Laitaatsalmessa, Teknolassa sekä Itäväylän yrityspuistossa. Yleiskaavassa ne sijoittuvat liiketoimintojen ja teollisuuden alueille, mikä tukee veneilyyn, huoltoon ja matkailuun liittyvien palvelujen kehittämistä.
- Yleiskaava mahdollistaa nykyisten vierasvenesatamien kehittämisen Törninyörässä, Kasinolla ja Kirkkolahdessa sekä venesatamatoimintojen laajentamisen Hevonpäänniemessä ja Laitaatsillassa. Kehittäminen parantaa vesiliikenteen palvelutasoa ja voi lisätä matkailu- ja asiointiliikennettä satama-alueilla.
- Uusia venesatamia osoitetaan Laitaatsillan Pyttysaareen, Hevonpäänniemeen ja Laitaatsillan telakalle. Vierasvenesatamien tason nostamisesta sekä Törninyörän sataman laajentamisesta ja matkailukäytöstä on käyty keskusteluja. Yleiskaava tukee näitä tavoitteita, mutta satamien tarkempi toteuttaminen edellyttää vaikutusten arviointia muun muassa vesialueiden, ranta-alueiden käytön, liikenteen, pysäköinnin, maiseman ja luontoarvojen kannalta.
- Yleiskaavassa osoitetaan retkisatamat Suuri-Simunaan ja Uuraansaareen. Retkisataman tarkka sijainti määritellään maastossa, sillä sijainti voi muuttua ympäristön kulumisen tai hoidon tarpeiden perusteella. Paskosaaren retkisatama on osoitettu maakuntakaavassa, mutta yleiskaavassa sitä esitetään poistettavaksi saimaannorpan pesä- ja lepopaikkojen läheisyyden vuoksi Metsähallituksen kaavaluonnoksesta antaman lausunnon perusteella. Ratkaisu vähentää retkeilykäytön mahdollisia häiriövaikutuksia herkällä alueella.
- Kaupunginosien pienempiä satamia ja venevalkamia on tällä hetkellä yhteensä 36 nimettyä kohdetta, joissa on vuokrattavana yli 1 000 laituripaikkaa. Osa laiturialueista sijaitsee lähellä toisiaan ja osa on huonokuntoisia, minkä vuoksi satamien ja venevalkamien keskittäminen voi tulla ajankohtaiseksi pitkällä aikavälillä. Yleiskaavassa osoitetaan yksi keskeinen venevalkama tai satama Kellarpellon, Pihlajaniemen, Heikinpohjan, Pääskylahden, Nojanmaan ja Nätkin kaupunginosaan. Satamien ja venevalkamien vuonna 2023 tehty tarkistusinventointi antaa lähtökohdan jatkosuunnittelulle, jossa arvioidaan tarkemmin palvelutasoa, saavutettavuutta, kustannuksia sekä vaikutuksia ranta-alueiden käyttöön ja ympäristöön.

Melutason ohjearvot on annettu valtioneuvoston päätöksellä 993/1992, ja niitä sovelletaan maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä ympäristölupien harkinnassa. Strategisen yleiskaavan yhteydessä on laadittu meluselvitys, joka perustuu tavoiteliikenneverkkoon vuoteen 2040. Uusista maankäyttöalueista liikenneväylien läheisyyteen sijoittuvat Patterinmäen ja Nojanmaan Mäkelän asuinalueet sekä keskustatoimintojen alue Brahenkadun ympäristössä. Näillä alueilla meluvaikutukset ovat lähtökohtaisesti hallittavissa meluntorjuntatoimenpitein, mutta melu- ja tarvittaessa ääriävaikutukset tulee selvittää tarkemmassa kaavoituksessa. Tarkemmassa suunnittelussa voidaan tarvittaessa antaa melua koskevia kaavamääräyksiä ja osoittaa riittävät suojaus- tai sijoitteluratkaisut.

5.4 Viherympäristöt ja -reitistöt

Viherympäristöt ja -reitistöt, kaavoitukselle asetetut tavoitteet:

- Kehitetään saaristo- ja järvikaupunki-imagoa.
- Huomioidaan esteetön liikkuminen sekä lasten, nuorten ja vanhusten tarpeet suunnittelussa.
- Toimivat liikunta- ja ulkoilualueet sekä virkistys- ja ulkoilureitistöt. Turvataan yhteydet myös keskustan ulkopuolisiin laajempiin virkistysalueisiin.
- Säilytetään riittävät julkiset ranta-alueet, ydinkeskustassa reitistöt sijoittuvat myös rannoille. Asuntoalueilla turvataan pääsy ranta-alueille riittävän suurilla ja keskeisillä rantaan sijoittuvilla virkistysalueilla.
- Turvataan, kehitetään ja hyödynnetään kulttuuriympäristöjen ja paikallishistorian kannalta ja ekologisesti tärkeitä alueita.
- Hyödynnetään paikallishistoriaa reittien suunnittelussa ja niiden nimistössä.

5.4.1 Viheralueet

Kaupungin puistot-yksikön ja metsätoimen hoidon piiriin kuuluvat kaupungin viheralueet sekä osa asemakaava-alueella sijaitsevista tonteista. Savonlinnan kantakaupungin alueella on puistot-yksikölle kuuluvia luokiteltuja viheralueita noin 200 hehtaaria. Näihin kuuluvat muun muassa rakennetut ja rakentamattomat puistot, leikkipaikat, keskustan katuviheralueet, niityt, pellot, suojaviheralueet, lemmikkieläinten hautausmaa, kauppatori ja koirapuisto. Lisäksi hoitoluokituksen piiriin kuuluvat kaupungin ylläpitämät uimarannat, joista osa kuuluu liikuntatoimelle, sekä lähimetsät, joita hoitaa pääosin metsätoimi. Pääosa edellä mainituista alueista sijoittuu yleiskaavassa taajamatoimintojen alueelle. Puistoalueiden hoitoluokitusta ollaan päivittämässä, ja päivityksessä tarkennetaan muun muassa puistojen, puistometsien ja taajamametsien hoidon tavoitteita sekä vastuuta.

Laajempia viheralueita sijaitsee Aholahdessa, Pihlajaniemessä, Talvisalossa, Kellarpellossa, Kasinonsaarilla, Nojanmaalla ja Nätkillä. Saarista viheralueisiin kuuluvat Pieni-Simuna ja Suuri-Simuna.

Uimarannat sijoittuvat yleiskaavan viheralueille. Kaupungin ylläpitämiä uimapaikkoja ovat Karkulahti, Pikku-Kakkosen ranta Koulukadulla, Heikinpohja, Everlahti, Kalastajankylä, Pikku-Saimaan uimaranta, Kyrönniemen uimaranta, Laitaatsillan uimaranta, Majakkaniemen uimaranta ja Täry. Uimarantoja ei osoiteta yleiskaavassa erillisinä kohteina.

Liikuntapaikoista yleiskaavan alueella sijaitsevat Talvisalon urheilukeskus, Kyrönniemen, Heikinpohjan ja Kirkkopuiston urheilukentät sekä Pikku-Saimaan uimahalli Savonniemessä. Talvisalon urheilukeskuksessa on jäähallit, jalkapallokenttä ja muita liikuntatoimintoja, ja alueelle on valmistumassa uusi liikuntahalli. Heikinpohjassa sijaitsee liikuntahalli. Kalastajankylässä ja Aholahdessa on frisbeegolfradat, ja Ruunavuorella sijaitsee laskettelukeskus. Liikuntapaikat sijoittuvat joko julkisten palveluiden alueille tai yleiskaavan viheralueille. Yksittäisiä liikuntapaikkoja ei osoiteta yleiskaavassa erillisinä kohteina.

Kaavamääräys viheralue:

Merkinnällä on osoitettu Savonlinnan keskustaajaman kannalta keskeiset pääviheralueet ja viheryhteydet.

Tarkemmassa suunnittelussa tulee määritellä tavoitteet viheralueiden kestäväälle käytölle ja hoidolle, osoittaa luonnontilaisena säilyvät alueet, edistää viheralueiden saavutettavuutta eri käyttäjäryhmille ja ottaa huomioon yleinen virkistyskäyttö, ehkäistä viheralueiden pirstoutumista ja säilyttää riittävän leveät viherkäytävät ja ekologist yhteydet sekä ottaa huomioon luonnon-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen säilyminen.

Ydinkeskustassa Laitaatsalmen–Kyrönsalmen välissä ranta-alue tulee säilyttää julkisessa käytössä.

Viheralueelle saa rakentaa vain yleistä virkistäytymistä ja maa- ja metsätaloutta palvelevia rakennuksia sekä tehdä rakennusten peruskorjauksia. Alueelle saa rakentaa ulkoilureittejä ja kevyitä ulkoilukäyttöä palvelevia rakennelmia sekä liikuntapaikkoja.

Alueen kehittäminen ei saa heikentää Natura 2000-verkoston arvoja.

Vaikutukset viheralueisiin:

Yleiskaavassa on otettu huomioon virkistyskäytön kannalta merkittävät yhtenäiset luonnonalueet ja niiden säilyminen osana keskustaajaman viherverkostoa.

Yleiskaavassa osoitetaan uusia viheralueita voimassa olevien osayleiskaavojen poistuville asuinaluevarauksille Pihlajaniemellä, Parkkolanmäellä, Viuhonmäellä ja Karhuvuoressa. Asuinaluevarausten poistaminen perustuu väestökehitykseen, uusien asuinalueiden tarpeen vähenemiseen sekä luontoinventointien tuloksiin erityisesti Karhuvuoren alueella.

Miekkoniemen ja Talvisalon yhtenäiset kaavoittamattomat virkistysalueet osoitetaan jatkossa viheralueiksi niiden virkistys- ja luontoarvojen säilyttämiseksi.

Periaatteena on ollut ja on jatkossakin, että ydinkeskustan ranta-alueet säilytetään yleisessä virkistyskäytössä viihtyisyyden, ulkoilumahdollisuuksien sekä venevalkamien ja venesatamien turvaamiseksi.

Kaavamääräyksissä on annettu ohjeet viherverkoston ja viherkäytävien säilymiselle taajamatoimintojen alueilla, uusilla asuinalueilla ja keskustatoimintojen alueella. Näillä alueilla sijaitsevat pienialaiset viheralueet liittyvät toisiinsa kapeiden viherkaistojen tai jalankulun ja pyöräliikenteen reittien kautta. Yhteydet laajemmille viheralueille säilyvät pääosin, vaikka tiiviimmän rakentamisen alueilla on myös epäjatkuvuuskohtia.

Kaupunki on laatinut vuonna 2019 hyvinvointi- ja liikuntapaikkasuunnitelman, jota on päivitetty säännöllisesti. Liikuntapaikkoihin ei yleiskaavassa esitetä merkittäviä muutoksia, eikä yksittäisiä liikuntapaikkoja osoiteta kaavassa. Liikuntapaikkojen sijainti ja tarve voivat muuttua vuoteen 2040 mennessä. Talvisalon urheilukeskukseen valmistuva uusi liikuntahalli vahvistaa alueen asemaa kaupungin keskeisenä liikunta- ja urheilupalvelujen alueena.

Puistoalueiden hoitoluokituksen päivitys tukee viheralueiden hoidon kohdentamista alueiden käyttötarkoituksen, kulutuksen, luontoarvojen ja maisemallisen merkityksen perusteella. Päivityksellä voidaan tarkentaa myös vilkkaimmin käytettyjen puistojen ja reittien kunnossapidon, saavutettavuuden, turvallisuuden ja kulumisen hallinnan tavoitteita.

Yleiskaavan viher-, metsä- ja vesialueet muodostavat Savonlinnassa yhtenäisen siniviherrakenteen. Siniviherrakenteella tarkoitetaan viheralueiden, kuten metsien, soiden, suojelalueiden, virkistysalueiden, puistojen ja perinnebiotooppien, sekä vesistöjen muodostamaa verkostoa. Siniviherverkosto mahdollistaa eliölajien liikkumisen ja leviämisen alueiden välillä sekä tukee virkistystä, maisema-arvoja ja ilmastomuutokseen sopeutumista.

5.4.2 Ulkoilureitit

Ulkoilureitteinä on osoitettu kuntoradat, hiihtoladut, luontopolut ja ratsastusreitit. Kuntoratoja sijaitsee Pihlajaniemessä, Pitkäniemessä Kellarpellossa, Talvisalossa, Nojanmaalla ja Nyrkkimäessä. Kaupungin länsipuolella Aholahden hiihtokeskuksen ympäristössä on laajempi latuverkosto, ja kaupungin itäpuolella Kievarin kierros kulkee Nojanmaalta Varparannalle. Luontopolkuja ovat Soininmäen luontopolku Pihlajaniemessä sekä Karhuvuoren luontopolku Nätkillä. Ratsastusreittejä on Pihlajaniemellä.

Keskustaajaman alueella ei ole seudullisia arki-, retki- tai maastopyöräilyreittejä eikä melontareittejä, jotka olisi tarpeen osoittaa strategisessa yleiskaavassa erillisinä ulkoilureittimerkintöinä. Pyöräilyreittejä ja pyöräliikenteen olosuhteita kehitetään kuitenkin osana kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishankkeita, liikenneverkkosuunnittelua sekä käynnissä olevia reitti- ja matkailun kehittämishankkeita. Valtakunnallisista pyöräilyreiteistä Suur-Saimaan kierros kulkee Pihlajalahdesta Pihlajaniemen kautta Savonlinnan keskustaan. Yleiskaavan alueella reitti sijoittuu katuverkkoon.

Savonlinnan kävelyn, pyöräilyn ja ulkoilun reittejä, liikunta- ja ulkoilupaikkoja sekä reittien varrella olevia palveluja voi tarkastella tarkemmin esimerkiksi LIPAS-palvelun, Visit Savonlinnan reittisivujen ja Outdooractive-palvelun kautta.

Kaavamääräys ulkoilureitti tai kehitettävä ulkoilureitti:

○○○○○ *Keskeinen ulkoilureitti, jonka ympäristön suunnittelussa otetaan huomioon virkistystoiminnot, ympäristöarvojen säilyminen sekä reitin jatkuvuus ja saavutettavuus eri kulkumuodoilla.*

Vaikutukset ulkoilureitteihin:

Nykyiset ulkoilureitit, kuntoradat ja luontopolut säilyvät pääosin nykyisillä paikoillaan. Reitit sijoittuvat keskeisille viher- ja virkistysalueille ja tukevat lähivirkistystä, arkiliikkumista sekä yhteyksiä laajempiin ulkoilualueisiin.

Karhuvuoren luontopolun yhteydessä on säilytettäviä ja suojeltavia luontoarvoja, jotka voidaan turvata strategisessa yleiskaavassa. Itäosan osayleiskaavassa luontopolun ympärille osoitetut asuinaluevaraukset poistuvat, mikä vähentää alueen rakentamispainetta ja tukee luonto- ja virkistysarvojen säilymistä.

Kaavaehdotuksessa osoitetut täydentävät ja kehitettävät ulkoilureitit parantavat viheralueiden saavutettavuutta ja tukevat yhteyksiä jalankulun ja pyöräliikenteen pääreiteille.

Pyöräilyreittien kehittäminen parantaa kestävästä liikkumisesta edellytyksiä sekä tukee Savonlinnan asemaa pyöräily- ja luontomatkailun kohteena. Käynnissä olevissa reitti- ja matkailun kehittämishankkeissa voidaan tarkentaa reittien opastusta, palvelupisteitä, digitaalista reittitietoa sekä yhteyksiä keskustan, ranta-alueiden, kansallisen kaupunkipuiston ja laajempien virkistysalueiden välillä.

Ulkoilureittien kehittämisessä tulee kiinnittää huomiota reittien jatkuvuuteen, opastukseen, saavutettavuuteen, turvallisuuteen sekä ympäristön kulumisen ehkäisemiseen. Reittien tarkempi sijainti ja toteutustapa ratkaistaan jatkosuunnittelussa alueiden luonto-, maisema- ja virkistysarvot huomioon ottaen.

5.4.3 Kansallinen kaupunkipuisto

Savonlinnan kansallinen kaupunkipuisto on noin 7 700 hehtaarin laajuinen Saimaan järviluonnon, saariston, kulttuuriympäristöjen ja virkistysalueiden kokonaisuus. Puiston ytimenä on Olavinlinna, ja sen teemana on Savonlinna linna- ja norppasaaristokaupunkina.

Kansallinen kaupunkipuisto tuo yhteen Savonlinnan keskustan historialliset ympäristöt, puistot, rannat ja virkistysalueet sekä niitä ympäröivät Saimaan saaristo- ja norppa-alueet. Alue ulottuu Olavinlinnan ja Haapasalmen kulttuurimaisemasta Kasinonsaariin, Heikinpohjaan, Savonniemeen, Talvisaloon, Laitaatsiltaan ja Pihlajaniemeen sekä etelässä Pihlajaveden saaristoon ja pohjoisessa Haapavedelle ja Pienelle Haukivedelle. Kokonaisuuteen kuuluu myös arvokkaita kulttuuriympäristöjä, kuten Tynkkylänjoen, Putkinotkon ja Rauhalinnan alueita.

Ympäristöministeriö perusti Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston 28.4.2025 kaupungin päivitetyn hakemuksen perusteella. Päättös sai lainvoiman kesäkuussa 2025. Savonlinna on Suomen yhdestoista kansallinen kaupunkipuisto, ja sillä on valtakunnallisessa kaupunkipuistojen verkostossa erityinen rooli linna- ja norppasaaristokaupunkina.

Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaa laaditaan parhaillaan vuorovaikutuksessa asukkaiden, maanomistajien, viranomaisten, yhdistysten, yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa. Suunnitelmassa määritellään puiston hoidon, käytön, reittien, palvelujen, opastuksen, virkistys-, matkailun sekä luonto- ja kulttuuriarvojen vaalimisen periaatteet. Tavoitteena on toimittaa hoito- ja käyttösuunnitelma ympäristöministeriölle hyväksyttäväksi vuonna 2028. Suunnitelman yhteydessä annettavat määräykset eivät kohdistu yksityisten omistamiin alueisiin tai rakennuksiin ilman omistajien suostumusta.

Tarkempaa tietoa kansallisesta kaupunkipuistosta löytyy kaupungin kotisivuilta savonlinna.fi.

Kaavamääräys kansallinen kaupunkipuisto:

Kansallisen kaupunkipuiston aluerajaus on esitetty tarkemmin kaupungin hakemuksessa ympäristöministeriölle. Tarkemmassa maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon kansallista kaupunkipuistoa koskeva lainsäädäntö sekä niiden arvojen säilyminen, minkä vuoksi Savonlinnan kansallinen kaupunkipuisto on ympäristöministeriön päätöksellä perustettu.

Kansallista kaupunkipuistoa tulee kehittää kaupungin viihtyisyys- ja vetovoimatekijänä. Kansallisen kaupunkipuiston viheralueiden laatu ja säilyminen on varmistettava sekä tuettava viheralueiden välisten ekologisten yhteyksien ja ulkoilureittien jatkuvuutta sekä otettava huomioon kulttuuri- ja luontoarvojen sekä maiseman säilyminen. Rantojen maankäyttöä on kehitettävä siten, että rannoille syntyy monipuolisia virkistyspalveluita ja toimintoja sekä korkeatasoisia virkistykseen soveltuvia alueita. Tarkemmassa suunnittelussa määritellään sallittu rakentamisen määrä, rakennukset, rakennelmat ja laitteet, mitkä kansalliseen kaupunkipuistoon soveltuvat. Keskustan pääsaarien rannat on säilytettävä julkisessa käytössä. Myös muualla kuin keskustassa kansallisen kaupunkipuiston julkisten ranta- ja virkistysalueiden saavutettavuus on otettava huomioon.

Kansallisen kaupunkipuiston vaikutukset:

Kansallinen kaupunkipuisto vahvistaa Savonlinnan identiteettiä Saimaan linna- ja norppasaaristokaupunkina. Se kokoaa yhteen kaupungin tunnetuimman kulttuuriperintökohteen, Olavinlinnan, keskustan rannat ja puistot, saaristomaisemat, saimaannorpan elinalueet, Natura-alueita, virkistys- ja ulkoilualueita sekä valtakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaita kulttuuriympäristöjä. Yleiskaava tukee näiden alueiden ominaispiirteiden säilymistä ja niiden kehittämistä osana elävää kaupunkia.

Kansallisella kaupunkipuistolla on myönteisiä vaikutuksia Savonlinnan vetovoimaan, kaupunkikuvaan, asukkaiden virkistysmahdollisuuksiin ja kestävä matkailun kehittämiseen. Puisto liittyy ydinkeskustan, Olavinlinnan, rannat, satamat, puistot, saariston, kulttuuriympäristöt ja luontokohteet toisiinsa tunnistettavana kokonaisuutena. Tämä parantaa mahdollisuuksia kehittää reittejä, opastusta, palveluja ja tapahtumia niin, että kaupungin kulttuuri- ja luontoarvot ovat paremmin saavutettavissa sekä asukkaille että matkailijoille.

Yleiskaavan kannalta kansallinen kaupunkipuisto ohjaa maankäyttöä siten, että alueen maisema-, kulttuuriympäristö-, luonto- ja virkistysarvot säilyvät myös tarkemmassa suunnittelussa. Erityistä

merkitystä on keskustan pääsaarien rantojen säilymisellä julkisessa käytössä, viheralueiden ja ulkoilureittien jatkuvuudella sekä yhteyksillä laajemmille virkistys- ja saaristoalueille. Puisto tukee myös keskustan ranta-alueiden kehittämistä laadukkaina, kaikille saavutettavina virkistys- ja kaupunkitiloina.

Luontoarvojen kannalta kansallinen kaupunkipuisto vahvistaa siniviherrakenteen ja ekologisten yhteyksien huomioon ottamista. Pihlajaveden, Haapaveden ja Pienen Haukiveden saaristoalueet sekä niihin liittyvät norppa- ja Natura-alueet korostavat tarvetta sovittaa yhteen virkistyskäyttö, veneily, matkailu ja saimaannorpan elinympäristöjen turvaaminen. Tarkemmassa suunnittelussa ja hoito- ja käyttösuunnitelmassa voidaan ohjata käyttöä siten, että alueiden kulumista, häiriöitä ja luontoarvoihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia ehkäistään.

Kulttuuriympäristöjen kannalta kansallinen kaupunkipuisto tukee Olavinlinnan, Haapasalmen, Kasinonsaarten, Tynkkylänjoen, Putkinotkon, Rauhalinnan ja muiden arvokkaiden ympäristöjen säilymistä osana kaupungin kehittämistä. Vaikutukset ovat myönteisiä, kun rakentaminen, reitit, palvelut ja tapahtumat sovitetaan alueiden ominaispiirteisiin, maisemaan ja kulttuurihistoriallisiin arvoihin.

Parhaillaan laadittava hoito- ja käyttösuunnitelma täsmentää kansallisen kaupunkipuiston kehittämisen, hoidon ja käytön periaatteita. Sen avulla voidaan sovittaa yhteen virkistys, matkailu, tapahtumat, luonnon monimuotoisuus, kulttuuriympäristöt, maisema-arvot ja saimaannorpan elinympäristöjen turvaaminen. Suunnitelma antaa jatkossa tarkemman pohjan alueen hoidon, reittien, opastuksen, palvelujen ja viestinnän kehittämiseksi sekä vaikutusten seurannalle.

5.5 Kulttuuriympäristö

Kulttuuriympäristö, kaavoitukselle asetetut tavoitteet:

- Savonlinnan keskustaajamassa sijaitsevien valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen säilyminen turvataan (Museoviraston inventointi valtakunnallisesti merkittävistä rakennetuista kulttuuriympäristöistä (RKY2009), Etelä-Savon maakuntakaavan kohdeluettelo Rakennettu kulttuuriympäristö ja kulttuurimaisemat (2009)).
- Myös paikallisesti arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen säilyminen pyritään turvaamaan.

5.5.1 Maisema ja kaupunkikuva

Savonlinna kuuluu Itäisen Järvi-Suomen maisemamaakuntaan: *Itäinen Järvi-Suomi on laaja, mutta maisemallisesti yhtenäinen laakea alue, jonka maasto on kuitenkin yksityiskohdissaan hyvin vaihtelevaa. Suhteelliset korkeuserot pysyttelevät yleensä alle 50 metrissä. Vaakasuora puolitasanko ja ruhjelaaksojen rikkoma kallioperä on mahdollistanut maisemamaakuntaa hallitsevan elementin, useiden matalien ja sokkeloisten järvien ja vesireittien synnyn. – – Maaperän peittää lähes kaikkialla moreenivaippa. Koska harjumuodostumien ohella myös moreenimuodostumat ja kallioperän ruhjelaaksot ovat lähes samansuuntaisia, muodostuu lännestä itään kuljettaessa mielikuva suuresta metsäisestä pyykkilaudasta. Vesistöt ovat Itäisen Järvi-Suomen maiseman rikkaus.* (Lahdenvesi-Korhonen 2013, s. 17.)

Leena Lahdenvesi-Korhonen on Etelä-Savon valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnissa *Maakunnan Parhaat Maisemat* nimennyt Suur-Saimaan seudun osan, johon Savonlinnan aluekin kuuluu, nimellä 'Saarella ja niemessä'. Lahdenvesi-Korhonen (2013, s. 21–22) kuvaa alueen tyypillisiä piirteitä:

Vesialueiden suhde mantereisiin on hyvin suuri, alue on pienipiirteistä ja veden tyypittämää. Laakso- ja harjannemuodostumat noudattavat pääosin luode-kaakkosuuntaa. Asutus on muodostunut vesireittien varsille, saariin, niemiin ja vähintään vesistön läheisyyteen.

Savonlinnan keskustaajaman tiiviimpi taajama-asutus sijoittuu kallioisille saarille Laitaatsalmen ja Kyrönsalmen väliin. Laitaatsalmessa maisemaa hallitsevat valtatie 14 sillat sekä keskussairaalan 1950-luvun rakennuskokonaisuus. Pohjoisessa avautuu yksi Haapaveden selistä, jonka suunnasta katsottuna ydinkeskustan rakennukset jäävät osittain Talvisalon mäen ja Kasinonsaarten taakse. Etelästä katsottuna maisemaa hallitsevat Heikinpohjan, Savonniemen, Kauppatorin ja Linnankadun rakennukset. Ydinkeskustan maisemallisesti edustavimman kokonaisuuden muodostavat Olavinlinna ja Riihisaari. Idässä maisemaa hallitsevat UPM:n vaneritehtaat ja syväsatama. Muu rantamaisema on pääosin pientalovaltaista. Näkyvyyttä keskustasta Pihlajaveden järvisaariston suuntaan rajaavat Uuraansaari ja Kaupinsaari.

Vaikutukset maisema- ja kaupunkikuvaan:

Maisema- ja kaupunkikuvaan kohdistuvat merkittävimmät muutokset liittyvät tulevaisuudessa erityisesti Kirkkolahden, Brahenkadun varren, Kasinonsaarten ja Hevonpäänniemen maankäytön kehittymiseen. Alueet sijoittuvat näkyville paikoille Saimaan rantavyöhykkeelle, minkä vuoksi rakentamisen mittakaavalla, sijoittelulla, arkkitehtonisella laadulla ja rantavyöhykkeen käsittelyllä on keskeinen merkitys kaupunkikuvan kannalta. Uusi rakentaminen voi eheyttää ja täydentää keskusta-alueen kaupunkirakennetta sekä vahvistaa Savonlinnan järvi-kaupunki-identiteettiä, mikäli se sovitetaan huolellisesti maiseman ominaispiirteisiin, näkymälinjoihin ja olemassa olevaan rakennettuun ympäristöön.

Vaikutuksia syntyy erityisesti rantamaiseman avoimuuteen, kaukomaisemassa hahmottuviin siluetteihin sekä vesistöiltä ja vastarannoilta avautuviin näkymiin. Huolellisella suunnittelulla voidaan lieventää haitallisia vaikutuksia ja varmistaa, että uudet alueet muodostavat kaupunkikuvaa täydentäviä, korkeatasoisia ja ympäristöönsä sopivia kokonaisuuksia. Muiden uusien alueiden rakentamisen vaikutukset painottuvat pääosin lähimaisemaan, jossa muutokset voivat näkyä esimerkiksi katutilan, pihapiirien, reunavyöhykkeiden ja lähinäköymien luonteen muuttumisena.

Vaikutusten arvioinnissa tulevilla suunnittelukohteissa tarkastellaan tarkemmin, miten maankäytön muutokset voivat vaikuttaa maiseman ominaispiirteisiin, näkymiin, kaupunkikuvaan ja alueiden paikalliseen luonteeseen. Arvioinnissa on hyvä kiinnittää huomiota erityisesti rakentamisen sijoittumiseen, mittakaavaan, rantavyöhykkeiden käsittelyyn, näkymälinjoihin sekä siihen, miten uudet alueet liittyvät olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen ja ympäristöön. Erityisesti Olavinlinnan ja Riihisaaren ympäristössä arvioinnissa tulee huomioida alueen kulttuuriympäristöllinen merkitys sekä maisema- ja rakennusperintöarvot yleisellä tasolla.

5.5.2 Rakennettu kulttuuriympäristö

Savonlinnan keskustaajaman rakennettu kulttuuriympäristö koostuu eri aikojen kerrostumista keskiaikaisesta Olavinlinnasta postmoderniin kaupungintaloon ja 1900-luvun alun puutaloalueista 1960- ja 1970-luvun kerrostaloalueisiin. Valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen säilyminen osana elinympäristöä lisää kaupungin viihtyisyyttä. Strategisessa yleiskaavassa alueille ja yksittäisille kohteille osoitetut suojelumerkinnot perustuvat sekä aiempiin selvityksiin että yleiskaavaa varten tehtyyn modernin kulttuuriperinnön selvitykseen.

Vanhemmasta rakennuskannasta ja alueista on tehty useita selvityksiä, ja inventoitujen kohteiden ja alueiden tiedot on kirjattu Etelä-Savon kulttuuriperintörekisteriin (ESKU). Kattavimpia selvityksiä vanhemmasta rakennusperinnöstä ovat maakuntamuseotutkija Susanna Tyrväisen laatima *Savonlinnan kaupungin ydinkeskustan länsiosien yleiskaava. Raportti alueen kulttuurihistoriallisista kohteista*, joka on laadittu vuonna 2005 länsiosien osayleiskaavaa varten, ja Satu Tiaisen vuonna 2013 laatima *Raportti Savonlinnan ydinkeskustan ja keskustaajaman itäosan kulttuurihistoriallisista kohteista*. Lisäksi kulttuurihistoriallisesti merkittäviä rakennuksia on kartoitettu asemakaavoja varten, ja Savonlinnan maakuntamuseo, nykyään Riihisaari – Savonlinnan museo, on inventoinut kohteita vuosien saatossa. Asemakaavojen ajantasaisuuden arvioinnin yhteydessä tarkistettiin myös kulttuuriperintökohteiden ja -alueiden kaavatilanne (liite 3).

Lähdeaineistona on käytetty myös valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä koskevaa RKY-aineistoa, Etelä-Savon kulttuuriperintörekisteriin tallennettuja kohdetietoja sekä alueellisen vastuumuseon asiantuntijatietoa. Nämä aineistot täydentävät aiempia inventointeja ja tukevat erityisesti valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaiden kohteiden ja alueiden tunnistamista.

Lisäksi esitetyt kaavamerkinnot pohjautuvat uudemmasta vuoden 1939 jälkeisestä rakennuskannasta Selvitystyö Aholan vuonna 2019 laatimaan kulttuuriympäristöselvitykseen Savonlinnan keskustaajaman strateginen yleiskaava. Modernismin ajan rakennusperintö (liite 2). Tämän selvityksen jälkeen vuosina 2019–2025 on tehty uusia inventointeja sekä laadittu asemakaavoja, joiden perusteella muutamia kohteita on lisätty strategisen yleiskaavan suojelukohteiksi. Tällaisia ovat esimerkiksi Hernemäen asevelitalot. Selvitys (liite 2) sisältää tietoja myös ennen vuotta 1939 rakennetusta vanhemmasta rakennuskannasta. Selvitykseen kuului valittujen vanhempien kohteiden päivitysinventointi ja arvottaminen. Lisäksi selvityksessä on tehty esitys täydennys- ja teemainventointikohteista. Näitä asemakaavan laadinnan tai lupakäsittelyn yhteydessä tarkistettavaksi esitettyjä kohteita ei esitetä kaavamerkinnoin yleiskaavassa. Esitys täydennysinventoinnin kohteista karttamuodossa on selvityksen liitekarttoina 4 a ja 4 b. Loma-asuntoja saarissa ei selvityksen yhteydessä tarkistettu.

Strategisessa yleiskaavassa osoitetut kulttuuriympäristöt ja kohteet edustavat eri aikakausien arkkitehtuuria. Yleiskaavaa varten laadittu inventointi on kohdennettu todennäköisimmin kulttuuriperintöarvoja omaaviin kohteisiin, jotka on valittu yhteistyössä kulttuuriympäristöselvityksen tehneen rakennustutkijan kanssa. Sen vuoksi kaavan yleisiin määräyksiin on sisällytetty kulttuuriympäristöä koskeva määräys. Määräyksessä tuodaan esiin, että tarkemmassa suunnittelussa ja lupakäsittelyssä tulee selvittää kohteen tai alueen mahdolliset kulttuurihistorialliset arvot, vaikka yleiskaavassa kohdetta tai aluetta ei koskisikaan suojelumerkintä.

Pääkaavakartalla on esitetty valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY), valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VAMA), paikallisesti arvokkaat maisema-alueet ja kaupunkikuvallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt sekä yksittäiset suojelukohteet, jotka eivät sijoitu edellä mainituille alueille. Alueilla sijaitsevista suojelukohteista pääkarttaan on merkitty myös Tynkkylänjoen kartano ja sen puukujanne sekä Simunan huvila, koska ne saadaan kartalla esitettyä riittävän selkeästi. Lisäksi alueet ja yksittäiset suojelukohteet on merkitty kulttuuriympäristöä koskevalle oikeusvaikutteiselle kaavakartalle E1, jonka numerointi viittaa tämän selostuksen taulukoihin. Alueiden sisällä sijaitsevat suojeltavat rakennukset ja muut suojeltavat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet on merkitty oikeusvaikutteisille kaavakartoille E2 ja E3, joiden mittakaava on 1:5 000. Niidenkin numerointi viittaa selostuksen taulukoihin.

Paikallisesti tai maakunnallisesti arvokkaat suojelukohteet ja -alueet, joita ei ole aiemmin suojeltu oikeusvaikutteisella yleiskaavalla (uusi), on merkitty erikseen alla oleviin taulukoihin. Osa suojelukohteista ja -alueista on jo aiemmin merkitty maakuntakaavaan (M), osaa esitetään nostettavaksi maakunnallisesti arvokkaiksi (>M). Lisäksi osoitetaan paikallisesti arvokkaita suojelukohteita ja -alueita (P, P+), joista osa on uusia.

Selvityksen yhteydessä on inventoitu myös rakennuksia, joilla ei inventointien perusteella ole todettu erityisiä rakennushistoriallisia tai kaupunkikuvallisia arvoja tai joiden arvo on heikentynyt (P-). Näitä ei pääsääntöisesti osoiteta yleiskaavakartassa. Inventointitiedot näistä kohteista säilyvät viranomaisrekisterissä (ESKU). Lisäksi yleiskaavaan ei osoiteta rakennuksia, joiden rakennushistorialliset arvot on selvitetty melko tuoreessa asemakaavassa ja joita ei ole asemakaavalla suojeltu. Tällaisia rakennuksia ovat Hulikka, Solmu, Nälkälinnanmäen entinen kirjasto ja Savonniemen uimahalli.

Suojeltaviksi rakennuksiksi ei myöskään osoiteta sellaisia paikallisesti arvokkaita rakennuksia, esimerkiksi yritys- tai teollisuuskäytössä olevia rakennuksia, joissa toiminnan muutokset voivat edellyttää merkittäviä muutoksia rakennusten sisätiloihin tai ulkoasuun tai rakennusten purkamista. Näissä tapauksissa suojelumerkinnän osoittamista on punnittu suhteessa alueen muuhun maankäyttöön ja toiminnan kehittämisedellytyksiin. Tällainen kohde on esimerkiksi entinen kuitulevytehdas, joka on arvioitu paikallisesti arvokkaaksi.

Alueiden ja rakennusten lisäksi yleiskaavassa on osoitettu muut suojeltavat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet. Merkinnällä on osoitettu kaupunkikuvallisesti tai rakennushistoriallisesti merkittävät puistot, puukujanteet ja sillat.

5.5.2.1 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö

Savonlinnan keskustaajaman alueella on neljä valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (Museovirasto, RKY 2009). Museoviraston laatima inventointi on valtioneuvoston päätöksellä 22.12.2009 otettu alueidenkäyttölakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi rakennetun kulttuuriympäristön inventoinniksi 1.1.2010 alkaen.

- Olavinlinna, Kyrön- ja Haapasalmen kulttuurimaisema on valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue sekä yksi Suomen kansallismaisemista. Alueen maamerkki on keskiaikainen Olavinlinna, joka on historiallisesti, maisemallisesti ja rakennustaiteellisesti yksi Suomen merkittävimmistä historiallisista muistomerkeistä. Kulttuurimaisema on pitkälti yhtenevä

Kyrönsalmen valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen kanssa (ympäristöministeriön inventointi 2016), mutta ei ulotu Kyrönsalmen sillan pohjoispuolelle Kasinonsaarille.

- Laitaatsillan telakka on edustava ja ainutlaatuinen kokonaisuus Saimaan höyrylaivaliikenteen historiasta. Alue on Stora Enso Oy:n omistuksessa. Telakalla toimii veneilypalveluyrityksiä, ja alueella sijaitsee Savonlinnan Pursiseura ry:n tukikohta.
- Asemanseudun kulttuurimaisema-alueen rooli on muuttunut henkilöjunaliikenteen siirryttyä Kauppatorille ja keskustan itäpuolelle Pääskylahteen sekä alueen uudisrakentamisen myötä. Alue on kuitenkin edelleen luokiteltu valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi.
- Punkaharjun laivareitin huviloiden kulttuurimaisema tuli uutena alueena mukaan vuoden 2016 maakuntakaavan tarkistukseen. Alueeseen kuuluvat Pieni-Simunan ja Suuri-Simunan saaret, ja se jatkuu Punkaharjun laivareittiä pitkin länteen Virtasalmelle.

Valtakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöalueiden rajauksiin sisältyy kaupunkikuvallisesti arvokkaita kulttuuriympäristöjä, suojeltavia rakennuksia ja muita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, kuten puistoja, puukujanteita ja siltoja. Niiden arvot on määritelty aiemmissa selvityksissä tai kaupungin vuonna 2019 teettämässä modernin rakennusperinnön selvityksessä. Valtakunnallisesti merkittävällä kulttuuriympäristöalueella sijaitsevia suojeltavia rakennuksia ja muita kohteita ei merkitä erikseen pääkaavakarttaan, vaan ne sisältyvät kaavakartan aluerajaukseen. Kohteet osoitetaan erillisessä, kaavakarttaa täydentävässä kaavakartassa E2 ja luetellaan tässä selostuksessa. Inventoituja rakennuksia, joiden arvoa ovat heikentäneet esimerkiksi kohteessa tehdyt muutokset (P-), ei esitetä sisällytettäväksi strategiseen yleiskaavaan.

Kaavamääräys valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö:

Merkinnällä on osoitettu valtioneuvoston päätöksen mukaiset valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt.

Täydennysrakentamisen ja ympäristön muutosten tulee olla sellaisia, että alueen rakennushistoriallisesti, kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti arvokas luonne säilyy.

Yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa on annettava kaavamääräykset maiseman, rakennetun kulttuuriympäristön ja suojeltavien rakennusten ja muiden suojeltavien kohteiden säilyttämiseksi.

Alueilla on suojeltavia rakennuksia ja muita suojeltavia rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, jotka on osoitettu oikeusvaikutteisessa kaavakartassa E2. Kohteiden tiedot ovat kaavaselostuksessa. Rakennuksia ei saa purkaa, eivätkä korjaus- ja muutostyöt saa heikentää rakennusten suojeluarvoja. Muita kohteita ei saa hävittää, eivätkä muutostyöt saa heikentää kohteiden suojeluarvoja. Kohteita on hoidettava siten, että niiden ominaispiirteet säilyvät.

Merkittävästi ympäristöä muuttavista toimenpiteistä ja alueen maankäyttöä ja suojeltavia rakennuksia ja muita suojeltavia kohteita koskevista suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen ja alueellisen ympäristöviranomaisen lausunto.

Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.			
Alueen nimi ja siihen sisältyvät tai aluetta sivuavat suojeltavat rakennukset ja muut suojeltavat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet		merkitys: valtakunnallinen V (RKY inventointi), maakunnallinen M (maakuntakaavan kohde), paikallinen P, paikallinen monipuoliset perusteet P+, kohteen merkittävyyttä tarkasteltava maakuntatasolla P >M, määritelty maakunnallisesti merkittäväksi aiemmissa inventoinneissa (M) aiempi suojelu: asemakaava = ak, osayleiskaava = oyk, maakuntakaava = mk, uusi= ei ole merkitty aiemmin osayleiskaavoihin	
1 LAITAATSILLAN TELAKKAYHDYSKUNTA	V	valtakunnallisesti arvokas Laitaatsillan telakkamiljö ja tähän liittyvä Kirkkonienmenkatu	
Suojeltavat rakennukset:			
1.1–1.10 Kirkkonienmenkatu 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20 ja 22 (Kirkkonienmenkadun asuntoalue)	V	oyk (alueellinen suojelumerkintä /s)	
1.11 Laitaatsillan kerhotalo	P	ak, oyk	
1.12 Laitaatsillan sauna-pesutupa	P+	ak, oyk	
1.13 Laitaatsillan telakan pohjoisosa, Anttila	P	oyk	
1.14 Laitaatsillan telakan pohjoisosa, Lepola	P	oyk	
1.15 Laitaatsillan telakan pohjoisosa, paloasema ja ulkoaluerakennus	V	rakennussuojelulaki, oyk, mk	
1.16 Laitaatsillan telakan pohjoisosa, Rantala	P	oyk	
1.17 Laitaatsillan telakka, vanha voima-asema	P	oyk	
1.18 Laitaatsillan telakka, koneistamo- ja toimistorakennus	P	uusi	
1.19 Laitaatsillan telakka, levy- ja moottorinkorjauspaja	P+	uusi	
1.20 Laitaatsillan telakka, työkaluvarasto	P	uusi	
1.21 Laitaatsillan telakka, veneveistämö ja puusepänpaja	P+	uusi	
1.22 Laitaatsillan telakka, tavaravarasto/makasiini	P	uusi	
2 OLAVINLINNA, KYRÖN- JA HAAPASALMI	V	Olavinlinnan, Kyrön- ja Haapasalmen kulttuuriympäristö; sisältäen Olavinlinnan ympäristön, Puistokadun ja Kirkkopuiston varren kulttuurimaiseman sekä Linnankadun puutalokorttelit (Linnankatu 7, 9, 10, 11, 12 ja 13 sekä Eerikinkatu 5) sekä viheralueet (Mallatsaari, Kyrönniemi, Venäjänniemi, Uuraansaaren ja Kaupinsaaren pohjoisosat)	
Suojeltavat rakennukset:			
2.1 Akselinkatu 8 (Metsänhoitajain virkatalo)	V	valtioneuvoston asetus, ak, oyk, mk	
2.2–2.3 Aino Acktén puistotie 4 (Akselinkatu 6; kaksi asuinrakennusta)	P	ak, oyk	
2.4 Eerikinkatu 5	P	ak, oyk	
2.5 Kirkkokatu 11 (Malmstedtin asuintalo)	V	ak, oyk, mk	

2.6 Kirkkokatu 12a (Säämingin pitäjätupa)	V	ak, oyk, mk
2.7 Linnankatu 7	V	ak, oyk, mk
2.8 Linnankatu 9 (Putka)	V	ak, oyk, mk
2.9 Linnankatu 10 (Heltimoisen talo)	V	ak, oyk, mk
2.10 Linnankatu 11 (Saima-talo)	V	ak, oyk, mk
2.11 Linnankatu 12	V	ak, oyk, mk
2.12–2.14 Linnankatu 13 (kolme rakennusta)	V	ak, oyk, mk
2.15–2.16 Linnankatu 14 ja 18	P	uusi, kiinnostavaa massoitteita 1980-luvulta
2.17 Linnankatu 19a	P	uusi, ylemmän sosiaaliluokan 1950-luvun asuntorakentamista
2.18 Linnankatu 20 (NNKY)	P	ak, oyk
2.19 Linnankatu 22 (Koulukatu 18)	P+	uusi, tyylipuhdas 1950-luvun asuinkerrostalo
2.20 Linnankatu 27 (Koistisen talo)	V	ak, oyk, mk
2.21 Linnankatu 28	P+	uusi, minimalistinen 1960-luvun yksityistalo
2.22 Linnankatu 29	P+	ak, oyk
2.23 Linnankatu 32	P+	uusi, ainoita säilyneitä kivisiä jugendtalaja Savonlinnan keskustassa
2.24–2.25 Linnankatu 34 a ja b (Malminranta)	P+	uusi, omaleimainen rakennuspari 1950-luvulta
2.26–2.27 Olavinkatu 8 (päärakennus, majoitusrakennus)	P	ak, oyk
2.28 Olavinkatu 42 (Puikkari)	P	ak, oyk
2.29 Olavinlinna	V	vna 480/85, muinaisjäännös (puolustusvarustukset, keskiaikainen, historiallinen), oyk, mk
2.30 Puistokatu 1	V	ak, oyk, mk
2.31 Puistokatu 3 (Puistokadun koulun vanha osa)	V	ak, oyk, mk
2.32 Puistokatu 4 (Huvila)	P	ak, oyk
2.33 Puistokatu 5 (Puistokadun koulun uusi osa)	V	ak, oyk, mk
2.34 Puistokatu 7	V	ak, oyk, mk
2.35 Puistokatu 15 (entinen sairaala ja sen lisäosa)	V	vna 480/85, ak (paitsi lisäosa), oyk, mk
2.36 Riihisaaren makasiini ja kallioalue	V	rakennussuojelulaki, ak, oyk, mk
2.37 Satamapuistonkatu 1 (Lippakioski)	P+	uusi, ak
2.38 Sotilaspojankatu 3 (puutalo taidelukion tontilla)	M	ak, oyk, mk
2.39 Sääminginkatu 4 (Säämingin seurakuntatalo)	V	oyk, mk
2.40 Tuomiokirkko	V	kirkkolaki, oyk, mk
<i>Muut suojeltavat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet:</i>		
2.41 Komendantinpuisto	V	ak, oyk, mk

2.42 Kyrönsalmen silta	P+	uusi, rautatiesilta 1904–1908, 1968
2.43 Tallisaari	V	oyk, mk
2.44 Tottintori ja Joel Lehtosen puisto	V	ak, oyk, mk
3 PUNKAHARJUN LAIVAREITIN HUUILAT	V	Saimaan sisävesiliikenteen historiaan liittyvä laivareitti ja sen varren huivilat
<i>Suojeltavat rakennukset:</i>		
3.1 Simunan huvila	V	uusi, mk
4 SAVONLINNAN RAUTATIEASEMA	V	useita suojeltavia rakennuksia, Rautatiesopimus 1998
<i>Suojeltavat rakennukset:</i>		
4.1 Asemapäällikön talo	P	ak, oyk
4.2 Ratainsinöörin talo (myös piharakennus)	P+	ak, oyk
4.3 Savonlinnan entinen rautatieasema	V	ak, oyk, rautatiesopimus 1998
4.4 VR:n sauna-pesula (päiväkodin piharakennus)	P	uusi, ak
<i>Muut suojeltavat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet:</i>		
4.5 Asemantien puukujanne	P	ak, oyk

Vaikutukset valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin:

Valtakunnallisesti merkittävistä rakennetuista kulttuuriympäristöistä (V) osoitetaan Laitaatsillan telakkayhdyskunta, Savonlinnan rautatieasema, Punkaharjun laivareitin huivilat sekä Olavinlinnan, Kyrön- ja Haapasalmen kulttuuriympäristö yhtenä kokonaisuutena. Alueiden rajauksia on tarkennettu maakuntakaavan mittakaavasta 1:200 000 siten, että ne ottavat paremmin huomioon asemakaavojen korttelialueiden rajaukset. Olavinlinnan, Kyrön- ja Haapasalmen kulttuuriympäristöalue eroaa Kyrönsalmen valtakunnallisesti arvokkaasta maisema-alueesta siten, että se rajoittuu Kyrönsalmen sillan eteläpuolelle eikä sisällä Kasinonsaaria.

Alue- tai kohdekohtaiset suojelutavoitteet määritellään tarkemmin alueidenkäyttölain mukaisessa asemakaavaprozessissa tai rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) mukaisessa rakennussuojelumennettelyssä.

Strateginen yleiskaava vahvistaa valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen huomioon ottamista jatkosuunnittelussa. Vaikutukset kohdistuvat erityisesti siihen, miten alueiden kulttuurihistorialliset, rakennushistorialliset, maisemalliset ja kaupunkikuvalliset arvot tunnustetaan ja turvataan asemakaavoituksessa, lupakäsittelyssä ja muussa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Kaavan ohjausvaikutus on myönteinen, kun alueiden ominaispiirteet, mittakaava, näkymäsuhteet, historialliset rakenteet sekä suojeltavien rakennusten ja muiden kohteiden arvot otetaan suunnittelun lähtökohdiksi.

Merkittävimmät riskit liittyvät täydennysrakentamiseen, käyttötarkoitusten muutoksiin, liikenne- ja katu ympäristöjen muutoksiin sekä rakennusten korjaus- ja muutostöihin. Haitallisia vaikutuksia voidaan ehkäistä sovittamalla uudet toimenpiteet alueiden mittakaavaan, materiaaleihin, kaupunkikuvalliseen kokonaisuuteen ja maisemallisiin näkymiin sekä varmistamalla museoviranomaisen ja alueellisen ympäristöviranomaisen osallistuminen jatkosuunnitteluun. Erityistä huomiota tulee kiinnittää Olavinlinnan, Riihisaaren, Linnankadun, Laitaatsillan telakan, Savonlinnan rautatieaseman ja Punkaharjun laivareitin huiviloiden ympäristöihin, joissa kulttuuriympäristöarvot ovat keskeinen osa alueiden identiteettiä ja kaupunkikuvaa.

5.5.2.2 Valtakunnallisesti arvokas Kyrönsalmen maisema-alue

Savonlinnan keskustaajamassa oli strategisen yleiskaavatyön käynnistyessä yksi valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, Olavinlinnan maisema-alue, joka perustui valtioneuvoston vuoden 1995 periaatepäätökseen. Olavinlinnan maisema-alue oli pitkälti yhtenevä Olavinlinnan, Kyrön- ja Haapasalmen kulttuuriympäristörajausten kanssa (Museovirasto, RKY 2009). Valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita koskevan inventoinnin (Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet, ympäristöministeriön mietintö 66/1992) päivitys tehtiin Savonlinnan kohteiden osalta vuonna 2016. Kaupunki esitti lausunnossaan vuonna 2021 Kyrönsalmen maisema-alueen laajentamista seuraavasti:

- Maisema-aluearajaukseen esitettiin lisättäväksi Haapasalmen kulttuuriympäristöstä Tuomiokirkon ympäristöä ja Puistokadun kortteleita. Alueeseen sisältyy osin maakunnallisesti ja osin valtakunnallisesti arvokkaita suojeltavia rakennuksia ja puistoalueita, jotka rajaavat Olavinlinnan maisemaa lännessä. Tuomiokirkon torni ja Puistokadun rakennukset näkyvät Olavinlinnalle saakka.
- Nökköniemi on jo aiemmin ollut maakuntakaavan kohde. Kalkkiuuninniemen maakunnallinen arvo on noussut esiin valtakunnallisten maisema-alueiden vuoden 2016 inventoinnissa ja strategista yleiskaavaa varten laaditussa modernin rakennusperinnön selvityksessä vuonna 2019. Nökköniemi edustaa 1900-luvun alun työväenasuinaluetta ja Kalkkiuuninniemi 1900-luvun alun omakoti- ja huvilarakentamista. Kalkkiuuninniemi on osoitettu osayleiskaavassa ja asemakaavassa merkinnällä (/s) *"Rakennustaiteellisesti, historiallisesti, maisemakuvan tai ympäristön kannalta merkittävä alue, jolla ympäristö säilytetään. Perusparantaminen ja uudistaminen alueelle tulee sopeutua olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön"*. Noin puolella Kalkkiuuninniemen rakennuksista on lisäksi suojelumerkintä.
- Majakkaniemen kärjen lisäksi esitettiin laajempaa rajausta Miekkonniemen kallioalueille. Korkeat kalliot rajaavat Olavinlinnan maisemaa pohjoisessa.
- Kasinonsaaret muodostavat Vääräsaaren, Verkkosaaren, Sulosaaren, Sireenisaaren, Sireeniluodon ja Myhkyrän sekä niiden välisten vesialueiden kokonaisuuden. Alue on perinteinen virkistysalue, ja osa saarista on luonnonsuojelualuetta. Kasinon 1800-luvun lopulta lähtien toiminut kylpylä muodostaa alueen historiallisen keskuksen. Kylpylähistoriaa ilmentävistä rakennuksista on säilynyt kolme maakunnallisesti arvokkaaksi luokiteltua rakennusta sekä puisia kävelysiltoja. Suojeltavat rakennukset liittyvät toisiinsa kävelyreittien kautta.

Kaupungin lausunto otettiin huomioon, ja inventoinnin tulos (VAMA 2021) hyväksyttiin valtioneuvoston päätöksellä 18.11.2021 alueidenkäyttölain mukaisten valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi. Päätöksen myötä muodostui uusi valtakunnallisesti arvokas Kyrönsalmen kulttuurimaisema-alue. Suomessa on yhteensä 186 VAMA-alueita.

Kaavamääräys valtakunnallisesti arvokas maisema-alue:

Merkinnällä on osoitettu valtakunnallisesti arvokas maisema-alue Kyrönsalmen kulttuurimaisema, joka on myös osa Olavinlinnan ja Pihlajaveden kansallismaisemaa. Maisema-alue muodostaa kansallisesti merkittävän kokonaisuuden. Maankäytön ratkaisujen ja täydennysrakentamisen on tuettava arvokkaan kansallismaiseman säilyttämistä. Merkittävimpiin suunnitelmiin tulee sisällyttää kokonaistarkastelu ja arvio maisema-arvojen säilymisestä. Tarkemmassa kaavoituksessa on annettava kaavamääräykset maiseman sekä suojeltavien rakennusten ja muiden suojeltavien kohteiden säilyttämiseksi.

Kyrönsalmen maisema-alue on eteläosastaan yhtenevä valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön Olavinlinna, Kyrön- ja Haapasalmi -alueen kanssa, ja alueella sijaitsevien kaupunkikuvallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja suojeltavien rakennusten ja muiden suojeltavien rakennetun kulttuuriympäristön

kohteiden tiedot ovat kaavaselostuksessa valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön yhteydessä.

Näiden lisäksi Kyrönsalmen sillan pohjoispuolisilla Kalkkiuuninniemen, Nökköniemen ja Kasinonsaarten alueilla on suojeltavia rakennuksia ja siltoja, jotka on osoitettu oikeusvaikutteisessa kaavakartassa E2. Kohteiden tiedot ovat kaavaselostuksessa. Rakennuksia ei saa purkaa, eivätkä korjaus- ja muutostyöt saa heikentää rakennusten suojeluarvoja. Kasinonsaarten suojellut sillat tulee korjaustöissä ennallistaa lähelle niiden nykyistä ulkoasua, mikäli ne huonon kunnon vuoksi ja turvallisuussyistä joudutaan uusimaan.

Merkittävästi ympäristöä muuttavista toimenpiteistä ja alueen maankäyttöä ja suojeltavia rakennuksia ja muita suojeltavia kohteita koskevista suunnitelmista on pyydyttävä museoviranomaisen ja alueellisen ympäristöviranomaisen lausunto.

Valtakunnallisesti arvokas Kyrönsalmen maisema-alue.		
Alueen nimi ja siihen sisältyvät suojeltavat rakennukset ja muut suojeltavat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet		merkitys: valtakunnallinen V (RKY inventointi), maakunnallinen M (maakuntakaavan kohde), paikallinen P, paikallinen monipuoliset perusteet P+, kohteen merkittävyyttä tarkasteltava maakuntatasolla P > M, määritelty maakunnallisesti merkittäväksi aiemmissa inventoinneissa (M) aiempi suojelu: asemakaava = ak, osayleiskaava = oyk, maakuntakaava = mk, uusi = ei ole merkitty aiemmin osayleiskaavoihin
5 KYRÖNSALMEN KULTTUURIMAISEMA	V	VAMA 2021
Valtakunnallisesti arvokkaalla Kyrönsalmen maisema-alueella sijaitsevat yksittäiset kohteet		osin luonnonsuojelualueita ja säilytettävää virkistysaluetta ja puistoa, maakunnallisesti arvokkaat kylpylähistoriasta jääneet rakennukset ja sillat
<i>Suojeltavat rakennukset:</i>		
5.1 Kalliolinna (Sulosaari)	M	rakennussuojelulaki, ak, oyk, mk
<i>Muut suojeltavat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet:</i>		
5.2–5.3 Kasinonsaaren puiset kävelysillat (Sulosaari, Verkkosaari)	M	uusi, mk
8 NÖKKÖNIEMI	M	ak, oyk, mk, 1900-luvun alun työväenasuinaluetta
<i>Suojeltavat rakennukset:</i>		
8.1 Kalliokatu 3	P	ak, oyk
8.2 Putkinotkonkatu 1	P	ak, oyk
8.3 Putkinotkonkatu 2	P	ak, oyk
8.4 Putkinotkonkatu 3	P	ak, oyk
8.5 Putkinotkonkatu 8	P	ak, oyk
8.6 Putkinotkonkatu 10	P	ak, oyk (alueellinen suojelumerkintä /s)
8.7 Suruttomankatu 1	P	ak, oyk
8.8 Suruttomankatu 2	P	ak, oyk
8.9 Suruttomankatu 4	P	ak, oyk
8.10 Suruttomankatu 5	P	ak, oyk
9 KALKKIUUNINNIEMI	P+>M	ak, oyk, 1900-luvun alun omakoti- ja huvilarakennuksia
<i>Suojeltavat rakennukset:</i>		
9.1 Kalkkiuuninkatu 4	P	ak, oyk

9.2 Kalkkiuuninkatu 6	P	ak, oyk
9.3 Kalkkiuuninkatu 8	P	ak, oyk
9.4 Linnanrakentajankatu 3	P	ak, oyk
9.5 Linnanrakentajankatu 6 (Kalkkiuuninkatu 11)	P	ak, oyk
9.6 Linnanrakentajankatu 7	P	ak, oyk
9.7 Linnanrakentajankatu 8	P	ak, oyk
9.8 Linnanrakentajankatu 9	P	ak, oyk
9.9 Linnanrakentajankatu 10	P	ak, oyk

Vaikutukset valtakunnallisesti arvokkaaseen Kyrönsalmen maisema-alueeseen:

Alueeseen ei tällä hetkellä kohdistu merkittäviä maankäytön muutospaineita. Mahdollisiin muutoksiin otetaan kantaa tarkemmassa kaavasuunnittelussa. Savonniemen matkailukaava sekä Kauppatorin ja Matkustajasataman asemakaava ovat äskettäin tulleet voimaan.

Strategisen yleiskaavan vaikutukset valtakunnallisesti arvokkaaseen Kyrönsalmen maisema-alueeseen ovat pääosin ohjaavia ja myönteisiä. Kaava tunnistaa maisema-alueen arvot ja ohjaa tarkempaa suunnittelua siten, että Olavinlinnan, Kyrönsalmen, Haapasalmen, Kasinonsaarten, Nökköniemen ja Kalkkiuuninniemen maisemalliset, kulttuurihistorialliset ja virkistyselliset ominaispiirteet voidaan ottaa huomioon asemakaavoituksessa, lupakäsittelyssä ja muussa jatkosuunnittelussa. Tarkemmassa kaavasuunnittelussa voidaan hyödyntää lähtöaineistona VAMA 2021 -inventoinnin Etelä-Savoa koskevaa aluekuvausta ja aluerajausta, valtioneuvoston 18.11.2021 tekemää päätöstä valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita koskevan inventoinnin hyväksymisestä sekä Suomen ympäristökeskuksen avointa VAMA-paikkatietoaineistoa.

Maisema-alueen kannalta keskeisiä tarkasteltavia vaikutuksia ovat rakentamisen mittakaava ja sijoittuminen, rantavyöhykkeiden käsittely, näkymät Olavinlinnaan ja sieltä ympäröivään maisemaan, vesistöiltä ja vastarannoilta avautuvat kaukonäkymät sekä virkistysreittien ja puistoalueiden jatkuvuus. Erityistä huomiota tulee kiinnittää siihen, ettei täydennysrakentaminen tai katu-, liikenne- ja rantarakenteiden muutokset heikennä maisema-alueen historiallista kerroksisuutta, avoimia näkymäsuhteita tai Olavinlinnan asemaa maiseman keskeisenä maamerkinä.

Haitallisia vaikutuksia voidaan ehkäistä edellyttämällä merkittävässä hankkeissa maisemallista kokonaistarkastelua, näkymä- ja kaupunkikuvatarkasteluja sekä tarvittaessa havainnekuvia eri suunnista. Jatkosuunnittelussa on tärkeää sovittaa uudet toimenpiteet maisema-alueen mittakaavaan, rantamaiseman luonteeseen, kulttuuriympäristöarvoihin ja kansallisen kaupunkipuiston tavoitteisiin. Alueen suhdetta Olavinlinnan, Kyrön- ja Haapasalmen valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön voidaan tarkemmassa kaavasuunnittelussa tarkentaa Museoviraston RKY-aineiston avulla. Lisäksi Pihlajaveden ja Olavinlinnan kansallismaisemaa sekä kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaa koskevat aineistot täydentävät vaikutusten arvioinnin lähtötietoja.

5.5.2.3 Paikallisesti arvokas maisema-alue

Yleiskaava-alueella ei ole maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita.

Strategiseen yleiskaavaan osoitetaan paikallisesti arvokkaina maisema-alueina Tynkkylänjoen kartanon pellot ja Aholahden kartanon pellot (map). Alueet on merkitty myös voimassa oleviin ranta- ja osayleiskaavoihin.

Kaavamääräys paikallisesti arvokas maisema-alue:

Maiseman vaalimisen kannalta paikallisesti merkittävä peltoalue, joka tulee säilyttää avoimena. Rakentamista ei tule ohjata avoimelle peltoalueelle maisemakuvaa rikkovasti.

Paikallisesti arvokas maisema-alue.		
Alueen nimi	merkitys: valtakunnallinen V (RKY inventointi), maakunnallinen M (maakuntakaavan kohde), paikallinen P, paikallinen monipuoliset perusteet P+, kohteen merkittävyyttä tarkasteltava maakuntatasolla P > M, määritelty maakunnallisesti merkittäväksi aiemmissa inventoinneissa (M)	
	aiempi suojelu: asemakaava = ak, osayleiskaava = oyk, maakuntakaava = mk, uusi = ei ole merkitty aiemmin osayleiskaavoihin	
6 Tynkkylänjoen kartanon pellot	P	ak, oyk
7 Aholahden kartanon pellot	P	oyk

Vaikutukset paikallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin:

Paikallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin ei kohdistu merkittäviä maankäytön muutospaineita. Alueiden keskeinen maisemallinen arvo perustuu avoimeen peltomaisemaan, kartanoympäristöihin liittyvään kulttuurimaisemaan sekä näkymien säilymiseen. Avoimet maisemanäkymät säilyvät parhaiten, mikäli alueiden viljelykäyttö jatkuu ja rakentamista tai muita maisemaa muuttavia toimenpiteitä ei sijoiteta avoimelle peltoalueelle maisemakuvaa rikkovalla tavalla.

Strategisen yleiskaavan vaikutukset ovat paikallisesti arvokkaiden maisema-alueiden osalta pääosin myönteisiä, koska kaava tunnistaa alueiden maisemallisen merkityksen ja ohjaa niiden huomioon ottamista tarkemmassa suunnittelussa. Vaikutukset kohdistuvat erityisesti siihen, että peltoalueiden avoimuus, kartanoympäristöihin liittyvät näkymäsuhteet sekä maiseman kulttuurihistoriallinen kerroksellisuus säilyvät osana alueen maaseutumaisesta ja kulttuurimaisemallisesta luonnosta.

Mahdolliset haitalliset vaikutukset voivat liittyä esimerkiksi peltoalueiden umpeenkasvuun, viljelykäytön päättymiseen, pihapiirien tai rakennuspaikkojen laajenemiseen sekä teknisten rakenteiden sijoittumiseen avoimeen maisematilaan. Tarkemmassa kaavasunnittelussa ja lupakäsittelyssä tulee varmistaa, että uudet toimenpiteet sovitetaan peltomaiseman avoimuuteen, kartanoympäristöjen mittakaavaan ja olemassa oleviin näkymäsuhteisiin. Tarvittaessa vaikutuksia voidaan arvioida maisema- ja näkymätarkastelujen avulla.

5.5.2.4 Kaupunkikuvallisesti arvokas kulttuuriympäristö

Savonlinnan keskustaajamassa on useita teollisuuslaitosten, kuten Enso-Gutzeitin, Schaumanin ja Itä-Suomen Kutomon, vaikutuksesta syntyneitä asuinalueita, jotka ovat säilyneet kaupunkikuvassa pääosin yhtenäisinä. Lisäksi alueella on melko hyvin säilyneitä siirto- ja rintamaväen asuinalueita. Näistä Inkerinkylän asuinalue on jo aiemmin luokiteltu maakunnallisesti arvokkaaksi.

Modernin rakennusperinnön selvityksessä inventoituja alueita on tarkennettu kaavoitusvaiheessa kaavakartalle. Heikinpohjan alueesta on jätetty pois Paimenkadun ylärinne ja Kaupinkadun pohjoispuoli, koska niiden kaupunkikuva on muuta Heikinpohjaa selvästi epäyhtenäisempi. Toisaalta rajaukseen on otettu mukaan Kaukaantien linjakkaat 1960- ja 1970-lukujen taitteen kerrostalot, jotka puuttuvat selvityksen rajauksesta. Yksinkertaisine julkisivuineen ne ovat tärkeä osa järveltä Heikinpohjan suuntaan avautuvaa maisemaa.

Kaupunkikuvallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen rajauksiin sisältyy suojeltavia rakennuksia, joiden arvo on määritelty aiempien inventointien tai kaupungin vuonna 2019 teettämän modernin rakennusperinnön selvityksen perusteella. Muuna suojeltavana rakennetun kulttuuriympäristön

kohteena osoitetaan Tynkkylänjoen kartanon puukujanne. Kaupunkikuvallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön rajausten sisäpuolella sijaitsevia suojeltavia rakennuksia ja kohteita ei merkitä erikseen pääkaavakarttaan, vaan ne sisältyvät kulttuuriympäristön aluerajaukseen. Poikkeuksena ovat Tynkkylänjoen kartano ja sen puukujanne sekä Simunan huvila, jotka voidaan esittää kartalla riittävän selkeästi. Suojeltavat rakennukset ja muut suojeltavat kohteet osoitetaan oikeusvaikutteisissa kaavakartoissa E2 ja E3, ja suojeltavien kohteiden tiedot esitetään tässä selostuksessa.

Kaupunkikuvallisesti arvokkailla alueilla suojeltaviksi rakennuksiksi on osoitettu aiemmin maakunta-, yleis- tai asemakaavassa suojeltaviksi osoitettuja kohteita sekä uusia kohteita pääasiassa modernin rakennusperinnön selvityksen perusteella. Uusi suojelumerkintä on osoitettu Heikinpohjan uimarannan huoltorakennukselle, joka on inventoitu erikseen yleiskaavaa varten. Maisemallisen merkityksen lisäksi huoltorakennus edustaa hyvin suunniteltua arjen liikuntarakentamista.

Kaupunkikuvallisesti arvokkaita kulttuuriympäristöjä ja suojeltavia rakennuksia, joiden arvoa kohteessa tehdyt muutokset ovat heikentäneet (P-), ei esitetä yleiskaavassa suojeltaviksi.

Kaavamääräys kaupunkikuvallisesti arvokas kulttuuriympäristö:

Täydennysrakentamisen ja ympäristön muutosten tulee olla sellaisia, että alueen rakennushistoriallisesti, kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti arvokas luonne säilyy.

Yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa on annettava kaavamääräykset maiseman, rakennetun kulttuuriympäristön ja suojeltavien rakennusten ja muiden suojeltavien kohteiden säilyttämiseksi.

Alueilla on suojeltavia rakennuksia, jotka on osoitettu oikeusvaikutteisissa kaavakartoissa E2 ja E3. Suojeltavien kohteiden tiedot ovat kaavaselostuksessa. Kohteiden säilymistä ja uudiskäyttöä tulee edistää. Rakennuksia ei saa purkaa, eivätkä korjaus- ja muutostyöt saa heikentää rakennusten suojeluarvoja.

Merkittävästi ympäristöä muuttavista toimenpiteistä ja alueen maankäyttöä ja suojeltavia rakennuksia ja muita suojeltavia kohteita koskevista suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen ja alueellisen ympäristöviranomaisen lausunto.

Kaupunkikuvallisesti arvokas kulttuuriympäristö			
Alueen nimi sekä siihen sisältyvät suojeltavat rakennukset ja muut suojeltavat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet		merkitys: valtakunnallinen V (RKY inventointi), maakunnallinen M (maakuntakaavan kohde), paikallinen P, paikallinen monipuoliset perusteet P+, kohteen merkittävyyttä tarkasteltava maakuntatasolla P > M, määritelty maakunnallisesti merkittäväksi aiemmissa inventoinneissa (M)	
		aiempi suojelu: asemakaava = ak, osayleiskaava = oyk, maakuntakaava = mk, uusi = ei ole merkitty aiemmin osayleiskaavoihin	
10 HEIKINPOHJA	P+	oyk, Heikinpohjan 1950-luvulla rakentunut Savonlinnan ensimmäinen kerrostaloalue ja yliopistonmäki 1960-luvulta (P+), oyk, Palomäentie, Paimenkatu, Neitsytkatu: 1940- ja 1950-luvun siirto- ja rintamaväen asuintaloja (P+)	
Suojeltavat rakennukset:			
10.1–10.4 Heikinpohjantie 4, 8, 10 ja 14	P	uusi	
10.5–10.7 Heikinpohjantie 5, 7 ja 9	P	uusi	
10.8–10.21 Heikinpohjantie 21, 23, 25, 27 ja 29 ja Kuninkaankartanonkatu 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18 ja 20 (korttelit 23 ja 34)	P+	uusi	
10.22 Heikinpohjantie 24 a (uimakoppi)	P	uusi, järvimaisemassa näkyvä kaksikerroksinen huoltorakennus	

10.23 Heikinpohjantie 33 (OKL:n liikuntahalli ja puutarhurin talo)	P	uusi
10.24 Kuninkaankartanonkatu 7 (OKL:n seminaari ja seminaarin harjoituskoulu)	P	uusi
10.25–10.38 Neitsytkatu 3–16	P+	uusi
11 HERNEMÄKI	P+	oyk, 1940- ja 1950-luvun siirto- ja rintamaväen asuintaloja
<i>Suojeltavat rakennukset:</i>		
11.1–11.7 Asevelikatu 4, 6, 8, 10, 12, 14 ja 16 (Asevelikadun A-talot)	P	uusi, A-tyyppitalojen rivistö
12 INKERINKYLÄ	M	ak, oyk oikeusvaikutukseton, mk, 1940-luvun siirto- ja rintamaväen asuintaloja
<i>Suojeltavat rakennukset:</i>		
12.1 Kaartilantie 52 (VPK:n paloasema)	P	uusi, ak
12.2 Pääskylahden kirkko	P+	uusi
12.3 Urheilukatu 2 (sauna ja pesula)	P	uusi
12.4–12.43 Schaumanin tehtaan pientalot 40 kpl; Iskontie 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, Jontikantie 1–14, Sorvarinkatu 4, 6, 10–16, 18, 20, 22, 24, Tehtaankatu 34, 36, 38, 43, 45, 47	M	asemakaavalla suojeltuja Iskontien, Jontikantien ja Tehtaankadun rakennukset, oyk osana aluetta /s
13 KESKUSSAIRAALA	P+> M (M)	oyk, 1950-luvun sairaalamiljö
<i>Suojeltavat rakennukset:</i>		
13.1 Savonlinnan keskussairaalan asuntola	M	uusi, alue oyk
13.2 Savonlinnan keskussairaalan lääkärin asuintalo	M	uusi, alue oyk
13.3 Savonlinnan keskussairaalan pääarakennus	M	uusi, alue oyk, Suomen kolmas keskussairaala 1950
13.4 Savonlinnan keskussairaalan rantasauna	P+	uusi, alue oyk
13.5 Savonlinnan keskussairaalan sairaanhoitajakoulu ja asuntola	P+	uusi, alue oyk
14 KINTTUPOLUNMÄKI	P	ak, oyk, mk, 1900-luvun alun työväen asuinalue, arvo osin heikentynyt (P)
<i>Suojeltavat rakennukset:</i>		
14.1 Kinttupolku 3	P	ak, oyk
14.2 Kinttupolku 7	P	ak (merkitty osana aluetta /s), oyk
14.3 Vääräsaarenkatu 3	P	ak, oyk
14.4 Vääräsaarenkatu 5	P	ak, oyk
14.5 Vääräsaarenkatu 9	P	ak (merkitty osana aluetta /s), oyk
15 KIVITALOKORTTELI	>M	uusi; 1940–1950-lukujen yhtenäinen kerrostalokortteli (Torihovi, Linnanhoivi, Kyrönkartano ja sen pihatalo, Satamakatu 1 Hotelli Tott, Satamakatu 3)
<i>Suojeltavat rakennukset:</i>		
15.1–15.4 Olavinkatu 30, 32 ja 34 (Torihovi, Kyrönkartano ja sen sisäpihan asuinkerrostalo ja Linnanhoivi)	P+	uusi

15.5 Satamakatu 1 (Hotelli Tott)	P	uusi
15.6 Satamakatu 3	P	uusi
15.7 Satamakatu 5	P	uusi
16 KYRÖNNIEMI	>M, uusi	ak, oyk oikeusvaikutukseton, pientaloalue Schaumanin tehtaantuntumassa 1920–1960-luvuilta
<i>Suojeltavat rakennukset:</i>		
16.1 Metsäkonttorintie 3	P+	uusi, ak
16.2–16.3 Metsäkonttorintie 5a ja 5b	M	uusi, ak, mk
16.4 Metsäkonttorintie 7	M	uusi, ak, mk
16.5 Metsäkonttorintie 9	M	uusi, ak, mk
16.6 Metsäkonttorintie 11	P+	uusi, ak
16.7 Metsäkonttorintie 13	P+	uusi, ak
17 LAITAATSILTA	P, uusi	oyk, Enso-Gutzeitin työntekijöiden asuinalue 1950-luku (P)
<i>Suojeltavat rakennukset:</i>		
17.1 Aapiskuja 3 (Kirkkoniemen entinen koulu)	P	ak, oyk
17.2 Kellotornintie 24 (Kilpeläisen talo)	P	oyk
17.3 Säämingin vanha kellotapuli ja hautausmaa	M	kirkkolaki, ak, oyk, mk
18 KIURUNKATU–LEIVONKATU	>M, uusi	1940-luvun Schaumanin työnjohtajien ja virkailijoiden asuinalue
<i>Suojeltavat rakennukset:</i>		
18.1–18.5 Kiurunkatu 2, 4, 5a, 5b ja 6	P,	uusi
18.6–18.7 Leivonkatu 2 ja 4	P	uusi
19 NOJANMAAN KARTANO	M	maakunnallisesti arvokas kartanomiljö
<i>Suojeltavat rakennukset:</i>		
19.1 Nojanmaan kartanon alue rakennuksineen	M	oyk, mk
20 OLAVINTORI	P	uusi; Olavintorin alueeseen kuuluvat Kalmarinkadun suojeltavat rakennukset (7, 9, 13), Pikkukirkko, Oopperatoimisto sekä Äkkiväärän kaupungintalo viheralueineen
<i>Suojeltavat rakennukset:</i>		
20.1 Kalmarinkatu 7	M	ak, oyk, mk
20.2 Kalmarinkatu 9	M	ak, oyk, mk
20.3 Kalmarinkatu 13	M	oyk, mk
20.4–20.6 Olavinkatu 27 (vanha kaupungintalo, Tiiliputka ja vanha lyseo)	M	ak, oyk, mk
20.7 Olavinkatu 27 (Äkkiväärä, Savonlinnan kaupungintalo)	P+	uusi; 1980-luvun jälkipuolen hallinnollista historiaa
20.8 Olavinkatu 29 (Pyhien Elisabetin ja Sakariaan kirkko / Pikkukirkko)	M	ak, oyk, mk, laki ortodoksisesta kirkosta
20.9 Olavinkatu 31	M	ak, oyk, mk
21 PÄÄSKYLAHTI	P	uusi; 1940- ja 1950-luvun siirto- ja rintamaväen asuintaloja
<i>Suojeltavat rakennukset:</i>		

21.1 Karjalantie 9 (Toppalan työväentalo)	>(M)	uusi, 1950-luvun työväentaloarkkitehtuuri
22 TYNKKYLÄNJOEN KARTANO	M	maakunnallisesti arvokas kartanomiljö
<i>Suojeltavat rakennukset:</i>		
22.1 Tynkkylänjoen kartano	M	ak, oyk, mk
<i>Muut suojeltavat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet:</i>		
22.2 Tynkkylänjoen kartanon puukujanne	M	ak, oyk, mk
23 VENÄJÄNNIEMI	P+	uusi; osin ak, kaupungin teollisuushistoriaa 1910–1940-luvuilta
<i>Suojeltavat rakennukset:</i>		
23.1 Kivelänkatu 4 (Alttarkiven huvila)	P	ak, oyk
23.2 Kivelänkatu 8 (asuinrakennus)	P+	uusi

Vaikutukset kaupunkikuvallisesti arvokkaisiin kulttuuriympäristöihin:

Maakunnallisesti arvokkaita alueita ovat jo aiemmin olleet Inkerinkylä, Nojanmaan kartano, Nökköniemi ja Tynkkylänjoen kartano. Uusina maakunnallisesti arvokkaina alueina (>M) esitetään yleiskaavaan Keskussairaala, Kalkkiuuninniemi, Kivitalokortteli, Kyrönniemi ja Kiurunkatu–Leivonkatu.

- Keskussairaalan päärakennus on ollut jo aiemmin maakunnallisesti arvokas rakennussuojelukohde. Sairaalan alue on voimassa olevassa yleiskaavassa osoitettu merkinnällä (am) *”Kaupunkikuvan ja ympäristön kannalta arvokas alue. Perusparantamisessa ja uudisrakentamisessa tulee ottaa huomioon alkuperäisen rakennetun ympäristön rakennustaiteelliset, kaupunkikuvalliset ja ympäristölliset arvot”*.
- Paikallisesti arvokkaita alueita ovat olleet Heikinpohja, Hernemäki ja Kinttupolunmäki (P, P+). Uusina paikallisesti arvokkaina alueina esitetään Olavintoria, Venäjänniemeä, Laitaatsillan asuinalueita ja Pääskylahdetta.
- Strategisessa yleiskaavassa esitetään poistettavaksi voimassa olevissa osayleiskaavoissa olevat Ensolan, Mirrilä–Katiskalahden, Hevonpäänniemen ja Ruunavuorentie–Tuulastajantien pientaloalueiden aluemerkinnot. Näiden alueiden merkitys on uudisrakentamisen myötä heikentynyt (P-).

Esitetyt kaavamerkinnot perustuvat vuonna 2019 laadittuun, vuoden 1939 jälkeistä rakennuskantaa koskevaan kulttuuriympäristöselvitykseen sekä sitä aiempiin selvityksiin.

Alue- tai kohdekohtaiset suojelutavoitteet määritellään tarkemmin alueidenkäyttölain mukaisessa asemakaavaprosessissa tai rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) mukaisessa rakennussuojelumennettelyssä.

Strategisen yleiskaavan vaikutukset kaupunkikuvallisesti arvokkaisiin kulttuuriympäristöihin ovat pääosin myönteisiä, koska kaava tunnistaa eri aikakausien asuin-, teollisuus-, julkisen rakentamisen ja kartanoympäristöjen ominaispiirteitä sekä ohjaa niiden huomioon ottamista tarkemmassa suunnittelussa. Vaikutukset kohdistuvat erityisesti siihen, että alueiden rakennuskannan mittakaava, katutilan luonne, pihapiirien rakenne, näkymäsuhteet ja alueille ominaiset materiaalit sekä julkisivujen käsittely voidaan ottaa huomioon asemakaavoituksessa, lupakäsittelyssä ja korjausrakentamisessa.

Täydennysrakentamisen, käyttötarkoitusten muutosten sekä korjaus- ja muutostöiden vaikutukset voivat olla sekä myönteisiä että kielteisiä. Myönteisiä vaikutuksia syntyy, kun rakennusten käyttöedellytykset paranevat ja alueiden elinvoimaisuus vahvistuu. Haitallisia vaikutuksia voi syntyä, jos uudet rakennukset, laajennukset, purkamiset, julkisivumuutokset tai piha- ja katu ympäristön muutokset heikentävät alueiden yhtenäistä kaupunkikuvaa, historiallista kerroksellisuutta tai suojeltavien kohteiden arvoja.

Tarkemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueiden alkuperäisiin tai säilyneisiin ominaispiirteisiin, kuten rakennusten sijoittumiseen, kattomuotoihin, julkisivumateriaaleihin, pihojen ja katujen jäsentelyyn sekä viherympäristöihin. Kaupunkikuvallisia vaikutuksia voidaan tarvittaessa arvioida havainnekuvien, katunäkymätarkastelujen ja rakennushistoriallisten lisäselvitysten avulla. Museoviranomaisen ja alueellisen ympäristöviranomaisen osallistuminen jatkosuunnitteluun tukee sitä, että alueiden arvot voidaan sovittaa yhteen täydennysrakentamisen, käyttötarpeiden muutosten ja rakennusten uudiskäytön kanssa.

5.5.2.5 Suojeltavat rakennukset

Pääosa suojeltavista rakennuksista on suojeltu valtioneuvoston asetuksella, rakennussuojelulailta tai kirkkolailla, tai ne on merkitty suojelukohteiksi asema-, osayleis- tai maakuntakaavassa. Osa rakennuksista ei ole ollut aiemmin suojeltuja. Ne esitetään merkittäviksi yleiskaavaan Savonlinnan modernismin ajan rakennusperinnön inventoinnin (liite 2, Ahola 2019) tai muiden selvitysten perusteella. Paikallisesti arvokkaita kohteita, joiden arvo on heikentynyt, ei osoiteta yleiskaavassa. Alla olevassa taulukossa luetellut suojeltavat rakennukset eivät sijoitu valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaan alueen rajauksen sisäpuolelle. Sen vuoksi ne on merkitty taulukkoon ja pääkaavakarttaan yksittäisinä kohteina sekä numeroitu kaavakarttaan E1.

Modernismin ajan rakennusperinnön inventoinnissa esitettyjen kohteiden lisäksi uutena kohteena esitetään osoitteessa Veteraaninkuja 4 sijaitseva entinen sähkölaitos, joka on muutettu viiden huoneiston rivitaloksi. Kohteen arvoja on selvitetty Satu Tiaisen laatimassa Raportissa Savonlinnan ydinkeskustan ja keskustaaajaman itäosan kulttuurihistoriallisista kohteista (2013). Rakennuksella on historiallista merkitystä Savonlinnan ensimmäisenä sähkölaitoksena, ja sen alkuperäiset piirteet, kuten kaariaukotukset ja räystään alapuoliset tiilireliefit, ovat säilyneet melko hyvin. Lisäksi rakennus on onnistunut esimerkki vanhan rakennuksen uudesta käyttötarkoituksesta.

Kaavaehdotuksen nähtävilläolon jälkeen osoitteessa Moinsalmentie 144 sijaitsevalle Pääskylahden varastolle on osoitettu suojelumerkintä Riihisaari – Savonlinnan museon ehdotuksesta. Kyseessä on Pääskylahden entinen ammusvarasto ja nykyinen seurakunnan varasto, joka sijaitsee Moinsalmentien varrella hautausmaan vieressä. Varasto on 1930-luvulta, ja se on ainoa Pääskylahden kasarmiajoilta säilynyt talousrakennus sekä maakunnassa harvinainen rakennustyyppi. Rakennus on inventoitu Etelä-Savon kulttuuriperintötietokantaan. Suojelumerkinnästä on tiedotettu omistajaa, jolle on tarjottu mahdollisuus jättää tarvittaessa muistutus.

Kaavamääräys suojeltava rakennus:

Historiallisesti tai kaupunkikuvan kannalta arvokas rakennus.

Rakennusta ei saa purkaa, eivätkä korjaus- ja muutostyöt saa heikentää rakennuksen suojeluarvoja. Olennaisista rakennuksen ulkonäköä muuttavista toimenpiteistä ja suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen ja alueellisen ympäristöviranomaisen lausunto.

Suojeltavan rakennuksen kohdetiedot ovat kaavaselostuksessa.

Yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa on annettava kaavamääräykset suojeltavan rakennuksen säilyttämiseksi.

Suojeltava rakennus		
Suojeltava rakennus	merkitys: valtakunnallinen V (RKY inventointi), maakunnallinen M (maakuntakaavan kohde), paikallinen P, paikallinen monipuoliset perusteet P+, kohteessa tehty muutokset heikentäneet arvoa P-, kohteen merkittävyyttä tarkasteltava maakuntatasolla >M, määritelty maakunnallisesti merkittäväksi aiemmissa inventoinneissa (M) aiempi suojelu: asemakaava = ak, osayleiskaava = oyk, maakuntakaava = mk, uusi= ei ole merkitty aiemmin osayleiskaavoihin, vna = valtioneuvoston asetus	
0.1 Akselinkatu 12 (asuinrakennus)	P	uusi, ak
0.2 Asemantie 19 (entinen veturitalli)	P	ak, oyk
0.3 Ilmarisenkatu 2 (entinen muuntoasema)	>(M)	uusi, ak
0.4 Ilokallionkatu 13 (Ilola)	M	uusi, ak, oyk (oikeusvaikutukseton), mk
0.5 Kaarlonkatu 1a (entinen konttorirakennus)	M	uusi, mk
0.6 Kaarlonkatu 3 (Tuomiokapituli)	M	vna 480/85, oyk
0.7 Kalmistonkatu 1 (Talvisalon siunauskappeli)	>(M)	uusi, edustava esimerkki 1980-luvun postmodernista kirkollisesta rakennuksesta
0.8 Kauppatori 1 (Olavinkatu 37, PYP:n entinen konttorirakennus)	M	uusi, mk
0.9 Kerhotie 12 (asuinrakennus)	P	uusi, ak
0.10–0.11 Kirkkokatu 17 ja Väinökatu 4 (Savonlinnan seurakuntakeskus ja pienkerrostalo)	P+ (M)	uusi, 1970-luvun betoniarkkitehtuuria
0.12 Koivurinne 11 (Aholahden koulu)	P	oyk, 1930-luvun koulurakennus
0.13 Koulukatu 2 (asuinrakennus)	P	uusi, ak
0.14 Kumputie 2b (Nojanmaan entinen koulu)	P	uusi, ak
0.15 Kylpylaitoksentie 2 (Suruton)	M	ak, oyk, mk
0.16 Kylpylaitoksentie 4 (Kasino)	M	ak, oyk, mk
0.17 Lypsiniemenkatu 7 (Andritzin pääkonttori)	P	uusi, 1950-luvun toimistorakennus
0.18 Metsäkonttorinkuja 6 (asuinrakennus)	P	uusi, ak
0.19 Moinsalmentie 144 (Pääskylahden siunauskappeli)	>(M)	uusi
0.20 Moinsalmentie 144 (Pääskylahden varasto)		uusi
0.21 Olavinkatu 13 (Kisalinna)	M	uusi, mk
0.22 Olavinkatu 40 (Seurahuone ja entinen kauppahalli)	>M	uusi
0.23 Olavinkatu 41 (Miljoonatalo)	M	uusi, mk
0.24 Olavinkatu 42 (Pinna)	P	uusi, ak
0.25 Olavinkatu 44 (Possentornit)	>M	uusi, 1960-luvun asuin- ja liikerakennus
0.26–0.27 Olavinkatu 56 (Huopaisen talo ja piharakennus)	P+	uusi, 1950-luvun liike- ja kerrostalorakentamista
0.28–0.30 Opistokatu 1 (Vanha pappila, Mikkola, Villa Tupala)	P	ak, oyk
0.31 Peipontie 12 (Paunola, Paunolanmäen pappila)	P	oyk
0.32 Possenkatu 2 (Salmela)	P	ak, oyk

0.33 Punkaharjuntie 3 (Killan elokuvateatteri)	P+	uusi, 1950-luvun liike- ja kerrostalorakentamista
0.34 Päiväkummunkaari 6 (Päiväkummun huvila)	M	uusi, ak, mk
0.35 Ratsutie 6 (Seppälänmäen vanha päärakennus, aitta, talli)	P	oyk
0.36 Satamakatu 11 (Törninyöry)	P	uusi, 1950-luvun kerrostalo
0.37 Schaumanintie 1 (konttorirakennus)	P	uusi, ak
0.38 Savonniemenkatu 6 (entinen puinen koulurakennus ja pihapiiri kellarirakennuksineen)	V	valtionneuvoston asetus, ak, mk
0.39 Savonniemenkatu 6 (Savonniemen kampuksen päärakennus)	P	uusi
0.40 Sotilaspojankatu 10 (entinen muuntoasema)	P+	uusi
0.41 Tottinkatu 4 (Savonlinnan helluntaiseurakunnan rukoushuone)	P (M)	uusi
0.42 Tottinkatu 6	P	uusi, 1950-luvun kerrostalo
0.43 Vanamonkatu 1 (Viuhonmäen muuntoasema)	P+	uusi, oikeusvaikutukseton oyk
0.44 Veteraaninkuja 4 (entinen sähkölaitos)	P	uusi, asuinrakennukseksi muunnettu entinen sähkölaitos
0.45 Vuohimäentie 40 (asuinrakennus)	M	ak, oyk, mk
0.46 Vuohimäentie 60 (Vuohimäen kartano ja talousrakennukset)	M	ak, oyk, mk

Vaikutukset suojeltaviin rakennuksiin:

Uudet paikallisesti tai maakunnallisesti arvokkaat suojelukohteet on merkitty edellä olevaan taulukkoon merkinnällä uusi. Osa suojelukohteista ja -alueista on jo aiemmin merkitty maakuntakaavaan (M), ja osaa esitetään tarkasteltavaksi maakunnallisesti arvokkaina >(M). Lisäksi osoitetaan paikallisesti arvokkaita suojelukohteita ja -alueita (P, P+), joista osa on uusia.

Rakennuksia, joilla ei ole inventointien perusteella todettu erityisiä rakennushistoriallisia tai kaupunkikuvallisia arvoja tai joiden arvo on heikentynyt (P-), ei osoiteta yleiskaavassa suojeltaviksi. Inventointitiedot näistä kohteista säilyvät viranomaisrekisterissä (ESKU). Lisäksi yleiskaavaan ei osoiteta rakennuksia, joiden rakennushistorialliset arvot on selvitetty melko tuoreessa asemakaavassa ja joita ei ole asemakaavalla suojeltu.

Suojeltaviksi rakennuksiksi ei myöskään osoiteta sellaisia paikallisesti arvokkaita rakennuksia, esimerkiksi yritys- tai teollisuuskäytössä olevia rakennuksia, joissa toiminnan muutokset voivat edellyttää merkittäviä muutoksia rakennusten sisätiloihin tai ulkoasuun tai rakennusten purkamista. Näissä tapauksissa suojelumerkinnän osoittamista on punnittu suhteessa alueen muuhun maankäyttöön ja toiminnan kehittämisedellytyksiin. Tällainen kohde on esimerkiksi entinen kuitulevytehdas, joka on arvioitu paikallisesti arvokkaaksi.

Alue- tai kohdekohtaiset suojelutavoitteet määritellään tarkemmin alueidenkäyttölain mukaisessa asemakaavaprosessissa tai rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) mukaisessa rakennussuojelumenettelyssä.

Strategisen yleiskaavan vaikutukset suojeltaviin rakennuksiin ovat pääosin myönteisiä, koska kaava tunnistaa suojelukohteet ja välittää niitä koskevat arvot tarkempaan suunnitteluun, lupakäsittelyyn sekä rakennusten korjaus- ja muutostöiden ohjaukseen. Suojelumerkinnät tukevat rakennusten säilymistä, mutta samalla kaava mahdollistaa niiden tarkoituksenmukaisen käytön ja uudiskäytön, kun muutokset sovitaan rakennusten suojeluarvoihin.

Mahdolliset haitalliset vaikutukset liittyvät erityisesti purkamispaineisiin, käyttötarkoitusten muutoksiin, energiatehokkuutta parantaviin korjauksiin, laajennuksiin, julkisivu- ja ikkunamuutoksiin sekä pihapiirien ja lähiympäristöjen muutoksiin. Näissä tilanteissa on tärkeää varmistaa, että rakennuksen ominaispiirteet, historiallinen kerroksellisuus, materiaalit, mittakaava ja suhde ympäröivään kaupunkikuvaan säilyvät. Erityistä huomiota tulee kiinnittää kohteisiin, joiden käyttötarkoitus on muuttumassa tai joiden säilyminen edellyttää taloudellisesti ja toiminnallisesti kestävää uudiskäyttöä.

Tarkemmassa suunnittelussa ja lupakäsittelyssä tulee hyödyntää laadittuja inventointeja, Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannan kohdetietoja sekä tarvittaessa rakennushistoriallisia lisäselvityksiä. Museoviranomaisen ja alueellisen ympäristöviranomaisen osallistuminen muutoksia koskevaan suunnitteluun tukee sitä, että suojeluarvot voidaan sovittaa yhteen rakennusten käytön, korjaamisen ja alueiden kehittämisen tavoitteiden kanssa.

5.5.2.6 Muut suojeltavat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet

Kaavaehdotuksen nähtävilläolon jälkeen muut suojeltavat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet on erotettu rakennuksista omalla merkinnällään, kuten Etelä-Savon ELY-keskus esitti kaavaehdotuksesta antamassaan lausunnossa. Muut suojeltavat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet sijoittuvat valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaan alueen rajauksen sisäpuolelle. Merkinnällä on osoitettu suojeltavat puistot, puukujanteet ja sillat. Pääkartalle on merkitty kaupunkikuvallisesti arvokkaalla alueella sijaitseva Tynkkylänjoen kartanon puukujanne, koska se voidaan esittää kartalla riittävän selkeästi. Numeroituna puukujanne on merkitty kulttuuriympäristöä koskevalle oikeusvaikutteiselle kaavakartalle E1. Muut suojeltavat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet on merkitty kulttuuriympäristöä koskeville oikeusvaikutteisille kaavakartoille E2 ja E3, joiden numerointi viittaa tämän selostuksen taulukoihin.

Kaavamääräys muu suojeltava rakennetun kulttuuriympäristön kohde:

Historiallisesti tai kaupunkikuvan kannalta arvokas rakennetun kulttuuriympäristön kohde.

Kohdetta ei saa hävittää, eivätkä muutostyöt saa heikentää kohteen suojeluarvoja. Kohdetta on hoidettava siten, että sen ominaispiirteet säilyvät. Olennaisista kohdetta muuttavista toimenpiteistä ja suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen ja alueellisen ympäristöviranomaisen lausunto.

Kohdetiedot ovat kaavaselostuksessa.

Yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa on annettava kaavamääräykset suojeltavan kohteen säilyttämiseksi.

Vaikutukset muihin suojeltaviin rakennetun kulttuuriympäristön kohteisiin:

Merkinnällä muu suojeltava rakennetun kulttuuriympäristön kohde osoitetaan suojeltavat puistot, puukujanteet ja sillat. Kaikki suojeltavat kohteet Kyrönsalmen rautatiesiltaa lukuun ottamatta on aiemmin osoitettu suojeltaviksi maakunta-, yleis- tai asemakaavassa. Merkintä turvaa kohteiden säilymistä myös jatkossa.

Alue- tai kohdekohtaiset suojelutavoitteet määritellään tarkemmin alueidenkäyttölain mukaisessa asemakaavaprosessissa.

Strategisen yleiskaavan vaikutukset muihin suojeltaviin rakennetun kulttuuriympäristön kohteisiin ovat pääosin myönteisiä, koska kaava tunnistaa puistojen, puukujanteiden ja siltojen kulttuurihistorialliset, maisemalliset ja kaupunkikuvalliset arvot sekä ohjaa niiden säilyttämistä tarkemmassa suunnittelussa ja hoidossa. Kohteet ovat usein osa laajempaa kulttuuriympäristöä, minkä vuoksi niiden säilyminen tukee myös alueiden historiallista kerroksellisuutta, maisemallista jatkuvuutta ja kaupunkikuvan laatua.

Mahdolliset haitalliset vaikutukset voivat liittyä esimerkiksi puuston poistamiseen, rakenteiden uusimiseen, katu- ja liikennejärjestelyjen muutoksiin, kunnossapidon puutteisiin tai kohteiden lähiympäristön rakentamiseen. Näissä tilanteissa on tärkeää varmistaa, että kohteiden ominaispiirteet, materiaalit, mittakaava, linjaukset ja maisemallinen asema säilyvät. Erityisesti puukujanteiden jatkuvuus, puistojen historiallinen rakenne sekä siltojen kaupunkikuvallinen ja tekninen luonne tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa.

Tarkemmassa kaavasunnittelussa, katu- ja puistosuunnittelussa sekä lupakäsittelyssä tulee hyödyntää kohteista laadittuja inventointeja ja tarvittaessa täydentäviä kunto-, historia- tai maisemaselvityksiä. Museoviranomaisen ja alueellisen ympäristöviranomaisen osallistuminen muutoksia koskevaan suunnitteluun tukee sitä, että kohteiden suojeluarvot voidaan sovittaa yhteen turvallisuuden, käytettävyyden, kunnossapidon ja alueiden kehittämisen tavoitteiden kanssa.

5.5.3 Muinaisjäännökset ja muinaismuistoalueet

Strategisen yleiskaavan alueella sijaitsevat muinaisjäännökset ovat pääasiassa asuinpaikkoja, hylkyjä ja puolustusvarustuksia.

Savonlinnan vanha asemakaava-alue sijaitsee Linnankadun ympäristössä. Alueella voi olla säilynyt jäänteitä historiallisesta Linnanmalmin asuinalueesta. Aluerajaus ei sellaisenaan estä rakentamista, mutta se edellyttää arkeologisen kulttuuriperinnön huomioon ottamista ja tarvittaessa tarkempia arkeologisia tutkimuksia ennen maanpintaan tai maaperään kohdistuvia rakennustöitä. Muita muinaisjäännösalueita ovat Olavinlinna sekä Kylmäniemen (a, b), Lähteelän (a, b, c, d) ja Haapajärven (a, b) muinaisjäännösalueet.

Muinaismuistoalueet on esitetty pääkaavakartalla ja numeroitu kaavakartalla E1. Numerointi viittaa tämän selostuksen taulukoihin.

Kaavaehdotuksen nähtävilläolon jälkeen muinaismuistoalueet on tarkistettu ja niitä koskevaa määräystä on täsmennetty Riihisaari – Savonlinnan museon lausunnon perusteella.

Kaavamääräys muinaismuistoalue:

Alueella sijaitsee muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Peltoviljely, laiduntaminen ja metsätalous on sallittua. Metsän äestys on kuitenkin kielletty. Aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa sekä samalla selvitettävä muinaisjäännöksen laajuus.

Savonlinnan vanha asemakaava-alue osoittaa historiallisen Linnanmalmin asuinalueen sijainnin. Jos alueelle tehdään rakenteita maanpinnan alapuolelle, on alueelle tarvittaessa tehtävä arkeologinen tutkimus ennen rakentamisen aloittamista.

Kohdetiedot ovat kaavaselostuksessa.

Muinaismuistoalue.		
Kohteen nimi	asemakaava=ak, osayleiskaava=oyk, maakuntakaava=mk, uusi yleiskaavan kohde	
1 Haapiomäki	uusi	historiallinen, mahdollinen rakennuksen perusta
2 Jokipelto		oyk, mk, ajoittamaton, kultti- ja tarinapaikat, kuppikivi
3 Kaupinsaari 1	uusi	mk, historiallinen, hylky
4 Kirkkoniemi		mk, oyk, historiallinen, hautausmaa, VARK

5 Koululahti Vääräsaari		ak, oyk, mk, historiallinen, hylky
6 Kylmäniemi a		oyk, mk, moniperiodinen asuinpaikka, VARK
7 Kylmäniemi b		oyk, mk, esihistoriallinen asuinpaikka, VARK
8 Kyrönniemi	uusi	mk, historiallinen, hylky
9 Laitaatsillan taistelupaikka		ak, oyk, mk, historiallinen, puolustusvarustukset
10 Laitaatsilta Jukolansalo		oyk, ei määritelty, hylky
11 Laitaatsillan puolustusvarustukset		ak, oyk, mk, I maailmansodan varustukset, taistelukaivannot
12 Lähteellä a		oyk, kivikautinen asuinpaikka
13 Lähteellä b		oyk, kivikautinen asuinpaikka
14 Lähteellä c		oyk, kivikautinen asuinpaikka
15 Lähteellä d		oyk, kivikautinen asuinpaikka
16 Majakkaniemi	uusi	mk, kivikautinen asuinpaikka
17 Metsäkonttorinkuja	uusi	venäläissotilaiden hautausmaa 1700-luku
18 Multamäki	uusi	varhaismetallikautinen asuinpaikka
19 Olavinlinna		ak, oyk, mk, historiallinen keskiaikainen, puolustusvarustukset, kivilinna, VARK
20 Patterinmäki		mk, oyk, historiallinen, puolustusvarustukset
21 Pieni-Suotaa	uusi	historiallinen 1700-luku, puolustusvarustukset
22 Pitkätäkankaat 1	uusi	työ- ja valmistuspaikat
23 Pitkätäkankaat 2	uusi	työ- ja valmistuspaikat, tervahauta
24 Päivärinne	uusi	asuinpaikka, kivikautinen
25 Rapaluoto 1		mk, historiallinen, hylky
26 Rapaluoto 2		mk, historiallinen, hylky
27 Ruutikellarinkangas	uusi	kivirakenteet, kellari
28 Savonlinnan vanha asemakaava-alue	V, uusi	mk, historiallinen ns. linnan malmin asuinalue
29 Sortteerinmäki		oyk, puolustusvarustukset, maavallit
30 Suuri Haapajärvi A	uusi	kivikautinen löytöpaikka
31 Suuri Haapajärvi B	uusi	kivikautinen asuinpaikka
32 Tynkkylänjoki		oyk, mk, kivikautinen asuinpaikka
33 Tynkkylänjoki b	uusi	mk, kivikautinen asuinpaikka
34 Uuraansaari		mk, ei määritelty, hylky
35 Vanha Viipurintie	uusi	historiallinen, kulkuväylät
36 Vuokkorinne	uusi	kivikautinen asuinpaikka

Vaikutukset muinaisjäänneksiin ja muinaismuistoalueisiin:

Yleiskaavassa on osoitettu tiedossa olevat muinaisjäänneksiin ja muinaismuistoalueisiin. Kaavan vaikutukset ovat niiden osalta pääosin myönteisiä, koska merkinnät välittävät tiedon arkeologisesta kulttuuriperinnöstä tarkempaan suunnitteluun ja lupakäsittelyyn sekä tukevat muinaismuistolain mukaisten suojelutavoitteiden toteutumista.

Museovirasto on laatinut valtakunnallisesti merkittävien arkeologisten kohteiden inventoinnin (VARK). Valtioneuvosto hyväksyi inventoinnin 7.11.2024 maankäyttö- ja rakennuslakiin

perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi. VARK-kohteet tulee ottaa huomioon alueidenkäytön suunnittelussa yhtenä valtakunnallisesti merkittävänä lähtöaineistona.

Mahdolliset haitalliset vaikutukset voivat liittyä erityisesti maanrakennukseen, ruoppaukseen, rantarakentamiseen, kunnallistekniikan rakentamiseen, metsänkäsittelyyn sekä muihin toimenpiteisiin, jotka kohdistuvat muinaisjäännöksen tai sen välittömään ympäristöön. Vaikutuksia voi syntyä myös silloin, kun kohteen tarkka sijainti, laajuus tai säilyneisyys ei ole suunnitteluvaiheessa riittävästi tiedossa. Tämän vuoksi muinaisjäännösten ajantasaiset kohdetiedot, rajaukset ja mahdolliset suoja-alueet tulee tarkistaa tarkemmassa suunnittelussa.

Tarkemmassa kaavasunnittelussa, lupakäsittelyssä ja hankesuunnittelussa tulee hyödyntää Museoviraston muinaisjäännösrekisterin ja Kulttuuriympäristön palveluikkunan ajantasaisia tietoja sekä tarvittaessa täydentää lähtötietoja arkeologisilla inventoinneilla, koetutkimuksilla tai muilla asiantuntijaselvityksillä. Museoviranomaisen kanssa käytävä neuvottelu on tärkeää erityisesti silloin, kun suunnitellut toimenpiteet sijoittuvat muinaisjäännösalueelle, sen läheisyyteen tai alueelle, jolla arkeologisen kulttuuriperinnön esiintyminen on mahdollista.

Kaavan ohjausvaikutus korostuu erityisesti Savonlinnan vanhalla asemakaava-alueella, Olavinlinnan ympäristössä, Laitaatsillan puolustusvarustusten alueilla sekä vesialueilla sijaitsevien hylkykohteiden yhteydessä. Näillä alueilla arkeologinen kulttuuriperintö liittyy kiinteästi kaupungin historialliseen kehitykseen, vesireitteihin, puolustushistoriaan ja kulttuurimaisemaan. Jatkosuunnittelussa tulee sovittaa yhteen muinaisjäännösten suojelu, alueiden käyttö, virkistys, kunnossapito ja mahdolliset rakentamistarpeet siten, että arkeologiset arvot säilyvät.

5.6 Luonnonympäristö

Luonnonympäristö, kaavoitukselle asetetut tavoitteet:

- Luonnonarvoiltaan arvokkaat elinympäristöt (luonnonsuojelulain, metsälain ja vesilain sekä muut arvokkaat elinympäristöt ja uhanalaiset luontotyytit) sekä uhanalaislajiston ja direktiivilajien esiintymispaikkojen säilyminen turvataan.

5.6.1 Luonnon monimuotoisuus

Luonnon monimuotoisuuden kannalta keskeisiä lähtökohtia ovat alueen Natura- ja luonnonsuojelualueet, ekologiset yhteydet, taajamametsät, vesistöjen ja rantojen luontoarvot sekä uhanalaisten ja luontodirektiivin lajien elinympäristöt. Strategisessa yleiskaavassa luonnon monimuotoisuutta tarkastellaan sekä suojelualueiden ja arvokkaiden elinympäristöjen säilymistä että vihervestoston jatkuvuuden näkökulmasta.

Kaavamääräys Luonnon monimuotoisuuden kannalta selvitettävä kohde:

Alueella saattaa olla säilytettäviä luontoarvoja, mikä on tutkittava tarkemmassa kaavoituksessa.

Kaavamääräys Viheryhteys tai -käytävä:

Viheryhteys tai -käytävä palvelee ihmisten virkistystä tai eliölajien liikkumista ja leviämistä. Yhteydet on otettava huomioon tarkemmassa kaavoituksessa.

Vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen:

Ekologiset käytävät, luonnonsuojelualueet, luonnonarvojen vaaliminen, luonnonarvoiltaan arvokkaat elinympäristöt, uhanalaiset luontotyytit sekä uhanalaisten lajien ja luontodirektiivin lajien esiintymispaikat on otettu kaavamääräyksissä ja merkinnöissä huomioon muun muassa seuraavasti:

- Savonlinna sijaitsee ainutlaatuisessa paikassa keskellä saimaannorpan elinalueita. Natura-alueet on osoitettu yleiskaavassa.
- Kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelma tukee luontoarvojen säilymistä keskustaa-ajamassa.
- Paikallisten luontoarvojen säilyminen on otettu huomioon kaupungin puistojen ja taajamametsien hoitoluokituksessa ja hoidossa.
- Yleiskaavassa on osoitettu kaavamerkinnöin muun muassa metsälain mukaisia luontotyyppisiä sekä luontodirektiivin lajien alueita, kuten valkoselkätikan, liito-oravan, sudenkorentojen ja lepakoiden esiintymisalueita.
- Harakkasalon, Talvisalon ja Miekkonien ulkoilu- ja virkistysalueiden metsiä on haettu ja hyväksytty METSO-ohjelmaan (Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelma) vuonna 2021. Kaupungin uudistettavassa metsästrategiassa on linjattu, että METSO-ohjelmaan voidaan hakea myös uusia kohteita.
- Yleiskaavan luontoselvityksessä vuonna 2018 tunnistettiin alueita, joilla saattaa luontotyyppin perusteella olla säilytettäviä luontoarvoja. Näille alueille osoitetaan kaavamerkintä selvitystarpeesta.
- Yleiskaavan pohjalta nykyiset viheralueet ja niiden väliset ekologiset yhteydet voidaan säilyttää. Uudisrakentamisalueet on sijoitettu siten, että merkittäviä luontoarvoja sisältävät alueet voidaan jättää täydennysrakentamisen ulkopuolelle. Yhteydet sisältävät sekä nykyisiä viherreittejä että kehitettäviä yhteyksiä.

Strategisen yleiskaavan vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen ovat pääosin myönteisiä, koska kaava tunnistaa keskeiset luonnonarvojen alueet, ekologiset yhteydet ja selvitystarpeet

sekä ohjaa niiden huomioon ottamista tarkemmassa kaavoituksessa ja hankesuunnittelussa. Luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävät alueet ja yhteydet muodostavat viherverkoston, joka tukee lajien liikkumista ja leviämistä sekä taajamaluonnon ekologista toimivuutta.

Mahdolliset haitalliset vaikutukset voivat liittyä erityisesti täydennysrakentamiseen, rantarakentamiseen, virkistyskäytön lisääntymiseen, metsänkäsitteilyyn, hulevesien hallintaan sekä ekologisten yhteyksien katkeamiseen tai kaventumiseen. Näissä tilanteissa on tärkeää varmistaa, että luonnonarvojen kannalta merkittävät elinympäristöt, lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat sekä viheryhteydet säilyvät toimivina.

Tarkemmassa kaavasunnittelussa tulee hyödyntää yleiskaavan luontoselvitystä, ajantasaisia laji- ja luontotietoja, kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaa sekä tarvittaessa täydentäviä luontoselvityksiä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää Natura-alueiden, saimaannorpan elinalueiden, liito-oravan, lepakoiden, valkoselkätikan ja muiden luontodirektiivin tai uhanalaisten lajien esiintymien sekä rantavyöhykkeiden ja taajamametsien arvojen turvaamiseen. Vaikutusten arviointia voidaan tarkentaa asemakaavoituksen ja hankesuunnittelun yhteydessä, kun toimenpiteiden sijainti, laajuus ja toteutustapa täsmentyvät.

5.6.2 Natura 2000 -alueet

Kaava-alueen eteläosassa osa Pihlajaveden vesialueesta kuuluu Pihlajaveden Natura 2000 -alueeseen (FI0500013, SAC). Kaava-alueen saaret Uuraansaari, Kaupinsaari, Käärmeasaari, Dynamiittiluoto, Tupakkaluoto, Venäjänasaari, Tahtisaari, Suuri-Simuna ja Pieni-Simuna sijaitsevat Natura-alueen keskellä. Suuri-Simunassa ja Uuraansaarella on retkisatamat. Kaava-alueen eteläpuolella Pihlajaveden Natura-alueen keskeinen osa saarineen kuuluu rantojensuojeluohjelmaan ja erityissuojelua vaativiin vesistöihin. Pihlajaveden Natura-alue on tärkeä saimaannorpan elinalue, ja alueella on merkitystä myös Saimaan järviluonnon, kulttuurivaikutteisten biotooppien ja lehtokasvillisuuden suojelun kannalta. Ympäristöhallinnon ajantasaisen Natura-kuvauksen mukaan Pihlajaveden saimaannorppakannaksi on arvioitu noin 80–105 yksilöä eli noin 30 prosenttia koko kannasta. Natura-alueen sisällä on kuusi lehtojensuojeluohjelmaan kuuluvaa aluetta, joista kolme sijaitsee Suuri-Simunaa saarella. Lisäksi Natura-alueella on valtakunnallisesti arvokkaita maisemakokonaisuuksia ja nähtävyyksiä sekä arvokkaita perinnemaisemia, jotka eivät kuitenkaan sijaitse kaava-alueella.

Kaava-alueen pohjoisosassa osa Haapavedestä kuuluu Hevonniemen Natura 2000 -alueeseen (FI0500171, SAC). Kaava-alueen saaret Paskosaari, Virtasaari, Muikkuluoto, Pieni Suottaansaari ja Suottaansaaren eteläosa sijaitsevat Natura-alueen sisällä. Hevonniemen Natura-alue on tärkeä saimaannorpan elinalue ja merkittävä lehtokasvillisuuden keskittymä. Ympäristöhallinnon ajantasaisen Natura-kuvauksen mukaan alueen saimaannorppakannaksi on arvioitu 8–9 yksilöä. Lehtoalueet sijaitsevat kaava-alueen ulkopuolella Hevonniemessä ja Tiheäsaarella.

Haapalahden Natura 2000 -alue (FI0500045, SPA) on avara lahdenpohjukka Haapaveden itälaidalla. Alueen pinta-ala on noin 152 hehtaaria. Haapalahden pohjukassa on leveä saraniitty- ja ruovikkovyö, ja järviruoko on alueen vallitseva kasvilaji. Haapalahti on Etelä-Savon merkittävimpiä linnustoalueita: se on tärkeä vesilintujen pesimäalue, muutonaikainen levähdysalue sekä Haapaveden vesilintujen ruokailualue. Alueella on myös merkitystä luontoretkeilykohteena. Ranta-alueella pesii muun muassa alueellisesti uhanalainen pikkutikka.

Kaavamääräys Natura 2000 -verkoston alue:

Tarkemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon erityisesti talvimatkailun vaikutus saimaannorpan elinolosuhteisiin. Suojeluarvojen huomioon ottamisesta on säädetty luonnonsuojelulaissa.

Vaikutukset Natura 2000 -alueisiin:

Yleiskaavassa on osoitettu nykyiset Natura 2000 -alueet. Savonlinnan Natura 2000 -alueet turvaavat erityisesti saimaannorpan elinalueita, Saimaan järviluontoa, lehtokasvillisuuden kohteita sekä Haapalahden linnustoarvoja. Saimaannorppa on luonnonsuojelulain nojalla tiukasti suojeltu laji, ja sen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Alueiden läheisyyteen ei ole osoitettu sellaista uutta maankäyttöä, jonka arvioidaan vaarantavan Natura-alueiden suojeluperusteita tai heikentävän niiden suojelutavoitteita.

Natura 2000 -verkosto koostuu luontodirektiivin mukaisista erityisten suojelutoimien alueista (SAC) ja lintudirektiivin mukaisista erityisistä suojelualueista (SPA). Etelä-Savossa Natura 2000 -verkostoon kuuluu 105 kohdetta, ja suuri osa maakunnan Natura-alueista on vesialueita. Etelä-Savon ELY-keskus on yhteistyössä Metsähallituksen Luontopalvelujen kanssa päivittänyt toimialueensa Natura 2000 -verkoston yleissuunnitelman vuonna 2017. Yleissuunnitelmassa on todettu, että Pihlajaveden SAC-alueella on alueidenkäyttölain mukainen päivitystarve ja Haapalahden SPA-alueella suunnitelmien tarkistustarvetta.

Natura-alueet, suojelualueet ja saimaannorpan elinalueet on osoitettu Haukiveden–Haapaveden osayleiskaavassa (2001) SL-merkinnällä. Yleiskaava-alueen eteläpuolella Pihlajaveden osayleiskaavaan on tehty tarkistus vuonna 2017. Tarkistuksessa on täsmennetty luonnonsuojelualueiden rajauksia sekä siirretty lomarakennuspaikkoja saimaannorpan kannalta paremmin soveltuville paikoille. Yleiskaava-alueeseen kuuluvat Pihlajaveden saaret, kuten Uuraansaari, Kaupinsaari, Käärmeasaari sekä Pieni-Simuna ja Suuri-Simuna, ovat tällä hetkellä kaavoittamattomia.

Natura-alueilla on retkisatamia, joihin veneilypalvelut keskittyvät. Kaupunkikeskustaa lähimmät retkisatamat sijaitsevat Uuraansaareissa ja Suuri-Simunassa. Kaupungin Paskosaaren retkisatamavarausta ollaan poistamassa saimaannorpan suojelun vuoksi Metsähallituksen yleiskaavaluonnoksesta antaman palautteen perusteella.

Natura-alueiden rajauksen sisällä Haukiveden–Haapaveden alueella ja Simunan saarissa on yksityisillä ja kaupungin vuokraamilla alueilla sijaitsevia lomarakennuspaikkoja (RA, RA-1, RA/AO, RA/AO-1), joista pääosa säilyy. Osa lomarakennuspaikoista ei täytä kaavan mitoitusvaatimuksia rantaviivaetäisyyksien ja rakennuspaikan koon osalta, minkä vuoksi ne poistuvat vähitellen. Lomarakennuspaikkoja sijoitettaessa on otettu huomioon vapaan rantaviivan tarve, virkistyskäyttö ja luontoarvojen säilyminen.

Strategisen yleiskaavan yleisissä kaavamääräyksissä on annettu ohjeita saimaannorpan suojelun huomioon ottamisesta. Haukiveden ja Pihlajaveden matkailuhankkeissa on tehty tai tehdään asiantuntijatyönä Natura-arvioinnin tarveharkintoja, joissa ratkaistaan varsinaisen Natura-arvioinnin tarve. Myös pienemmissä maanomistajien kaavahankkeissa, kuten lomarakennuspaikkojen siirroissa, sekä vakituisen asumisen poikkeamislupia koskevissa asioissa on pyydetty ennen ratkaisua lausunnot Metsähallitukselta ja Etelä-Savon ELY-keskukselta, mikäli lähistöllä sijaitsee saimaannorpan pesäpaikkoja.

Pesätihentymäalueilla liikkumista on tarpeen rajoittaa erityisesti tammi–huhtikuussa, jolloin saimaannorpan pesintäkausi on käynnissä. Myös keväinen karvanvaihtoaika voi häiriintyä, jos tihentymäalueilla liikutaan runsaasti. Saimaannorpan suojelun vuoksi verkkokalastus on kielletty keskeisillä rajoitusalueilla 15.4.–30.6. Uuden, vuosille 2026–2031 annetun asetuksen mukaan muikkuverkkokalastusta saa kuitenkin harjoittaa 21.6. alkaen, ja verkkokalastuskiellon

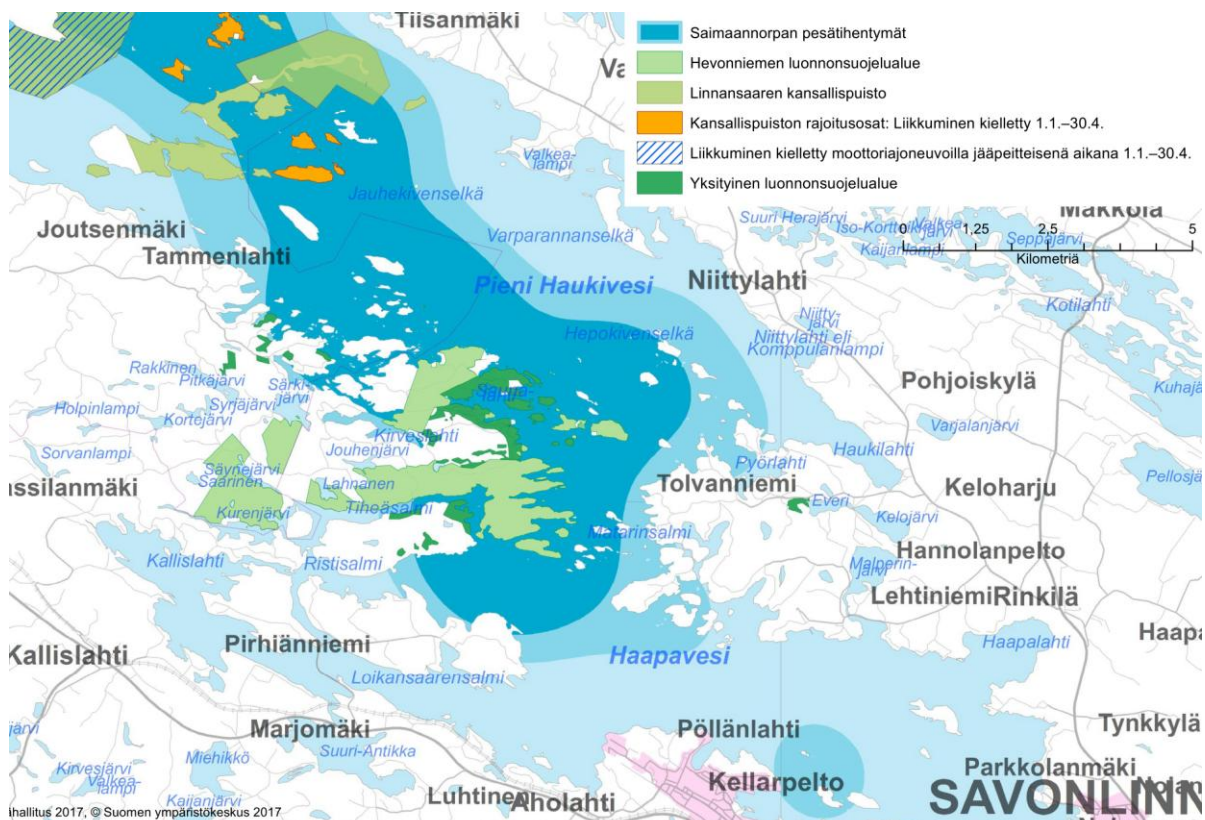
mahdollista jatkumista heinäkuulle tarkastellaan saimaannorppakannan kehityksen perusteella. Savonlinnan kaupunki on antanut kalastusmääräyksiä omistamilleen vesialueille, ja lisäksi kalastusrajoituksista on tehty päätöksiä osakaskunnissa, joissa kaupunki on mukana.

Maa- ja metsätalousministeriö on valmistellut kalastusrajoituksia laajapohjaisesti saimaannorpan esiintymisalueilla. Uusi asetus saimaannorpan suojelemiseksi annettavista kalastusrajoituksista tuli voimaan 15.5.2026 ja on voimassa 14.4.2031 saakka. Asetuksella kielletään ympärivuotisesti saimaannorpalle vaarallisimpia kalanpyydyksiä ja kalastustapoja lajin keskeisillä elinalueilla. Asetusalue täydentyy lisäksi vesialueiden omistajien ja viranomaisten vapaaehtoisilla kalastuksenrajoitussopimuksilla.

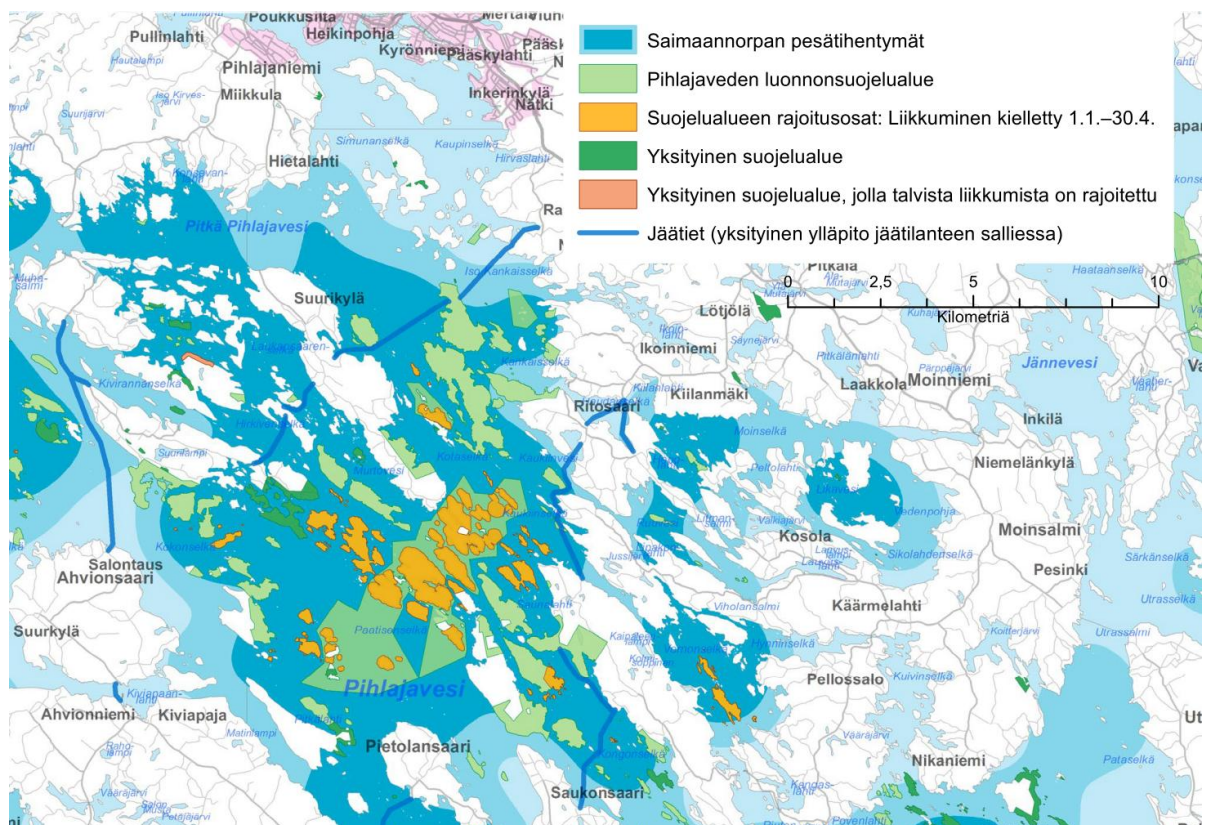
Vaikutusten arvioinnissa on otettava huomioon, että Natura-alueiden suojeluperusteisiin kohdistuvat vaikutukset voivat syntyä sekä suorina että välillisinä vaikutuksina. Suoria vaikutuksia voivat aiheuttaa esimerkiksi rakentaminen, ruoppaus, laiturit, retkisatamien kehittäminen tai muu ranta- ja vesialueisiin kohdistuva toimenpide. Välillisiä vaikutuksia voivat puolestaan aiheuttaa lisääntyvä veneily, talvimatkailu, jäällä liikkuminen, melu, valaistus, kalastus, virkistyskäyttö sekä hulevesien tai valumavesien laadulliset muutokset.

Tarkemmassa kaavasuunnittelussa ja hankesuunnittelussa tulee varmistaa, ettei suunnitelmista tai hankkeista yksin tai yhdessä muiden suunnitelmien ja hankkeiden kanssa aiheudu Natura-alueiden suojeluperusteita merkittävästi heikentäviä vaikutuksia. Tarvittaessa laaditaan luonnonsuojelulain mukainen Natura-arvioinnin tarveharkinta tai varsinainen Natura-arviointi. Erityistä huomiota tulee kiinnittää Pihlajaveden ja Hevonniemen saimaannorpan elinalueisiin, pesätihentymiin ja talviaikaisen häiriön ehkäisemiseen sekä Haapalahden linnustoarvoihin, vesitalouteen ja ruovikkoympäristön tilaan.

Kaavan vaikutukset Natura-alueisiin arvioidaan kokonaisuutena vähäisiksi tai myönteisiksi, mikäli uudet toimenpiteet sijoitetaan ja toteutetaan siten, että suojeluarvot, vapaa rantaviiva, ekologiset yhteydet ja häiriöttömät pesimä- ja levähdysalueet säilyvät. Kaavan ohjausvaikutus korostuu erityisesti retkisatamien, lomarakentamisen, matkailun, vesiliikenteen ja talviaikaisen virkistyskäytön jatkosuunnittelussa, jossa ajantasaisia Natura-tietoja, Metsähallituksen saimaannorppa-aineistoja, kalastusrajoitusalueita sekä viranomaisten lausuntoja tulee hyödyntää suunnittelun lähtöaineistona.

Saimaanrannan tärkeimmät pesimäalueet Pienellä Haukivedellä ja Hevonniemessä/Linnansaarella (Metsähallitus, ajantasainen kartta-aineisto; pohjakartta © MML).

Saimaanrannan tärkeimmät pesimäalueet Pihlajavedellä (Metsähallitus, ajantasainen kartta-aineisto; pohjakartta © MML).

5.6.3 Luonnonsuojelualue

Savonlinnan luonnonympäristön erityispiirteitä ovat Saimaan saaristo- ja vesistöluonto, lehdot, vanhat metsät, lintuvedet sekä uhanalaisten ja luontodirektiivin lajien elinympäristöt. Kaupungin alueella on runsaasti luonnonsuojelun kannalta merkittäviä kohteita, kuten Natura 2000 -alueita, valtakunnallisiin suojeluohjelmiin kuuluvia alueita, yksityisiä luonnonsuojelualueita sekä METSO-ohjelmaan (Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelma) hyväksyttyjä tai sen kautta suojeltavaksi tarkoitettuja metsäalueita. Savonlinnan kaupungin luonnonsuojelua koskevien tietojen mukaan kaupungin alueella on 22 Natura 2000 -verkostoon kuuluvaa aluetta, ja osin Savonlinnan alueella sijaitsevat myös Linnansaaren ja Koloveden kansallispuistot.

Keskustaajaman strategisen yleiskaavan alueella luonnonsuojelualueet liittyvät erityisesti lehtoihin, lintuvesiin, saari- ja rantaluontoon, taajamametsiin sekä virkistysalueiden yhteydessä säilyneisiin luontoarvoihin. Suojelualueet muodostavat yhdessä Natura-alueiden, ekologisten yhteyksien ja viheralueiden kanssa verkoston, joka tukee luonnon monimuotoisuuden säilymistä, lajien liikkumista ja taajamaluonnon ekologista toimivuutta.

Kaavamääräys luonnonsuojelualue:

Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Alueella ei saa suorittaa toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja.

Luonnonsuojelualue.		
Kohteen nimi (kaupunginosa)	merkitys (valtakunnallinen V, maakunnallinen M, paikallinen P)	
	asemakaava=ak, osayleiskaava=oyk, maakuntakaava=mk, uusi kohde=uusi	
1.1 Savonlinnan saarten luonnonsuojelualue: Sireenisaari, Sireeniluoto, Myhkylä, Hirsipuunsaari	M	osin ak, oyk, mk, lehtojensuojeluohjelma
1.2 Haapalahti	V	eteläosa ranta-ak, eteläosa oikeusvaikutukseton oyk, koko alue mk, lintuvesiensuojeluohjelma, Natura-alue
1.3 Lehmänpäänlehto (Pihlajaniemi)	V	oyk, mk, lehtojensuojeluohjelma
1.4 Poukkusillan lehdon länsiosa (Pihlajaniemi)	M	ak, oyk, mk, valkoselkätikka
1.5 Simunan lehdot: Suuri-Simuna	M	oikeusvaikutukseton oyk, mk, lehtojensuojeluohjelma
1.6 Tynkkylänjoki (Nojanmaanlahti)	V	oikeusvaikutukseton oyk, mk, lintuvesien suojeluohjelma
1.7 Harakkasalo (Kellarpelto)	P, uusi	liito-orava, METSO-aluetta
1.8 Majakkaniemi (Miekkoniemi)	P, uusi	valkoselkätikka, mahdollisesti liito-orava, metsälain mukaisia luontotyyppejä: lehto, puro ja keto, METSO-aluetta
1.9 Talvisalon virkistysalue	P	osin ak, erityyppisiä metsälain mukaisia luontotyyppejä mm. puronotko, ei tehty luontoinventointia, METSO-aluetta

Vaikutukset luonnonsuojelualueisiin:

Yleiskaavassa on osoitettu nykyiset suojelualueet, eikä alueiden lähelle ole osoitettu uutta maankäyttöä, joka vaarantaisi suojelutavoitteet.

Kaavan vaikutukset luonnonsuojelualueisiin ovat pääosin myönteisiä, koska suojelualueet osoitetaan kaavassa ja niiden asema osana viherverkostoa, Natura-alueita ja muita luontoarvojen kokonaisuuksia tunnistetaan. Merkintä vahvistaa suojelualueiden huomioon ottamista tarkemmassa kaavoituksessa, lupakäsittelyssä, virkistyskäytön suunnittelussa sekä metsien ja viheralueiden hoidossa.

Harakkasalon, Talvisalon, Majakkaniemen metsiä on haettu ja saatu METSO-ohjelmaan eli metsien monimuotoisuuden toimintaohjelmaan (2014–2025). METSO-ohjelmassa yhdistetään metsien suojelua ja talouskäyttöä vapaaehtoisin keinoin. Talvisalossa ja Miekkoniemellä on osittain virkistysalueen kaava ja osa METSO-alueesta on kaavoittamatonta. Harakkasalo on asemakaavassa puistoa.

METSO-ohjelman kautta turvattavat metsäalueet täydentävät luonnonsuojelualueverkostoa erityisesti taajaman läheisyydessä, jossa luontoarvot, virkistyskäyttö ja maisemalliset arvot limittyvät toisiinsa. METSO-ohjelman uuden ohjelmakauden 2026–2040 tavoitteena on jatkaa vapaaehtoisuuteen perustuvaa metsien suojelua ja luonnonhoitoa sekä parantaa metsäisten luontotyyppien ja metsälajien tilaa. Harakkasalon, Talvisalon ja Majakkaniemen kaltaisilla kohteilla on merkitystä sekä paikallisina luontoalueina että ekologisten yhteyksien osina.

Mahdolliset haitalliset vaikutukset voivat liittyä erityisesti suojelualueiden reuna-alueille sijoittuvaan rakentamiseen, virkistyskäytön lisääntymiseen, kulumiseen, roskaantumiseen, valaistukseen, meluun, hulevesien johtamiseen sekä vieraslajien leviämiseen. Vaikutuksia voi syntyä myös silloin, jos ekologiset yhteydet suojelualueiden, Natura-alueiden ja muiden viheralueiden välillä kapenevat tai katkeavat.

Tarkemmassa kaavasunnittelussa ja hankesuunnittelussa tulee varmistaa, että suojelualueiden suojeluperusteet, luontotyyppien ominaispiirteet, lajien elinympäristöt ja ekologiset yhteydet säilyvät. Tarvittaessa suunnittelussa hyödynnetään ajantasaisia luonto- ja lajiaineistoja, Natura- ja suojelualueaineistoja, METSO-aineistoja sekä täydentäviä luontoselvityksiä. Virkistyskäyttöä tulee ohjata siten, että kulutus ja häiriö kohdistuvat mahdollisimman vähän herkkiin luontoarvoihin, mutta alueiden saavutettavuus ja luontokokemukset voidaan turvata hallitusti.

5.6.4 Alueet, joilla on säilytettäviä ympäristöarvoja

Tavoitteena on turvata luonnonarvoiltaan arvokkaiden elinympäristöjen säilyminen. Näihin kuuluvat luonnonsuojelulain, metsälain ja vesilain mukaiset elinympäristöt, muut arvokkaat elinympäristöt ja uhanalaiset luontotyypit sekä uhanalaisten lajien ja luontodirektiivin lajien esiintymispaikat.

Alueet, joilla on säilytettäviä ympäristöarvoja, perustuvat kaupungin aiempiin luontoselvityksiin sekä strategisen yleiskaavan luontoselvitykseen vuodelta 2017 (liite 5).

Merkinnällä on osoitettu alueet, joilla esiintyy Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajeja, kuten liito-oravaa, viitasammakkoa, tiettyjä sudenkorentolajeja ja lepakoita, sekä muita luontoarvoiltaan merkittäviä elinympäristöjä, kuten lehtoja, ketoja ja soita.

Merkinnällä osoitetaan yleiskaavassa myös Sulosaaren ja Verkkosaaren virkistysalueet, jotka on asemakaavassa merkitty suojeltavaksi puistoksi (VP/s), sekä Olavinlinnan viereiset kallioalueet Venäjänniemellä, Mallatsaareissa ja Kyrönniemellä. Nämä alueet on merkitty asemakaavassa luonnonsuojelualueiksi (SL) Olavinlinnan maisema-arvojen säilyttämiseksi. Merkinnällä osoitetaan yleiskaavassa myös Patterinmäen puolustusvarustusten metsä, joka jätetään rakentamisen ulkopuolelle maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen säilyttämiseksi.

Harakkasalon, Talvisalon ja Majakkaniemen metsiä on haettu ja hyväksytty METSO-ohjelmaan eli Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelmaan. METSO-ohjelmassa edistetään metsien monimuotoisuutta vapaaehtoisen suojelun ja luonnonhoidon keinoin. Talvisalossa ja Miekkoniemellä ei ole voimassa olevia kaavoja. Harakkasalo on asemakaavassa osoitettu puistoksi. Harakkasalo, Talvisalo ja Miekkoniemi on yleiskaavassa merkitty pääosin luonnonsuojelualueiksi. Lisäksi myös ne

Harakkasalon, Talvisalon ja Miekkoniemen luontoarvoja sisältävät alueet, joita ei ole suoraan rajattu METSO-ohjelmaan, on perusteltua ottaa huomioon tällä kaavamerkinnällä.

Kaavamerkinnällä osoitetaan myös yksittäisiä pienialaisia kohteita, joilla esiintyy uhanalaisiksi tai silmälläpidettäviksi luokiteltuja kasveja ja muita lajeja, kuten keltakynsimöä, idänkurhoa ja kangasvuokkoa. Osa kohteista on jo merkitty säilytettäviksi asemakaavoissa, mutta monien kohteiden turvaaminen edellyttää tarkempia ratkaisuja jatkosuunnittelussa.

Kaavamääräys alue, jolla on säilytettäviä ympäristöarvoja:

Alueella suoritettavien toimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon alueen luonnonympäristön arvot. Maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla tavanomaista metsänhoitoa ja puunkorjuuta ei ole tarkoitus saattaa maisematyölupavelvollisuuden piiriin yleiskaavan perusteella, vaan metsän käsittelyssä noudatetaan metsälakia ja muuta soveltuvaa erityislainsäädäntöä. Tarkemmassa suunnittelussa, lupamenettelyissä ja metsätaloustoimenpiteitä valmisteltaessa tulee varmistaa, ettei alueen luonnonarvoja, pienvesiä, muinaisjäännöksiä, maisema-arvoja tai muita tunnistettuja ympäristöarvoja heikennetä. Alueelle voi sijoittaa virkistystä ja yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevia rakennelmia sekä kulkureittejä, jotka eivät muuta alueen luonnontilaa merkittävästi.

Alue, jolla on säilytettäviä ympäristöarvoja.	
Kohteen nimi	merkitys paikallinen P asemakaava=ak, osayleiskaava=oyk, uusi= uusi yleiskaavan kohde
2.10 Everlahti (Kellarpelto)	P, luhta uusi
2.11 Haapajärventie (Haapajärvi)	P, lehto uusi
2.12 Harakkasalo (Kellarpelto)	P, ak puisto, liito-orava, pääosa Metso-alueetta uusi
2.13 Hölkinlahti (Kellarpelto)	P oyk, lehto
2.14 Juuresmäki (Pihlajaniemi)	P, korpi, keto uusi
2.15 Kaikuvuori (Talvisalo)	P, suo uusi
2.16 Kalkkiranta (Kellarpelto)	P, lehto uusi
2.17 Karhuvuori/Nyrkkimäki (Nätäki)	P, jyrkänne, suo, korpi, liito-orava uusi
2.18 Kasinonsaaret (Hopealuoto, Sulosaari, Verkkosaari, Vääräsaaren pohjoisosassa)	P ak, oyk, maisemaltaan edustavat virkistysalueet, Vääräsaaren pohjoisosassa lehto
2.19 Kaupinsaari, Käärmesaari, Uuraansaari	P, metsälain mukaisia kohteita mm. lehto, rantaluhta, suo, uusi rotko
2.20 Kellotornintien pellot (Kellarpelto)	P, rantalehto, rantaluhta uusi
2.21 Kilovuori (Pihlajaniemi)	P osin oyk, luonnonmuistomerkki, haravakuusi, siperianpihtoja, liito-orava, Kilovuoren koillispuolella lehto
2.22 Kiviharjuntie (Aholahhti)	P, kostea lehto uusi

2.23 Kyrönniemi, Mallatsaari, Venäjänniemi	P	ak, osa Kyrönsalmen kulttuuriympäristö- ja maisema- aluetta (V), ei tehty luontoinventointia, maisemallinen arvo
2.24 Leponiementie (Aholahdi)	P, uusi	liito-orava
2.25 Majakkaniemi (Miekkoniemi)	P, uusi	ei kaavaa, valkoselkätikka, mahdollisesti liito-orava, metsälain mukaisia luontotyyppijä lehto, puro, keto, pääosa METSO-aluetta
2.26 Mertajärvi (Mertala)	P	osin ak, lumme- ja täplälampikorentoja, liito-orava, viitasammakko
2.27 Mertalampi (Mertala)	P, uusi	lumme- ja täplälampikorentoja
2.28 Mertalan koulun länsipuoli (Mertala)	P, uusi	liito-orava
2.29 Mustasaari, Venäjänsaari	P, uusi	metsälain mukaisia kohteita mm. rotko, kallioalue
2.30 Naistenlahdentie (Aholahdi)	P, uusi	kulttuurivaikutteinen lehto
2.31 Nojanmaanlahti, Ripakkolanlahden lehto (Nojanmaa)	P, uusi	metsälain mukaisia luontotyyppijä mm. lehto, luhta ja korpi
2.32 Panunkatu (Miekkoniemi)	P, uusi	lehto
2.33 Parkkalinsuo (Kellarpelto)	P	oyk, suo
2.34 Parkkolanmäki (Nojanmaanlahti)	P, uusi	korpi
2.35 Patterinmäki (Laitaatsilta)	P	osin oyk, puolustusvarustukset ja Patterinmäen harjanne sekä metsälain mukaisia luontotyyppijä keto ja luhta, pohjanlepakko
2.36 Pihlajaniementie (Pihlajaniemi)	P, uusi	metsälainmukaisia luontotyyppijä, suo, korpi
2.37 Piirakkakallion puisto (Kirkkoniemi, Laitaatsilta)	P	ak, oyk, luhta
2.38 Pitkäniemi (Kellarpelto)	P, uusi	metsälain mukaisia luontotyyppijä, lehto, kallioalue, liito- oravalle sopiva metsä
2.39 Poukkusillan lehto itäosa (Pihlajaniemi)	P	ak, oyk, lehto, mahdollisesti liito-orava
2.40 Pääskylahdi (Inkerinkylä)	P, uusi	lehto
2.41 Pöllänlahti (Kellarpelto)	P, uusi	metsälain mukaisia luontotyyppijä, vähäpuustoinen suo, luhta, korpi
2.42 Repovuori (Nojanmaa)	P, uusi	metsälain mukaisia luontotyyppijä, lehto, kallioalue
2.43 Ruunavuori (Pihlajaniemi)	P, uusi	kallioalue, rehevä korpi
2. 44 Sannalsaaret (Pieni- ja Iso- Sannalsaari)	P, uusi	metsälain mukaisia kohteita, kallioalue
2.45 Simunan saaret (Pieni- ja Suuri-Simuna)	P, uusi	metsälain mukaisia kohteita, luhta, lehto, kallioalue, lehmusmetsikkö
2.46 Suolampi (Nätki)	P, uusi	metsälain mukaisia luontotyyppijä, suo

2.47 Suutarniemi (Nätäki)	P	osin ak, liito-orava ja luhtahärö, vesilain mukainen puro, luhta
2.48 Talvisalon virkistysalue	P	osin ak, metsälain mukaisia luontotyyppiejä mm. puronotko, ei tehty luontoinventointia, pääosa Metso-aluetta
2.49 Tilajoenlahti (Pihlajaniemi)	P	osin ak, lehto ja luhta sekä laidun
2.50 Vaahermäen lehmukset (Aholahdi)	P	oyk, luonnonmuistomerkki, metsälehmusmetsä
2.51 Vilpunrinteen lehto (Pihlajaniemi)	P	ak, oyk, lehto
2.52 Viuhonmäki (Viuhonmäki)	P, uusi	korpi, lehto ja keto
2.53 Kalattomanlampi	P, uusi	suoelinympäristö, metsälain mukainen luontotyyppi

Lisäksi yksittäisiä kohteita, joissa erityisiä lajiesiintymiä		
a. Ketonoidanlukko		putkilokasvit, silmälläpidettävä (NT)
b. Kangasvuokko		putkilokasvit, vaarantunut (VU)
c. Idänkurho		putkilokasvit, erityisesti suojeltava laji, erittäin uhanalainen (EN)
d. Ahokissankäpälä		putkilokasvit, silmälläpidettävä (NT)
e. Ahokirkiruoho		putkilokasvit, vaarantunut (VU)
f. Härmäruskokarve		jäkälät, silmälläpidettävä (NT)
g. Kalliosinisiipi		suurperhoset, erityisesti suojeltava laji, erittäin uhanalainen (EN)
h. Keltakynsimö		putkilokasvit, erittäin uhanalainen (EN)
i. Kelta-apila		putkilokasvit, silmälläpidettävä (NT)

Vaikutukset alueisiin, joilla on säilytettäviä ympäristöarvoja:

Alueista noin puolet on nykyisin merkitty säilytettäväksi joko asemakaavoissa tai yleiskaavoissa. Näistä suuri osa on pääosin ulkoilu- ja virkistyskäytössä. Uusia alueita on noin puolet.

Strategisen yleiskaavan vaikutukset alueisiin, joilla on säilytettäviä ympäristöarvoja, ovat pääosin myönteisiä. Kaavamerkintä tunnistaa luonnonarvoiltaan merkittävät elinympäristöt, lajien esiintymispaikat ja säilytettävät maisema- ja kulttuuriympäristöarvot sekä ohjaa niiden huomioon ottamista tarkemmassa kaavoituksessa, lupakäsittelyssä, virkistyskäytön suunnittelussa ja metsien hoidossa. Merkinnällä ei kuitenkaan muodosteta uutta luonnonsuojelualuevarausta eikä sillä korvata metsälain, luonnonsuojelulain, vesilain tai muun erityislainsäädännön mukaisia menettelyjä.

Kaavan myönteinen vaikutus korostuu erityisesti kohteissa, joissa luontoarvot eivät ole aiemmin olleet yleiskaavatasolla näkyvissä tai joissa arvot ovat jääneet vain asemakaavan tai luontoselvityksen tietojen varaan. Merkintä vahvistaa ekologisten yhteyksien jatkuvuutta ja auttaa säilyttämään taajaman sisäisiä luontoalueita, kuten lehtoja, soita, luhdia, kallioalueita ja lajiesiintymien kannalta tärkeitä elinympäristöjä osana laajempaa viherverkostoa.

Maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla merkintöjen tarkoituksena on ohjata luonnonarvojen tunnistamista ja huomioon ottamista, ei asettaa yleistä metsätalouden kieltoa.

Metsätaloustoimenpiteiden sallittavuus ja mahdolliset rajoitukset määräytyvät ensisijaisesti voimassa olevan erityislainsäädännön, kuten metsälain, luonnonsuojelulain ja vesilain, perusteella. Kaavamerkintöjen rajauksia ja määräystekstejä tulee tulkita siten, ettei maanomistajille tai metsäalan toimijoille synny virheellistä käsitystä yleiskaavan perusteella syntyvästä yleisestä hakkuu- tai metsänhoitokiellosta.

Mahdolliset haitalliset vaikutukset voivat liittyä erityisesti rakentamiseen, reittien ja virkistysrakenteiden sijoittamiseen, metsänhoitotoimenpiteisiin, hulevesien johtamiseen, kulumiseen, vieraslajien leviämiseen sekä lisääntyvän virkistyskäytön aiheuttamaan häiriöön. Pienialaisissa kohteissa myös vähäiset muutokset voivat heikentää elinympäristön laatua tai lajiesiintymän säilymisedellytyksiä, minkä vuoksi toimenpiteiden sijainti, ajoitus ja toteutustapa on arvioitava huolellisesti.

Tarkemmassa suunnittelussa tulee hyödyntää ajantasaisia luonto- ja lajitietoja, vuoden 2017 luontoselvitystä, kaupungin aiempia luontoselvityksiä, METSO-aineistoja sekä tarvittaessa täydentäviä luontoselvityksiä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää luontodirektiivin liitteen IV lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin, uhanalaisten luontotyyppien säilymiseen, pienvesiin ja kosteikkoihin, metsälain mukaisiin erityisen tärkeisiin elinympäristöihin sekä virkistyskäytön ohjaamiseen siten, ettei alueiden luonnontila tai ekologinen toimivuus heikkene.

5.6.5 Pohjavesialue

Etelä-Savon ELY-keskus on tarkistanut pohjavesialueiden luokitukset ja rajaukset vuonna 2020. Luokitus perustuu vuonna 2015 uudistettuun lakiin vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä. Lain mukaan ELY-keskus luokittelee pohjavesialueet vedenhankintakäyttöön soveltuvuuden ja suojelutarpeen perusteella seuraavasti:

- 1-luokkaan kuuluvat vedenhankintaa varten tärkeät pohjavesialueet, joiden vettä käytetään tai on tarkoitus käyttää yhdyskunnan vedenhankintaan taikka talousvetenä enemmän kuin keskimäärin 10 kuutiometriä vuorokaudessa tai yli viidenkymmenen ihmisen tarpeisiin.
- 2-luokkaan kuuluvat muut vedenhankintakäyttöön soveltuvat pohjavesialueet, jotka pohjaveden antoisuuden ja muiden ominaisuuksiensa perusteella soveltuvat edellä tarkoitettuun käyttöön.
- E-luokkaan kuuluvat pohjavesialueet, joiden pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen.

Savonlinnan Vesi on tehostamassa pohjaveden käyttöä talousveden hankinnassa. Vuosina 2020–2021 on otettu käyttöön Kaamanniemen pohjavedenottamo sekä Seppäharjun kaksi pohjavedenottamoa, ja vuosina 2022–2023 Kulennoisharjun pohjavedenottamo. Itä-Savon Vesi Oy:n toiminta-alueelle on suunnitteilla Keplakon ja Rohvostinrinteen pohjavedenottamot.

Strategisen yleiskaavan alueella sijaitsee vedenhankinnan kannalta tärkeä Lähteelän 1-luokan pohjavesialue (0647001), joka on samalla arvokas geologinen muodostuma. Pohjavesialueen kokonaispinta-ala on 4,03 km² ja muodostumisalueen pinta-ala 2,26 km². Pohjavesialue rajautuu koillisessa ja lounaassa lähinnä suoalueisiin sekä Suureen Haapajärveen. Kaakossa ja luoteessa aluetta rajaavat pääosin moreenivaltaiset alueet. Maakuntakaavassa pohjavesialue on lähes kokonaan merkitty arvokkaaksi geologiseksi muodostumaksi (ge 16.498 Lähteelä). Pohjavesialuetta ei ole käytetty maa-ainesten ottoon. Alueen tiestö muodostaa pohjavedelle kohtuullisen riskin.

Pohjaveden päävirtaussuunta on pohjavesialueen keskiosassa luoteesta ja pohjoisesta kohti etelää. Pohjavesi purkautuu ojaan muodostuman lounais- ja länsireunalla. Laskennallinen arvio muodostuvan pohjaveden määrästä on 1 200 m³/d. Alueella sijaitsee Savonlinnan Veden Lähteelän vedenottamo, joka on otettu käyttöön vuonna 1983. Vedenottamolla on vuonna 1983 myönnetty vedenottolupa

(ISVO), jossa suurimmaksi sallituksi ottomääräksi on määritelty 750 m³/d. Tätä vesimäärää ei kuitenkaan pystytä hyödyntämään täysimääräisesti veden laadun heikentymisen vuoksi, ja vettä puhdistetaan eri menetelmin. Alueella ei ole edellytyksiä tekopohjaveden muodostamiseen.

Pohjavesialueen luokitusta ei ole tarkoitus muuttaa, mutta muodostumisalueen raja eli sisempi raja on rantaosuuksilla päivitetty tarkemmissa kartoissa vastaamaan Suomen ympäristökeskuksen Ranta10-paikkatietoaineiston mukaista rantaviivaa.

Kaavamääräys pohjavesialue ja geologinen muodostuma:

Merkinnällä on osoitettu vedenhankinnan kannalta tärkeä Lähteelän I-luokan pohjavesialue, joka on samalla arvokas geologinen muodostuma.

Tarkemmassa maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon vedenottamon sijainti ja sen edellyttämä suoja-alue. Rakentaminen ei saa vaarantaa pohjaveden muodostumisaluetta ja vedenottoa.

Puhtaat hulevedet voi imeyttää maaperään ja likaantuneet hulevedet tulee johtaa alueen ulkopuolelle. Pohjavesien pilaantumis- tai muuttumisriskiä aiheuttavat toiminnot mukaan lukien jätevesien maaperään imeyttäminen on sijoitettava riittävän etäälle pohjavesialueesta tai suojattava siten, että pohjaveden käyttökelpoisuus vedenhankintaan ei vaarannu.

Pääosa pohjavesialueesta on asemakaava-alueen ulkopuolella. Rakentamishankkeet voivat edellyttää poikkeamislupaa sekä laajemmat kehityshankkeet tarkempaa kaavoitusta.

Vaikutukset pohjavesialueeseen:

Pohjavesialueelle ja sen suoja-alueelle ei osoiteta yleiskaavassa uutta maankäyttöä. Kaavaratkaisu turvaa siten Lähteelän vedenhankinnan kannalta tärkeän pohjavesialueen säilymistä ja ehkäisee uusia maankäytöstä aiheutuvia pohjaveden laadun tai määrän riskejä.

Pohjavesialueella rakentaminen ratkaistaan tarvittaessa poikkeamisluvalla tai suunnittelutarveratkaisulla. Laajemmat kehityshankkeet edellyttävät tarkempaa kaavoitusta, jossa arvioidaan hankkeen vaikutukset pohjaveden muodostumiseen, virtaussuuntiin, laatuun ja vedenottamon toimintaedellytyksiin.

Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojelumääräyksissä rajoitetaan tiettyjen toimenpiteiden toteuttamista 1- ja 2-luokan pohjavesialueilla. Määräykset koskevat muun muassa jätevesien käsittelyä, kemikaalien ja polttonesteiden varastointia, työmaavesien johtamista, maalämpöjärjestelmiä sekä muita toimintoja, joista voi aiheutua pohjaveden pilaantumis- tai muuttumisriskiä.

Vaikutusten arvioinnissa keskeisiä riskitekijöitä ovat erityisesti liikennealueet ja teiden kunnossapito, hulevesien laatu ja johtaminen, mahdolliset öljy- ja kemikaalivahingot, jätevesijärjestelmät, maaperän kaivutyöt sekä sellaiset toiminnot, joissa käsitellään pohjavedelle haitallisia aineita. Näiden vaikutukset voivat kohdistua pohjaveden laatuun, muodostumiseen ja virtaussuuntiin sekä vedenottamon käyttöedellytyksiin.

Tarkemmassa suunnittelussa tulee hyödyntää ajantasaisia pohjavesialueaineistoja, vedenottamoa koskevia lupatietoja, mahdollisia suojelusuunnitelmia sekä Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojelumääräyksiä. Hulevesien hallinnassa tulee ensisijaisesti ehkäistä likaantuneiden hulevesien imeytyminen pohjavesialueelle ja varmistaa, että puhtaat hulevedet käsitellään pohjaveden muodostumista vaarantamatta. Rakentamisen ja kunnossapidon yhteydessä tulee kiinnittää erityistä huomiota pohjaveden pilaantumisriskien ennaltaehkäisyyn ja varautumiseen mahdollisiin vahinkotilanteisiin.

5.6.6 Vesialueet

Vuoksen vesistöalue on Suomen suurin vesistöalue. Sen latva-alueet ulottuvat Suomen puolella Pohjois-Karjalaan ja eteläosassa Kymenlaaksoon saakka. Vesistöalueen pääjärvi on Suur-Saimaa, jonka järvenselistä Savonlinnaa ympäröivät Haukivesi ja Pihlajavesi.

Haukivesi on merkittävä keskusjärvi, joka kerää suuren osan Vuoksen vesistöalueen vesistä ennen niiden virtaamista Vuoksen kautta Laatokkaan. Pihlajavesi saa vetensä Haukivedestä pääasiassa Laitaatsalmen ja Kyrönsalmen kautta sekä Puruvedestä Punkasalmen ja Tuunaansalmen kautta.

Kaupungin kokonaispinta-ala on 3 597 km², josta 1 354 km² eli noin 38 prosenttia on vesistöä.

Etelä-Savossa esiintyy suhteellisen vähän vesistötulvia järvien suuren määrän ja jokivesistöjen vähäisyyden vuoksi. Suuret vedenkorkeudet aiheutuvat yleensä useista peräkkäisistä runsassateisista vuosista. Rankkasateet voivat kuitenkin aiheuttaa paikallisia hulevesitulvia. Jääpatotulvia ei Etelä-Savossa ole juuri esiintynyt. Vuoksen vesistöalueen vuoden 2024 tulvariskien alustavassa arvioinnissa Savonlinnan keskusta ympäristöineen on tunnistettu muuksi tulvariskialueeksi, mutta aluetta ei ole esitetty merkittäväksi tulvariskialueeksi. Riskialueet ja kohteet ovat nähtävissä tulvakarttapalvelussa sekä hulevesitulvakartoissa. Karttojen tulkinnassa tulee huomioda, että ilmastonmuutos voi lisätä sään ääri-ilmiöitä ja vaikuttaa tuleviin tulvariskeihin.

Järvien vedenkorkeustiedot ja käytettävä korkeusjärjestelmä tulee tarkistaa aineistokohtaisesti, koska aiemmissa kaava- ja selvitysaineistoissa korkeuksia on esitetty eri korkeusjärjestelmissä. Alimmat rakentamiskorkeudet tulee jatkossa määrittää ja esittää N2000-korkeusjärjestelmässä ajantasaisten tulvavaara- ja tulvariskiaineistojen, rakennusjärjestyksen sekä rakennuspaikkakohtaisten olosuhteiden perusteella. Aiemmissa asemakaavoissa, rantakaavoissa ja yleiskaavoissa on käytetty myös N60-korkeusjärjestelmän mukaisia rakentamiskorkeuksia, mutta niitä ei tule käyttää sellaisenaan jatkosuunnittelussa tai rakentamislupien käsittelyssä. Vanhemmissa aineistoissa esitetyt korkeustiedot tulee tarvittaessa muuntaa N2000-järjestelmään viranomaisaineistoihin perustuvaa paikallista muunnosta käyttäen. Kaavoissa, suunnitelmissa ja lupapäätöksissä tulee ilmoittaa selkeästi, mitä korkeusjärjestelmää käytetään.

Vuoksen vesistöalueen vuoden 2024 tulvariskien alustavan arvioinnin perusteella Savonlinnan keskusta ympäristöineen on tunnistettu muuksi tulvariskialueeksi. Arvioinnissa esiin nousevat erityisesti ranta-alueiden rakennukset ja virkistyskäyttö, telakka- ja teollisuusalueet, viemäriverkoston ja vesihuollon rakenteet, matkustajasatama, Kuokkaniemen tieyhteys sekä Olavinlinnan ympäristö. Tulvatilanteessa vedenpinnan nousu voi vaikeuttaa virkistyskäyttöä, aiheuttaa haittaa rantarakenteille ja satamatoiminnoille, edellyttää vesihuollon suojaamistoimenpiteitä sekä vaikuttaa teollisuusalueiden ja liikenneyhteyksien toimivuuteen. Vaikutukset voivat olla erityisen merkittäviä matalilla ranta-alueilla ja kohteissa, joissa rakennukset, laiturit, kadut tai tekniset verkostot sijoittuvat lähelle vesirajaa. Tarkemmassa kaavasuunnittelussa, rakentamislupien käsittelyssä ja hankesuunnittelussa tulvariskit tulee arvioida ajantasaisten tulvavaara- ja tulvariskikarttojen sekä hulevesitulvakarttojen perusteella.

Rakentamislaki tuli voimaan 1.1.2025. Savonlinnan rakennusjärjestys on uudistettu rakentamislain mukaiseksi, ja se tuli voimaan 1.10.2025. Tulvariskien hallinnan kannalta on tärkeää, että alimmat rakentamiskorkeudet ja rantarakentamisen tulvasuojaus otetaan huomioon kaavoituksessa, rakentamislupien käsittelyssä ja muussa jatkosuunnittelussa.

Kaavamääräys vesialue:

Pienimuotoiset täytöt laiturirakenteita varten ovat mahdollisia venesatamissa. Muutokset edellyttävät vesialueen omistajan suostumusta.

Asemakaavoja laadittaessa tulee ottaa huomioon tulvavaara-alueet ja tulvariskit määrittelemällä alimmat sallitut rakentamiskorkeudet. Uusia rakennuspaikkoja ei tule muodostaa tulva-alueelle ilman vaikutusselvitystä siitä, että tulvariskit ovat hallittavissa.

Jos rantavyöhykkeelle haetaan rakentamislupaa hankkeelle, joka sijoittuu vesiväylämerkkien tai niiden asettamismerkkien alueelle, tulee ennen luvan myöntämistä pyytää asiasta vesiväylästä vastaavan viranomaisen lausunto.

Vaikutukset vesialueisiin:

Strategisessa yleiskaavassa rakentamista ja rantojen virkistyskäyttöä on ohjattu siten, että Vuoksen vesistöalueen järviluonnon, maiseman ja kulttuuriperinnön erityispiirteet voidaan säilyttää. Vuoksen vesistöaluetta koskevat erilliset tavoitteet eivät enää sisälly valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin, mutta vesistöjen ekologinen tila, tulvariskien hallinta, rantojen kestävä käyttö, vesiluonnon monimuotoisuus ja kulttuurimaiseman arvot ovat edelleen keskeisiä suunnittelun lähtökohtia.

Vesialuetta koskeviin määräyksiin on sisällytetty, että asemakaavoja laadittaessa tulee ottaa huomioon tulvavaara-alueet ja tulvariskit määrittelemällä alimmat sallitut rakentamiskorkeudet. Vastaavaa menettelyä on noudatettu asemakaavoituksessa jo aiemmin. Uusia rakennuspaikkoja ei tule muodostaa tulva-alueelle ilman vaikutusselvitystä siitä, että tulvariskit ovat hallittavissa. Kun yleiskaavan perusteella haetaan rakentamislupia RA-, RA-1-, RA/AO- ja RA/AO-1-paikoille, rakentajia ohjataan lupavaiheessa sijoittamaan vedelle ja kosteudelle herkat rakenteet tulvariskikorkeuksien yläpuolelle. Lupavaiheessa käytettävät korkeustiedot tulee esittää N2000-korkeusjärjestelmässä.

Strategisessa yleiskaavassa uudet asuinalueet rajoittuvat Saimaan rantaan Vuohimäellä, Papinniemiessä ja Parkkolanmäellä. Lisäksi loma-asuntotontteja sijoittuu Pieni-Simunaan ja Suuri-Simunaan sekä veneilypalveluiden alueita Pyttysaareen, Hevonpäänniemeen ja Törninyököön. Asuinrakentamiselle ja teille ei arvioida aiheutuvan merkittäviä ongelmia vedenkorkeuden noususta, mutta veneilypalveluiden alueilla tieyhteydet, rantarakenteet ja laiturit voivat sijoittua tulva-alueelle.

Eri maankäyttömuodot sijoittuvat siten, että veden saatavuus voidaan turvata ja alueet ovat liitettävissä kunnallistekniikkaan. Vesien laadulle mahdollisesti aiheutuvat riskit voidaan ottaa huomioon muun muassa laitosten ympäristöluvista, hulevesien hallinnassa, jätevesijärjestelyissä sekä ranta- ja vesirakentamisen luvituksessa.

Vaikutukset vesialueisiin ovat pääosin hallittavissa, mikäli rantarakentaminen, laiturit, pienimuotoiset täytöt, veneilypalvelut ja virkistyskäyttö suunnitellaan siten, etteivät ne heikennä vesien tilaa, rantaluontoa, maisemaa tai vesialueiden virkistyskäyttöä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää hulevesien laatuun ja johtamiseen, eroosion ehkäisyyn, rantojen luonnontilaisuuden säilymiseen sekä siihen, ettei vesialueiden käyttö lisää tarpeettomasti kuormitusta Natura-alueilla tai saimaannorpan elinalueilla.

Tulvariskien hallinnan kannalta kaavan vaikutukset ovat myönteisiä, koska kaava ohjaa ottamaan tulvavaara-alueet ja alimmat rakentamiskorkeudet huomioon tarkemmassa suunnittelussa. Savonlinnan keskusta ympäristöineen on Vuoksen vesistöalueen vuoden 2024 alustavassa tulvariskien arvioinnissa tunnistettu muuksi tulvariskialueeksi. Tämä korostaa tarvetta arvioida erityisesti keskustan, satama-alueiden, teollisuusalueiden, vesihuollon rakenteiden, tieyhteyksien ja kulttuuriperintökohteiden tulvahaavoittuvuutta jatkosuunnittelussa.

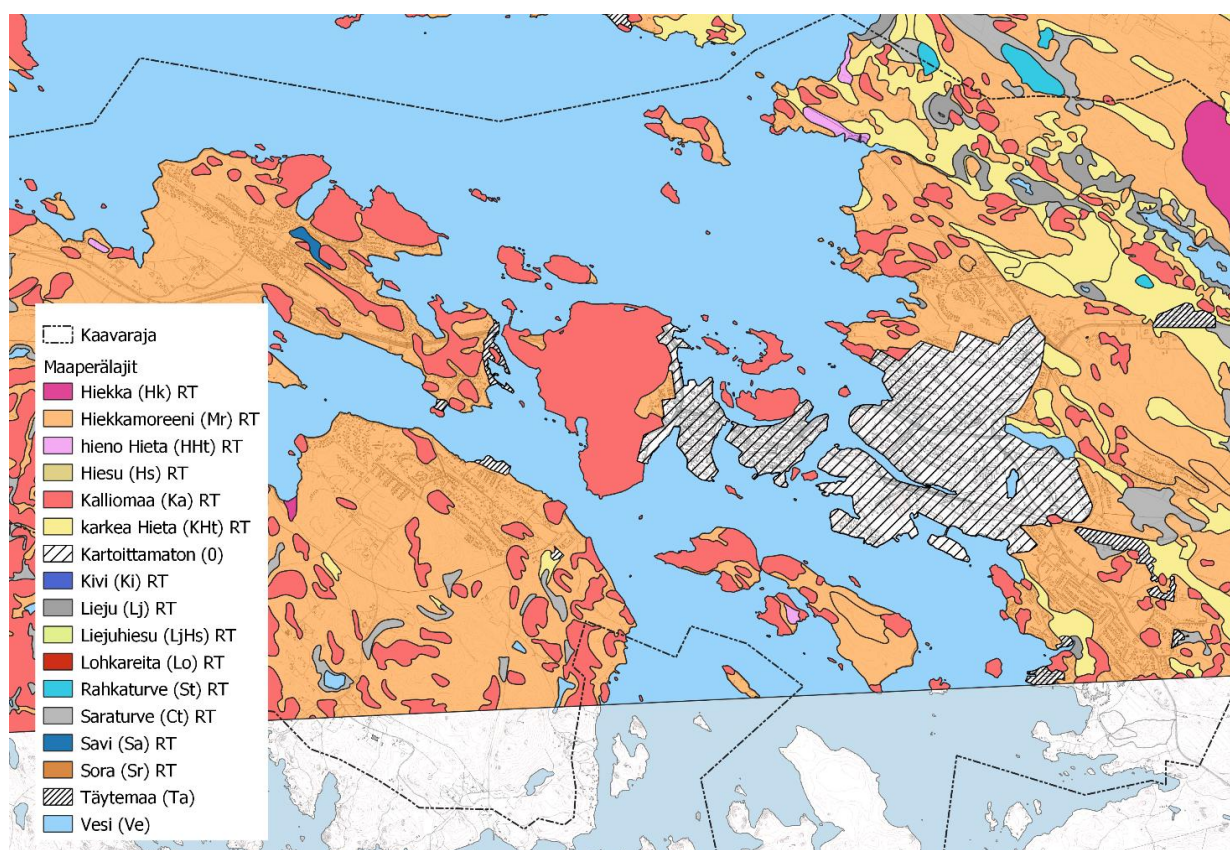
Tarkemmassa kaavasunnittelussa ja hankesuunnittelussa tulee hyödyntää ajantasaisia tulvavaara- ja tulvariskikarttoja, hulevesitulvakarttoja, vesienhoidon aineistoja, Natura- ja saimaannorppa-aineistoja sekä vesiliikenteeseen ja vesiväyliin liittyviä tietoja. Tarvittaessa vaikutuksia tulee arvioida erikseen esimerkiksi vesilain mukaisten lupien, Natura-arvioinnin tarveharkinnan, hulevesisuunnitelmien tai ranta- ja vesirakentamisen tarkempien selvitysten yhteydessä. Tulva- ja rakentamiskorkeuksia koskevat tiedot tulee jatkossa esittää N2000-korkeusjärjestelmässä, ja vanhemmissa aineistoissa esitetyt N60- tai NN-korkeudet tulee muuntaa ennen niiden käyttöä suunnittelun tai lupapäätösten perusteena.

5.6.7 Maa- ja kallioperä

Strategisen yleiskaava-alueen kallioperä muodostuu pääosin kiillegneissistä sekä sitä itä-länsisuunnassa halkovasta mafisen vulkaniitin ja konglomeraatin muodostamasta vyöhykkeestä. Kallioperä ja maaston korkeusvaihtelut vaikuttavat alueen rakentamiskelpoisuuteen, hulevesien johtumiseen, maisemarakenteeseen sekä katu- ja kunnallistekniikan suunnitteluun.

Maaperä on pääosin kalliomaata ja hiekkamoreenia. Painanteissa maaperä on pääosin karkeaa hietaa. Pienialaisesti esiintyy myös hienoa hietaa, savea tai liejua. Suoalueet ovat saraturvetta ja rahkaturvetta. Maaperän paikallinen vaihtelu on tärkeää ottaa huomioon erityisesti ranta-alueilla, painanteissa ja täydennysrakentamisen kohteissa, joissa rakennettavuus, perustamistapa, hulevesien hallinta ja mahdollinen maaperän pilaantuneisuus tulee selvittää tarkemmassa suunnittelussa.

Strategisen yleiskaavan alueella ei ole laajamittaista maa- tai kiviainesten ottamista. Maa- ja kallioperää koskevana lähtöaineistona voidaan hyödyntää Geologian tutkimuskeskuksen Maankamara-karttapalvelua, Suomen kallioperä- ja maaperäkartta-aineistoja sekä Maanmittauslaitoksen korkeusmalli- ja maastotietoa-aineistoja. Aineistot ovat yleispiirteisiä, ja rakennettavuus, kantavuus, pohjaveden taso, radonriski sekä mahdolliset pilaantuneet maat tulee selvittää tarvittaessa hanke- ja aluekohtaisesti.

Maaperäkartta (pohjakartta © MML).

Strategisen yleiskaavamuutoksen vaikutukset maa- ja kallioperään ovat pääosin välillisiä ja paikallisia. Yleiskaava ei itsessään aiheuta maanrakennusta tai maa-ainesten ottoa, mutta se ohjaa alueiden jatkosuunnittelua ja rakentamisen sijoittumista. Vaikutuksia voi syntyä erityisesti täydennysrakentamisen, katu- ja kunnallistekniikan rakentamisen, rantarakentamisen, hulevesijärjestelyjen sekä mahdollisten maastonmuotoilujen yhteydessä.

Tarkemmassa kaava-suunnittelussa ja hankesuunnittelussa tulee selvittää rakennettavuus, perustamisolosuhteet, pohjaveden taso, mahdolliset pilaantuneet maa-alueet, radonriski sekä hulevesien hallinnan vaikutukset. Haitallisia vaikutuksia voidaan ehkäistä sijoittamalla rakentaminen ensisijaisesti rakennettavuudeltaan soveltuville alueille, säilyttämällä mahdollisuuksien mukaan luonnollisia maanpinnan muotoja ja valumareittejä sekä suunnittelemalla massatalous, kuivatus ja hulevesien käsittely alueen maaperäolosuhteisiin soveltuvalla tavalla.

5.6.8 Ympäristön häiriötekijät

Maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n yleiskaavan sisältövaatimusten mukaan ympäristöhaittojen vähentäminen tulee selvittää yleiskaavaa laadittaessa. Strategisen yleiskaavan yleisissä määräyksissä annetaan tätä koskevaa ohjausta tarkempaan kaavoitukseen.

Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojelumääräykset on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 9.8.2021 § 93, ja ne ovat tulleet voimaan 1.10.2021. Määräykset koskevat muun muassa talousjätevesien käsittelyä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla, maatalouden päästöjen rajoittamista, kemikaalien käsittelyä ja varastointia, jätteiden käsittelyä, melun ja tärinän torjuntaa sekä ilmansuojelua ja pölyntorjuntaa. Määräyksiin liittyvät lisäksi kaupunginvaltuuston hyväksymät perustelut ja sovelletut oikeusohjeet sekä rakennus- ja ympäristölautakunnan hyväksymät täydentävät ympäristönsuojelumääräykset ja soveltamisohjeet.

Savonlinnan alueellinen jätelautakunta on hyväksynyt jätehuoltomääräysten päivityksen 21.2.2023 § 4. Päivitetyt jätehuoltomääräykset tulivat Savonlinnan kaupungissa sekä Enonkosken ja Rantasalmen kunnissa voimaan 1.7.2023; Sulkavalla määräykset tulivat voimaan 1.1.2024. Määräykset on annettu jätelain 91 §:n nojalla ja niissä täsmennetään jätehuollon järjestämistä, kuten jätteiden lajittelua, keräystä, kuljetusta, omatoimista käsittelyä, vaarallisia jätteitä sekä määräyksistä poikkeamista ja valvontaa. Määräyksiä on ollut vuonna 2025 uudelleen valmisteltavana erityisesti biojätteen erilliskeräysvelvoitteiden osalta. Savonlinnan Seudun Jätehuolto Oy:n Nousialan jätelaitos (Rippee) sijaitsee kaavamuutosalueen ulkopuolella, samoin Kerimäen ja Punkaharjun entiset kaatopaikat.

Terveystensuojelujärjestys on hyväksytty Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymässä 12.6.2015 § 12, ja sen soveltamisala kattaa Itä-Savon ympäristöterveydenhuollon toiminta-alueen. Järjestys koskee muun muassa työtiloja ja muita huoneistoja, eläintenpitoa, talousvettä, asumisterveyttä, lintujen ruokintaa, vahinkoeläinten torjuntaa sekä suuria yleisötilaisuuksia. Ympäristöterveydenhuolto järjestetään nykyisin vastuukuntamallilla, jossa yhteisenä toimielimenä toimii Savonlinnan kaupungin organisaatioon kuuluva alueellinen ympäristöterveydenhuoltojaosto. Kaava-alueella on tiedossa useita pilaantuneiden maiden kohteita ja alueita ympäristöhallinnon maaperän tilan tietojärjestelmässä (MATTI). Pääosa kohteista on pienialaisia ja laajemmat kohteet mm. entisillä teollisuus-, satama-, rata- ja kaatopaikka-alueilla. Pilaantuneita maita on kunnostettu esimerkiksi Kirkkolahden ja Savolan alueilla sekä selvityksiä on käynnissä Suutarniemessä sekä Ahertajantiellä. Mahdolliset selvitys- ja kunnostustarpeet otetaan huomioon tarkemmassa suunnittelussa ja rakentamisessa. Pilaantuneet maat voidaan ottaa yleiskaavaa tarkemmin huomioon asemakaavojen selvityksissä ja kaavamääräyksissä sekä rakentamisen ja kunnallistekniikan toteutuksen yhteydessä.

Melulle on asetettu valtioneuvoston päätöksellä n:o 993/1992 melutason ohjearvot, joita sovelletaan maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä ympäristölupien myöntämisen perusteena. Strategista yleiskaavaa varten on laadittu meluselvitys, joka perustuu vuoden 2040 tavoiteliikenneverkkoon (liite 4). Uusista maankäyttöalueista liikenneväylien läheisyyteen sijoittuvat Nojanmaan Mäkelän asuinalueet sekä keskustatoimintojen Brahenkadun ympäristö. Näillä alueilla mahdolliset meluvaikutukset ovat hallittavissa meluntorjunnan toimenpitein, ja alueille voidaan antaa tarkempia kaavamääräyksiä. Teollisuuslaitos vastaa oman toimintansa aiheuttamasta melusta. Lupavelvollisten teollisuuslaitosten meluasioista määrätään tarvittaessa niitä koskevissa luvissa. Myös Luhtislammen ampumaradan meluvaikutuksista on määrätty ympäristöluvassa. Yleiskaavamääräyksessä todetaan, että "Ampumaradan meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön ja rakentamisen suunnittelussa sekä lupamenettelyissä tulee ottaa huomioon melutason ohjearvot".

Pääskylahden ja Nätkin teollisuusalueille on osoitettu yleiskaavassa arvio onnettomuusvaarallisesta alueesta yhden kilometrin säteellä siltä varalta, että alueille sijoittuisi niin sanotussa Seveso-direktiivissä luokiteltua teollisuustoimintaa, lähinnä kemianteollisuutta tai kemikaalien varastointia. Myös Savonlinna Works Oy:n teollisuuslaitoksessa käytetään kemikaaleja tuotannossa. Kemikaaleja käsittelevien tai varastoivien laitosten sijoittamisessa tulee ottaa huomioon mahdollinen

suuronnettomuusvaara ja riskien hallinta. Asiaa ohjataan muun muassa valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa ja alueidenkäyttölain 9 §:ssä. Onnettomuusvaarallisella alueella ja sen läheisyydessä tapahtuvista kaavamuutoksista tai merkittävästä rakentamisesta on pyydyttävä lausunto Tukesilta ja pelastusviranomaiselta. Liikenne Nätkin teollisuusalueelle voidaan tarvittaessa ohjata myös valtatie 14 kautta Itäväylän yrityspuistosta, mikä vähentäisi kemikaalikuljetuksista aiheutuvia riskejä.

Järviveden laatu on Savonlinnassa ollut erinomainen. Kaavamuutosalueen järvistä Mertajärvi on rehevöitynyt vuosikymmenien ajan, koska lähialueelta on johdettu vesistöön vain mekaanisesti puhdistettuja asumajätevesiä. Mertajärveä on pyritty kunnostamaan eri keinoin menneinä vuosikymmeninä. Uhanalaisten sudenkorentojen vuoksi järeämmistä kunnostustoimenpiteistä on luovuttu, ja järveä muutetaan parhaillaan kaupunkikosteikoksi.

Savonlinnan vesihuollon kehittämissuunnitelma on päivitetty vuosille 2023–2032. Suunnitelmassa kuvataan kaupungin vesihuollon nykytila, edellisen kehittämissuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen sekä väestö- ja aluekehitysennusteisiin perustuvat kehittämistoimet seuraavalle kymmenelle vuodelle. Suunnitelman päivityksen raportin laati Ramboll Finland Oy, ja työssä olivat mukana Savonlinnan Vesi, Itä-Savon Vesi Oy, kaupungin tekninen toimiala, ympäristönsuojelu, kaavoitus, ympäristöterveydenhuolto sekä Etelä-Savon ELY-keskus. Savonlinnan Veden toiminta-alueen päivitys on käynnistetty, koska vuoden 2004 jälkeen kaupungin alueella on tapahtunut kuntaliitoksia, hyväksytty uusia kaava-alueita ja rakennettu uutta vesihuoltoverkostoa. Toiminta-alueella tarkoitetaan vesihuoltolaitoksen aluetta, jolla kiinteistöjen liittäminen vesijohtoon ja jätevesiviemäriin on tarpeen toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi. Toiminta-alueen rajauksessa otetaan huomioon erityisesti asemakaava-alueet, lähivuosina valmisteltavat asemakaava-alueet sekä verkostojen tarkoituksenmukainen, yhtenäinen ja selväpiirteinen rajaus. Kaupungin vesijohtovesi otetaan nykyisin pääsääntöisesti pintavetenä Saimaasta. Kaupunki on lisäämässä pohjavedenottamoiden kapasiteettia Kaamanniemessä ja Kulennoisharjulla kaavamuutosalueella sijaitsevan Lähteelän pohjavedenottamon lisäksi. Yleiskaavassa osoitetaan Lähteelän pohjavesialue ja päärunkolijat.

5.6.9 Kestävä kehitys

5.6.9.1 Valtakunnalliset tavoitteet ilmastonmuutokselle

Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteena on, että Euroopasta tulee ensimmäinen ilmastoneutraali maanosa. Tavoitteena on saavuttaa kasvihuonekaasujen nettonollapäästöt vuoteen 2050 mennessä, erottaa talouskasvu luonnonvarojen kulutuksesta sekä varmistaa, ettei ketään ihmistä tai aluetta jätetä muutoksessa jälkeen. Ohjelman tarkoituksena on kääntää ilmasto- ja ympäristöhaasteet mahdollisuuksiksi taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävällä tavalla.

Euroopan ilmastolaki tekee ilmastoneutraaliustavoitteesta oikeudellisesti sitovan. EU:n ilmastopolitiikassa keskeisiä toimia ovat muun muassa ympäristöystävälliseen teknologiaan investoiminen, teollisuuden innovaatioiden tukeminen, puhtaampien liikennemuotojen edistäminen, energiasektorin fossiilisista polttoaineista irtautuminen, rakennusten energiatehokkuuden parantaminen sekä kansainvälinen yhteistyö ympäristönormien vahvistamiseksi.

Suomi on saavuttanut tai on lähellä saavuttaa useita kansainvälisiä kestävä kehityksen tavoitteita, jotka liittyvät esimerkiksi köyhyyden vähentämiseen, terveyteen, koulutukseen, veteen ja energiaan, eriarvoisuuden vähentämiseen sekä rauhaan ja oikeusvaltioon. Suomen suurimmat haasteet liittyvät ilmastonmuutokseen, kulutus- ja tuotantotapoihin, luonnon monimuotoisuuteen sekä kansainvälisen vastuun toteutumiseen. Kestävä kehityksen globaali toimintaohjelma Agenda2030 sisältää 17 tavoitetta, jotka ohjaavat valtioiden, kuntien, yritysten ja muiden toimijoiden työtä vuoteen 2030 saakka. Tavoitteiden toteutumista seurataan kansainvälisillä, kansallisilla ja paikallisilla indikaattoreilla.

Kestävän kehityksen tavoitteet muuttavat vähitellen Suomen kansallista lainsäädäntöä sekä toimintatapoja ja keinoja edistää kestävästä kehityksestä ja vihreää siirtymää:

- Ilmastolain (423/2022) tavoitteena on varmistaa, että Suomi saavuttaa hiilineutraaliuden viimeistään vuonna 2035. Laissa asetetaan myös päästövähennystavoitteet vuosille 2030, 2040 ja 2050 sekä tavoite vahvistaa hiilinieluja. Ilmastolain suunnittelujärjestelmä sisältää myös maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman.
 - *Hallitustenvälinen ilmastomuutospaneeli IPCC julkaisi lokakuussa 2018 Global Warming of 1.5 °C-erikoisraportin, josta kävi ilmi ilmastotoimien kiireellisyys. IPCC:n raportin mukaan maapallon lämpötila on jo noussut noin asteella esiteollisesta ajasta. Mikäli lämpeneminen jatkuu nykyistä vauhtia, 1,5 asteen raja ylitetään vuosisadan puoleenväliin mennessä. Lämpeneminen aiheuttaisi merkittäviä riskejä ihmisille ja luonnon monimuotoisuudelle. Raportin mukaan päästövähennykset eivät yksin riitä lämpötilan nousun taltuttamiseksi, vaan hiilidioksidia on pystyttävä poistamaan ilmakehästä muun muassa hiilinielujen sekä hiilidioksidin talteenoton keinoin.*
 - *Elokuussa 2019 julkaistussa IPCC:n raportissa Climate Change and Land korostui maatalouden ja maankäyttösektorin (AFOLU) keskeinen rooli päästöjen aiheuttajana ja hillitsemisessä. Metsät ja muu kasvillisuus sekä maaperä sitovat itseensä noin kolmanneksen ihmisen aiheuttamista hiilidioksidipäästöistä ja hillitsevät tätä kautta ilmastomuutosta. Maa- ja metsätalous sekä muu maankäyttö aiheuttavat laskelmien mukaan reilun viidenneksen (23 prosenttia) kaikista ihmisen tuottamista kasvihuonekaasupäästöistä.*
 - *Nopeasti lisääntynyt maankäyttö on kiihdyttänyt osaltaan ilmaston lämpenemistä, aavikoitumista ja elinympäristöjen köyhtymistä viime vuosikymmeninä. Ilmastomuutoksen eteneminen vaarantaa ruokaturvaa ympäri maapallon. Kohonneet lämpötilat, sademäärien muutokset sekä sään ääri-ilmiöiden yleistyminen vaikeuttavat ruoantuotantoa jo nyt. Ruoantuotantoon kohdistuvat riskit kasvavat sitä suuremmiksi, mitä enemmän ilmasto lämpenee.*
 - *Ilmastomuutos tulee aiheuttamaan merkittäviä muutoksia myös Suomen näkökulmasta. Tutkimusten mukaan pohjoisten alueiden, kuten Suomen, lämpötila nousee todennäköisesti nopeammin ja enemmän kuin maapallolla keskimäärin. Suomen vuosikeskilämpötila on jo noussut 1880-luvulta nykypäivään noin kaksi astetta. On arvioitu, että ilmastomuutoksen edetessä Suomen sademäärät kasvavat, lumipeiteaika lyhenee ja myrskytuulet voimistuvat.*
 - *Suomen absoluuttinen osuus kasvihuonekaasupäästöistä on maailmanlaajuisesti tarkasteltuna pieni. Suhteutettuna asukaslukuun suomalaisilla on kuitenkin suurempi hiilijalanjälki kuin maailmalla keskimäärin. Lisäksi suomalaiset kuluttavat merkittävässä määrin ulkomailla valmistettuja tuotteita, mikä entisestään suurentaa suomalaisten hiilijalanjälkeä.*
 - *Vuoden 2021 ilmastovuosikertomuksessa todetaan, että Suomen kokonaispäästöt ovat vähentyneet keskimäärin 4 prosenttia vuodesta 2010. Vuosina 2019 ja 2020 vähennystahti on ollut noin 7 prosenttia vuodessa. Aikajaksolla 2005—2020 kokonaispäästöt ovat vähentyneet 21,8 miljoonaa tonnia CO₂-ekv. eli 31 prosenttia. Mikäli hiilineutraaliuden laskentaoletuksena käytetään 21 miljoonan tonnin nielutasoa vuonna 2035, tarvittaisiin vuoden 2021 ilmastovuosikertomuksen mukaan vielä 11 miljoonan tonnin CO₂-ekv. päästövähennykset, jotta hiilineutraalius 2035 voidaan saavuttaa.*
 - *EU on ilmastolain säätämisen jälkeen sitoutunut hiilineutraaliuden tavoitteluun vuoteen 2050 mennessä. EU:n ilmastolaissa on asetettu 55 prosentin nettopäästövähennystavoite vuodelle 2030 vuoden 2050 hiilineutraaliustavoitteen ohella. Päästötavoitteet on laskettu vuoden 1990 tilanteesta.*

- *Sitran toukokuussa 2021 julkaistun selvityksen Missä mennään kuntien ilmasto- ja luontotyössä? mukaan yli 200 kuntaa on asettanut itselleen ilmastotavoitteen ja 29 suurta kuntaa tavoittelee hiilineutraaliutta 2030 mennessä.*
- EU:n ja valtion rahoituksessa pyritään tukemaan vihreää siirtymää edistäviä investointeja. Ne voivat liittyä esimerkiksi energiainfrastruktuuriin, uusiin energiateknologioihin, vähähiiliseen vetyyn, hiilidioksidin talteenottoon ja hyödyntämiseen, teollisuuden prosessien sähköistämiseen ja vähähiilistämiseen sekä materiaalien ja teollisuuden sivuvirtojen uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen. Tavoitteena on myös sujuvoittaa hankkeiden viranomaiskäsitteilyä ja edistää toteuttamiskelpoisia investointeja.
- Valtakunnallisten tavoitteiden ja ohjelmien tueksi on laadittu useita seudullisia, alueellisia ja kunnallisia ympäristö-, ilmasto- ja kestävän kehityksen ohjelmia.
- Suomen ympäristökeskus selvitti yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen, Tampereen yliopiston sekä Ilmatieteen laitoksen kanssa vaikuttavimpia ilmastopäästöjen vähennystoimia seitsemän maakunnan ilmastotiekartoista vuonna 2022. Kriittisiä toimia fossiilisten polttoaineiden päästöjen vähentämiseksi ovat energiankäytön pienentäminen ja tehostaminen, vähäpäästöisen energian osuuden merkittävä kasvattaminen sekä lämmityksen, liikenteen ja teollisuusprosessien puhdas sähköistäminen. Maankäyttösektorilla kriittisiä päästövähennystoimia ovat etenkin turvemaapeltojen ja -metsien päästöjen hallinta sekä metsäkadon estäminen.
- Alueidenkäyttöä ja rakentamista koskevassa lainsäädännössä korostuvat ilmastomuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen, luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, sään ääri-ilmiöihin varautuminen, rakennusten vähähiilisyys ja elinkaari sekä kestävät liikennejärjestelyt.
- Valtioneuvoston kiertotalouden strategisen ohjelman tavoitteena on, että hiilineutraali kiertotalousyhteiskunta on Suomen talouden perusta vuoteen 2035 mennessä. Kiertotaloudessa luonnonvaroja käytetään kestävästi ja tehokkaasti, tuotteet ja materiaalit pysyvät käytössä mahdollisimman pitkään ja materiaalien kiertotalousaste kasvaa.
- Fossiilittoman liikenteen tiekartan tavoitteena on vähintään puolittaa kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vuoteen 2030 mennessä vuoden 2005 tasosta ja saavuttaa fossiiliton liikenne vuoteen 2045 mennessä. Valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa vuosille 2021–2032 korostuvat liikenteen kestävyys, saavutettavuus ja tehokkuus.

Strategisessa yleiskaavassa voidaan yleisellä tasolla edistää ekologisesti kestävän, elinvoimaisen ja houkuttelevan asuinympäristön ylläpitämistä ja kehittämistä:

- Paikallisella tasolla kaupunki voi varautua ilmastomuutokseen ja sen hillintään esimerkiksi vesi- ja jätehuollossa, kestävien liikkumismuotojen edistämisessä, hankinnoissa, luonnonvarojen käytön hallinnassa sekä uusien innovaatioiden ja yritystoiminnan tukemisessa.
- Ekologinen kestävyys edellyttää myös asukkaiden, yritysten ja yhteisöjen toimia kestävän kulutuksen ja tuotannon edistämiseksi. Kaavaratkaisuilla näihin voidaan vaikuttaa vain osittain, mutta kaupunkirakenteen eheys sekä lähipalvelujen ja keskustan palvelujen hyvä saavutettavuus ovat keskeisiä keskustajaaman maankäytön tavoitteita.
- Yleiskaavan viherverkostossa voidaan ottaa huomioon ilmastomuutoksen vaikutukset lajien liikkumiseen, kasvillisuuden muutoksiin, metsien säilymiseen hiilinieluina sekä hulevesien luonnonmukaiseen imeytymiseen ja viivytykseen.
- Ilmastomuutoksen myötä sääilmiöiden arvioidaan äärevöityvän tulevana vuosikymmeninä. Yleiskaavassa annetaan yleisiä määräyksiä tulvariskien ja hulevesien käsittelyn huomioon ottamisesta tarkemmassa kaavasunnittelussa. Savonlinnassa on runsaasti rakennuskantaa tulvariskialueilla.

Strategisen yleiskaavan vaikutukset kestäväan kehitykseen ja ilmastotavoitteisiin ovat pääosin välillisiä ja pitkävaikutteisia. Kaava voi tukea ilmastomuutoksen hillintää eheyttämällä yhdyskuntarakennetta, ohjaamalla täydennysrakentamista olemassa olevan infrastruktuurin ja palvelujen yhteyteen sekä parantamalla kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edellytyksiä. Näin

voidaan vähentää henkilöautoriippuvuutta ja liikkumisesta aiheutuvia päästöjä erityisesti keskustaaajan alueella.

Kaavan myönteiset vaikutukset liittyvät myös viherverkoston, taajamametsien, ranta-alueiden ja luonnonmukaisten hulevesiratkaisujen säilymiseen ja kehittämiseen. Viheralueet tukevat luonnon monimuotoisuutta, virkistystä, hulevesien hallintaa, pienilmaston säätelyä ja hiilinielujen säilymistä. Ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta on tärkeää, että tarkemmassa suunnittelussa varmistetaan tulvariskien, rankkasateiden, hellejaksojen ja hulevesien hallinnan huomioon ottaminen.

Mahdolliset haitalliset vaikutukset voivat liittyä rakentamisen aikaiseen materiaalien kulutukseen, maankäytön muutoksiin, luontoalueiden pirstoutumiseen, liikenteen kasvuun tai rakennusten energiankulutukseen. Haittoja voidaan ehkäistä tarkemmassa kaavasuosunnittelussa suosimalla olemassa olevan rakenteen hyödyntämistä, kestäväää liikkumista, energiatehokkaita ratkaisuja, uusiutuvaa energiaa, kiertotaloutta, rakentamisen materiaalitehokkuutta sekä viher- ja siniverkoston jatkuvuutta.

Vaikutusten arviointia voidaan täydentää jatkosuunnittelussa hyödyntämällä ajantasaisia ilmasto-, päästö-, liikkumis-, energia- ja luontoaineistoja sekä kaupungin kestävän kehityksen ohjelmaa. Yleiskaavan tasolla keskeistä on varmistaa, että maankäytön ratkaisut tukevat Savonlinnan pitkän aikavälin elinvoimaa, resurssiviisautta, ilmastokestävyyttä ja luonnon kantokyvyn huomioon ottamista.

5.6.9.2 Savonlinnan kaupungin kestävän kehityksen ohjelma

Kuntien rooli ilmastonmuutoksen hillinnässä ja kestävän kehityksen edistämisessä on keskeinen. Savonlinnan kaupunkistrategiassa kestävän kehityksen kannalta keskeisiä tavoitteita ovat puhtaan veden ja luonnon, elinvoiman, hyvinvoinnin sekä kestävän yhdyskuntarakenteen vahvistaminen. Puhdas vesi ja luonto ovat jo nykyisin Savonlinnan vahvuuksia, ja niiden säilyminen halutaan turvata myös tulevaisuudessa.

Savonlinna on ollut vuodesta 2020 alkaen mukana ympäristöministeriön Kestävän kehityksen tavoitteenasetanta ja mittariston laatiminen kunnissa -hankkeessa. Hankkeen tavoitteena on parantaa kuntien valmiuksia laatia kaupunkistrategiaa varten poikkihallinnollisia kestävän kehityksen tavoitteita sekä mittaristo niiden toteutumisen seurantaan. Hankkeen pääteemat ovat vähähiilisyys, älykkyys, terveellisyys ja sosiaalinen kestävyys, ja ne perustuvat YK:n Agenda2030-toimintaohjelman kestävän kehityksen tavoitteisiin. Hankkeeseen osallistuvalla kunnalla on käytössään MSDI Oy:n MayorsIndicators-palvelu, joka mahdollistaa vertailun muihin kuntiin 140 kestävän kehityksen indikaattorin avulla. Suomen kestävin kunta -kuntarankingissa Savonlinna sijoittui vuonna 2021 sijalle 50/310. Vuoden 2024 selvityksen perusteella sijoituksen kehityssuunta on ollut jonkin verran laskeva aiempiin vertailuvuosiin nähden (2010–2024).

Kestävän kehityksen mittareissa Savonlinna pärjää muuhun Suomeen verrattuna heikoiten mm. seuraavilla mittareilla:

- Väestönmuutos (väestön suhteellinen muutos), väestöllinen huoltosuhde, lapsiköyhyys (pienituloiset perheet), koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret
- Kaupungin työttömyysprosentti on melko korkea vaihdellen noin 11,5–16,5 % tarkasteluvuosina. Kaupungin sijoitus on alhainen muihin kuntiin verrattuna mm. rakenne- ja nuorisotyöttömyydessä, pitkäaikaisesti perustoimeentulotukea- ja toimeentulotuen saavissa sekä yritysten konkurseissa. Työpaikkojen määrä työvoimaa kohden on myös ollut laskussa.
- Päihtyneiden säilöönnotot ja päihdehuollon asiakkaiden määrä sekä alkoholijuomien myynti.
- Kaupungin hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen- sekä liikunnan edistämistoimissa sekä liikunta- ja virkistyspaikoissa ollaan muuta Suomea jäljessä.
 - Kaupunki on päivittänyt ja ylläpitänyt hyvinvointisuunnitelmaa ja myös turvallisuussuunnitelmaa. Näissä esitettyjä toimenpiteitä edistetään pidemmällä aikavälillä ja resurssien puitteissa.

Seuraavat kestävän kehityksen mittarit ovat taas hyvät:

- Savonlinnan taajamissa asuvien väestön osuus on vajaa 80 %. Taajama on alue, jossa asukkaita on vähintään 200 ja rakennusten etäisyydet ovat pääasiallisesti korkeintaan 200 metriä. Tiivis aluerakenne parantaa palveluiden saatavuutta ja mahdollistaa vähäpäästöisen liikkumisen.
 - Alakoulujen saavutettavuus on hyvä.
 - Kunnan kustantaman varhaiskasvatuksen käyttöaste on hyvä.
 - Vähittäiskaupan saavutettavuus on hyvä.
 - Tietoliikenneverkon kattavuus on keskustaajamassa yli 90 % sekä myös haja-asutusalueella noin 80 %. Tämä mahdollistaa etäpalveluiden saavutettavuuden sekä tukee monipaikkaista asumista ja saaristoasumista.
 - Pendelöinti-indeksi on hyvä, mikä tarkoittaa, että alueelle tullaan myös muista kunnista töihin.
- Luontodirektiivin alueiden, Natura 2000 -alueiden ja valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen alueiden määrä ja kattavuus on hyvä.
- Metsien hiilinielupotentiaali ja puuston hiilivarasto -mittareissa kaupunki pärjää hyvin.
- Järvi- ja jokiveden laatu on erinomainen sekä jätevesien käsittelyaste korkea.
- Yleinen turvallisuus ja liikenneturvallisuus ovat hyvät.

Savonlinnan kaupunki on laatinut kestävän kehityksen ohjelman, joka on hyväksytty rakennus- ja ympäristölautakunnassa vuonna 2022 (liite 7). Ohjelma kokoaa yhteen kaupungin kestävän kehityksen toimenpiteitä ja kytkee ne YK:n Agenda2030-tavoitteisiin sekä Savonlinnan omiin strategiaan painopisteisiin. Ohjelmassa on esitetty käytännön toimenpiteitä kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Sen painopisteenä ovat puhdas vesi, vesistöt ja vesistöjen suojelu, joita täydentävät muun muassa monimuotoinen luonto, terveys ja hyvinvointi, hyvä koulutus, edullinen ja puhdas energia, työ ja talouskasvu, kestävät kaupungit ja yhteisöt, vastuullinen kuluttaminen sekä ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen.

5.6.9.3 Savonlinnan kasvihuonekaasupäästöt ja varautuminen ilmastonmuutokseen

Savonlinnan kasvihuonekaasupäästöt on arvioitu hiilidioksidiekvivalentteina (liite 8). Raportissa esitetään Savonlinnan kasvihuonekaasupäästöt vuosilta 2019–2021 sekä ennakkotieto vuoden 2022 päästöistä. Laskennassa ovat mukana seuraavat sektorit: kuluttajien ja teollisuuden sähkönkulutus, sähkölämmitys, maalämpö, kaukolämmitys, erillislämmitys, tieliikenne, maatalous ja jätehuolto.

Savonlinnan kasvihuonekaasujen päästöt vuonna 2022 olivat yhteensä 114,1 kt CO₂-ekv ilman teollisuutta. Näistä päästöistä 8,2 kt CO₂-ekv aiheutui kuluttajien sähkönkulutuksesta, 10,3 kt CO₂-ekv sähkölämmityksestä ja 0,4 kt CO₂-ekv maalämmöstä. Päästöistä 1,0 kt CO₂-ekv aiheutui kaukolämmityksestä, 12,7 kt CO₂-ekv erillislämmityksestä, 52,6 kt CO₂-ekv tieliikenteestä, 24,0 kt CO₂-ekv maataloudesta ja 4,9 kt CO₂-ekv jätehuollosta. Teollisuuden sähkönkulutuksen päästöt olivat 6,9 kt CO₂-ekv.

Savonlinnan asukaskohtaiset päästöt vuonna 2022 olivat 3,6 t CO₂-ekv ilman teollisuutta. CO₂-raportissa mukana olevissa kunnissa asukaskohtaiset päästöt vaihtelivat välillä 2,1–14,2 t CO₂-ekv.

Savonlinnan asukasta kohti lasketut päästöt rakennusten lämmityksestä olivat yhteensä 0,8 t CO₂-ekv. Rakennusten lämmityksen asukaskohtainen päästö CO₂-raportin kunnissa vaihteli välillä 0,6–3,5 t CO₂-ekv keskiarvon ollessa 1,1 t CO₂-ekv/asukas. Savonlinnan päästöt tieliikenteestä vuonna 2022 olivat 1,6 t CO₂-ekv/asukas, eli noin 20 % pienemmät kuin CO₂-raportin kunnissa keskimäärin. Sekä kunnan alueella tapahtuva läpiajoliikenne että paikallinen liikenne vaikuttavat tieliikenteen päästöihin.

Kaupunki on hankkinut käyttöönsä CO₂-päästöikkunan, jonka avulla päästökehitystä voidaan seurata viikkotasolla.

Valtakunnallista ja kuntakohtaista taustatietoa on hyödynnetty erityisesti CO₂-raportista ja SYKEN ALas-laskennasta. Näiden aineistojen perusteella on kuvattu Savonlinnan kasvihuonekaasupäästöjen

kehitystä ja sektorijakaumaa. Lisäksi kunta-alan energiatehokkuussopimuksen aineistoja on hyödynnetty energiatehokkuustoimia koskevassa tarkastelussa sekä Suomen ilmastopaneelin ja Luonnonvarakeskuksen julkaisuja metsien hiilinieluja ja maankäyttösektorin kehitystä koskevassa kuvauksessa.

- Liikkumisen osuudeksi kasvihuonekaasupäästöistä on arvioitu noin 26 % CO2-raportin sektoritarkastelun perusteella.
 - o Tilastojen perusteella Savonlinna sijoittuu Etelä-Savon kuntien vertailussa melko hyvin hiilidioksidipäästöjen osalta. Palvelujen sijoittuminen keskustaajamaan ja kohtuullinen saavutettavuus vähentävät osaltaan henkilöautoriippuvuutta.
 - o Liikenneverkkoselvitys on keskustaajamasta laadittu vuonna 2021 (liite 4). Liikenneverkkoselvityksessä esitetyt suositukset yleiskaavaan ottavat huomioon aiempaa paremmin ympäristön kannalta kestävän liikkumisen.
- Uusiutuvien energiaratkaisujen osuus energiantuotannossa on noin 60 % kunnan energia- ja ilmastotarkastelujen perusteella; ei voida selvittää suoraan SYKEN ALas-laskennasta.
 - o Puupolttoaineiden osuus on Savonlinnassa edelleen merkittävä. Puun energiakäytön kehitys riippuu muun muassa turpeen ja kivihiilen käytön rajoituksista, fossiilisten polttoaineiden korvautumisesta, energiantuotannon kustannuksista sekä kansallisesta ja EU-tason sääntelystä. Tulevaisuudessa energiantuotannossa voivat korostua myös vaihtoehtoiset energialähteet, kuten puhdas sähkö, vety ja synteettiset polttoaineet. Lisäksi teknologian kehityksellä ja resurssitehokkuudella on merkitystä energiankulutuksen ja päästöjen vähentämisessä.
 - o Pääosa Savonlinnan keskustaajamasta on kaukolämpöverkon piirissä. Pääskylahden teollisuusalueella toimii Suur-Savon Sähkö Oy:n Lempeä-voimalaitos, ja Laitaatsillassa sijaitsee pienempi voimalaitos. Kaukolämmön hinta on Savonlinnassa muuta Suomea korkeampi muun muassa pitkien etäisyyksien ja väestöpohjan vuoksi. Yleiskaavassa ei anneta kaukolämmön tuotantoa koskevia suosituksia, koska Savonlinnan kaupunki ei ole kaukolämmön tuottaja.
 - o Savonlinnassa on tuulivoimapotentiaalia, jota ei ole vielä hyödynnetty. Vuoden 2010 maakuntakaavassa osoitettuja tuulivoima-alueita ei sijoitu keskustaajaman läheisyyteen. Savonlinnan alueella on ollut vireillä Laukunkankaan tuulipuistohanke, joka ei edennyt Enonkosken kunnanhallituksen hylättyä kaavaehdotuksen vuonna 2015. Lisäksi Savonrannan Syvälahdella oli tuulivoimayleiskaava nähtävillä ehdotuksena kahteen kertaan vuonna 2014, mutta Savonlinnan kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt kaavaa vuonna 2016. Maakuntakaavan käynnissä olevassa päivityksessä laaditaan uudet tuulivoima- ja energiaselvitykset. Tekniikan kehityksen myötä tuulipotentiaali ei ole enää ainoa ratkaiseva tekijä tuulivoimaloiden sijoittelussa. Jos kaupunkiin tavoitellaan lisää teollisuutta ja yritystoimintaa, kasvavaan sähkönkulutukseen tulee vastata myös puhtaan sähkön tuotannolla. Savonlinnassa tuulivoiman sijoittaminen voi kuitenkin olla haastavaa Puolustusvoimien tutkien läheisyyden vuoksi, ja hankkeet voivat edellyttää tavanomaista laajempia selvityksiä tai uutta teknologiaa.
 - o Aurinkoenergiaa on rakennettu jonkin verran keskustaajamassa yritysten katoille. Sähkön varastointi ja tuotannon kausiluonteisuus rajoittavat kuitenkin edelleen laajempien aurinkoenergia-alueiden toteuttamista. Aurinkopaneelikenttien tulisi sijaita sähköverkon ja käyttäjien läheisyydessä. Kaupunki on asemakaavoittanut vuonna 2022 aurinkovoimalalle soveltuvan alueen Itäväylän yrityspuistoon, ja alueen läheisyyteen on suunniteltu myös toista aurinkovoimalaa. Yhteensä alueet ovat kooltaan noin 70–80 hehtaaria.
- Sähköön liittyvien päästöjen osuus vuoden 2022 kasvihuonekaasupäästöistä oli noin 17 % ilman teollisuuden sähkönkulutusta. Kun myös teollisuuden sähkönkulutus otetaan mukaan, osuus oli noin 21 %.

- o Tuontisähkön tuotantotavoilla on merkitystä sähkönkulutuksen aiheuttamiin päästöihin.
- o Savonlinnan kaupunki on allekirjoittanut kunta-alan energiatehokkuussopimuksen (KETS), jonka sopimuskauden 2017–2025 tavoitteena on 7,5 %:n energiatehokkuuden parantaminen. Kaupunki on vähitellen uusimassa katuvalaistusta energiatehokkaampaan suuntaan, kuljetuskalustoa on uusittu sekä julkisissa rakennuksissa on otettu uusia ja älykkäämpiä energiaratkaisuja huomioon.
- o Energiasäästöihin pyritään lämmitystapojen valinnassa. Tilojen osalta ilmaston lämpeneminen edellyttää jatkossa myös viilennysratkaisujen kehittämistä.
- o Kaupunki on kilpailuttanut sähkösopimukset siten, että vuodesta 2023 alkaen käytetään pääosin uusiutuvilla energialähteillä tuotettua sähköä. Vuoden 2025 sähkön kilpailutuksessa on noudatettu samaa periaatetta. Valikoimassa on myös ydinvoimalla tuotettu sähkö, joka on käytönaikaisilta hiilidioksidipäästöiltään vähäistä.
- o Kaupungin kilpailuttama joukkoliikenne tapahtuu sähköautoilla, mikä on ollut Suomessa edistyksellistä.
- Maatalouden päästöille on asetettu päästövähennystavoitteita kansallisessa ilmastolaissa ja EU:n päästövähennystavoitteissa. Maatalouden osuus Savonlinnan kasvihuonekaasupäästöistä on CO2-raportin vuoden 2022 tietojen perusteella noin viidennes ilman teollisuuden sähkönkulutusta.
 - o Strategisen yleiskaavan alueella on muutama aktiivitila.
- Asumisen ja kiinteistöjen päästöjä muodostuu erityisesti rakennusten lämmityksestä ja sähkönkulutuksesta. CO2-raportin sektoritietojen perusteella rakennusten lämmityksen ja kuluttajien sähkönkulutuksen osuus Savonlinnan vuoden 2022 päästöistä on selvästi pienempi kuin kolmasosa ilman teollisuuden sähkönkulutusta tarkasteltaessa.
 - o Savonlinna pärjää kestäväen kehityksen mittareilla heikosti asuinrakennusten kasvihuonekaasupäästöissä. Rakentamisessa ympäristövaikutuksia voidaan vähentää merkittävästi uusien rakennusten materiaalivalinnoilla, energiatehokkuudella, olemassa olevan rakennuskannan parantamisella ja uudisrakennusten sijoittamisella perustamistavaltaan hyviin paikkoihin. Yleiskaavassa on pidetty uudisrakentamisen mitoitus maltillisena ja sijoitettu asuinalueet ja palvelut hyvin saavutettaviin paikkoihin tukeutuen nykyiseen taajamarakenteeseen.

Kaupungin metsästrategia valmistui vuonna 2025. Strategiassa on arvioitu kaupungin metsien nykytilaa ja asetettu tavoitteita kestäväälle metsien hoidolle. Metsien hiilinielujen kehitys on keskeinen osa ilmastotavoitteiden saavuttamista. Suomen ilmastopaneelin mukaan hakkuiden lisääminen vähentää metsien hiilinielua ainakin lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä. Lisäksi hiilinielujen kehitykseen vaikuttavat muun muassa puuston kasvu ja ojitettujen turvemaiden päästöt. Savonlinnan kaupungin metsien hoidon ja käytön hiilidioksidivaikutuksia arvioidaan tarkemmin FSC-sertifikaatin hakemisen arvioinnin yhteydessä metsästrategian toimenpiteenä.

Metsästrategian mukaan kaupungin metsiä hoidetaan siten, että taloudellisten tavoitteiden lisäksi huomioon otetaan luonnon monimuotoisuus, virkistyskäyttö ja maisema-arvot. Hakkuumäärää tarkastellaan suhteessa metsien kasvuun, ja taajamametsissä pyritään soveltamaan jatkuvan kasvatuksen periaatteita.

Metsästrategia löytyy kaupungin kotisivuilta savonlinna.fi.

5.6.9.4 Ilmanlaatu Savonlinnassa

Valtioneuvoston asetuksen (79/2017) mukaista ilmanlaadun seurantaa toteutetaan Etelä-Savossa kolmen kaupungin, Mikkelin, Savonlinnan ja Pieksämäen, sekä suurimpien energiantuotantolaitosten yhteistyönä siirrettävällä mittausasemalla vuorovuosina. Savonlinnassa ilmanlaatu on ollut pääosin hyvä, mutta katupöly ja ydinkeskustan liikenne ovat heikentäneet sitä ajoittain. Ilmanlaatuindeksillä arvioituna Savonlinnan ilmanlaatu on kuitenkin ollut pääsääntöisesti hyvä. Mittauslaitteisto oli vuonna 2023 Savonlinnassa, ja mittauks tulokset saatiin uudesta mittauspaikasta Olavinkadun länsiosasta.

Mittauspaikan siirto vaikuttaa aiempien tulosten vertailtavuuteen. Vuoden 2023 mittauksissa seurattiin erityisesti hengitettäviä hiukkasia (PM10) ja typenoksideja. Hengitettävien hiukkasten pitoisuudet olivat selvästi korkeampia kuin vuonna 2022, mikä johtui pääosin kevään huonosta katupölytilanteesta. Huhtikuussa hengitettävien hiukkasten kansallinen ohjearvo ylittyi selvästi, ja raja-arvotaso $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ylittyi vuoden aikana 16 kertaa. Typpidioksidin pitoisuudet alittivat ohje- ja raja-arvot, ja valtaosan vuodesta Savonlinnan keskustan ilmanlaatu oli hyvä. Mittaustuloksiin vaikuttivat mittauspaikan sijainti Olavinkadun länsiosassa sekä Savolassa käynnissä olleet purkutyömaat, joiden pölyvaikutusta ei voida erottaa tuloksista. Yleisesti ottaen ilmanlaatu oli koko Suomessa hiekoitushiekan poiston aikaan keväällä huono tai välttävä myös muissa kaupungeissa, koska sää oli mittausten aikaan kuiva. Savonlinnan ilmanlaadussa ei kuitenkaan ole havaittu mitään hälyttävää aiempiin ilmanlaatatuloksiin nähden. Ilmanlaadun ajantasaista tilannetta voi seurata Ilmatieteen laitoksen ilmanlaatuportaalista, ja katupölyn hallinta on keskeinen keino ehkäistä keväisiä hengitettävien hiukkasten pitoisuushuippuja.

6 YLEISET MÄÄRÄYKSET

Yleiset kaavamääräykset koskevat koko strategista yleiskaava-aluetta ja täydentävät kaavakartalla osoitettuja aluevarauksia, merkintöjä ja teemakarttoja. Niiden tarkoituksena on ohjata tarkempaa suunnittelua, lupakäsittelyä ja muuta alueidenkäyttöä siten, että yleiskaavan tavoitteet, alueiden erityispiirteet, suojeluarvot, ilmastonmuutokseen varautuminen sekä ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäiseminen tulevat huomioon otetuiksi jatkosuunnittelussa.

Strategisen yleiskaavan yleispiirteisestä luonteesta johtuen yleiset määräykset muodostavat keskeisen välineen sen varmistamiseksi, että asemakaavoituksessa, suunnittelutarveratkaisuissa, rakentamisluvituksessa ja muussa jatkosuunnittelussa arvioidaan hankkeiden vaikutukset riittävän laajasti. Määräykset korostavat erityisesti oikeusvaikutteisen yleiskaavan ohjausvaikutusta, ranta-alueiden käytön periaatteita, suunnittelutarvealueiden rakentamisen edellytyksiä, ilmastonmuutokseen sopeutumista, kulttuuriympäristöarvojen huomioon ottamista, rakentamisrajoituksia, ympäristöhaittojen ehkäisemistä sekä saimaannorpan suojelua.

Kaavamääräys:

Yleiskaavan oikeusvaikutukset:

Strateginen yleiskaava on maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 42 §:n tarkoittama oikeusvaikutteinen yleiskaava. Yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Yleiskaavaa voidaan käyttää ranta-alueen RA-, RA-1-, RA/AO- ja RA/AO-1-alueilla yleiskaavan mukaisten rakentamislupien (MRL 44 § ja 72 §) myöntämisen perusteena ilman asemakaavaa tavanomaiselle asuinrakennukselle tai lomarakennukselle.

Strategisen yleiskaavan luonteesta johtuen kartassa esitetyt rajaukset ovat yleispiirteisiä RA-, RA-1-, RA/AO- ja RA/AO-1-alueita lukuun ottamatta.

Yleiskaavamerkinnot ja alueiden käyttö:

Yleiskaavamerkinnoilla osoitetaan alueiden pääasiallinen käyttötarkoitus. Alueisiin voi sisältyä myös alueen pääasiallisille toiminnoille tarpeellisia yksityisiä ja julkisia palveluita, sisäisiä liikenneväyliä ja liikennealueita, viheralueita sekä yhdyskuntateknisen huollon alueita. Yleiskaavakarttaa täydentävät liitteiden A–F mukaiset teemakartat asuminen, elinkeinoelämä, liikenne, viherympäristöt ja -reitistöt, kulttuuriympäristö ja luonnonympäristö, joissa yleiskaavan merkintöjä on tarkennettu. Nämä tulee ottaa tarkemmassa suunnittelussa huomioon.

Ydinkeskustassa Laitaatsalmen ja Kyrönsalmen välissä ranta-alue tulee säilyttää julkisessa käytössä.

Suunnittelutarvealue:

Suunnittelutarvealuetta on asemakaava-alueiden ulkopuolinen alue RA-, RA-1-, RA/AO- ja RA/AO-1-alueita lukuun ottamatta.

Asemakaava-alueen ulkopuolella uudisrakentaminen tai rakennuksen merkittävä laajentaminen sekä laajemmat kehityshankkeet edellyttävät sijoittamisen edellytysten tarkastelua suunnittelutarvealueella (RakL 46 §), ellei kynnys tarkemmalle kaavoitukselle ylity. Tällaisten kehityshankkeiden on perustuttava riittäviin selvityksiin ja vaikutusten arviointiin, ja niistä on tiedotettava laajemmin kuin rajanaapureiden kuulemisella.

Uudisrakentamisessa maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle on otettava huomioon sijainti palveluiden saavutettavuuden kannalta epäsuotuisalla alueella sekä maa- ja metsätalouden harjoittamisesta mahdollisesti aiheutuvat häiriöt. Rakennuspaikkoja sijoitettaessa on otettava huomioon myös, että metsän käsittely ei edellytä maa- ja metsätalousvaltaisella alueella MRL

128 §:n mukaista maisematyölupaa, ellei sitä koske jokin kaavamerkintä ympäristön säilyttämisestä, joten maisema voi hakkuiden myötä muuttua rakennuspaikan vieressä.

Ilmastonmuutos:

Tarkemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon ilmastonmuutoksen vaikutukset. Suunnittelussa ja kaavamääräyksissä tulee pyrkiä energiatehokkuuteen, vähähiilisyyteen, liikenteen päästöjen vähentämiseen ja tulvariskien torjuntaan. Lisäksi on huolehdittava hulevesien aiheuttaman vesistökuormituksen ehkäisystä.

Asemakaavoja laadittaessa sekä RA-, RA-1-, RA/AO- ja RA/AO-1-alueiden rakentamisluvituksessa tulee ottaa huomioon tulvavaara-alueet ja tulvariskit määrittelemällä alimmat sallitut rakentamiskorkeudet. Uusia rakennuspaikkoja ei tule muodostaa tulva-alueelle ilman vaikutusselvitystä siitä, että tulvariskit ovat hallittavissa.

Asemakaava-alueilla tulee selvittää hulevesien hallinnan periaatteet sekä varata riittävät maa-alueet hulevesien käsittelyyn ja johtamiseen. Asemakaava-alueella on liityttävä keskitettyyn kunnallistekniikkaan ja hulevesiverkostoon, mikäli sellaiset on alueelle rakennettu.

Kulttuuriympäristö:

Tarkemmassa suunnittelussa ja lupakäsittelyssä tulee selvittää kohteen tai alueen mahdolliset kulttuurihistorialliset arvot, vaikka yleiskaavassa kohdetta tai aluetta ei koskisikaan suojelumerkintä.

Rakentamisrajoitus:

Yleiskaavassa on osoitettu maakuntakaavan suojelu-, virkistys-, liikenne- ja teknisen huollon alueet sekä pääjohtojen ja linjojen varaukset. Näillä on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Yleiskaava-alueella ei saa rakentaa siten, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista.

Ympäristöhaittojen ehkäiseminen:

Yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa ja luvituksessa tulee ottaa huomioon ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäiseminen. Vaikutukset tulee selvittää ympäristöhäiriöitä aiheuttavasta toiminnasta melun ja muiden päästöjen osalta. Lisäksi tulee arvioida aiemman toiminnan aiheuttamat riskit pilaantuneista maista ja antaa näistä tarvittavat määräykset.

Kaupunki on antanut yleisiä määräyksiä ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä myös ympäristönsuojelumääräyksissä, jätehuoltomääräyksissä ja rakennusjärjestyksessä. Lisäksi asiasta ohjeistetaan myös terveydensuojelujärjestyksessä.

Yhdyskunnan vesihuoltolaitoksen viemäriverkon ulkopuolisilla kiinteistöillä jätevesien käsittelyssä on noudatettava kaupungin ympäristönsuojelumääräyksiä.

Saimaannorpan suojelu:

Saimaannorpan pesätihentymäalueille ja niiden läheisyyteen tulevista merkittävistä maankäyttöhankkeista on laadittava Natura-arvioinnin tarveharkinta sekä tarvittaessa tämän pohjalta varsinainen Natura-arviointi.

Jos rantavyöhykkeellä haetaan rakentamislupaa hankkeelle, joka sijoittuu alle 800 metrin päähän saimaannorpan pesä- tai lepopaikasta tai hanke sijaitsee saimaannorpan pesätihentymäalueella, tulee ennen luvan myöntämistä pyytää norpan suojelusta vastaavan ympäristöviranomaisen lausunto.

Vaikutukset:

Asemakaavaa laadittaessa on otettava huomioon strategisen yleiskaavan ohjausvaikutus. Yleiskaava on laadittu joustavaksi ja sallivaksi, mutta samalla siinä on otettu huomioon kaava-

alueen suojeluarvojen säilyminen, ympäristön tilan turvaaminen, ympäristöhaittojen ehkäiseminen sekä rakentamisen laadun ohjaaminen.

Ydinkeskustan rantojen säilyttäminen julkisessa käytössä on ollut ohjaavana periaatteena jo vuoden 1997 yleiskaavassa, ja periaate on haluttu säilyttää myös tässä kaavamuuotuksessa. Julkiset ranta-alueet muodostavat tiiviisti asutulla keskusta-alueella kuntalaisten yhteisen olohuoneen. Ranta-alueiden osoittaminen yksityiseen käyttöön voisi tuottaa kaupungille lyhyen aikavälin taloudellista hyötyä, mutta pitkällä aikavälillä se heikentäisi asukkaiden virkistysmahdollisuuksia, kaupunkikuvan laatua ja matkailun vetovoimaa.

Pääosa suunnittelutarvealueesta on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta ja haja-asutusaluetta, jossa rakentamispaine on vähäistä. Todennäköisesti muutospaineet kohdistuvat maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla lähinnä aktiivitulojen sekä virkistys-, virkistysmatkailu- ja matkailualueiden ympäristöön.

Yleisten määräysten vaikutukset ovat erityisesti ohjaavia. Ne eivät yksin ratkaise yksittäisten hankkeiden toteutustapaa, mutta ne varmistavat, että tarkemmassa suunnittelussa arvioidaan rakentamisen sijoittumista, palvelujen saavutettavuutta, ympäristöhaittoja, kulttuuriympäristöarvoja, ilmastovaikutuksia ja luonnonarvoja riittävien selvitysten perusteella.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset näkyvät myös Savonlinnassa sääilmiöiden äärevöitymisinä. Lainsäädännön ja suunnittelukäytäntöjen muutosten myötä ilmastovaikutusten hallinta on otettava aiempaa paremmin huomioon maankäytön suunnittelussa. Jääpeitteen väheneminen, lämpötilan nousu ja valumien kasvu voivat lisätä vesistöjen rehevöitymisriskiä, minkä vuoksi Savonlinnan hyvä vedenlaatu ei ole tulevaisuudessa itsestäänselvyys. Hulevesien vesistökuormitusta on jatkossa arvioitava aiempaa tarkemmin, ja kuormitusta tulee ehkäistä viivytys-, imeytys- ja luonnonmukaisilla hulevesiratkaisuilla. Muuttuvat talviolosuhteet ja lisääntyvä sateisuus voivat lisätä infrastruktuurin vaurioita. Myös sisämaassa voimakkaat tuulet voivat aiheuttaa aiempaa enemmän myrskytuhoja, ja lumipeitteen väheneminen tekee talvista nykyistä pimeämpiä.

Yleiskaavan yleisissä määräyksissä on annettu määräykset rakentamisrajoituksista, tulva-alueilla rakentamisesta sekä hulevesien käsittelystä.

- Alueidenkäyttölain 103 i §:n mukaan kunta vastaa hulevesien hallinnan järjestämisestä asemakaava-alueella. Hulevesistä aiheutuvien haittojen ja vahinkojen ehkäisemiseksi asemakaava-alueilla edellytetään suunnitelmallista hulevesien kokonaishallintaa. Lainsäädännön lähtökohtana on, että kunnan tehtävänä on järjestää asemakaava-alueella hulevesien keskitetty johtaminen ja käsittely. Alueidenkäyttölain 103 f §:n mukaan kiinteistön omistajan tai haltijan on johdettava kiinteistön hulevedet kunnan hulevesijärjestelmään, jos niitä ei voida imeyttää kiinteistöllä.
- Hulevesiverkostoon tulee pääsääntöisesti liittyä kaupungin asemakaava-alueella eli Savonlinnan Veden toiminta-alueella. Asemakaavan yleisissä määräyksissä voidaan lisäksi osoittaa esimerkiksi imeytettävän alueen pinta-ala tai osuus tontista, kasvillisuuden säilyttäminen tietyillä alueilla sekä hulevesien käsittelyä tukevat mitoitusperiaatteet. Tärkeää on myös ehkäistä hulevesien aiheuttamaa vesistökuormitusta kaavamääräysten avulla. Laajemmilla kaava-alueilla hulevesijärjestelyt, kuten imeytysaltaat, ojat ja kosteikot, suunnitellaan erikseen.
- Konkreettisina toimenpiteinä kaupungin tulva-alueita on alustavasti kartoitettu, vesihuollon toimintavarmuutta on parannettu ja hulevesijärjestelmien kehittämistarpeet on tunnistettu. Lisäksi hulevesiverkoston uusimista koskevia lisäselvityksiä on tulossa, ja asemakaavamääräyksissä on jo otettu kantaa hulevesien käsittelyyn.
- Hulevesitulvariskien arviointia olisi kaupungin hyvä päivittää.

Ympäristöhaittojen ehkäiseminen ja ympäristöhäiriöitä aiheuttavan toiminnan vaikutusten arviointi ratkaistaan tarkemmassa maankäytön suunnittelussa joko asemakaavoituksessa tai asemakaava-alueen ulkopuolella rakentamisluvan yhteydessä tehtävässä sijoittamisen edellytysten tarkastelussa.

Kaavamääräykset tukevat myös eri tavoitteiden yhteensovittamista. Yleiskaavan yleispiirteisyys jättää tilaa tarkemmille ratkaisuille asemakaavoituksessa ja lupamenettelyissä, mutta määräykset asettavat reunaehdot sille, että ympäristön laatu, terveellisyys, turvallisuus, virkistyskäyttö, maisema- ja kulttuuriympäristöarvot sekä luonnon monimuotoisuus otetaan huomioon jatkosuunnittelussa.

Luonnonsuojelulain 78 §:n mukaan tiukkaa suojelua edellyttävään eläinlajiin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei saa hävittää eikä heikentää. Erittäin uhanalaisen saimaannorpan elinolosuhteisiin kohdistuu muutoksia ilmastonmuutoksen myötä, koska jääpeite on Saimaalla nykyistä lyhyemmän ajan ja jää ohenee. Strategisessa yleiskaavassa kaupunki voi vaikuttaa saimaannorpan suojeluun osoittamalla suojelun kannalta tärkeät Natura-alueet sekä edellyttämällä riittäviä vaikutusten arviointeja kaavahankkeissa ja rakentamisen lupaprosesseissa erityisesti ihmistoiminnan aiheuttamista häiriöistä saimaannorpan pesintä- ja karvanvaihtoaikana. Yleiskaavaehdotuksesta poistettiin Metsähallituksen suosituksesta Paskosaaren retkisatama, joka oli vielä kaavaluonnoksessa esitetty. Strategisessa yleiskaavassa ei sen sijaan päätetä Saimaan vesien juoksutuksesta tai kalastusrajoituksista, vaikka ne ovat olennaisia toimenpiteitä poikasten eloonjäämismahdollisuuksien kannalta. Savonlinnan kaupunkistrategiassa kaupunki on sitoutunut ottamaan huomioon kansallispuistot ja muut luonnonsuojelualueet saimaannorppineen. Hyväksyttäväksi tulevaan yleiskaavaan tarkistettiin yleisiä kaavamääräyksiä siten, että rakentamislupaa haettaessa on pyydettävä lausunto, jos saimaannorpan pesä- tai lepopaikkoja sijoittuu 800 metrin etäisyydelle rakennuspaikasta. Etäisyyden nostaminen kaavaehdotusvaiheen 300 metristä 800 metriin ottaa paremmin huomioon saimaannorpan poikaspesät, joilla on olennainen merkitys saimaannorpan suojelun kannalta.

7 ASIAKIRJAT

7.1 Asiakirjat

Oikeusvaikutteisia kaava-asiakirjoja ovat kaavakartta (1:20 000), tarkennettu keskusta-alueen kaavakartta (1:5 000), kulttuuriympäristöä koskevat kaavakartat E1 (1:20 000), E2 (1:5 000) ja E3 (1:5 000) ja kaavamerkinnät ja -määräykset.

Yleiskaavaan liittyy selostus, jossa esitetään kaavan tavoitteiden, eri vaihtoehtojen ja niiden vaikutusten sekä ratkaisujen perusteiden arvioimiseksi tarpeelliset tiedot, ja selostusta täydentävät liitteet.

Kaavakartta on luonteeltaan strateginen, jolloin sen esittämistarkkuus on viitteellisempi ja jättää yksityiskohdat sekä osin mitoituksen tarkempaan kaavas suunnitteluun. Kaavakarttaa täydentävät oikeusvaikutuksettomat kaavakartat A, B, C, D ja F, jotka helpottavat pääkartan ja keskusta-alueen tarkemman kartan lukemista. Kulttuuriympäristöä käsittelevät kaavakartat E1–E3 on laadittu oikeusvaikutteisina. Kulttuuriympäristömerkintöjä ei voida esittää riittävän tarkasti pääkartalla, minkä vuoksi on tarpeen laatia tarkentavat kaavakartat (E1–E3) oikeusvaikutteisina.

- A. Asuminen
- B. Elinkeinoelämä
- C. Liikenne
- D. Viherympäristöt ja -reitistöt
- E. Kulttuuriympäristö (oikeusvaikutteinen, kartat E1–E3)
- F. Luonnonympäristö

7.2 Selvitykset

1. Savonlinnan kaupan palveluverkko vuoteen 2040, FCG, 2021
2. Savonlinnan modernismin ajan rakennusperintö, Selvitystyö Ahola, 2019
3. Selvitys Savonlinnan keskustaajaman asemakaavojen ajantasaisuudesta, Ramboll Finland Oy, 2021
4. Savonlinnan keskustaajaman liikenneverkkosuunnitelma vuoteen 2040, Sweco, 2021
5. Savonlinnan strategisen yleiskaavan luontoselvitys, Envibio, 2017
6. Savonlinnan seudun aluerakennemalli ja toteuttamisohjelma vuoteen 2030, Pöyry Finland Oy, 2013
7. Savonlinnan kaupungin kestävän kehityksen ohjelma, 2022
8. Savonlinnan kasvihuonekaasupäästöt 2024, Sitowise
9. Savonlinnan kestävän kehityksen katsaus 2025, Sitowise
10. Katsaus luonnon monimuotoisuuteen Savonlinnassa, 2023, Sitowise

7.3 Kaavaselostuksen liitteet

- a. Strategisen yleiskaava-alueen sijainti ja laajuus
- b. Kaavatilanne (asemakaava, ranta-asemakaava, yleiskaava)
- c. Maanomistus
- d. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma OAS
- e. Vastine kaavaluonnoksesta jätettyihin lausuntoihin ja mielipiteisiin
- f. Väestökartta
- g. Vastine kaavaehdotuksesta jätettyihin lausuntoihin ja muistutuksiin
- h. Vastine tarkistetusta kaavaehdotuksesta jätettyihin muistutuksiin
- i. Rantarakentamisen mitoitus

8 STRATEGISEN YLEISKAAVAN TOTEUTUS

Strategisen yleiskaavan toteutumisen tavoitevuosi on 2040.

Yleiskaava määrittää keskustaajaman tarkemman maankäytön suunnittelun reunaehdot yli valtuustokausien. Kaavan toteutumisesta on tarkoituksenmukaista seurata valtuustokausittain erityisesti asemakaavoituksen etenemisen ja asemakaavojen toteutumisen kautta. Asemakaavoituksen lisäksi vaikutuksia voidaan arvioida esimerkiksi liikennesuunnittelussa, tontinluovutuksessa, investointiohjelmissa, palveluverkon suunnittelussa sekä viher- ja virkistysverkoston kehittämisessä. Valtuustokausittain määriteltävä uusi kaupunkistrategia voi tuoda muuttuvia painotuksia keskustaajaman maankäytön, liikennetarkaisujen, palvelujen ja elinvoiman kehittämiseen.

Elinvoiman kehittymistä voidaan yleiskaavan toteuttamisen yhteydessä seurata muun muassa asumisen, kaupan, teollisuuden ja muun elinkeinoelämän aluevarausten toteutumisella, niihin kohdistuvilla investoinneilla sekä asukas- ja työpaikkamäärän kehityksellä. Seurannassa voidaan hyödyntää myös tonttivarannon, rakennuslupien, yritysalueiden käyttöasteen ja keskustan palvelutarjonnan kehitystä kuvaavia tietoja.

Vaikutukset ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen, kasvihuonekaasupäästöihin sekä viher- ja sinirakenteeseen ovat myös todennettavissa ja seurattavissa kaavan voimassaoloaikana. Seurannassa voidaan tarkastella esimerkiksi yhdyskuntarakenteen tiivistymistä, kestävien liikkumismuotojen edellytyksiä, hulevesien hallinnan kehittymistä, viheralueiden jatkuvuutta, luonnon monimuotoisuutta sekä päästökehitystä.

Strateginen yleiskaava ohjaa jatkossa myös kunnan maapolitiikkaa, sillä kaupunki voi hankkia asemakaavoitettavia maa-alueita yleiskaavan perusteella. Työ edellyttää taloudellisia resursseja, pitkäjänteistä valmistelua ja aikaa sopimusneuvotteluille. Yleiskaavaan osoitetuista uusista asuin-, liike- ja teollisuusalueista noin puolet sijoittuu yksityisessä omistuksessa oleville maa-alueille, ja maanomistajia on useita. Maapolitiikan toteuttamisessa korostuvat maanomistajien tasapuolinen kohtelu, kaupungin investointikyky, kunnallistekniikan toteuttamisedellytykset sekä alueiden vaihteittainen asemakaavoitus ja käyttöönotto.

Toteutumisen seuranta voidaan kytkeä esimerkiksi kaupungin talousarvioon, investointiohjelmaan, kaavoitusohjelmaan tai kaupunkistrategian seurantaan. Näin yleiskaavan toteutumisesta voidaan arvioida osana kaupungin normaalia johtamista ja päätöksentekoa. Seurannan avulla voidaan tunnistaa, mitkä alueet etenevät asemakaavoitukseen, missä toteutuminen viivästyy ja missä yleiskaavan ratkaisuja on tarpeen tarkistaa muuttuneiden olosuhteiden, palvelutarpeiden, väestökehityksen tai elinkeinoelämän tarpeiden perusteella.

Savonlinnassa 26.8.2026,

Päivi Behm
kaavoituspäällikkö